

အာဇာနည်နေ့

သို့မဟုတ်

မြန်မာ့သမိုင်း၌ မထေ့အပ်သော နေ့တနေ့

သန်းစင်စတိုင်

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

အာဇာနည်နေ့
(သို့မဟုတ်)
မြန်မာ့သမိုင်း၌
မမေ့အပ်သောနေ့တစ်နေ့
သန်းဝင်းလှိုင်®

**Martyr's Day: An Unforgettable
Day in Burmese History**
Than Win Hlaing®

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ်
ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၂ ဇူလိုင်လ

မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းဒီဇိုင်း
သီဟမောင်မောင်

ကွန်ပျူတာစာစီ
မနီနီ

အုပ်ချုပ်ရေး
၅၀၀

စာရေးသူအား ဆက်သွယ်ရန်
jamesparr007@gmail.com
Ph : (66) 897 - 033 - 128

P u b l i s h e d & D i s t r i b u t i o n

Moemaka Radio & Multimedia

w w w . m o e m a k a . c o m

w w w . m o e m a k a . b l o g s p o t . c o m

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးသော ဒေါက်တာအေးကျော် ဒုဥက္ကဋ္ဌ၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ) ထိုင်းနိုင်ငံ မဲဆောက်မြို့၊ ကိုမောင်ရစ် မိုးမခဘလောက်၊ စာအုပ်ဒီဇိုင်း ပြုလုပ်ပေးသော သီဟမောင်မောင်၊ အတွင်းစာသားများရိုက်နှိပ်ပေးသော မနီနီ နှင့် ကျေးဇူးတင်ထိုက်သူအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း အမှတ်တရ ဖော်ပြ အပ်ပါသည်။

သန်းဝင်းလှိုင်
၂၀၁၂ ဇူလိုင် ၁၉ ရက်

ဒေါက်တာအေးကျော်၏ အမှာစကား

အာဇာနည်နေ့သည် မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့နိုင်သောနေ့တစ်နေ့ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ထိုစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထူးချွန်ဆုံး နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်များ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံခဲ့ရသည်။ ယင်းနိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှု၏ လက်သည်အဖြစ် ဂဠုန်ဦးစောအပါအဝင် တရားခံ (၉) ဦးကို ဖမ်းဆီးစစ်ဆေး အပြစ်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် တကယ့်လက်သည်တရားခံသည် ဦးစောဟုတ်ပါ သလားဟူသော မေးခွန်းသည် ယနေ့တိုင်အဖြေမရသေးသော မေးခွန်းဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ဦးစောသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအာဏာတဖြင့် လုပ်ကြံမှုကြီးကို ကြံစည်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဦးစောသည် ဗြိတိ သျှနယ်ချဲ့တို့၏ ဆင်ကွက်ထဲဝင်သွားပြီး လုပ်ကြံမှုကြီးကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဦးစောသည် ဗြိတိသျှကိုလိုနီနယ်ချဲ့တို့၏ ဆင်ကွက်ထဲ ဝင်သွား သည့်အပြင် မိမိ၏ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအာဏာတဖြင့်ပင် လုပ်ကြံမှုကြီးကို ကျူးလွန် ဖြစ် သွားသည်ဟူ၍လည်းကောင်း တွေးဆမှုအမျိုးမျိုးဖြစ်ခဲ့သည်။ ဦးစောသည် အမှန် တကယ်ကျူးလွန်သူဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုကြီးကို လေ့လာဆန်းစစ် မှုများနှင့် လုပ်ကြံမှုကြီးဖြစ်ပွားပြီး နှစ် (၅၀) ကြာမှ အများသိရှိနိုင်ရန် ထုတ်ပြန်ခဲ့ သော ဗြိတိသျှအစိုး၏ အထောက်အထားစာရွက်စာတမ်းများကလည်း မြန်မာ နိုင်ငံကိုအုပ်စိုးခဲ့သော ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်အချို့တို့၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုများကို

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ညွှန်ပြလျှက်ရှိသည်။ ဆရာသန်းဝင်းလှိုင်ရေးသားခဲ့သော အာဇာနည်နေ့ သို့မဟုတ် မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့ စာအုပ်၌ အပြည့်အစုံရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။ မည်သို့ဆိုစေ... လွတ်လပ်ရေးရအံ့ဆဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အာဇာနည်နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်များ ကျဆုံးရသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အလွန်ကြီးမားသော ဆုံးရှုံးမှုကြီးဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ထိုစဉ်က လှေလှော်ရင်းတက်ကျိုးသလိုဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယခုအခါ သမယသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများဖြင့် စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းရေးမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသောကာလဖြစ်သည်။ ယခုတစ်ကြိမ်တွင်လည်း နိုင်ငံကို ဦးဆောင်နိုင်မည့် နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်များ ထပ်မံမကျဆုံးစေချင်ပါ။ (၁၉) ဇူလိုင် အာဇာနည်နေ့၏ ခါးသီးသော သင်ခန်းစာကိုရယူ၍ ပြည်သူလူထု၏အကျိုးစီးပွား နိုင်ငံ၏အကျိုးစီးပွားကို ဦးထိပ်ထား၍ အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်အတွင်းတွင် လက်တွဲညီညီ ပူးပေါင်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

ဒေါက်တာအေးကျော်

ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
(လွတ်မြောက်နယ်မြေ)
ထိုင်ငံနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့

“...ခင်ဗျားတို့ဟာ လွတ်လပ်ရေးကို လိုချင်ရင်၊ လွတ်လပ်
 ရေးရနိုင်လောက်တဲ့ စည်းကမ်းကို ရှိကြပါ။ လွတ်လပ်ရေးကို
 လိုချင်လို့ရှိရင် လွတ်လပ်ရေးရနိုင်တဲ့ ညီညွတ်မှုကို ထိန်းသိမ်း
 ထားပါ။ လွတ်လပ်ရေးကို လိုချင်ရင် လွတ်လပ်ရေးကိုရနိုင်တဲ့
 ထူထောင်မှုကိုလုပ်ကြပါ။ အဲဒီလိုလုပ်ပြီးတဲ့နောက် ရှေ့ကို
 လွတ်လပ်ရေးအရသာကို ခံစားခံစားချင်တယ်ဆိုရင်၊ အလုပ်လုပ်
 ကြဖို့၊ စည်းကမ်းရှိကြဖို့၊ ယခုကတည်းက ခင်ဗျားတို့ကိုယ်ကို
 အကျင့်ဆိုးတွေ၊ အကျင့်ဟောင်းတွေ၊ စောက်ကျင့်တွေကို
 ပြင်ကြဖို့လိုပြီဆိုတာ ကျနော် ကနေ့ပြောခဲ့ချင်တယ်”

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း

(၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်၊ မြို့တော်ခန်းမကြီး၌ ကျင်းပသော
 လူထုအစည်းအဝေးကြီးတွင် ပြောကြားချက်။)

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကန်တော်မင်္ဂလာပန်းခြံ၌ မိန့်ခွန်းပြောကြားနေစဉ်

“ဗမာတွေစိတ်ထက်သလေးဘာလေးနဲ့ တလွဲဆံပင်ကောင်းနေ
ကြတယ်။ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရအောင်လုပ်ရမယ့်
တိုက်ပွဲမျိုးမှာ အသုံးမချဘူး။ ဗမာပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးမှာ
အသုံးမချဘူး။ ဗမာဗမာချင်းချဖို့မှာ လုပ်ချင်တယ်။
ဒါမျိုးတွေလုပ်ချင်လို့ ဘယ်တော့မှ အကျိုးမရှိဘူး”
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း

(၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်၊ မြို့တော်ခန်းမလူထုအစည်းအဝေး၌ ပြောကြားချက်)

ကြမ္မာဆိုးဝင်သောနေ့တစ်နေ့

(က)

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့။

ထိုနေ့နံနက်လင်းကတည်းကပင် ရန်ကုန်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မိုးသည် တဖွဲဖွဲ ရွာလိုက်၊ ခေတ္တစဲသွားလိုက်၊ ပြန်ရွာလိုက်နှင့် နေရောင်မမြင်နိုင် တနေ့လုံး တိမ်မင် ဖုံးလွှက်အံ့ မှိုင်းလျက်ရှိသည်။

မိုးဖွဲဖွဲ၌ မိုးမင်းကို အံတုကာ ကားနံပါတ်အာရ်အေ (R.A) ၂၈၇၄ အနက် ရောင် ဝူစလီကားကလေးသည် ကန်တော်ကြီးမြောက်ဖက် တာဝါလိန်း (ယခု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပြတိုက်) လမ်းမှ ရန်ကုန်မြို့တွင်းသို့ ရှေးရှုမောင်းနှင့်လာ သည်။ ကားနောက်ပိုင်းတွင် တစ်စုံတရာကို လေးလေးနက်နက် အတွေးနယ်ချဲ့နေ သည့် အသွင်ဖြင့် တည်ငြိမ်စွာလိုက်ပါလာသူမှာ တပ်မတော်ဖခင်ကြီးနှင့် အမျိုး သားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဖြစ်သည်။

ထိုနေ့ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့နံနက် ၁၀ နာရီတွင် အတွင်းဝန်များရုံး (နောင်ဝန်ကြီးများရုံး) ၌ ဝန်ကြီးအစည်းအဝေး ကျင်းပရန် ရှိပေသည်။ အစည်းအဝေးကို အတွင်းဝန်များရုံးရှိ ဝန်ကြီးချုပ် အခန်း၌ ပင် ကျင်းပရန် ခေါ်ယူထား၏။ ဗိုလ်ချုပ်သည် ယာယီအစိုးရအဖွဲ့ခေါင်းဆောင် အဖြစ်ဖြင့် ဝန်ကြီးများနှင့်အတူ အစည်းအဝေးတွင် မိမိ၏လုပ်ငန်းဆောင်တာ များ၊ ပြည်သူလူထုရင်ဆိုင်နေရသော စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများ၊ လွတ်လပ်

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းစီးခဲ့သော ဝူစလီအမျိုးအစား မော်တော်ကား

ရေးကြိုးပမ်းနေဆဲကာလကြုံတွေ့နေသော နိုင်ငံရေးမူဝါဒများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကွဲလွဲချက်ပြဿနာများ၊ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ကိစ္စများ၊ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကိစ္စများ၊ ပြည်ပနှင့်ဆက်ဆံရေး (အထူးသဖြင့်) ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့် ဆက်ဆံရေးကိစ္စများ ဤသို့များပြားလှသော ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် ဖြစ်သည်။

ယင်းတို့အနက် ပြည်သူ့လူထုအားကတိပေးထားခဲ့သည့်အတိုင်း တစ်နှစ်အတွင်း မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး မလွဲမသွေ ရရှိရေးကိစ္စကား ဗိုလ်ချုပ်၏ ခေါင်းထဲ၌ အဓိက ရွက်ဆောင်ရမည့် အရေးကြီးကိစ္စဟူ၍ မှတ်ယူထားလေသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံဘုရင်ခံ ဆာဟူးဘတ် ရန်စ်က ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီအစည်းအဝေးတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရက ဗိုလ်ချုပ်ဦးဆောင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို ဗြိတိန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့သို့ လာရောက်ဆွေးနွေးရန် ဖိတ်ခေါ်ကြောင်း ပြောပြရာ အမှုဆောင်ကောင်စီက လက်ခံခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် သခင်မြ၊ ဦးတင်ထွဋ် စသည်တို့ ပါဝင်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင် အချို့ အင်္ဂလန်ပြည်လန်ဒန်မြို့သို့ ဒါကိုတာလေယာဉ်ဖြင့် ထွက်ခွာခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်မှထွက်ခွာမီ ဗိုလ်ချုပ်သည် လူထုအား “အကောင်ဆုံးကို မျှော်လင့်ထားရန်နှင့် အဆိုးဆုံးအတွက်ပြင်ဆင်ထားရန်” မှာကြားခဲ့လေသည်။ ဘီလပ်အသွား အိန္ဒိယပြည် နယူးဒေလီမြို့တွင်ပြုလုပ်သော သတင်းစာကွန်ဖရင့်တွင် အလားတူပြောကြားခဲ့လေသည်။ ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်ဦးဆောင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့် ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ လန်ဒန်မြို့ ဒေါင်းနင်းလမ်း (Downing Street) အမှတ် (၁၀) ရှိ ဗြိတိသျှနန်းရင်းဝန်ရုံး၌ အစည်း အဝေးကျင်းပခဲ့သည်။ အဆိုပါအစည်းအဝေးမတိုင်မီ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့က ဗြိတိသျှပါလီမန်တွင် နန်းရင်းဝန် မစ္စတာအက်တလီက မြန်မာပြည်သူတို့၏ဆန္ဒအတိုင်း လွတ်လပ်ရေးပေးပါမည်။ ဗြိတိသျှ ဓနသဟာယ အတွင်းတွင် ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ အပြင်တွင်ရှိသည်ဖြစ်စေ လွတ်လပ်သောနိုင်ငံအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပါမည်။ မြန်မာပြည်သူများ၏ သဘောဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်ပါစေရမည်ဟု ကတိပြုခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် ဘီလပ် (လန်ဒန်) သို့ လာရောက်ဆွေးနွေးရန် ဖိတ်ခေါ် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေးတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက-

“ကျွန်ုပ်သည် စစ်သားစကားသာ ပြောတတ်ပါသည်။ သံတမန်သုံး စကားမျိုး သွယ်ကာဝိုက်ကာ ဖွဲ့ကာနွဲ့ကာ ပလီပလာပြောတာမျိုး မတတ်ကျွမ်းပါ။ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏ကိုယ်စား ကျွန်ုပ်ပြောကြားလိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာ

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား လန်ဒန်မြို့၌ တွေ့ရစဉ်

ပြည်တွင် အရေးမကြီးလှသော ပြည်တွင်းရေးကိစ္စ အနည်းငယ်တွင် သဘောထား ကွဲလွဲမှုများ ရှိနေကြစေကာမူ ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်းရင်းသားအားလုံးသည် အချုပ်အခြာ ကင်းမဲ့သော တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် လွတ်လပ်ရေးကို တောင်းဆိုရာ၌ ကား တသံ တည်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုလွတ်လပ်ရေးကို အလျင်အမြန်လိုချင်ကြ သဖြင့် ယခုမှ စတင်၍ ပြင်ဆင်လိုပါသည်။”

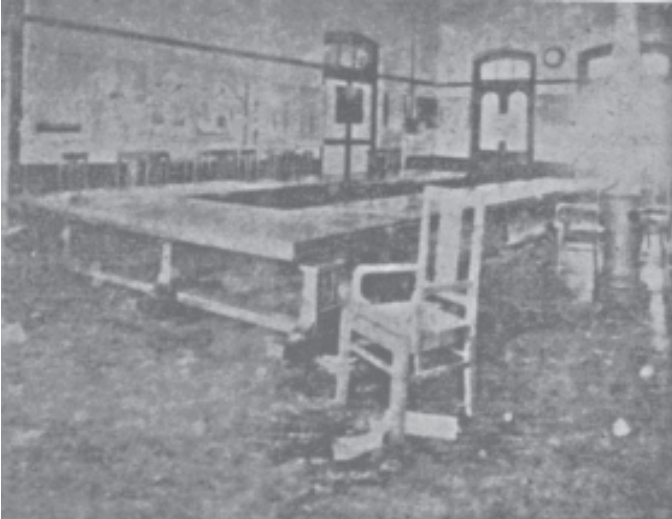
“မြန်မာပြည်ဟုပြောရာဝယ် ကျွန်ုပ်တို့သည် တိုင်းရင်းသားအားလုံး အညီ

အညွတ်ဖြစ်၍ လွတ်လပ်သော မြန်မာပြည်ကို ရည်မှန်းပြောခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ညီညွတ်မှုရရှိရေးအတွက် မအောင်မြင်နိုင်သော အခက်အခဲဟူ၍ မရှိပါ။ တိုင်းပြည်တွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး အားလုံးသည် ရာနှုန်းပြည့် လွတ်လပ်ရေးရ၍ ပြည်ပပယောဂမပါဘဲ အစုံအညီတွေ့ဆုံ၍ ဆွေးနွေးခွင့်ရကြလျှင် ညီညွတ်ကြပါလိမ့်မည်။ ဤအချက်သည် လွတ်လပ်သည်ဆိုသော ကရင်နီပြည်နယ်အတွက်လည်း မှန်ပါသည်။ ကိုးကွယ်သောဘာသာအလိုက် လည်းကောင်း၊ လူမျိုးအလိုက်လည်းကောင်း မြန်မာပြည်ရှိ တိုင်းရင်းသားအားလုံးသည် လွတ်လပ်ရေးမဆုံးရှုံးသင့်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ လေးနက်စွာ ယုံကြည်ပါသည်။”

“ယနေ့မှစ၍ တစ်နှစ်အတွင်း မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေးရသင့်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆပါသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်က ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့ ပါလီမန်အောက် လွှတ်တော်တွင်ပေးခဲ့သည့်ကတိကို ထပ်လောင်းကြေညာသည်ကို ကြားရသည့်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ကျေနပ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်အား ဗြိတိသျှနေသဟာယအတွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ အပြင်တွင်ဖြစ်စေ မိမိတို့ သဘောအတိုင်းလွတ်လပ်ရေးကို ရွေးချယ်ခွင့်ပေးရန်လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့လိုလားချက်များကို လျင်မြန်စွာရရေးအတွက် ကူညီရန်လည်းကောင်း၊ ကြံရွယ်ကြောင်း ပြောဆိုသည့်အတွက် ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အစိုးရကို ကျွန်ုပ်တို့က ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ အမြင့်မြတ်ဆုံးဖြစ်သော ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ကျယ်ပြန့်သောကျင့်စဉ်များပင် ဖြစ်စေကာမူ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တခါတရံ မအောင်မြင်တတ်သည်ကို ရာဇဝင်တွင် တွေ့ရပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သို့ ပြောရခြင်းသည် မြန်မာပြည်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ဆုံဘူးသော အတွေ့အကြုံများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရ၏ စေတနာကို လေးစားပါသည်။ ကျွန်ုပ်ဘက်မှလည်း စေတနာကို တုံ့ပြန်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်ကတိပေးနိုင်ပါသည်။”

“မြန်မာပြည်တွင် ၁၉၃၅ခုနှစ် အုပ်အချုပ်ရေးဥပဒေနှင့် စက္ကူဖြူစာတမ်းကို လူကြိုက်မများပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်နိုင်၍ လွတ်လပ်ရေးသို့ ပို့ဆောင်ပေးမည့် စီမံကိန်းအသစ်ကို ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အစိုးရထံမှ ရလာလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်သူများသည် မျှော်လင့်နေကြပါသည်” ဟူ၍ ပြောကြားသွားခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက် တနင်္လာနေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် အက်တလီတို့သည် မြန်မာပြည်အား လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်သို့ ပို့ဆောင်မည့်စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးကြလေသည်။ ထိုစာချုပ်ကို ‘အောင်ဆန်းအက်တလီ’ စာချုပ်ဟူ၍ သမိုင်းတွင်ခွဲလေသည်။

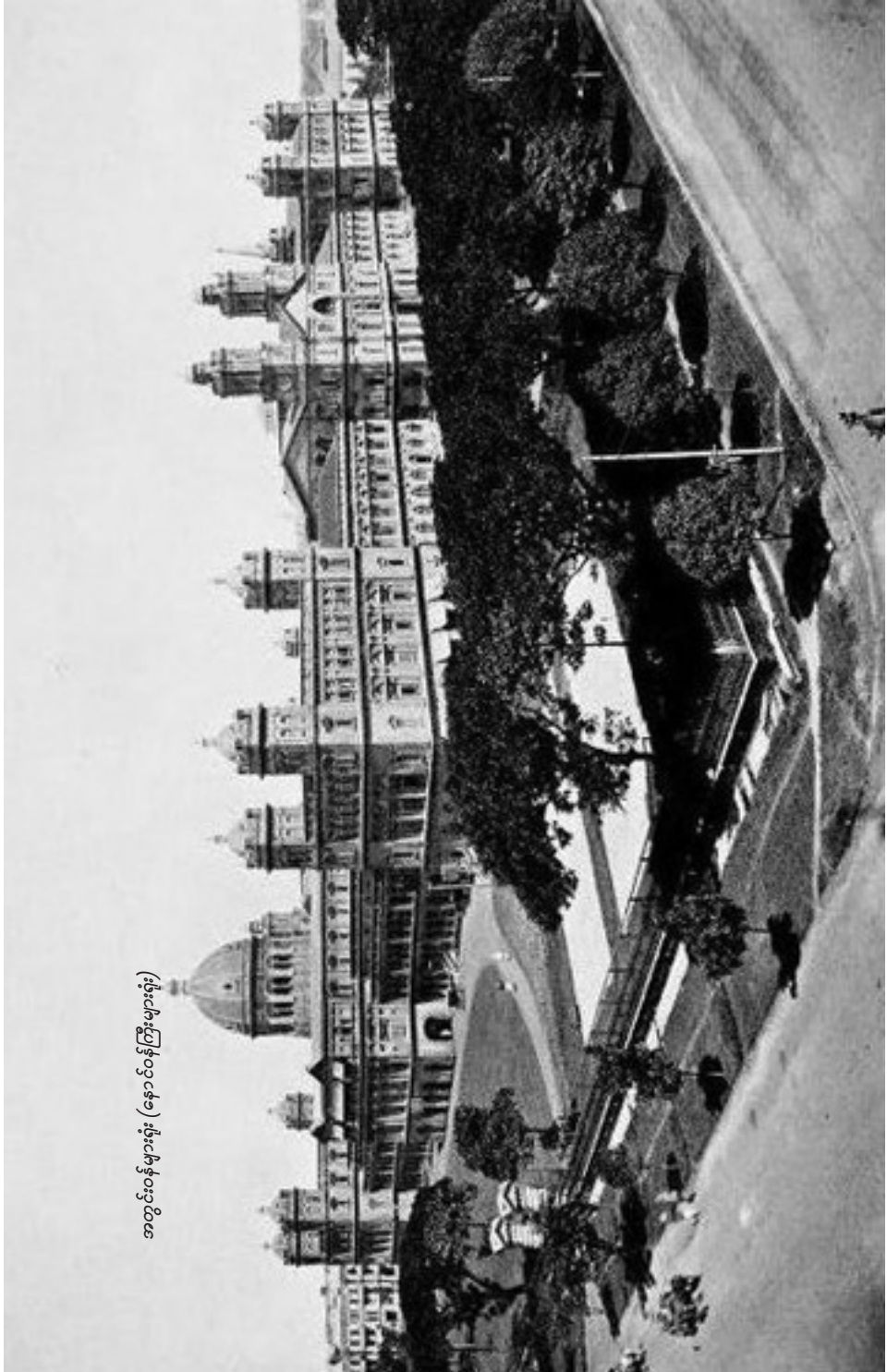
လုပ်ကြံခံရပြီးနောက် အစည်းအဝေးခန်းမအားတွေ့မြင်ရစဉ်

စာချုပ်၏ သဘောအကျဉ်းချုပ်မှာ မြန်မာပြည်တွင် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ် တော်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲများကို ကျင်းပ၍တောင်တန်းဒေသများ အပါအဝင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းရေးအတွက် အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရန်လည်း ကောင်း၊ ကြားဖြတ်ကာလတွင် ဘိလပ်အစိုးရက ဝိုင်းချုပ်အစိုးရကို 'အာဏာပိုင် ဒီမိုကရေစီအစိုးရ' အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန်လည်းကောင်း၊ သဘောတူကြခြင်းဖြစ် ပေသည်။ ဤစာချုပ်အရ မြန်မာပြည်သူလူထု တရပ်လုံး အော့နှလုံးနာနေသော ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ 'စက္ကူဖြူစာတမ်း' စီမံကိန်းသည် အလိုအလျောက် ပျက်ပြား သွားလေသည်။

အဆိုပါ စာချုပ်ကို မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်ခဲ့သော ဂဠုန် ဦးစောနှင့်သခင်ဗစိန်တို့သည် အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ်အရ လွတ်လပ်ရေး မရနိုင်ဟု အကြောင်းပြ၍ လက်မှတ်မထိုးဘဲ ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ အမှန်စင်စစ် ဂဠုန်ဦးစောနှင့်သခင်ဗစိန်တို့သည် မင်းသားကြီးမလုပ်ရသဖြင့် ပတ်မကြီးကို ထိုး ဖောက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။

ဂဠုန်ဦးစောနှင့်သခင်ဗစိန်တို့သည် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင် ကောင်စီဝင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီး သခင်ဗစိန်သည် ဝန်ကြီး

အထွင်းဝန်များရုံး (ဧရာဝတီမြို့၊ ဘရိတိသျှဘက်)

အဖြစ်မှနှုတ်ထွက်ခဲ့သလို၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဘုရင်ခံအမှုဆောင် ကောင်စီဝင် ပညာရေးနှင့်အမျိုးသားစီမံကိန်းဝန်ကြီး ဦးစောသည် ဝန်ကြီးအဖြစ်မှ နှုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဂဠုန်ဦးစောသည် အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ် နှင့်ပတ်သက်၍ မဟုတ်တရားပြောကြားကာ သတင်းဖြန့်ခွဲသေးသည်။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းကား ဤသို့သော အတိုက်အခံပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အတိုက်အခံလုပ်ရပ်များ ကို ဂရုစိုက်နေရန် အချိန်ရှိသူမဟုတ်ချေ။ တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးရရှိရမည် ဟူသော ပြည်သူ့ကြွေးကြော်သံနှင့်အတူ ရှေ့သို့ ဒလကြမ်း တက်လှမ်းနေရသူဖြစ် သည်။ နေ့ရှိသရွေ့ အချိန်ရှိသရွေ့ အချိန်လု၍ ဆောင်ရွက်စရာ များကို အပြေး အလွှားလုံးပမ်းစီမံလုပ်ဆောင်နေရသူဖြစ်၏။

(ခ)

ဂဠုန်ဦးစောသည် အစိုးရအဖွဲ့မှ ထွက်သွားပြီးနောက် အစိုးရပေးသည့် အစောင့်အရှောက်များ ရုတ်သိမ်းသွားသဖြင့် ရန်ကုန်ရဲမင်းကြီး မစွတာဝှင်ခွင့် ပြုချက်ဖြင့် အစောင့်များကို ၎င်း၏တပည့်များကို ထားနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းတို့ကို ခိုင်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် သေနတ်များကိုလည်း မေဂျာရမ်းထံမှ သေနတ်များ ရရှိခဲ့ သည်။

အခွင့်အရေးပေါ်တွင် လက်ရဲဇက်ရဲအရယူတတ်သော ဦးစောသည် ထို အချိန်အတွင်း သူ့အိမ်၌ တပည့်များမွေး၍ လူစုထားပြီး အသင့်ရှိနေသည်။ ထိုစဉ် က သူ့အကြံမည်မျှကြီးမားသည်ကို မည်သူမှ မသိနိုင်ချေ။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဦးစောသည် ပုလိပ်အဖွဲ့ လက်နက်အကြံပေး ကပ္ပတိန်ဒေးဗစ် ဝီဗီယန်း (Capt. David Vivian) ၏ အကူအညီဖြင့် သူ၏ တပည့် ဘညွန်ကို ပုလိပ်အင်စပက်တာဘစ်နီ အမည်ခံစေကာ ရန်ကုန်မြို့ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်ရှိ ဗြိတိသျှ လက်အောက်ခံမြန်မာစစ်တပ်လက်နက်တိုက် (B.O.D - Burma Odiance Depot) မှ ဘရင်းသေနတ်အလက် ၂၀၀၊ ပြောင်းပို ၂၀၀၊ ပွိုင့် ၃၀၃ ဘရင်းကျည်နှင့် ရိုင်ဖယ်ကျည်ဆံ တစ်သိန်း၊ စတင်းဂန်း ကျည်ကပ် ၈၀၀ တို့ကို သုံးတန်ထရပ်ကားကြီးတစ်စီးဖြင့် ထုတ်ယူနိုင်ခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ဂဠုန်ဦးစောလက်နက်များထုတ်ယူနိုင်စေရန် ကူညီခဲ့သော ကပ္ပတိန်ဒေးဗစ်ဝီဗီယန်းသည် ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိ ဖြစ်လာသူ ဖြစ်သည်။ သူသည် အိန္ဒိယတပ်မတော်မှ မြန်မာလက်နက်ကိုင်ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ရောက်ရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အာဇာနည်များ ပတ်ဝတ်ခဲ့သောသေနတ်များ

ဤသို့ လက်နက်များထုတ်ယူပြီးနောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့ တွင်လည်း ပွိုင့် ၃၀၃ ရိုင်ဖယ်ကျည် တစ်သိန်း၊ စတင်းကျည် ၂၅၆၀၀၊ လက်ပစ်ဗုံး အလုံး ၂၀၀ တို့ကို ဗမာ့စစ်ဦးစီးဌာနချုပ် ထောက်လှမ်းရေးတပ်၌ တာဝန်ထမ်း ဆောင်လျက်ရှိသော ဗိုလ်မှူးပီတာ အားနက် လန့်စ်လော့ဒ်ဒိန်း (Major Peter Ernet Lancelot Daine) အကူအညီဖြင့် မင်္ဂလာဒုံမြောက်ဘက်ရှိ ပင်မခဲယမ်း မီးကျောက်လက်နက်တိုက်မှ ထပ်မံထုတ်ယူနိုင်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်မှူးဒိန်းသည် အိန္ဒိယ အချက်ပြဆက်သွယ်ရေးတပ်အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဗမာ့စစ်ဦးစီးဌာန ချုပ် ထောက်လှမ်းရေးတပ်၌ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဦးစောတပည့်များ ထုတ်ယူသွားသော လက်နက်များနှင့်ပတ်သက်၍ နောင်တွင် ဂဠုန်ဦးစောနှင့် သူ၏တပည့်များကို နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုဖြင့် တရားစွဲခံရချိန်အထိ သူ့အား မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခံရခြင်းမရှိခဲ့ချေ။

ဗီဗီယန်း ဂဠုန်ဦးစောတို့အား လက်နက် (၈) မျိုးထုတ်ပေးလိုက်သည့် လက်နက်များအနက် တော်မီဆပ်မရှင်းဂန်းနှစ်လက်မှာ ဗိုလ်ချုပ်တို့အား လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ရန် အသုံးပြုခဲ့သော လက်နက်များဖြစ်သည်ကို နောင်တွင် စစ်ဆေး တွေ့ရှိခဲ့သည်။

ဤမျှ များပြားသော လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များသည် ထိုစဉ်က ဗမာ့ တပ်ရင်း (၆) ရင်းရှိရာ တပ်ရင်း (၃) ရင်းစာမျှရှိသော အရေအတွက်ပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ လက်နက်ခဲယမ်းမီးချောက်တို့ကို ဦးစောသည် ရန်ကုန်မြို့၊ မရမ်းကုန်းမြို့၊ နယ် (၇) ရပ်ကွက် အေဒီလမ်း (ယခု မေခလမ်း) အမှတ် (၄) ရှိ သူ၏နေအိမ်၌

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

အတွင်း အင်းလျားကန်ရေစပ်တွင် သံစည်များဖြင့်ထည့်၍ မြှုပ်နှံသိုဝှက်ထားသည်။ များပြားလှသော လက်နက်တို့ကို ရရှိနိုင်ရန် အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်မှ ကပ္ပတိန် ဝီဗီယန်း၊ မေဂျာယန်းနှင့် ဝိုလ်မှူးဒိန်းဆိုသူတို့က ကူညီခဲ့ကြလေသည်။

(ဂ)

ဤသို့လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက တိုင်းပြည်အတွက် အစွမ်းကုန်ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်နေစဉ် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက မိမိအာဏာရရှိရေးအတွက် “ဘယ်သူသေသေ ငတေမာပြီးရော” စိတ်ထားဖြင့် မီးကုန်ယမ်းကုန် ခြေပုန်းခုတ်လျက် ရှိနေလေသည်။

ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့ နံနက် ၁၀နာရီတွင် အတွင်းဝန်များရုံး၌ ကျင်းပမည့် ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေးတွင် ဝိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဝန်ကြီးများသည် ဂဠုန်ဦးစော၏ လက်နက်များ ခိုးထုတ်နေခြင်းကိစ္စကိုလည်း ဆွေးနွေးရန် အစီအစဉ်ရှိသည်ဟု ဆို၏။

ဝိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် မိမိအား ပြိုင်ဘက်ရန်သူသဖွယ် သဘောထားပြီး မီးကုန်ယမ်းကုန်တိုက်ခိုက်ဖြိုခွဲရန် ကြိုးစားနေသော ဦးစော၏ လှုပ်ရှားမှုများ

ဂဠုန်ဦးစော၊ ၁၉၀၀-၁၉၄၈

ကိုမသိ၍မဟုတ်။ သက်ဆိုင်ရာ ထောက်လှမ်းရေးတာဝန်ယူရသူများက သတင်းပေးထားကြပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့ထဲမှာပင် ထိုအချိန်တိုက်၌ ကောလဟလတွေ ပျံ့နှံ့နေလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို လုပ်ကြံဖို့ ကြံစည်နေကြသတဲ့။ သစ္စာဖောက်များကို နိုင်ငံခြားအဖွဲ့အစည်းများက ကူညီနေသည် စသည့် သတင်းစကားများ ပလူပျံ့နေသည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ အာယာတမထား တတ်။ သူသည် အပြောအဆို တိုတောင်းပြတ်သားသော်လည်း ပင်ကိုယ်သဘောထားကြီးမားသူ ဖြစ်သောကြောင့် သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ သူ့အားစောင့်ရှောက်ခွင့် တောင်းသောအခါ သူက ပြည်သူ့မေတ္တာ၏တန်ခိုးကို ယုံကြည်သည်။ ဦးစောလုံပင်လျှင် သည်လောက် ဗိုက်လုံးကြီး လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဖြစ်သော ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုကပင်လျှင် ဇူလိုင်လ ၁၈ ရက်နေ့ ညနေပိုင်းတွင် မြန်မာ့အလင်း၊ ဟံသာဝတီ၊ ရန်ကုန် နယူးဘားမား သတင်းစာတိုက်များမှ သတင်းစာဆရာအချို့နှင့်တွေ့ပြီး စကားစပ်၍ ပြောခဲ့သေးသည်။ လက်နက်များခိုးထုတ်စုဆောင်းနေသူမှာ ဂဠုန်ဦးစောဖြစ်ကြောင်း သိရသောအခါ သတင်းစာဆရာများက အံ့ဩသွားပြီး-

“ဒီကိုသိလျက်သားနဲ့ ဆရာတို့က အရေးမယူကြဘူးလား။ ဗိုလ်ချုပ်ကကော ဘာမှ အကာအကွယ်မလုပ်ဘူးလား။” ဟု မေးမြန်းကြသည်။ ဆရာချိုက -

“ဗိုလ်ချုပ်က သူ့ကို ကိုယ်ရေးကိုယ်တာလုံခြုံမှုကို ဘယ်တုန်းကများ ဂရုစိုက်ဘူးလို့လဲဗျာ။ အခုလည်း ဗိုလ်ချုပ်က ကျုပ်တို့ဟာ တိုင်းပြည်ကောင်းစားအောင် သည်လောက်ကြိုးစားနေတာပဲ။ အဲဒါ သူတို့က မကျေနပ်လို့ သတ်ချင်လည်း သတ်ပေါ့လို့ အေးအေးပဲပြောတယ်။ ဒီကိစ္စတွေကို သတင်းစာထဲမှာလည်း ထည့်မရေးကြပါနဲ့ဦး။ ခင်ဗျားတို့ သိထားအောင်သာ ပြောတာပါ” ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့သည်။

သတင်းစာဆရာ စာပေအနုပညာရှင်ဖြစ်၍ စိတ်သဘောထား နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ဦးဘချိုသည်လည်း ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ဘာမှမခြား ကိုယ့်အလုပ်တာဝန်များ အကြောင်းသာ ထာဝစဉ် တွေး၍ ကိုယ့်ကို ထိခိုက်လာမည့် ဘေးရန်ကို တားဆီးကာကွယ်ရန် စိတ်မကူးအားရှာပေ။

ဗိုလ်ချုပ်တို့ လုပ်ဆောင်စရာ တိုင်းရေးပြည်ရေးကိစ္စက များလှပေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီ (ဝန်ကြီးအဖွဲ့) သည် ရက်သတ္တပတ်လျှင်တစ်ကြိမ် အစည်းအဝေးကျင်းပသည်။ အထူးကိစ္စ ရှိလျှင် လိုအပ်သလို အချိန်မရွေး ကျင်းပကြသည်။ တစ်ပတ်တစ်ကြိမ် အစည်း

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

အဝေးကိုလည်း ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တိုင်း နံနက်၁၀နာရီအချိန်တွင် ကျင်းပသည်။ ယခင် ကာလက ဤအစည်းအဝေးကို အမှုဆောင်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ဘုရင်ခံ နေထိုင်ရာ အစိုးရအိမ်တော်တွင် ကျင်းပမြဲဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ‘အောင်ဆန်း -အက်တလီ’ စာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီးနောက်ပိုင်းမှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံရေးတွင် ဘုရင်ခံက ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြုတော့ဟူသော သဘောထားကြောင့် အမှုဆောင် ကောင်စီအစည်းအဝေးကို ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကသာ သဘာပတိအဖြစ် ဦးဆောင်ကျင်းပတော့သည်။ အစည်းအဝေးကျင်းပရန် နေရာ ကိုလည်း အစိုးရအိမ်တော်မှ အတွင်းဝန်များရုံး (နောင်ဝန်ကြီးများရုံး) သို့ ရွှေ့ ပြောင်းကာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ရုံးခန်းမှာပင် ကျင်းပခဲ့ကြလေသည်။

မြန်မာ့သမိုင်း၌ သွေးစွန်းသော မှတ်တမ်းတင်ကျန်ရစ်မည့် ဤဝန်ကြီး အစည်းအဝေးကို စင်စစ်အားဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက် ၁၀ နာရီတွင် ကျင်းပရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအတိုင်းကျင်းပရန်စီစဉ်ထားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုနေ့တွင် လွှတ်တော်ကော်မတီအစည်းအဝေးနှင့် ရက်ချင်း၊ အချိန်ချင်း တိုက်ဆိုင်နေလေရာ ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေးကို ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့နံနက် ၁၀နာရီသို့ ရွှေ့ပြောင်းပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

လုံ့လ ဝီရိယ ဇွဲကြီးမား၍ လောဘရမ္မက်ကြီးကာ အခွင့်အရေးကို ကွက် ကျော်မြင်တတ်သော ဂဠုန်ဦးစောသည် ဗိုလ်ချုပ်တို့ အစည်းအဝေးကျင်းပမည့် နေရာဌာနနှင့် နေ့ရက်အချိန်များကိုလည်းကောင်း အသေချာစုံစမ်းသိရှိထားပြီး ဖြစ်သည်။ ပြည်သူတို့၏ စေတနာ၊ မေတ္တာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်သောအားဖြင့် ဘာကိုမှ လျှို့ဝှက်ဖုံးကွယ်မထားဘဲ မည်သည့်လုံခြုံရေးအစောင့်အရှောက် အကာ အကွယ်မှ ယူမထားဘဲ လူထုထဲက လူတစ်ယောက်ပီသစွာ လွတ်လပ်စွာ သွားလာ လှုပ်ရှားနေတတ်သော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုလည်း ထိုအချိန်က ခက်ခက်ခဲခဲ စုံစမ်းထောက်လှမ်းနေစရာမလိုလှပါချေ။

ထိုစဉ်က အတွင်းဝန်များရုံးကြီးမှာလည်း ဟာလာဟင်းလင်းဖွင့်ထား၏။ လူဖြစ်စေ၊ မော်တော်ကားဖြစ်စေ၊ လွတ်လပ်စွာ ဝင်ထွက်သွားလာနိုင်၏။ လူတိုင်း လွတ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်ခွင့်ကို အခွင့်အရေးယူ၍ မသမာသူလူသတ်သမားတို့ အလွယ်တကူလုပ်ကြံသွားနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ဤသို့လျှင် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့ နံနက် ၁၀ နာရီ အချိန်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ကိုယ်ရေးအတွင်းဝန် ဗိုလ်ထွန်းလှ (တက္ကသိုလ်နေဝင်း) နှင့်အတူ သူ၏ ကားကလေးကိုစီးလျက် အတွင်းဝန်များရုံးသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ထိုနေ့က ဗိုလ်ချုပ်သည် မြန်မာလိုဝတ်ဆင်ထားသည်။ တော်

လှန်ရေးတလျှောက် စစ်ဝတ်စုံတစ်ထည်နှစ်ထည်နှင့်နေခဲ့သောဗိုလ်ချုပ်။ ဖဆပလ တွင်လည်း ကာကီအင်္ကျီ ဘောင်းဘီဝတ်၍ ဖော့ဦးထုပ်ဆောင်းခဲ့သော ဗိုလ်ချုပ် သည် ရွှေဖလားရောင် ဘန်ကောက်လုံခြုံသည်။ မန္တလေးပိုးတိုက်ပုံ အဖြူရောင်ကို ဝတ်ဆင်ထားသည်။ ဆံပင်မှာလည်း ခါတိုင်းကဲ့သို့ စုတ်ဖွားဖွားကြီးမဟုတ်ဘဲ ညှပ်ပြီးစဖြစ်၍ သူ့အသွင်မှာ ယဉ်စေရုံနေသည်။ များသောအားဖြင့် ဗိုလ်ချုပ် သည် ဖြစ်သလို ကပိုကရို ဝတ်စားတတ်သော်လည်း လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၊ ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေး စသည်တို့တွင်မူ အလုပ်တာဝန်ကို လေးစားသော အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေများက တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လွန်းလှ၍ လည်း ကောင်း မိမိ၏ဝသီကိုဖျောက်ကာ ဤသို့ သပ်ရပ်စွာ ဝတ်စားဆင်ယင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ယခင်ကလို မှုန်ကုပ်ကုပ်မဟုတ်ဘဲ သွက်လက်သော အပြုံး ဖြင့် စောင့်ကြိုသူများကိုနှုတ်ဆက်ရင်း အတွင်းဝန်ရုံးအနောက်ဘက် ဗဟိုလှေခါး ကြီးအတိုင်းတက်ကာ သူ၏ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရုံးခန်းနှင့် တဆက်တည်းဖြစ် သော အစည်းအဝေးဆောင်အတွင်းသို့ ဝင်ခဲ့၏။ အစည်းအဝေးခန်းမထဲတွင် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဝန်ကြီးများ အသင့်စောင့်ကြို ရောက်ရှိနေကြသည်။

(ဂငယ်) ပုံစံခင်းကျင်းထားသော အစည်းအဝေးစားပွဲကြီးများ၏ ထိပ်စားပွဲ အလယ်၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထိုင်၍ ဗိုလ်ချုပ်၏စားပွဲ လက်ဝဲဘက်၌ ဝန်ကြီးများအဖွဲ့အတွင်းဝန် ဦးရွှေဘော်ထိုင်သည်။ ထို့နောက် (ဂငယ်) ပုံစံ လက်ဝဲဘက်စားပွဲရှည်ကြီး၌ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသော ဦးဘဂျမ်း(ပုဂံ)၊ ဦးအောင်ဇံဝေ၊ ပျော်ဘွယ်ဦးမြ၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးစဝ်စံထွန်းတို့ အစည်အတိုင်း ထိုင်ကြသည်။ လက်ယာဘက် စားပွဲရှည်ကြီးတွင် ဝန်ကြီးသခင်မြ၊ ဦးရာဇတ်၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ ဦးဘဝင်းနှင့် မန်းဘခိုင်တို့ အစဉ်အတိုင်း ထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အပါအဝင် အားလုံး ဝန်ကြီး ၁၀ ဦးဖြစ်၏။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်းမှာ ပြည်ပသို့ ခရီးထွက်နေ၍ လည်း ကောင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာနဝန်ကြီး ဦးတင်ထွဋ်မှာ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာ ကော်မရှင်နာမင်းကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခံရ၍ လန်ဒန်မြို့သို့ ထွက်ခွာသွားပြီးဖြစ်၍ လည်းကောင်း အစည်းအဝေး မတက်နိုင်ကြတော့ချေ။

အစည်းအဝေးဆိုင်ရာ မှတ်တမ်း၊ စာရွက်စာတမ်း၊ ဖိုင်တွဲ စသည်များကို လက်ထောက်အတွင်းဝန် ဦးတင်အုန်း၊ ရုံးအုပ်ကြီး ဦးခန့်နှင့် ဗိုလ်ထွန်းလှတို့က ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများရှေ့တွင် အသီးသီးနေရာချထားပြီးနောက် အစည်း အဝေးခန်းမထဲမှ ထွက်သွားကြသည်။ နံနက် ၁၀ နာရီ ၁၀ မိနစ်ခန့်တွင် ဝန်ကြီး

အစည်းအဝေး စတင်ခဲ့လေသည်။

(ဃ)

ထိုနေ့နံနက် ၉ နာရီသာသာခန့်ကပင် အင်းလျားကန်အနီး မရမ်းကုန်းမြို့နယ် အေဒီ (မေခ) လမ်း အမှတ် (၄) ရှိ ဦးစော၏ နေအိမ်တွင် သူ့တပည့်များဖြစ်ကြသော ဘညွန့်၊ ခင်မောင်ရင်၊ မောင်နီ၊ မှူးကြီးတို့က ဖိဒ်ဆန်ထရပ်ကားတစ်စီးဖြင့် လည်းကောင်း၊ သုခ၊ မောင်စိုး၊ သက်နှင်း၊ စိန်ကြီးနှင့် ရန်ကြီးအောင်တို့က ဂျစ်ကားနံပါတ်တု အာရ်စီ (R.C) ၁၈၁၄ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တစ်သုတ်စီခွဲ၍ ဦးစောအိမ်မှ ရန်ကုန်မြို့ထဲသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

ဂျစ်ကားပေါ်ရှိလူများမှာ အစိမ်းရင့်ရောင် စစ်တပ်ယူနီဖောင်းများ ဝတ်ဆင်ထားပြီး ပုခုံးနှစ်ဖက်တွင် ၁၂ နံပါတ်စစ်တပ်ခြင်္သေ့တံဆိပ်များ တပ်ဆင်ထားသည်။ စစ်ဦးထုပ်ကိုလည်း ကိုယ်စီ ဆောင်းထားကြသည်။ ထို့နောက် စစ်မိုးကာများဖြင့် ကိုယ်ကို လွှမ်းခြုံထားကြသည်။ ဂျစ်ကားပေါ်ပါသူ ငါးယောက်တွင် သုခက ကားကို မောင်းနှင်သည်။ မောင်စိုး၊ သက်နှင်း၊ စိန်ကြီး၊ ရန်ကြီးအောင်တို့က တော်မီသေနတ်တစ်လက်စီ ကိုင်ထားကြသည်။ ကားထဲတွင် ဘညွန့်အတွက် စက်သေနတ်တစ်လက် အပိုယူဆောင်လာခဲ့ကြသည်။

လူသတ်မသားအားလုံး လုပ်ဆောင်ရမည့်တာဝန်အသီးသီးကို ဂဠုန်ဦးစောက အောက်ပါအတိုင်း အစီအစဉ်ရေးဆွဲပေးလိုက်သည်။ သုခတို့အဖွဲ့သည် ဂျစ်ကားဖြင့် အတွင်းဝန်ရုံးထဲအထိ ဝင်ရမည်။ ယာဉ်မောင်းသုခက ဂျစ်ကားကို စက်လုံးဝမရပ်ဘဲ ရုံးအောက်မှ အသင့်စောင့်နေရမည်။ ကျန်လေးဦးက ရုံးပေါ်သို့ တက်၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ ဝန်ကြီးများအားလုံး အပြီးအပိုင် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရမည်။

ဘညွန့်တို့အဖွဲ့က ထရပ်ကားကို အတွင်းဝန်ရုံးအပြင်ဘက် လမ်း ၄၁ နှင့် မဟာဗန္ဓုလလမ်းထောင့်၌ နေရာယူထားရမည်။ ကျန်သုံးဦးက အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်ပေးပြီး ဘညွန့်က အတွင်းဝန်ရုံးထဲသို့ ဝင်ရမည်။ သူ၏တာဝန်မှာ သုခတို့ ဂျစ်ကားပေါ် တင် အပိုယူလာသော စတားတစ်လက်ကိုယူပြီး အတွင်းဝန်ရုံး ပရဝင်အတွင်းရှိ လွှတ်တော်အဆောက်အဦရုံးခန်းသို့သွား၍ သခင်နုအား လုပ်ကြံရမည်။ ပြီးလျှင် ဂျစ်ကားရှိရာသို့ ပြန်လာပြီး အပေါ်ထပ်ဝန်ကြီးများကို လုပ်ကြံ၍ ဆင်းလာသော မောင်စိုး၊ သက်နှင်းတို့အဖွဲ့နှင့်အတူ အိမ်ပြန်ခဲ့ရမည်။ ရုံးပြင်ဘက်တွင် စောင့်နေသော ထရပ်ကားကို ကျန်လူများက ဂျစ်ကားထွက်သွားသည်နှင့် ဣန္ဒြေမပျက် အိမ်သို့ ပြန်မောင်းလာခဲ့ရမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဦးစော

သည် ဤအစီအစဉ်ကို အသေးစိတ်ရေးဆွဲ၍ သူ့လူများကို “ပွဲမဝင်ခင် အပြင်က ကျင်းပ” ဆိုသလို အထပ်ထပ်အခါခါ သင်ကြားထားပြီး ဖြစ်၏။ ဤလုပ်ကြံမှုကြီး အတွက် သူ့အိမ်တွင် သူ့လူများသည် သေနတ်ပစ်လေ့ကျင့်နေခဲ့ကြသည်မှာ ကာလအတန်ကြာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

(c)

ဗိုလ်ချုပ်တို့ အစည်းအဝေးကား ၁၀ နာရီခွဲခန့်တွင် အရှိန်ရစပြုလာပေပြီ။ ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုပြီးတစ်ခု လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို တင်ပြဆွေးနွေးစုပေါင်းဆုံးဖြတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ ထိုအချိန်တွင် မိမိ၏ ဌာနလုပ်ငန်းများကို ဝန်ကြီးအဖွဲ့သို့ တင်ပြရန် အစည်းအဝေးခန်းအတွင်း ရောက်ရှိနေသူကား ဒုတိယအတွင်းဝန် ဦးအုန်းမောင်ဖြစ်သည်။ သူသည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီး စောစံဖိုးသင်၏ အတွင်းဝန်ဖြစ်သည်။ ဦးအုန်းမောင်သည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြရန် စာရွက်စာတမ်းဖိုင်တွဲများနှင့် အတူ (ဗိုလ်ချုပ်နှင့်သခင်မြတို့အကြား) လက်ျာဘက်ရှိ စားပွဲရှည်ကြီးထိပ်ကုလားထိုင်၌ ထိုင်လျက်ရှိသည်။ စင်စစ် ကနဦး အစည်းအဝေး အစီအစဉ်အရ ဆိုလျှင် ထိုအချိန်က ဦးအုန်းမောင်၏ အလှည့်မကျသေးပေ။ အတွင်းဝန်ဦးကြင် (နောင် သံအမတ်ကြီး) ၏ အလှည့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဦးအုန်းမောင်သည် သူ့တွင် အခြားအရေးတကြီး ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စတစ်ခု ရှိနေသောကြောင့် ဦးကြင်နှင့် နားလည်မှုယူပြီး အစည်းအဝေးသို့ ဦးစွာ ရောက်ရှိခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုအခိုက်အတွင်းမှာပင် လူသတ်သမားတို့၏ ကားနံပါတ် အာရ်စီ ၁၈၁၄ တပ်ထားသော ဂျစ်ကားတစ်စီးသည် အတွင်းဝန်ရုံးသို့ သိပ်ဖြူလမ်းမှ ဝင်၍ ရုံးကြီး၏ အနောက်တောင်ဘက် ထောင့်၌ ရပ်လိုက်သည်။ ကားနံပါတ် အာရ်စီ ၁၈၁၄ သည် အတုဖြစ်ပြီး နံပါတ်အစစ်မှာ ၉၈၃၁ ဖြစ်သည်။ ကားပေါ်မှ မောင်စိုး၊ သက်နှင်း၊ စိန်ကြီး၊ ရန်ကြီးအောင်တို့ (၄) ဦးသည် လက်နက်များကိုင်ဆောင်၍ လေ့ကားမှ တက်သွားကြသည်။ ကားပေါ်တွင် ယာဉ်မောင်းသူသည် ကားကို စက်မရပ်ဘဲစောင့်နေသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူသတ်သမားများ ဆင်းလာလျှင် တခါတည်း တင်သွားရန်ဖြစ်သည်။ မောင်စိုးသည် ရှေ့မှဦးဆောင်၍ ခပ်သွက်သွက် လျှောက်လာသည်။ မောင်စိုး၊ သက်နှင်း၊ စိန်ကြီးတို့သည် တော်မီဂန်းသေနတ်များကိုင်ဆောင်ထားပြီး ရန်ကြီးအောင်တဦးသာလျှင် ဆပ်မရင်းဂန်း (စက်သေနတ်) ကိုင်ထားသည်။ အပေါ်ထပ်အပြင်ဘက် ‘ကော်ရစ်ဒါ’ (လူလမ်းစကြို) တွင် ရှိနေသော ဝန်ထမ်းနှစ်ဦးသုံးဦးနှင့် ရုံးခန်းထဲမှ ဝန်ထမ်းအချို့က

သူတို့ကို လှမ်းမြင်လိုက်ရသည်။ လက်နက်ကိုင်စစ်သားများဖြစ်၍ ယင်းတို့ကို ထူးဆန်းသလို တချက် ကြည့်ပြီး ကိုယ့်အလုပ်ကို ပြန်လုပ်နေကြသည်။

သူတို့သည် ဟန်မပျက်လျှောက်လာပြီး ဝန်ကြီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးခန်းရှေ့တွင် စုပြုံရပ်လိုက်ကြလေသည်။ အခန်းတံခါးပေါက်ကို မင်းစေ မောင်သောင်းစိန်က စောင့်လျက်ရှိသည်။ သက်နှင်းက မောင်သောင်းစိန်ကို တံခါးအတွင်းဖွင့်ခိုင်းသည်။ မောင်သောင်းစိန်က ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေးလုပ်နေ၍ မဝင်ရန် တားရာ သက်နှင်းက သေနတ်နှင့်ချိန်၍ အတင်းတွန်းဖယ်ပစ်ပြီး ပစ်သတ်လိုက်ရမလာဟု ပြောသောကြောင့် သောင်းစိန်သည် အလိမ္မာနှင့် ရှောင်ပေးလိုက်ရသည်။ မရှောင်လျှင်လည်း ထိုစဉ်ကပင် မောင်သောင်းစိန်သည် အသက်နှင့် အိုးစားကွဲသွားမည်ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် သေနတ်သမားလေးယောက်စလုံး အခန်းထဲသို့ လျှင်မြန်စွာဝင်သွားကြလေသည်။ အဖြစ်အပျက်ကား လွန်စွာလျှင်မြန်လှပေသည်။ ရှေ့ဆုံးမှ ရောက်လာသော သေနတ်သမားက 'ပစ်'ဟု အမိန့်ပေးလိုက်လျှင် လေးဦးစလုံး သေနတ်ကိုယ်စီဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အား စတင်ပစ်ခတ်ကြတော့ သည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည် ထိုင်ရာမှ ထ၍လက်ကာပြပြီးလျှင် တခုခုအော်၍ပြောသေးသည်။ သို့သော် သေနတ်သံများပွက်ပွက်ညံနေ၍ ဗိုလ်ချုပ်၏စကားကို မည်သူ့မျှမကြားရပေ။ သေနတ်သမားများသည် ဗိုလ်ချုပ်နှင့်တကွ လက်ျာဘက်ရှိ သခင်မြတို့စားပွဲရှည်မှ ဝန်ကြီးများကို ရှေးဦးစွာ သဲသဲမဲမဲ စုပြုပစ်ခတ်လိုက်ကြသည်။ ထိုသို့ပစ်ခတ်လိုက်သည့်အတွက် ဗိုလ်ချုပ်နှင့် သခင်မြ၊ မန်းဘခိုင်၊ ဦးဘဝင်း၊ ဦးရာဇတ်၊ ဦးအုန်းမောင်တို့ (၆) ဦးမှာ နေရာ၌ ပင် ပွဲချင်းပြီးသေဆုံးသွားကြသည်။ ဒီးဒုတ်ဦးဘချီမှာ လူသတ်သမားများ အခန်းထဲမှထွက်ခွာသွားသည်အထိ အသက်မသေသေးဘဲ အသက်ရှူလျက်ရှိသေးသည်။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးမှာလည်း မသေသေးချေ။ ကံကောင်းထောက်မမသဖြင့် လွတ်မြောက်သွားသူလေးဦးမှာ အတွင်းဝန် ဦးရွှေဘော်၊ ပျော်ဘွယ်ဦးမြ (ဘေးပေါက်ကထွက်ပြေးသွားသူ)၊ ဦးအောင်ဇံဝေနှင့် ဦးဘဂျမ်း (ကြမ်းပြင်ပေါ် သို့ လှဲချ၍ သေချင်ယောင်ဆောင်ခဲ့သူနှစ်ဦး) တို့ဖြစ်သည်။ သေနတ်သမားတို့သည် မတ်တပ်ရပ်၍ လှည့်ကာပတ်ကာ အားရပါးရ ပစ်ခတ်ပြီးနောက် ဒူးထောက်ပြီးလျှင် စားပွဲများအောက်ကြမ်းပြင်ပေါ်မှ လူများကို တစ်ချက်နှစ်ချက် ၉၀ ယမ်းပစ်ခတ်လိုက်သေးသည်။ ဤတွင် ကျည်ဆံတစ်ခုသည် ဦးဘဂျမ်း၏ လက်သူကြွယ်ထိပ်ကို ထိမှန်ခဲ့လေသည်။

လူသတ်သမားလေးဦးသည် အချိန်မဖြုန်းဘဲပစ်ပြီး ဂျစ်ကားရှိရာသို့ အလျင်စလိုထွက်သွားရာ လှေကားအနီး၌ စီးပွားရေးသတင်းစာတိုက်မှ သတင်း

ထောက်ကိုသန်းသည် သေနတ်သမားများနှင့် ဝင်တိုးတော့သည်။ သေနတ်သမားများက “ဟေ့ မပြေးနဲ့” ဟု လှမ်းအော်လိုက်ရာ ကိုသန်းသည် ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့ အလျှင်အမြန် မှောက်၍ ဝပ်နေလိုက်ရသည်။ ထိုအခိုက်မှာပင် မောင်ထွေးသည် သေနတ်သံကြားရာသို့ သူ၏ အခန်းထဲမှ ပြေးထွက်လာခိုက် ရန်ကြိုးအောင်က စတင်းဂန်းနှင့်ပစ်လိုက်ရာ တခဏအတွင်းမှာပင် ကျည်ဆံ (၄) ချက်ထိကာ ပုံကျသွားသည်။ မောင်ထွေးသည် မွန်းလွဲ ၂ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် ဆေးရုံ၌ ကျဆုံးသွားလေသည်။

ထို့နောက် သေနတ်သမားများသည် လှေကားမှဆင်းကာ အသင့်စောင့်နေသော ဂျစ်ကားပေါ်သို့ တက်၍ အတွင်းဝန်ရုံးထဲမှ အမြန်မောင်းထွက်လာရာ စပတ်လမ်း (ယခုခိုလ်အောင်ကျော်လမ်း) ဂိတ်ဝ၌ မောင်နီကိုတွေ့လိုက်ရသည်။ မောင်နီသည် ကနဦးအစီအစဉ်ကို ချိုးဖောက်၍ ၎င်းတို့ကားနှင့်အတူ လိုက်ရန် အတင်းခန့်တက်ရန်ကြိုးစားသော်လည်း ဂျစ်ကားသည်မရပ်ဘဲ အရှိန်ဖြင့်မောင်းထွက်သွားသဖြင့် မောင်နီသည် ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ မောင်နီသည် ခြောက်လုံးပြူးသေနတ်ကိုင်ဆောင်၍ အတွင်းဝန်ရုံး စပတ်လမ်းဘက်ထွက်ပေါက်ကို မည်သူမျှ ပိတ်မထားရန်နှင့် ပိတ်ထားသူရှိပါက ပစ်သတ်ရန်တာဝန်ပေးခံရသူဖြစ်သည်။

ထိုစဉ်က ဘညွန့်ခေါင်းဆောင်သော ထရပ်ကားအဖွဲ့သည် ဘာမျှ အလုပ်မဖြစ်ခဲ့ကြချေ။ ဘညွန့်သည် အစီအစဉ်အတိုင်း ထရပ်ကားကို အတွင်းဝန်ရုံးအပြင်ဘက်၌ ရပ်ထားခဲ့ပြီး ရုံးကြီးအတွင်းဝင်၍ လွှတ်တော်အဆောက်အဦ ရုံးခန်းတွင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သခင်နုကိုရှာခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုနေ့က သခင်နု ရုံးမတက်သောကြောင့် မလုပ်ကြံဖြစ်ခဲ့ချေ။ သုခတို့ဂျစ်ကားထွက်သွားပြီး မကြာမီမှာပင် ဘညွန့်တို့ အဖွဲ့သည် မောင်မှုန်ကိုထားကာ၊ ထရပ်ကားကို ဟန်မပျက်မောင်းကာ ဦးစောအိမ်သို့ ပြန်လာခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် သုခတို့ ဂျစ်ကားသည် စပတ်လမ်းမှတဆင့် ဒါလဟိုဇီလမ်းထောင့်အတွင်းသို့ အရှိန်ဖြင့် ထိုးဝင်လိုက်ရာ အဆိုပါအချင်းအရာကို စပတ်လမ်း (ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း) ရှိ သမာဓိပုံနှိပ်တိုက်မှ စာရင်းကိုင်မောင်စိန်သည် ဘဏ်ငွေသွင်းစာအုပ်ကျောဘက်၌ လျှပ်တပြက် ကြုံတွေ့လိုက်ရသည့်အဖြစ်အပျက်နှင့် ကားနံပါတ်ကို ချက်ချင်းပင် ရေးမှတ်ထားလိုက်လေသည်။ မှုန်ကြီးသည် လုပ်ကြံမှုဖြစ်ပြီး ၁ နာရီလောက်ကြာမှ ဘတ်စ်ကားဖြင့် ဦးစောအိမ်သို့ ပြန်လာကြောင်း သိရသည်။ သုခတို့ကားသည် ဒါလဟိုဇီလမ်းမှတဆင့် အရှေ့ဘက်သို့ ဆက်လက်မောင်းနှင်သွားခဲ့သည်။ သို့သော် မောင်စိန်သည် သုခမောင်းနေသည်ကို နှေးကွေးလွန်းသည်ဟု စိတ်မရှည်ကာ ကားကို သူ့ကိုယ်တိုင်လွှဲပြောင်း မောင်း

နှင့်တော့သည်။

သို့ကလို့ တရကြမ်း ပြည်လမ်းတလျှောက်မောင်းနှင့်ခွဲပြီးနောက် မကြာမီမှာပင် ဦးစောအိမ်ရှိ အေဒီလမ်းထဲသို့ ချိုးဝင်လိုက်လေသည်။

အိမ်၏ အဝင်အရှေ့တွင် အဖြူရောင်ရှုပ်အင်္ကျီ၊ မိုးပြာရောင်ဘောင်းဘီတို့ကို ဝတ်၍ အသင့်စောင့်ကြိုနေသည့် ဦးစောအား အခန့်သင့် တွေ့လိုက်ရသည်။ လူသတ်သမားများ ဂျစ်ကားပေါ်မှ ဆင်းသည့်အခါ ဦးစောက “ငါကြံလျှင် ခံနိုင်ရိုးလား” ဟန်ဖြင့် ငါးရှုပြုံးပြုံးနေလေသည်။ ၎င်း၏ တပည့်သေနတ်သမားများကလည်း လက်သီးလက်မောင်းတန်းလျက် “အောင်ပြီ၊ အောင်ပြီ” ဟု ကြွေးကြော်လိုက်ကြသည်။ ယင်းတို့ အားလုံးသည် အစားအသောက် ယမကာများဖြင့် ပျော်ပွဲခံမည့်ဆဲဆဲ၌ ပင်၊ ဘညွန့်၊ ခင်မောင်ရင်နှင့် မောင်နီတို့တသိုက် သူတို့၏ ကားနံပါတ် ၃၁၂၃ တပ်ထားသော ဖိခိဆန် ထရပ်ကားဖြင့် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာရာ အားလုံးက ဝိုင်း၍ “အောင်ပြီ၊ အောင်ပြီ” ဟု ထပ်မံကြွေးကြော်လိုက်ကြသည်။ ဘညွန့်ကလည်း ဝင့်ကြားသည့်လေသံဖြင့် အင်္ဂလိပ် New Calendar (ခေတ်သစ်ပေါ်ပြီ) ဟူ၍ ‘အာမေဗိုတ်သံ’ ဟစ်ကြွေးလိုက်သည်။ ထိုစဉ်၌ ပင် ဂဠုန်ဦးစောက ဘညွန့်အား အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် What about Thakin Nu? (သခင်နုကော ဘယ်လိုအခြေအနေရှိသလဲ) ဟု မေးလိုက်ရာ ဘညွန့်က ဗမာလိုပင် “သခင်နုကို ဘယ်မှာမျှ ရှာမတွေ့ခဲ့သဖြင့် မပစ်သတ်ခဲ့ရကြောင်း” ပြန်ပြောပြလိုက်သည်။ ဦးစောသည် ခေါင်းတချက်ညိတ်ပြီး ဘညွန့်ရှင်းပြမှုကို စောဒကမတက်တော့ချေ။ သူသည် သခင်နုနှင့်ပတ်သက်၍ ခေါင်းထဲထည့်မထားပေ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုသာ ဖယ်ရှားရေးသည်သာ သူ့အတွက် အဓိကဦးတည်ချက်ဖြစ်၏။ ကျန်ကိစ္စများ သိပ်အလေးအနက်မထား။ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို အပြတ်ရှင်းထားပြီးဖြစ်သဖြင့် ဗြိတိသျှဘုရင်ခံဆာဟူဘရန့်စ် [Sir Hubert Rance-GCBG., GBE., CB. (1898-1974)] သူ့အား ဆင့်ခေါ်မည့်အချိန်ကိုသာ စောင့်မျှော်နေတော့သည်။ ဘုရင်ခံက သူ့အား တယ်လီဖုန်းဖြင့် ဖိတ်ခေါ်မည်လား။ လူလွတ်၍ပင် ပင့်ဖိတ်မည်လေ။ တခုခုကို အပိုင်တွက်ထားဟန် ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဦးစောသည် ခြေရာလည်းမဖျောက်၊ သူ့လူများ ကို မတိမ်းရှောင်ခိုင်း၊ သက်သေခံပစ္စည်းများကို အစမဖျောက်ဘဲ နေအိမ်၌ သာကုန်ရရ စောင့်စားနေခဲ့သည်။

ပြေးလျှင်လည်း ဝေးဝေးရောက်မည်မဟုတ်။ သူ့လူတွေကို ဖြန့်ထားလျှင်လည်း လွတ်မည်မဟုတ်။ ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းရက်ပေါင်းများစွာ မမြင်ချင်အဆုံး၊ မကြားချင်အဆုံး စစ်တပ်သေနတ်ပစ်လေ့ကျင့်ကွင်းပမာ ပစ်ကြခတ်ကြ။

လေ့ကျင့်ခဲ့ကြသည်။ လက်နက်များကို ကားကြီး၊ ကားငယ်အဖုံဖုံဖြင့် သယ်ဆောင်ကြ။ သို့ဝက်ကြနှင့် အလုပ်ရှုပ်ခဲ့ကြသည်။ ထရပ်ကား၊ ဂျစ်ကား တို့ဖြင့် အနီးအနားဝန်းကျင်မျက်စေ့စပါးမွှေး စူးချင်စရာ ဝင်ကြထွက်ကြ။ တရွရွအလုပ်များခဲ့သည့် ဦးစော၏အိမ်နှင့် ဝင်းခြံကား အမိန့်ရ အရက်ဆိုင်ပမာ စည်ကားနေသည်။ ထိုလုပ်ကြံမှု၏ ဗဟိုဌာနသို့ ထင်ထင်ရှားရှား သက်သေပြနေသည့် ခြေရာများကား “ခွေးလှေးပျားတောအနံ့ပြန့်” ဆိုသလို နေရာတိုင်း၌ ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဖုံးကွယ်၍လည်း မထူးတော့ပြီ။ ဖြစ်ချင်တာဖြစ် လာမည့်ဘေးကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ရင်ဆိုင်တော့မည်ဟု ဦးစောဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသလော။ ထိုစဉ်က ဦးစော၏ စိတ်ကူးကြံစည်ထားမှုကို ဦးစောသာ အသိဆုံးပင်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အကြံပက်စက်လှသော လုပ်ကြံမှုကြီးကို ဂဠုန်နီဦးစောသည် နယ်ချဲ့သမားတို့၏ အကူအညီဖြင့် အကွက်ကျကျ ထောင့်စေ့စေ့ လုပ်ကိုင် နိုင်ခဲ့သော်လည်း တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင် လုပ်လိုသော သူ၏ အာသာဆန္ဒမှာမူကားမပြည့်ဝခဲ့ချေ။ ဗိုလ်ချုပ်တို့အား လုပ်ကြံပြီးနောက် ထိုနေ့ နေ့လည် ၃ နာရီတွင် စုံထောက်ဘက် ရာဇဝတ်ဝန် မစ္စတာဂျပ်၊ စုံထောက်ရာဇဝတ်ဝန်ထောက် ဦးစိုးရင်နှင့် သောင်းကျန်းမှု နှိမ်နင်းရေးတပ်ရင်း (၁) မှ ရဲဘော်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသော “မြန်မာပြည် လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်ရေးရဲတပ်ဖွဲ့” (Burma Army Police Force) တို့က ဂဠုန်ဦးစော၏ အိမ်နှင့်ခြံကိုဝိုင်း၍ ဂဠုန်ဦးစောနှင့် လုပ်ကြံမှုတရားခံများဖြစ်ကြသည့် သုခ၊ ခင်မောင်ရင်၊ မောင်စိန် ခေါ် စိန်ကြီး ခေါ် လှအောင်၊ မောင်နီခေါ် ဘိုနီ ခေါ် ဂနီ၊ မောင်စိုး၊ သက်နှင်း၊ ရန်ကြီးအောင် ခေါ် လှထွန်း၊ မှုန်ကြီး ခေါ် မောင်မှုန်တို့အပါအဝင် ခြံဝင်းအတွင်းနေလူ ၃၀ ကို ဖမ်းဆီးခဲ့လေသည်။ သို့သော် ဂဠုန်ဦးစောအိမ်ကို ဝင်ရောက်စီးနင်းစဉ် မြန်မာပြည်လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့မှ ခေါင်းဆောင်ရဲတပ်ကြပ်မင်းနိုင်ကို မှုန်ကြီးက သေနတ်နှင့်ချိန်ရွယ်ပစ်ခတ်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည့်အတွက် မင်းနိုင်က မှုန်ကြီးအား ပြန်လည်ပစ်ခတ်မှုကြောင့် မှုန်ကြီးသည် လက်ျာဘက် လက်တဖက် ဖြတ်ပစ်လိုက်ရသည်။

ဦးစောသည် ဣလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့ ညနေပိုင်းမှာပင် အင်းစိန်ဗဟိုစံပြ အကျဉ်းထောင်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ဦးစောအား လက်နက်များ ထုတ်ပေးခဲ့သော ကပ္ပတိန်ဗီစီယန်းသည် ဣလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ဘားလမ်းအချုပ်မှ အင်းစိန်ထောင်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ လုပ်ကြံမှုမဖြစ်မီ တစ်လလောက်ကပင် ဗိုလ်တထောင်လက်နက်တိုက်မှ ဘရင်းသေနတ် ၂၀၀ ထုတ်သွားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အင်းစိန်မှူးခင်းတပ်ဖွဲ့ (C.I.D) နှင့် ရန်ကုန် ရဲတပ်ဖွဲ့မှ စုံစမ်းခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ

ရဲမင်းကြီးဦးအောင်ချိန်က မှုခင်းရဲဝန်ထောက် ဦးသိန်းအုန်းကို သဲလွန်စရရန် စုံစမ်းခိုင်းရာ ဦးစောအား သေနတ်နှင့်ကျည်ဆံများ ထုတ်ပေးခဲ့သည့် ကပ္ပတိန်ဗီဗီ ယန်းကို မသင်္ကာသဖြင့် ဗီဗီယန်းနေထိုင်သည့် အခန်းကို ဝင်ရောက်ရှာဖွေခဲ့ကြ သည်။ ထိုစဉ်က ဗီဗီယန်းသည် သမ္မတအိမ်တော်ဝင်းကို မျက်နှာပြုထားသည့် ဖိုက်ချီလမ်း (ယခုရှမ်းလမ်း) ရှိ Fytche Flats တိုက်ခန်းတွဲတစ်ခုတွင် နေထိုင် လျက်ရှိသည်။ ကပ္ပတိန်ဗီဗီယန်းအခန်းသို့ အခြားအခန်းမှ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးနှစ်ဦး အား သက်သေအဖြစ် ခေါ်ယူပြီးရှာဖွေရာ လိုင်စင်ရှိနှင့် လိုင်စင်မဲ့ သေနတ်မျိုးစုံ ဂျစ်ကားတစ်စီးတိုက်စာတွေ့ရှိရသည်။ ကျည်ဆန်များကို တိုက်ခန်းကြမ်းပြင်ပေါ် တွင် တွေ့ရသော ဘွတ်ဖိနပ်အရည်ကြီးများထဲတွင် သေချာစွာ သိုဝှက်ထားသည်။ ထို့အပြင် ချော်တွင်းကုန်းတွင် တိုက်တစ်လုံးငှားရမ်းထားပြီး ၎င်း၏ မယားငယ် ရှမ်းအမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် နေထိုင်သော အထောက်အထားဓာတ်ပုံများ၊ စာများ တွေ့ရှိရသည်။ ထို့အပြင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်ဆက်သွယ်သည့် စာများ၊ ဆယ်တန်၊ ငါးကျပ်တန်ငွေစက္ကူအထုပ်လိုက်နှင့် စိန်လုံးမြောက်မြားစွာကို တွေ့ရှိသိမ်းဆည်း ပြီး ဗီဗီယန်းကိုပါ ဖမ်းဆီး၍ ဘားလမ်းအချုပ်၌ ချုပ်နှောင်ကာ လိုင်စင်မဲ့လက် နက်များသိုဝှက်ထားမှုဖြင့် ရုံးတင်ခဲ့သည်။ ယင်းနောက် ဘားလမ်းအချုပ်မှတစ်ဆင့် အင်းစိန်ထောင်သို့ ပို့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဦးစောသည် ဗီဗီယန်းအင်းစိန်ထောင်တွင်းသို့ ရောက်ရှိနေသည်ကို လုံးဝမသိခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် ဗီဗီယန်းဆီ စာရေးဆက်သွယ်ခဲ့သည်။

ဤသို့ ဆက်သွယ်နိုင်ရန်လည်း ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်း၏ လှည့် ကွက်ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်တို့ လုပ်ကြံခံရစဉ်က ဦးကျော်ငြိမ်း (၁၉၁၅-၁၉၈၅) သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်မရှိ။ ယူဂိုစလားဗီးယားသို့ ရောက်နေသည်။ လုပ်ကြံမှု သတင်းကြား၍ ခရီးစဉ်ဖျက်ကာ ရန်ကုန်သို့ အမြန်ပြန်ခဲ့သည်။ ဂျူဗလီဟောရို အာဇာနည်များရုပ်ကလာပ်ထားရှိရာသို့ ပြန်ရောက်ရောက်ချင်း သွားရောက်ကာ ဗိုလ်ချုပ်၏ရုပ်ကလာပ်အနီးတွင် မျက်ရည်ကျပြီး “ကျနော်သာရှိရင် ဗိုလ်ချုပ်ဒီလို ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး” ဟု ဝမ်းနည်းကြေကွဲသံဖြင့် ပြောကြားခဲ့သည်။ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးတာဝန်ကို ပျော်ဘွယ်ဦးမြတ်မှ ပြန်ယူပြီး လုပ်ကြံမှုတရားခံများကို ကိုင်ခဲ့ သည်။

ဦးကျော်ငြိမ်းသည် ကွက်ကျော်မြင်သူဖြစ်သည်။ သူ၏ယုံကြည်စိတ်ချရ သော ရဲဘော်များကို အကျဉ်းသားအဖြစ် အယောင်ဆောင်စေကာ ဂဠုန်ဦးစော၊ မေဂျာယန်း၊ ဗီဗီယန်းတို့ တိုက်ခန်းအနီးဝန်းကျင်တွင် အစောင့်ချထားခဲ့သည်။ သူသည်တော်ရုံတန်ခိုးရုံလူကို မယုံကြည်ပေ။ လက်ရွေးစင်ရဲဘော်များကိုသာ ချထား

ခဲ့သည်။ ဦးကျော်ငြိမ်း၏ လက်ရွေးစင်ရဲဘော်များက ထောင်ကျအကျဦးသား အဖြစ် လည်းကောင်း၊ အရေးကြီးအကျဦးသားများ၏ တိုက်လုံခြုံရေးတာဝန်ကို စောင့်ရှောက်ရသော အကျဦးဝန်ထမ်းများအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရ သည်။

ဦးစောသည် သူ့လွတ်ရာလွတ်ကြောင်းအတွက် ကပ္ပတိန်ဗီဇီယန်းကို သူ့အားကူညီနိုင်မည်လားဟု အားကိုးတကြီးဖြင့် အစောင့်ကို လာဘ်ထိုးကာ ကပ္ပတိန်ဗီဇီယန်းထံ စာတစ်စောင်ပေးခဲ့သည်။ ဦးစော ဤသို့ ကပ္ပတိန် ဗီဇီယန်းအား ဆက်သွယ်လိုက်သည့်သတင်းအစအနကို ဦးကျော်ငြိမ်း၏ လက်ရွေးစင်ရဲဘော် ဦးစံတင်ကရရှိခဲ့ပြီး စီအိုင်ဒီအကြီးအကဲက ဦးထွန်းလှအောင် ထံ တင်ပြခဲ့သည်။ ဦးစံတင်သည် ဦးရာဇတ်၏ တူဖြစ်သည်။ ထောင်မှူးကြီးက ဦးစံတင်အား သတင်းပိုမိုနိုက်ထုတ်ရန် သတင်းသယ်ပို့သူအဖြစ် ဦးစံတင်အား ဆောင်ရွက်စေသည်။ ဦးစံတင်သည် ဦးစောထံပြန်သွားပြီး ဗီဇီယန်း ဘယ်မှာ နေသည်ကို သူသိကြောင်းပြောလိုက်သည်။ ဦးစောကိုယ်တိုင် ရေးသားထားသော စာကို ဗီဇီယန်းထံ အရောက်ပို့ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပေးလိုက်သည်။ ဦးစော ထ၌ -

“ခြေဆွံ့နေတဲ့ မကောင်းဆိုးဝါးကြီး၊ ငှက်ပျော်သီးစိမ်းနဲ့ ညှော်ခဲ၊ သံပုရာရည် မှာ ဒေးဗစ်၏ အချစ်ဆုံး” ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ထိုစကားဝှက် စာကလေးကို ဦးစံ တင်သည် ဗီဇီယန်းရှိရာသို့ သွားရောက်ပို့ပေးခဲ့သည်။ ဗီဇီယန်းက ဦးစောထံသို့-

“ကျွန်တော် ဒီလူကြီးလူကောင်းကို မှတ်မိတယ်” ဟူ၍ စာပြန်လိုက်သည်။ ဦးစောသည် စာရပြီးနောက် ဒုတိယစာကို ပြန်ပေးရာ ပိုမို ပဟေဠိဆန်လာသည်။ ဦးစောစာ၌ “ကျွန်တော်ကတော့ ပန်ချာပီ” ဟု ရေးထားသည်။

ထိုစကားဝှက်စာတိုကလေးများကို စုံထောက်များက သက်ဆိုင်ရာသို့ မပို့မီ မိတ္တူကူးယူထား၍ အဓိပ္ပါယ်ဖော်ကြည့်ရာ တဖြည်းဖြည်း သဘောပေါက်လာခဲ့ကြ သည်။ ဦးစောသည် သူတို့နှစ်ယောက်လုံး တက်ရောက်ခဲ့သည့် ညှော်ခဲပွဲတခုကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပြီး သူနှင့်အဆက်အသွယ် လုပ်နေသူမှာ ဗီဇီယန်းဖြစ်ကြောင်း လုံးဝသေချာစေရန် ပြုလုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် စုံထောက်များသည် ဦးစောထံသို့ ဗီဇီယန်းက ပြန်ကြားလေဟန် စာအတူကို ရေး၍ ပေးပို့ခဲ့သည်။ စာ၌ “အရပ်မြင့်မြင့်နဲ့ လူကြီးလူကောင်းကို တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ရန်” ရေး သားထားလေသည်။ အရပ်မြင့်မြင့်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရန်ကုန် ဗြိတိသျှကောင်စီမှ ‘မစ္စတာ ဂျွန်စတူးဝင်ဘင်ဂလေ’ (John Stewart Bingley) ဆိုသူဖြစ်သည်။ စာရပြီး နောက် နာရီပိုင်းအတွင်းမှာပင် ဦးစောသည် ဘင်ဂလေထံ စာနှစ်စောင်ရေးပေး

လိုက်သည်။ ဦးစော၏ ထောင်တွင်းမှပေးစာသည် ဘင်ဂလေလက်ထဲသို့ ရောက်သွားသော်လည်း ဘင်ဂလေသည် အင်မတန်ပါးနပ်သူပီပီ စာရောက်ရှိလာသည့် အခြေအနေနှင့် စာပါအရေးအသားကို မသင်္ကာ၍ စာမပြန်ခဲ့ပေ။ အားကိုတကြီးဖြင့် ဘင်ဂလေထံရေးခဲ့သော ဦးစောသည် ပြန်စာမရသဖြင့် စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းသွားလေသည်။ ဗြိတိသျှတို့က သူ့ကို ပစ်ထားကြပြီဟု သူ့ခံစားသွားသည်။

ထိုစဉ်အတွင်းမှာပင် ဦးထွန်းလှအောင်သည် ဗြိတိသျှအရာရှိ နှစ်ဦးဖြစ်သည့် အိန္ဒိယကြည်းတပ်၏မေဂျာဂျေအေမိုး (Major J.A.Moore) နှင့် အိန္ဒိယကြည်းတပ်၏ လျှပ်စစ်နှင့် စက်မှုအင်ဂျင်နီယာအလုပ်ရုံတပ်ခွဲ၏ တပ်မှူးအဖြစ် ထမ်းဆောင်နေသူ မေဂျာစီဟင်နရီယန်း (Major C.Henery Young) ကို လိမ္မာပါးနပ်စွာ ပိရိစွာဖမ်းဆီးလိုက်လေသည်။

ထိုအချိန်အထိ ဦးစောသည် ပြင်ပတွင် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို လုံးဝမသိရှိခဲ့ချေ။ အင်းစိန်ထောင်အတွင်းရှိ သူ့အခန်းလေးနှင့် အနီးရှိ တရားရုံးအခန်းတို့သည်သာ သူ့ကမ္ဘာ သူ့လောကလေးဖြစ်နေလေသည်။ ဖမ်းဆီးခံနေရစဉ်ကာလမှာပင် ဦးစော၏ စိတ်ဓာတ်အင်အားသည် သိသိသာသာ ဆုတ်ယုတ်လာသည်။ သို့သော် ဦးစောသည် ထောင်နှင့်စိမ်းသူတွေ့မဟုတ်ပေ။ မြန်မာနိုင်ငံကို ဂျပန်ဝင်ရောက်သိမ်းထားစဉ်ကာလတခုလုံး ယူဂန်ဒါတွင် (၄) နှစ်တာမျှ အကျဉ်းကျခံခဲ့ရသည်။ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသွားပြီးနောက်တွင်လည်း တိုင်းပြည်ဆူပူအုံကြွစေရန် လှုံ့ဆော်မှုဖြင့် ထောင်အတွင်း ခေတ္တအနားယူခဲ့ရသေးသည်။ ဦးစော မိခင်၏ မောင် (၉) ယောက်သည် လူသတ်မှုကိုယ်စီဖြင့် တရားစွဲဆိုခံရသော်လည်း တရားလွှတ်တော်တရားရုံး၌ အယူခံဝင်ပြီး အားလုံးလွတ်မြောက်ခဲ့သည်ကိုလည်း ဦးစောသည် သူ့တရားပွဲတိုင်း၌ ဂုဏ်ယူဝံ့ကြားစွာ ပြောလေ့ရှိသည်။ သို့သော် ဦးစော၏ ဦးလေး (၉) ယောက်သည် လူဘယ်နှစ်ယောက်သတ်ဖြတ်ခဲ့သည် အတိအကျမပြောခဲ့သော်လည်း အနည်းဆုံး တစ်ဦးလျှင် တစ်ယောက်နှုန်းထားလျှင်ပင် သူတို့၏ တူတော်မောင်ဦးစောက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများအပါအဝင် လူ (၉) ဦးကို သူတစ်ဦးတည်း ရက်စက်စွာ သတ်ဖြတ်စေခဲ့သည့် သူ့စံနှုန်းက သူ့ဦးလေးများထက် စံချိန်ချိုးလျက်ရှိသည်။

ယခုအချိန်တွင်လည်း ဦးစောသည် သူ၏မိုက်ပြစ်ကို ကျေအေးခွင့်လွတ်ရန် သော်လည်းကောင်း၊ သနားကြင်နာစွာ အပြစ်ကို လျော့ပေါ့ စဉ်းစားရန်သော်လည်းကောင်း မျှော်လင့်လျက်ရှိသည်။

ထို့နောက် ဦးစောသည် ကပ္ပတိန်ဗီဇီယန်းထံ ထပ်မံစာရေးခဲ့ပြန်သည်။ ဤအကြိမ်တွင်မူ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် ရေးခဲ့သည်။ စာတစ်စောင်၌ ဗီဇီယန်းကို

သူ့အနေဖြင့် ပြည်ပတွင် မည်သည့်နေရာတွင် ခိုလှုံနိုင်မည်နည်းဟု မေးမြန်းထားသည်။ ဝီဗီယန်းက အိန္ဒိယကမ်းရိုးတန်း ရှိ ပေါ်တူဂီပိုင် 'ဂိုအာ' နယ်ဟု မရေမရာ ပြောခဲ့သည်။ အခြားစာတစ်စောင်မှာ ပဟေဠိဆန်လှသည်။ “အင်လျားကန်ထဲမှာ ငါးမရှိ” ဟူ၍ ရေးထားသည်။ ထောင်မှူးကြီးဦးစံတင်သည် ၎င်းစာကို ရန်ကုန်မြစ် တဘက်ကမ်း ဒလမြို့ရှိ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ပိုင်ရှင် မြန်မာကုလားကပြားထံ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ကုလားကပြားက စာကိုဖတ်ပြီး ဦးစောလိုသော ခြောက်လုံးပြူးသေနတ်ကို သူ့အနေဖြင့် ရအောင်ရှာဖွေပေးနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ပြန်ကြားလိုက်သည်။

လုပ်ကြံမှုမဖြစ်ပွားစဉ်ကာလမှ ဦးစောအင်းစိန်ထောင်တွင်း ရှိသည်အထိ စုံထောက်ဘက်က စာရွက်စာတမ်းပေါင်း ၂၈၈ ခုကို စစ်ဆေးကာ ဦးစောနှင့် ဝီဗီယန်း၊ ဘင်ဂလေတို့ ဆက်နွှယ်မှုကို ခြေရာခံနိုင်ခဲ့သည်။

လုပ်ကြံမှုတရားခံများကို ပုလိပ်များက စစ်ဆေး၍ ရရှိသော အထောက်အထားများ၊ ဝီဗီယန်း၊ ဘင်ဂလေ၊ ဦးစောတို့ သုံးပွင့်ဆိုင် ဇာတ်လမ်းကို စွဲကိုင်ပြီး ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်းသည် စီအိုင်ဒီဒုရဲချုပ် ဦးထွန်းလှအောင်ကိုခေါ်၍ ဘုရင်ခံရန်စစ်ကို သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ရရှိထားသော အထောက်အထားများတင်ပြ၍ ဘင်ဂလေကို ဖမ်းဆီးခွင့် ဘုရင်ခံထံ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ဘုရင်ခံက ဘင်ဂလေကို ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ခြင်းမပြုဘဲ သူ့ရောက်တိုင်းတည်းခိုလေ့ရှိသည့် ရန်ကုန်မြို့ ကမ်းနားလမ်းရှိ စထရင်းဟိုတယ်၌ ပင် စစ်ဆေးမေးမြန်းခွင့် ပေးခဲ့သည်။

ဦးကျော်ငြိမ်းနှင့် ဦးထွန်းလှအောင်တို့က ဘင်ဂလေကို စထရင်းဟိုတယ် အခန်း၌ ပင် စစ်ဆေးခဲ့ရသည်။ သို့သော် ဘုရင်ခံ၏စည်းကမ်းချက်အတိုင်းသာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသဖြင့် ဦးထွန်းလှအောင်၏ စစ်ဆေးမေးမြန်းချက်များသည် ဘင်ဂလေကို အရေးယူရန် ခိုင်လုံသော အထောက်အထားသစ်များမရရှိခဲ့ချေ။ ဘုရင်ခံကလည်း ဘင်ဂလေကို ခေါ်ယူမေးမြန်းခဲ့သေးသည်။ ဘင်ဂလေက သူ့ကို ဝီဗီယန်းက ဦးစော၏နေအိမ် သို့ ခေါ်ဆောင်သွားပုံ၊ မသင်္ကာစရာများမပါဘဲ ဦးစောနှင့် အလာပသလာပစကားပြောဆိုကြပုံ၊ အခြားအကြောင်း ပြောခဲ့သော အကြောင်းအချက်များကို မမှတ်မိတော့ပုံများကို ပြောပြခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ဘင်ဂလေက ဦးစော၏ ပေးစာနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းစာကို ညနေပိုင်းတွင် ဖတ်ကြည့်မိခဲ့ သည်။ အင်္ဂလိပ်စာအရေးအသားညွှန်ဖွင့်လှသဖြင့် သင်္ကာမကင်းဖြစ်ကာ စာကို ဆွဲဆုတ်ပစ်ခဲ့သည်ဟုလည်းဆိုသည်။ စစ်ဆေးမေးမြန်းပြီးသော အခါ ဘင်ဂလေကို လန်ဒန်သို့ ပြန်ခွင့်ပြုရန် ဦးကျော်ငြိမ်းအား ဘုရင်ခံက ပြောခဲ့သည်။ ဦးကျော်ငြိမ်းသည် ဘင်ဂလေကို ပြန်မလွှတ်လိုသော်လည်း နောက်ဆုံး၌ ဖဆပလ

ခေါင်းဆောင်များသည် ရန်မီးဆက်မပွားလိုတော့ခြင်းနှင့် လွတ်လပ်ရေးကို အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ ဆောလျင်စွာရယူလိုခြင်းတို့ကြောင့် ဘင်ဂလေကို ပြန်ခွင့်ပြုခဲ့ရသည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ဘုရင်ခံ ဗိုလ်ချုပ် ဆာဟူးဘတ်ရန်ဒ် (Major General Sir Hubert Rance) လုပ်ကြံမှုကို စစ်ဆေးရန် အထူးခုံရုံးကို ဖွဲ့စည်းသည့် ဥပဒေကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အထူးခုံရုံးကို ဖွဲ့စည်း၍ တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဆာဒေါက်တာဘဦးက အထူးခုံရုံးအတွက် နာယကအဖြစ် ဦးကျော်မြင့်၊ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ဦးအောင်ကျော်နှင့် ဦးစီဘူးတို့ကို ရွေးချယ်ပေး ခဲ့သည်။ အထူးခုံရုံးဥက္ကဋ္ဌ (နာယက) ဦးကျော်မြင့် (၁၈၉၈-၁၉၈၈) သည် ထင်ရှား သော ဝတ်လုံတော်ဘွဲ့ရ တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးဖြစ်သည်။ ထင်ရှား သည့် ညီအစ်ကိုလေးဦးဖြစ်သည့် ဗိုလ်မှူးချုပ်တင်ထွဋ် တရားသူကြီးဦးမြင့်သိန်း၊ ဒေါက်တာထင်အောင်တို့အနက် ဒုတိယမြောက်ဖြစ်သည်။

အထူးခုံရုံးကို လုံခြုံရေးအတွက် အင်းစိန်အကျဉ်းထောင်အတွင်း၌ ပင် ဖွင့်လှစ်စစ်ဆေးခဲ့သည်။ အထူးခုံရုံးသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် စတင်ရုံးထိုင်စစ်ဆေးခဲ့သည်။ အမှုအတွက် တရားလိုပြသက်သေ ၇၁ ယောက်နှင့် တရားခံပြသက်သေ ၃၀ တို့ကို စစ်ဆေးခဲ့သည်။ ခုံရုံးတရား သူကြီး ဦးကျော်မြင့်၊ ဦးအောင်သာကျော်နှင့် ဦးစီဘူးတို့သည် နေ့ရက်မပြတ် ရက်ပျက်မရှိ ၃၇ ကြိမ်မျှ ရုံးထိုင်စစ်ဆေးခဲ့ကြသည်။ တရားလိုအစိုးရရှေ့နေအဖြစ် ရှေ့နေချုပ် ဦးထွန်းဖြူ၊ အစိုးရရှေ့နေကြီး မစ္စတာခွန်ဖောင်၊ အထူးဝတ္တရားနှင့် ကူညီသူ ဝတ်လုံဦးမြသိန်း တို့သည်လည်း ရက်ပျက်မရှိ ရုံးတက်ခဲ့ကြသည်။

ခုံရုံးတွင် တရားခံများအား (၃) လနီးပါး စစ်ဆေး၍ ရှေ့နေချုပ် ဦးထွန်း ဖြူက ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် အပြီးသတ် လျှောက်လဲခဲ့သည်။ ထို့နောက် လုပ်ကြံမှုတရားခံများအား ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် (စာမျက်နှာ ၈၄ မျက်နှာရှိ) စီရင်ချက်ကြီးကို နံနက် ၁၀ နာရီ မိနစ် ၄၀ တွင် စတင်ဖတ်ကြား ခဲ့ရာ နေ့လည် ၁၂ နာရီ ၅၅ မိနစ်တွင်မှ ပြီးစီးတော့သည်။

စီရင်ချက်အစပထမပိုင်းတွင် လုပ်ကြံမှုကြီး၏ တရားလိုနှင့်တရားခံအားလုံး ၏ ထွက်ဆိုချက်များကို ပြန်လည်ဇာတ်ကြောင်းပြန်ခြင်းများပင်ဖြစ်သည်။ စီရင် ချက်ကို တရားသူကြီးဦးကျော်မြင့်က ဖတ်ကြားရာ၌ မြန်၍ ပြတ်သား၏။ အသံမှာ ပုံမှန်ဖြစ်သည်။ စီရင်ချက်ဖတ်နေစဉ် အတွင်း ဦးစောသည် အထူးပင် အိန္ဒြေပျက် လောက်အောင် မျက်နှာမသာမယာဖြစ်နေသော်လည်း မကြာခဏပင် သူသည်

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ငါလုံးဝဂရုမစိုက်ပါဘူးဟူသော ဟန်ပန်မျိုးဖြင့် သရုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ သူသည် သူ့လည်ပင်းကို မကြာခဏ စမ်းစမ်းပြီး ကြည့်နေတတ်သည်။ တစ်ကြိမ်တွင် သူ့လည်ပင်းကို လက်ဖြင့်ကိုင်ပြီးမှ ဖျစ်ညှစ်ကာ ရှေ့သို့ဆွဲလိုက်ရာ အသက်အရွယ်ထောက်လာပြီဖြစ်သဖြင့် ပျော့အိပြီး ရွံ့တွစပြုနေသော လည်ပင်းပေါ် အရေပြားကြီးမှာ တွန့်လိမ်နေကြောင်း အထင်းသားပေါ်နေသည်။ ဤကဲ့သို့ သူပြုမှုနေသည်မှာ အမှတ်တမဲ့ပင်လုပ်မိလေသလား။ သို့မဟုတ် ကြိုးပေးလိုက်လျှင် ဒီလိုများနေများနေမလားဟု တွေးတောစဉ်းစားရင်း စမ်းသပ်ကြည့်လေသလားမသိနိုင်ပေ။ သူသည် မျက်မှန်စိမ်းကြီးကို တပ်ထားသော်လည်း အလွန်စိတ်မချမ်းမသာသည့် အရိပ်အယောင်များသန်းနေ၏။ စီရင်ချက်နိဂုံးပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဦးစော၏မျက်နှာမှာ ညိုရာမှနီ၊ နီရာမှ မှိုင်းလာကာ ရွာတော့မိုးကဲ့သို့ ဖြစ်နေပေသည်။

ယင်းနောက် ခုံရုံးတရားသူကြီးဥက္ကဋ္ဌဦးကျော်မြင့်သည် မောင်စိုး ပုဒ်မ ၃၀၂-၃၄ အရ ပြစ်မှုထင်ရှားသဖြင့် လည်ပင်းတွင် ကြိုးကွင်းတပ်ခါ မသေမချင်းသတ်စေ။

သက်နှင့်... ပုဒ်မ ၃၀၂ - ၁၂၀ (ခ)၊ ၎င်းအပြင် ၃၀၂-၃၄ အရ ပြစ်မှုထင်ရှားသဖြင့် လည်ပင်းတွင် ကြိုးကွင်းတပ်ခါ မသေမချင်း သတ်စေ။

မောင်စိန်နှင့် ရန်ကြီးအောင်တို့ကိုလည်း ပုဒ်မ ၃၀၂-၃၄ အရ အထက်ပါ အတိုင်းပင် သတ်စေ။

ဦးစော... ဟုဆိုသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဂဠုန်ဦးစောသည် သွေးများပွက်ထလာသကဲ့သို့ ရဲကနဲ အသားများနီမြန်းလာလေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဂဠုန်ဦးစောသည် မမူပါဘူးဟူသော အပြုံးကို အတင်းပြုံးလိုက်သေးသည်။ ဦးစောသည် ပုဒ်မ ၃၀၂-၁၀၉အရ ပြစ်မှုထင်ရှားသဖြင့် ကြိုးကွင်းတပ်လျှက် မသေမချင်း သတ်စေ။

ယင်းနောက် သုခ၊ ခင်မောင်ရင်၊ မောင်နီ၊ မှုန်ကြီး တရားခံအားလုံးတို့သည်လည်း ပုဒ်မ ၃၀၂-၂၀၉အရ ပြစ်မှုထင်ရှားသဖြင့် မသေမချင်း သတ်စေဟု အမိန့်ချမှတ်လျက် စီရင်ချက်သည် ပြီးဆုံးသွားလေသည်။ ဖော်ကောင်ဘညွန့်မှာ အစိုးရသက်သေဖြစ်သွားသဖြင့် အမှုမှ လွတ်မြောက်သွားလေသည်။ စီရင်ချက်ဖတ်ပြီးနောက် မောင်စိုးက “ကောင်းတယ်ကွ၊ အကုန်ကြီးချည်းပဲ” ဟု ဆိုလိုက်လေသည်။

အထူးခုံရုံးက ပြစ်ဒဏ်များစီရင်ချက်ချမှတ်ပြီးနောက် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသူများသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့မှစ၍ ခုနစ်ရက်

အတွင်း အယူခံဝင်နိုင်ကြောင်း အမိန့်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ဦးစောအတွက် အယူခံလွှာကို ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃ ရက် စနေနေ့ နေ့လည် ၁၂ နာရီအချိန်မက ရန်ကုန်မြို့ ရှေ့နေများအဖွဲ့မှ ဝတ်လုံ တစ်ဦးဖြစ် သော စက်ရှင်မင်းကြီးဟောင်း မစ္စတာအက်ဂျေဆာလစ်ဘာရီဟားဖောက်က ဟိုက်ကုတ်အယူခံဌာနသို့ မစ္စတာဗာတာနစ်နှင့် အတူ လာရောက်တင်သွင်းလေ သည်။

မောင်စိုး၊ သက်နှင်း၊ ရန်ကြီးအောင်နှင့် မှန်ကြီးတို့၏ အယူခံလွှာများမှာ ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ နံနက်က အင်းစိန်ထောင်အတွင်းမှ ဆိုင်ရာ လွှတ် တော်သို့ တင်ပို့လိုက်သည်။ လွှတ်တော်တွင် နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုကြီးနှင့် ပတ်သက် ၍ သေဒဏ်အမိန့်ချမှတ်ခြင်းခံရသော ဦးစောနှင့် အပေါင်းပါတရားခံ ၈ ဦးတို့၏ အယူခံလွှာအသီးသီးတင်သွင်းရောက်ရှိပြီးဖြစ်၍ ၎င်းတို့အယူခံလွှာကို လွှတ်တော် တရားဝန်ကြီးအဖွဲ့က လက်ခံကြားနာ ဆုံးဖြတ်ရန်သာ ရှိတော့သဖြင့် ဦးစော၊ မောင်စိုး၊ သက်နှင်း၊ ရန်ကြီးအောင်နှင့် မှန်ကြီးတို့ကို အင်းစိန်ထောင် ကြိုးတိုက် အတွင်း ထားရှိပြီး ခင်မောင်ရင်၊ သုခ၊ မောင်နီနှင့် မောင်စိန် ခေါ် စိန်ကြီးတို့ကို ရန်ကုန်ဗဟိုထောင် (ယခုသူနာပြုတက္ကသိုလ်) ကြိုးတိုက်အတွင်း၌ တစ်ယောက်စီ သီးခြားထားခဲ့သည်။

အင်းစိန်ထောင်ကြိုးတိုက်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိနေသော ပထမတရားခံ ဦးစောက ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက် သောကြာနေ့စွဲဖြင့် မြန်မာပြည် အစိုးရဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များမှတစ်ဆင့် ဘိလပ်ရို ၎င်း၏ ညီတော်သူ ဦးမောင်မောင်ကြီးထံသို့ ကြေးနန်းစာ တစ်စောင်ပို့လိုက်သည်။ ကြေးနန်းစာတွင် နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းမှာ ဆိုင်ရာအာဏာပိုင် ခုံတရားသူကြီး၏ သေဒဏ်အမိန့်ချမှတ် ထားခြင်းကိုခံရပြီးဖြစ်၍ ထိုအမိန့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိစိတ်တွင် နောက်ထပ် မည်သို့မျှ ဆက်လက်ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရန် မလိုတော့ဟု ယတိပြတ်ဆုံးဖြတ် ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဘိလပ်မှ မိမိအတွက်မှာကြားထားသော အဝတ်တစ်စုံနှင့် ရှူးဖိနပ် ၂ ရံကို ညီဖြစ်သူ မောင်မောင်ကြီးပင် အသုံးပြုရန် ပေးအပ်လိုက် ကြောင်း၊ ယခုမြန်မာနိုင်ငံတော် တရားလွှတ်တော်တွင် မိမိအတွက် သေဒဏ် အမိန့်အယူခံဝင်ထားခြင်းမှာလည်း မိမိ၏ ဆန္ဒအရမဟုတ်ဘဲ ဇနီးနှင့် သမီးတို့၏ ဆန္ဒကိုလိုက်လျောညည့်အနေဖြင့်သာ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခြင်းမျှသာဖြစ်ကြောင်း ပါရှိလေသည်။

ယင်းနောက် လုပ်ကြံမှု တရားခံ ဦးစောနှင့် အပေါင်းပါတို့၏ အယူခံလွှာ များကို တရားလွှတ်တော်က ၁၉၄၈ ခုနှစ် မတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် စာမျက်နှာ

၅၇ မျက်နှာရှိသော စီရင်ချက်ဖြင့် အယူခံများ ပယ်ချလိုက်လေသည်။

ဦးစော၊ မောင်စိုး၊ သက်နှင်း၊ ရန်ကြီးအောင်၊ မှုန်ကြီးတို့က အခွင့်ထူး အယူခံဝင်ရန် လျှောက်ထားကြပြန်သည်။ ဦးစောအတွက် မစ္စတာ ဟက်တော့နှင့် ကျန်လျှောက်ထားသူတို့အတွက် ဦးကြာခိုင်ကပင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ကြသည်။ ရှေ့နေချုပ် ဦးချန်ထွန်းက အစိုးရအတွက် ဆောင်ရွက်သည်။ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ တရားဝန်ကြီးချုပ်ဆာဒေါက်တာဘဦး (နောင်သမ္မတ)၊ တရားဝန်ကြီး ဦးအေးမောင်နှင့် တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးသိန်းမောင်တို့က လျှောက်လဲချက်များကို ကြားနာကြသည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် တရားလွှတ်တော်ချုပ်က ဦးစောတို့၏ လျှောက်လွှာများကို ပယ်ခဲ့လေသည်။ အခြားတရားခံများ တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ လျှောက်ထားခြင်း မပြုတော့ဘဲ နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ အသနားခံကြသည်။

သမ္မတတွင် ပြစ်ဒဏ်လျော့ပေါ့နိုင်သည့် အာဏာ၊ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးနိုင်သည့် အာဏာရှိလေသည်။ သေဒဏ်ကို တရားရုံးက သတ်မှတ်၍ နောက်ဆုံး အယူခံရုံးများက အတည်ပြုပြီးလျှင် အမှုများကို သမ္မတထံ အသနားခံတင်ပြ၍ အမိန့်ခံယူသော လုပ်ထုံးရှိသည်။ ထိုလုပ်ထုံးအရ ဦးစောနှင့် ၄ ဦးတို့၏ အမှုများကိုလည်းကောင်း၊ အသနားခံစာတင်ကြသော တရားခံများ၏ အမှုများကိုလည်းကောင်း တရားရေးဌာနက စိစစ်၍ သမ္မတထံတင်ပြခဲ့လေသည်။

သို့ဖြင့် မေလ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအတွင်းဝန် ဦးစံညွန့်က ခင်မောင်ရင်အပေါ် ချမှတ်ထားသော သေဒဏ်ကို တသက်တကျွန်း သို့ သမ္မတကြီးက လျော့ပေါ့ပေးသော အမိန့်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။ မေလ ၆ ရက်နေ့တွင်လည်း သူခနှင့် မောင်နီတို့သည်လည်း သေဒဏ်မှ လွတ်၍ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ကိုသာ ကျခံစေရမည်ဟု သမ္မတက ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။

ဦးစောနှင့် အပေါင်းပါတို့၏ နောက်ဆုံးနေ့

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့ မွန်းလွဲပိုင်းတွင် အင်းစိန်အကျဉ်းထောင် တွင်း၌ ဦးစောသည် ဇနီးဒေါ်သန်းခင်၊ သမီးဘေဘီစောတို့နှင့် အတူ မိုးညှင်း သိင်္ဂီကျောင်းတိုက်၊ ရေလဲဦးပဏ္ဍိစ္ဆာဘေဘီထံမှ လက္ခဏာရေးသုံးပါး တရား နာခဲ့သည်။

ကြိုးပေးရန် နီးကပ်လာပြီဖြစ်၍ ရန်ကုန်ဗဟိုအကျဉ်းထောင်ကြိုးတိုက် အတွင်းရှိ စိန်ကြီးနှင့်ရန်ကြီးအောင်တို့အတွက် ဘုန်းကြီးများပင့်ဖိတ်၍ တရား နာစေသည်။ သရဏဂုံတင်ပေးသည်။ စိန်ကြီး ခေါ် မောင်စိန်က မထူးပြီဟုဆို၍ သရဏဂုံအတင်မခံဟု သုခက နောင်တွင် ပြန်ပြောပြသည်။ သုခနှင့်မောင်စိန်တို့ သည် သေဒဏ်မှ လွတ်မြောက်၍ တစ်ကျွန်းပြစ်ဒဏ်ကျခံစေရန် စာရောက်လာ ပြီးနောက် ယင်းတို့ကို ကြိုးတိုက်မှ အခြားအဆောင်သို့ ပြောင်းပေးလိုက်ကြ လေသည်။

ဂဠုန်ဦးစောအား ကြိုးဒဏ်အတည်ပြုပြီးနောက် ဦးစော၏ဇနီးဒေါ်သန်း ခင်က ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့ ရက်စွဲဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဝန်ကြီးများထံသို့ ဦးစောအား ကြိုးဒဏ်ပေးပြီးနောက် ၎င်း၏ရုပ်ကလာပ်ကို နေအိမ်သို့ သယ်ယူသင်္ဂြိုဟ်လိုကြောင်း ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားခဲ့သည်။

သို့သော် အစိုးရက ဦးစော၏ရုပ်ကလာပ်ကို ထောင်သင်္ချိုင်းမှလွဲ၍ အခြား မည်သည့် သင်္ချိုင်းတွင်မှ မြှုပ်နှံခွင့်မရှိဟုဆိုသည်။ သရဏဂုံတင်ခွင့်ကိုကား အစိုးရ

ဦးစော ၎င်း၏ရှေ့နေ ဦးသိန်းကျော်နှင့် တီးတိုးတိုင်ပင်နေစဉ်၊ ၂၃-၁၀-၁၉၄၇

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ခွင့်ပြုပေးခဲ့သည်။

ကြိုးတိုက်၌ ကြိုးပေးမည့်နေ့ရက်ကို စောင့်မျှော်နေသော ဦးစောကလည်း
ဇနီးဒေါ်သန်းခင်အား ပရိဒေဝမီး မတောက်လောင်စေရန် အောက်ပါအတိုင်း
စာတစ်စောင်ကို ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့ ပေးပို့လိုက်သည်။ စာပါအကြောင်းအရာ
မှာ-

မာမီခင်-

ကျွန်တော့်အလောင်းကို အိမ်ကိုမယူပါနှင့်။ ဘယ်ကိုမှလည်း မယူပါနှင့်။
သေပြီးသော အပုပ်ကောင်ကြီးဟူ၍သာ တရားနှင့်ဖြေပါ။ သတိသံဝေဂရပါ။
အနိစ္စတရားနှင့်အနတ္တတရားများကိုသာ ပွားများပါ။ လောကမှာ ဘယ်အရာမှ
မမြဲပါ။ မမြဲသော တရားသာလျှင် မြဲသည်ကို သတိရပါ။ သေပြီးဖြစ်၍ မထူးပါ။
ထို့ကြောင့် မာမီခင် (ဒေါ်သန်းခင်) တို့ ဒုက္ခ မရှာပါနှင့်တော့။ သေသူကို ရည်ရွယ်
၍ ပခွင်းခံခြင်း၊ ရှင်ပြုခြင်း၊ ဆွမ်းကျွေးခြင်းစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို
ပြုလုပ်ပါက မာမီတို့မှာ ကုသိုလ် ရနိုင်ပါသည်။ အမျှအတန်းဝေပါက ကုသိုလ်ရ
နိုင်ပါသည်။ ဤသို့သော ကုသိုလ်ရေးများကိုသာ ဂရုစိုက်ပါ မာမီခင်။

(ပုံ) မောင်စော

နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုတရားခံများဖြစ်ကြသော ခင်မောင်ရင်၊ သုခ၊ စိန်ကြီး၊ ရန်ကြီးအောင်

ဦးစောအား သေဒဏ်ပေးလိုက်သည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံဟောင်း ဆာ ဒေါ်မန်စမစ် (Sir Reginald Hugh Dorman Smith [1899-1977]) က မြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး စဝ်ရွှေသိုက်သို့ ဦးစောအား သေဒဏ်ပေးထားသည့်ကိစ္စကို သက်ညှာနိုင်သမျှ သက်ညှာစဉ်းစား၍ ပယ်ဖျက်ပါရန် သံကြိုးစာတစ်စောင် ပေးပို့လိုက်သည်ဟု ကြားသိရသည်။

သုခအားရုံးထုတ်လာစဉ်

ထိုကဲ့သို့ပင် ဦးစော၏ အသက် ချမ်းသာ ရာ ရ ရေးအတွက် လန်ဒန်မြို့ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ အသင်းကြီးနှစ်သင်းမှလည်း နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် သခင်နုထံ အကြောင်းပြချက်သုံးရပ်ဖြင့် မေတ္တာရပ်ခံသော ကြေးနန်းစာနှစ်စောင် ပေးပို့ခဲ့လေသည်။

အကြောင်းပြချက် (၃)ခုတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ-

(၁) ဦးစောကဲ့သို့ ယခင်က မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုသမိုင်း၌ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအား အသက်ချမ်းသာမှုပေးနိုင်ခဲ့လျှင် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးသမိုင်းတွင် ဝန်ကြီးချုပ်သခင်နု၏ မြင့်မြတ်သော စေတနာမှာ ရာဇဝင်တွင် ကမ္ဘာဦးတင်ရစ်လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း။

(၂) အင်္ဂလိပ်ပြည်တွင် ထိုသေဒဏ်စီရင်ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရန်ရှိနေရာ အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ ချစ်ကြည်ရေးကို လုံးပမ်းလျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာ အသင်းကြီး၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို လက်ခံမည်ဆိုပါက ချစ်ကြည်ရေးဖြောင့်ဖြူးရန် လမ်းရှိပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်မြောက်ပါက အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ချစ်ကြည်ရေးမှာ ပျက်ပြားဖွယ်ရှိပါကြောင်း။

(၃) သေဒဏ်ပေးသည်ကိစ္စမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟောနှင့် ဆန့်ကျင်သည်

ဖြစ်ကြောင်း။

စသည်ဖြင့် မေတ္တာရပ်ခံချက်တွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးသည် နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ မေတ္တာရပ်ခံ ချက်ကို ပယ်ချလိုက်လေသည်။

ထို့နောက် သေဒဏ်များကို အတည်ပြုပြီးနောက် ၁၉၄၈ ခုနှစ် မေလ ၈ ရက် စနေနေ့နံနက် အရုဏ်တက် ၅ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် ဂဠုန်ဦးစော၊ မောင်စိုး၊ သက်နှင်းနှင့် မှုန်ကြီးတို့ကို အင်းစိန်အကျဉ်းထောင်အတွင်းရှိ (၁) ဆောင် အနောက်ဘက်အနီးတွင်ရှိသော ကြိုးစင်၌ ကြိုးပေးခဲ့သည်။ ထိုနေ့က ဦးစော သည် သူ့အားသောက်ရန်ပေးထားသော နံနက်လက်ဖက်ရည်ကို အခန်း၌ ဘုရား ဆွမ်းကပ်ခဲ့သည်။ ဖယောင်းတိုင်သုံးတိုင်ကိုလည်း အခန်း၌ ထွန်းညှိ၍ ပူဇော်ခဲ့ သေးသည်။ ပြီးမှ အပြင်တွင်စောင့်နေကြသော အကျဉ်းဌာနမင်းကြီး ဦးဘမောင်၊ ဦးသန်းနွဲ့ (ဦးဘမောင်၏ သား၊ ယခုအငြိမ်းစားအကျဉ်းဌာနမင်းကြီး)၊ ထောင် ဆရာဝန်၊ တရားသူကြီးစသည်တို့ကို ပြုံးရွှင်စွာနှုတ်ဆက်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့က ဦးစော သည် မာမိကြီးအကြိုက် ရှမ်းဘောင်ဘီအဝါရောင်ကို သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်စား ထားသည်။ ကြိုးစင်ရှိရာသို့ ထွက်ခွာလာကြရာ ဘုရားရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူ တည် ထားကိုးကွယ်ရာကိုလွန်လာသဖြင့် ပြန်လှည့်၍ ဒူးတုပ်ဝပ်ချကန်တော့ခဲ့သည်။ ယင်းနောက် ကြိုးစင်ဘက်သို့ ဆက်လက်ထွက်ခွာလာရာတွင် မြင်သမျှလူကို နှုတ် ဆက်သွားခဲ့သည်။ မမြင်ရသူကို မေး၍ နှုတ်ဆက်ခဲ့ကြောင်း မှာကြားသွားသည်။ အချို့က ဦးစောအား ပြန်လည်နှုတ်ဆက်စကား ဆိုနေရသော်လည်း စိတ်ထဲက မကောင်းကြချေ။ အထူးခုံရုံးနာယက ဦးကျော်မြင့်နှင့်တကွ သူ့အပေါ် တာဝန်အရ ဆောင်ရွက်ရသည့် သူများအား မုန်းထားမှုမရှိပါဟု မှာကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ပင် ကြိုးစင်ပေါ်သို့ တက်သွားလေသည်။

ကြိုးစင်ပေါ်တွင် ဦးစောသည် သူ၏လည်ပင်းကို သူ့ကိုယ်တိုင် ကြိုးကွင်း စွပ်လိုကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သေးသည်။ သို့ရာတွင် ကြိုးစင်မှ တာဝန်ကျဝန်ထမ်း တို့က သူတို့တွင်သာ တာဝန်ရှိပါသည်ဟူ၍ ပြန်ပြောခဲ့သောကြောင့် ဦးစောသည် စောဒက မတက်တော့ချေ။

ဦးစော၏နောက်ဆုံးအချိန်ကို သာယာဝတီဦးသန်းမြင့်က ၁၉၇၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့ထုတ် အိုးဝေဂျာနယ်တွင် “ဂဠုန်ဦးစော၏ နောက်ဆုံးနေ့” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားလေသည်-

“ထိုနေ့ကား ၁၉၄၈ ခုနှစ် မေလ ၈ ရက်နေ့ အရုဏ်ဦးပင်ဖြစ်သည်။ နံနက်ခင်း၏ ပူနွေးသော အရုဏ်ဦး၏ရောင်ခြည်သည် ခပ်ဆိုင်းဆိုင်း ခပ်ပိုင်းပိုင်း

ဖြစ်နေသည်။ အင်းစိန်ထောင်ကြီး၏ ဗူးဝတွင် တရားရေးဌာနအတွင်းဝန် ဦးစံညွန့်၊ အကျဉ်းမင်းကြီး ဦးဘမောင်၊ ရဲချုပ်၊ ရဲမင်းကြီးများ၊ တရားသူကြီးများ၊ ဆရာဝန်များနှင့် ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ရောက်ရှိလာကြသော စစ်ဘက်နယ်ဘက်မှ အရာရှိများသည် စုဝေးရောက်ရှိနေကြလေပြီ။

အင်းစိန်ထောင်ကြီးမျှ ထောင်ပိုင်ကြီးဦးတင်မောင်သည် ရောက်ရှိလာကြသော ဌာနဆိုင်ရာများအား ခရီးဦးကြိုပြုလျက် ထောင်ကြီးအတွင်းသို့ ၎င်းကပင် ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားပြီး ယနေ့နံနက်နေ့မထွက်မီ အပြီး ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သော လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် ပိပိရီရီ အမှားအယွင်းအတိမ်းအစောင်းမရှိအောင် ဆောင်ရွက်ထားပြီးသားကိစ္စများကို ထပ်လောင်းစစ်ဆေးနိုင်ရန် ၎င်းလင်းတင်ပြနေသည်။ ယင်းကိစ္စကား အခြားမဟုတ်။ လုပ်ကြံမှုတရားခံ ဦးစောတို့အား အချိန်မီ ကြိုးမိန့်ပြစ်ဒဏ်ပေးရန် အစီအစဉ်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

ဦးစောသည် ၎င်း၏လွတ်မြောက်ရေးကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် ကြိုးစားခဲ့သေးသည်။ သို့သော် သူ၏ကြိုးပမ်းမှုမှန်သမျှ အရာမထင်ခဲ့။ အထမမြောက်ခဲ့ပေ။ မျှော်လင့်ချက်ကုန်ဆုံးသည်နှင့် ဦးစောသည် သူလိုချင်သော အခွင့်အရေးများကို တန်းစီကာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု တောင်းတော့သည်။ ယင်းတို့မှာ သူ့အတွက်သေဒဏ်အတည်ဖြစ်လျှင် လက်ထိပ်မခတ်ဘဲ ကြိုးစင်သို့ခေါ်ရန်၊ သူတစ်ဦးတည်းကို ဦးဆုံးကြိုးဒဏ်ပေးရန်၊ ၎င်း၏ ဘဝ ကူးကောင်းရန် သူ့အားဘာမျှမပြောကြတော့ဘဲ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေခွင့်ပြုရန်နှင့် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားပြုစုထားသော တရား စာအုပ်များ၊ ဒီပနီများကို ဝယ်ယူဖတ်ရှုခွင့်ပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံတောင်းဆိုခဲ့သည်။

တစ်နေ့ ဦးစောနှင့် ၎င်းအတွက် အထူးတာဝန်ချထားသူ ထောင်အရာရှိ ငယ် (ဒုထောင်မှူး) တစ်ဦးတို့ စကားစပ်မိကြသည်။ ဦးစောက တရားသံဝေဂသံပါပါနှင့် သွယ်ဝိုက်ဖြောင့်ချက်ပေးသကဲ့သို့ ပြောခဲ့သည်မှာ-

“ကျုပ်ဟာ တစ်သက်လုံးဗုဒ္ဓဘာသာလိုပြောခဲ့တာပဲ။ ဒါပေမယ့် တကယ်တော့ မည်ကမတို့ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မျှသာ ဖြစ်ခဲ့တာကို ခုလို တရားစာအုပ်တွေ လေ့လာမိမှ ပိုပြီးသိရတယ်။ ကျုပ်ဟာ လောကမှာရှိတဲ့ မကောင်းမှုမှန်သမျှ မလုပ်ခဲ့ဘူးတာလည်းမရှိဘူး။ လောကရဲ့ ခံစားရမယ့် အကောင်းဆုံးတွေကိုလည်း ကျုပ်မတွေ့ခဲ့ဘူးတာလည်း မရှိဘူး။ ဒါပေမယ့်.... ခုတွေ့ခဲ့ သိခဲ့တဲ့ တရားတော်ရဲ့ အဆီအနှစ်တွေကို ကျုပ်တစ်ခါမှ မတွေ့ခဲ့ဖူးဘူး” ဟု ဖွင့်ဟဝန်ခံလျက်-

“ကျုပ်မှာ အာဇာနည်တို့ အချိန်တုန်းကလည်း ဘာသာရေးကို အလေးအနက်မပြုမိဘူး။ ဘာသာရေးဟာ ကျုပ်အတွက် ဟန်ပြအဆောင် အယောင်

တစ်ခုလောက်သာ ရှိခဲ့တယ်။ ကျုပ်ဆန္ဒမှာရှိတာက ကျုပ်အာဇာနည်မြဲရေး၊ ကြီးပွားရေးနဲ့ တိုင်းပြည်ကို ကျုပ်ကြိုက်တဲ့ပုံစံသွင်းချင်တာပဲ ကျုပ်မှာ အဓိကဖြစ်ခဲ့ တယ်။ အဲဒီအချိန်ကသာ ခုတွေ့ရတဲ့ တရားတော်ကိုတွေ့လျှင် ခုလိုလည်းဖြစ်မယ် မထင်မိဘူး” ဟု ဖွင့်အံ့ခဲ့သည်။

ဤမျှသာမကသေး ဦးစောတွင် ကြီးမားသော အစွဲအလန်းတစ်ခုကြောင့် သူ့တွင် စိတ်အထိခိုက်ဆုံးဖြစ်ခဲ့ရသေးသည်။

“ဒီတုန်းက ကျုပ်ဟာ နန်းရင်းဝန်ကြီးဘဝနဲ့ ရွှေဘိုနယ်ကိုရောက်ခဲ့တယ်။ ဒီအချိန်က ရွှေဘိုနယ်မှာ အတော်ထင်ရှားကျော်ကြားနေတဲ့ အလောင်းမင်းတရား ဦးအောင်ဇေယျကိုးကွယ်ခဲ့တဲ့ သင်္ကန်းနက်သားနဲ့ထုထားတဲ့ ဘုရားမတ်ရုပ်ဆင်း တုတော်ဟာ တန်ခိုးကြီးတယ်။ ဆုတောင်းပြည့်တယ်။ လိုတရတယ်။ ရန်ကို အောင်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့သတင်းကြောင့် ဒီဘုရားကို မရအရ ရတဲ့နည်းနဲ့ ကျုပ်ယူခဲ့ မိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုးကွယ်လိုလို့ ကြည်ညိုသဒ္ဓါနဲ့ ပင့်ခဲ့တာမဟုတ်ဘူး။ ကျုပ် အကျိုးအတွက်အတွက်သာကြည့်ပြီး ယူခဲ့တာပဲ။ ဒီတော့ ဆင်းတုတော်ကို သာမန် မျှသာ ကိုးကွယ်မှုအဆင့်တွင်မဟုတ်ဘဲ ကျုပ်ရဲ့ အဆောင်သဘောမျိုးပဲ ထားခဲ့မိ တယ်။ အဲဒါ ကျုပ်ရဲ့ မဟာအမှားကြီးပါပဲ။ နောက်မှသိရာတာက အဲဒီ ဆင်းတု တော်ကြီးဟာ တန်ခိုးကြီးသလောက် အလွန်ခိုက်တယ်ဆိုတာ သိရတော့ နောက်ကျ သွားပြီ။ ဒီတော့ ကျုပ်ဟာ အင်္ဂလိပ်အကျဉ်းသားဖြစ်လိုက်၊ သေနတ် ခြောင်းမြောင်းပစ် ခံလိုက်ရနဲ့ နောက်ဆုံး ခုအခြေအထိ ဖြစ်ခဲ့တာပဲ။ နောက် ကျုပ်ဒီထဲရောက်မှ အဲဒီဆင်းတုတော်ကြီးကို ရွှေတိဂုံစေတီတော် စနေထောင့်မှာ ကျောင်းဆောင်တစ်ခုနဲ့ လှူဒါန်းလိုက်ရတယ်” ဟု ဝမ်းနည်းစွာ ပြောပြခဲ့လေ သည်။ ၎င်းဘုရားအား ဦးစောကို သရဏဂုံတင်စဉ်မှ ရေစက်ချသွားခဲ့သည်။ အဆိုပါ ဘုရားဆင်းတုတော်သည် ထူးဆန်းစွာပျောက်ဆုံးသွားလေသည်။ (စာရေးသူ)

သို့ဖြင့်ပင် ယနေ့သည် (မေလ ၈ ရက်) ဦးစောအတွက် နောက်ဆုံးရက်၊ နောက်ဆုံးအချိန်သို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပြီ။ အစီအစဉ်များအရ ကျွန်တော်တို့အားလုံး သည် အသင့်ဖြစ်နေကြပြီ။ တရားရေးဌာနအတွင်းဝန် နှင့် အကျဉ်းဌာနမင်းကြီး တို့ ရှေ့ဆောင်လျက် ကျွန်တော်တို့သည် ဦးစောထားရာ ကြိုးတိုက်သို့ ဆိတ်ငြိမ်စွာ လျှောက်လာကြသည်။

ဦးစော၏ ကြိုးတိုက်ကလေးသည် ဓာတ်မီးရောင်၊ ဆီမီးရောင်များကြောင့် လင်းသယောင်ရှိနေလေသည်။ ကြိုးတိုက်ရှေ့သို့ ကျွန်တော်အရောက်တွင် ဦး စောသည် အပြုံးဖြင့် ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်သည်။ ကြိုးတိုက်အတွင်းရှိဦးစော၏

ဆင်းတုတော်ကလေးတွင် ဆီမီးပတ်လည်၊ ကော်ဖီဆွမ်း၊ မုန့်ဆွမ်းများဖြင့် ပန်း၊ ရေချမ်းများပါ ဝေဝေဆာဆာ ကပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဦးစော၏ အစားအသောက်တာဝန်ကို တာဝန်ယူရသော အကျဉ်းသား ကလေး မောင်စင်ကာပူမှာ ၎င်း၏ ဆရာအတွက် နံနက်စာကို နံနက် ၃ နာရီ ကပင် အသင့်ပြင်ပေးထားသော်လည်း ဦးစောသည် စားမသွားခဲ့ပေ။

ဦးစောသည် ၎င်း၏ ကိုယ်တွင် သူ၏ဇနီးဒေါ်သန်းခင် (မာမိကြီး) အကြိုက် ဟု ပြောလေ့ရှိသော ပိုးရှမ်းဘောင်းဘီအဝါ၊ ပိုးရှပ်လက်တို အပြာနုရောင်၊ ရေညှိ ရောင် မော်လမြိုင်ရှေ့ထိုးဖိနပ်များဖြင့် သပ်ရပ်စွာ ဝတ်ဆင်လျက် အသင့်ရှိနေ သည်။ ကျန်ခဲ့သော သူပိုင်ပစ္စည်းကလေးများကို သူပေးလိုသူများ၏ အမည်ဖြင့် ယှဉ်လျက် သူ့ခုတင်ပေါ်တွင် တန်းစီတင်ထားခဲ့ပြီး ၎င်းနှင့် အတူရှိနေသော အရာရှိငယ် တစ်ဦးအား လွှဲအပ်ခဲ့သေးသည်။

ထောင်မှူးကြီးဦးစံတင်သည် ကြိုးကျတရားခံများဝတ်ဆင်ရစမြဲဖြစ်သည့် အင်္ကျီအဖြူကျောကွဲ (ဝတ်ရုံဖြူ) ကို လက်တစ်ဖက်တွင် တင်လျက် ကျန်လက် တစ်ဖက်မှ ဦးစော၏ ကြိုးတိုက်သံတံခါးသေ့ကို ဖွင့်မည်ပြုစဉ်-

“ဒီဟာကြီးကို ဟိုအပေါ်ရောက်မှ ဝတ်ပေး၍ မဖြစ်ဘူးလား” ဟု ဦးစောက ပြောလိုက်ရာ ထောင်မှူးကြီး၏ တံခါးဖွင့်နေသော လက်သည်တန်သွားပြီး သက်ဆိုင်ရာအရာရှိကြီးများ၏ မျက်နှာကို ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ကြည့်လိုက်ကြသည်။ ပြီးမှ အမိန့်ရသည့်အလား ကြိုးတိုက် သံတံခါးကို ဖွင့်လိုက်သည်နှင့် ထောင်ပိုင် ကြီးနှင့် ထောင်မှူးကြီးတို့သည် ဦးစောအား ဝဲယာညှပ်လျက်တွဲပြီးသားဖြစ်နေ တော့သည်။ ဦးစောကား လက်ထိပ်မပါ ဝတ်ရုံဖြူဗလာဖြင့် ၎င်း၏ နောက်ဆုံး ခရီးဖြစ်သော ကြိုးစင်ရုံရာသို့ ညင်သာတိတ်ဆိတ်စွာဖြင့် လိုက်ပါလာခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆိတ်ငြိမ်လေးလံသော ခြေလှမ်းများဖြင့် ဦးစော၏ နောက်မှကပ်လျက် ပါလာကြသော်လည်း ခံစားချက်ကား ပြင်းထန်သည်ဟု ဆိုရ ပါမည်။ အသက်ရှိဆဲ ကျန်းမာဝဖြိုးလျက်ရှိသူတစ်ဦးအား အသုဘအဖြစ် လိုက်လံ ပို့ဆောင်သကဲ့သို့ ရှိနေသည်မှာ ကျွန်တော်တို့အတွက်လည်း စိတ်မသက်သာလှ ပေ။

ကြိုးစင်အား အဝေးမှ လှမ်းမြင်နေရလေပြီ။ ကြိုးစင်ရှေ့ရောက်လုနီးနီး ဦးစောမှာကား ခြေလှမ်းများတဖြည်းဖြည်းလေးလာသည်။ ခြေခွတ်ဆွဲလာသည်။ သို့သော် သတိကားမလွတ်ပေ။ လမ်း၌ တွေ့သော သူ၏ သိဟောင်းကျွမ်းဟောင်း များကို အပြုံးဖြင့် နှုတ်ဆက်လျက်ရှိပြန်သည်။ ကြိုးစင်ခြေရင်းသို့အရောက် ထောင်မှူးကြီး၏ သတိပေးမှုဖြင့် အသင့်ရှိနေသော ဆင်းတုကလေးအား

ဦးညွတ်ဝတ်ပြုလျက် ဦးစောမှာ ဖိနပ်မပါတော့ဘဲ ထောင်မှူးကြီးဦးစံတင်၏ တွဲခေါ်ရာ ကြိုးစင်သို့သာ တန်းတန်းမတ်မတ် တက်သွားတော့သည်။

ကြိုးစင်မှာ (၂) ယောက် တစ်ပြိုင်တည်းပေးနိုင်သော နှစ်ခုတွဲဖြစ်သော်လည်း အခွင့်အရေးကိုတောင်းတတ်သော ဦးစော၏ဆန္ဒအရ သူ့အား နောက်ဆုံး အခွင့်အရေးဖြင့် သူတစ်ဦးတည်းကိုသာ ပထမကြိုးမိန့်ပြစ်ဒဏ်ကို ခံယူစေခဲ့သည်။

အရက်ဦး၏နံနက်ခင်း နေရောင်ခြည်သည် ဦးစောနှင့်ပြိုင်တူ ကြိုးစင်ပေါ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ ဦးစောသည် ၎င်းအလိုမရှိသော ကျော့ကွဲ အင်္ကျီဖြူ အရှည်ကြီးကို ဝတ်ရန် လက်လျှိုပေးနေစဉ် ကြိုးစင်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရှိကြသော အမှုထမ်းအရာထမ်းများအား လူစေ့မတတ်ကြည့်လျက် နောက်ဆုံးသော အပြုံးဖြင့် နှုတ်ဆက်ပြန်သည်။ မကြာပါလေ ဦးစော၏ ခြေစုံလက်စုံတို့တွင် ကြိုးတုတ်ပေးလျက်ရှိရာ ဦးစောသည် မျက်စိကို စုံ့မိတ်လိုက်လေသည်။ ထိုစဉ်ထောင်မှူးကြီးက ဦးစောအား Death Cap ခေါ် ခေါင်းစွပ်အိတ်အဖြူကို စွပ်ပေးလျက် ကြိုးကွင်းတပ်အပြီးတွင် ဦးစော ရပ်လျက်ရှိသော အောက်ခံသံပြားကြီးနှစ်ချပ်မှာ ရှိုင်းကန် မြည်ဟီးလျက် ပွင့်ကျသွားသံနှင့်အတူ ဦးစောလည်း လုပ်ကြံမှုကြီး၏ ခေါင်းဆောင်တရားခံအဖြစ်မှ ဘဝအသစ်သို့ကူးပြောင်းရန် ငြိမ်သက်လျက်ရှိလေသည်။

ဦးစောကိုစွာအပြီး ထောင်မှူးထောင်ကြပ်တို့ ခြံရံလျက် မှုန်ကြီးအား ကြိုးတိုက်မှ ဆွဲထုတ်လာကြပြန်သည်။ သူ့နေခဲ့သော ကြိုးတိုက်နံရံ၌ မှုန်ကြီးသည် “သတ်ရဲရင် သေရဲရမည် -၁၉၄၇” ဟူ၍ ကမ္မည်းထိုးထားခဲ့သည်။ ဤသည်မှာ ဂဠုန်ဦးစော၏ ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ သူသည် သူ့ခေါင်းဆောင်ကြီးကို နောက်ဆုံး အချိန်အထိ လေးစားသွားပုံရသည်။ သူ့ကိုလည်း ဝတ်ရုံဖြူကျော့ကွဲကြီးဝတ်လျက် ဒဿိဒယိုင် လက်ထိပ်မပါ ကြိုးစင်ပေါ်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ လက်ထိပ်မခတ်သည့်အကြောင်းမှာ ဦးစောအိမ်သို့ ဝင်ရောက်စီးနင်းစဉ်က သူက သေနတ်ခုခံပစ်ခတ်၍ ရဲတပ် ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး၏ ကျည်သင့်၍ လက်ျာဘက်လက်ဖြတ်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ကြိုးစင်ပေါ်၌ သူယှဉ်လျက်ရှိသော ကြိုးမိန့်ချပြီးသော ဦးစောကို ငုံ့ကြည့်သည်။ ပြီးမှ ဒါဦးစောလားဟု မှုန်ကြီးကမေးရာ ထောင်မှူးကြီး ဦးစံတင်က ခေါင်းညိတ်အဖြေပေးရင်း မှုန်ကြီးအား ခေါင်းစွပ်အိတ်ဖြူကို စွပ်ပေးလိုက်သည်။ မှုန်ကြီးကား ခေါင်းစွပ်မခံဘဲ ခေါင်းရှောင်ရင်း “ကျွန်တော်ပြောစရာရှိသေးတယ်” ဟုစကားစလှာရာ ထောင်မှူးကြီးကပြောသာပြောပါ။ အချိန်တွေကျန်ပါသေးတယ်ဟုနှစ်သိမ့်ရင်း ခေါင်းစွပ်ထဲက ပြောနိုင်ပါတယ်ဟု ခေါင်းစွပ်ကိုစွပ်လိုက်သည်။

မှုန်ကြီးသည် ခေါင်းစွပ်ထဲမှာပင် သူ၏မပြတ်သေးသော ပြောလက်စကားကို ကျန်ဘယ်လက်တစ်ကို မြှောက်ရင်း “ကျွန်တော်တို့ ခေါင်းဆောင်ကြီးဟာ” ဟူ၍ အစချီနေစဉ်မှာအပင် သူနင်းထားသော သံပြားကြီးမှာ ဒေါက်ဖြုတ်လိုက်သောကြောင့် ပွင့်ကျသွားပြီး ရှိုင်းဟူသော အသံနှင့်အတူ သူ့ဆရာခေါင်းဆောင်ကြီးနှင့်အတူ ဘေးချင်းယှဉ်လျက် ၎င်း၏ဘဝကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ရရှာလေသည်” ဟူ၍ ရေးသားထားလေသည်။

ထို့နောက် ကြိုးမိန့်ပြစ်ဒဏ် ခံယူပြီးသော ဦးစောနှင့် မှန်ကြီးတို့အား နာရီဝက်အကြာတွင် ထောင်ဆရာဝန်များဖြစ်ကြသော ဒေါက်တာ အောင်သိန်းနှင့် ဒေါက်တာထွန်းဝင်းတို့မှ လာရောက်စစ်ဆေးလျက် ၎င်းတို့တွင် အသက်မရှိတော့ကြောင်း မှတ်ချက်ပေးကြသည်။ ပြီးမှ ဦးစောနှင့် မှန်ကြီးတို့၏ အလောင်းများကို ကြိုးစင်မှဖြုတ်၍ အသင့်ရှိနေသော ခေါင်းများထဲသို့ စနစ်တကျထည့်ပေးခဲ့ကြသည်။

တတိယအသုတ်မောင်စိုးနှင့်သက်နှင်းတို့ ရောက်ရှိလာပြန်သည်။ သူတို့ကား ပထမအသုတ်ကဲ့သို့ တည်ငြိမ်မှုမရှိပေ။ တုန်လှုပ်ခြောက်ချားလျက် ရှိကြသည်။ မောင်စိုးသည် မင်းလှမြို့မှ ဂဠုန်တပ်ဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဦးစော၏ နောက်လိုက်ဖြစ်၍ ဦးစောခြံ၌ စောစီးစွာပင် နေထိုင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ မိဘများသည် မျိုးချစ်ပါတီကို လိုလားသူများဖြစ်သည်။ သက်နှင်းသည် ကျိုက်လတ်သားဖြစ်ပြီး ကျိုက်လတ်မြို့ ဂဠုန်တပ်ဖွဲ့ဝင်ဟောင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ယင်းမြို့၌ မျိုးချစ်ပါတီ၏ အတွင်းရေးမှူးလည်းဖြစ်သည်။ ဦးစောကို အထူးကြည်ညိုပြီး ဦးစော၏ လုံးဝဥသံ့ ယုံကြည်ကိုးစားခံရသူဖြစ်သည်။

၎င်းတို့အား ကြိုးတိုက်မှ အပြင်သို့ ရောက်ရန် ခဲယဉ်းစွာ ထုတ်ခဲ့ရသည်။ အချို့ကြိုးတရားခံများ ယခုကဲ့သို့ ၎င်းတို့၏ နောက်ဆုံးအချိန်ကလေးတွင် ကြောက်ကန်ကန်လျက် အစွမ်းကုန်ခုခံတတ်ကြသောကြောင့် ကြိုးတိုက်တရားခံများအား ထုတ်ယူရာတွင် လွန်စွာသတိထားခဲ့ရသည်။

ဤသို့ဖြင့် အမှုထမ်းအရာထမ်းများ၏ ပါးနပ်လိမ္မာစွာ ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် မောင်စိုးနှင့်သက်နှင်းတို့မှာ ကြိုးစင်သံပြားပေါ်တွင် ရောက်ရှိလာကြသည်။ အစ၌ တုန်လှုပ်ခြောက်ချားလွန်းသော နှစ်ယောက်စလုံးမှာ ကြိုးစင်သံပြားများနှင့်ပြီးသည်နှင့် မတုန်မလှုပ်ကျောက်ရုပ်ပမာ သံပြားများပွင့်ထွက်သွားချိန်အထိ ငြိမ်သက်စွာဖြင့်ပင် ယင်းတို့၏ ဆရာခေါင်းဆောင်ကြီးနှင့်အတူ ဘဝနိဂုံး အဆုံးသတ်သွားကြသည်။

ထိုနေ့မှာပင် စိန်ကြီးနှင့်ရန်ကြီးအောင်တို့ကိုလည်း ရန်ကုန်ဗဟိုအကျဉ်း

ထောင် (ယခုသူနာပြုတက္ကသိုလ်) အတွင်းရှိ ကြိုးစင်တွင် တချိန်တည်းလို ကြိုးပေးခဲ့လေသည်။ စိန်ကြီးသည် ညကတည်းက “နောက်နေ့ကျရင် တို့ခရီးရှည်သွားရတော့မယ်” ဟု နောက်ပြောင်နေသည်။ ထိုစဉ်က စိန်ကြီးသည် အသက် ၂၁ နှစ်ရှိပြီး ကြို့ပင်ကောက်မြို့သားဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မင်းတိုင်ပင်အမတ်ဟောင်းနှင့် မြို့နယ်စပယ် စီအီးအို (အမှုဆောင်အရာရှိ) လူကြီးလုပ်ခဲ့သော ဦးမောင်ကြီး၏ သားဖြစ်သည်။ ကြို့ပင်ကောက်မြို့ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ စာသင်ကျောင်းမှ ၇ တန်းအောင်မြင်ခဲ့ပြီး ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဂျပန်ခေတ် ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် (ဘီဒီအေ) တွင် ဗိုလ်ကလေးအဖြစ် စစ်မှုထမ်းခဲ့သည်။ ယင်းနောက် ကျန်းမာရေးမကောင်းသဖြင့် တပ်မှနှုတ်ထွက်လိုက်ရသည်။

ကြိုးမပေးမီ အချိန်တွင် စိန်ကြီးခေါ် မောင်စိန်က မိမိနှင့် အပေါင်းပါတို့ ဦးစော၏စကားကို နားထောင်မိ၍ လုပ်ကြံမိကြကြောင်း၊ ၎င်းအနေနှင့် ဘဝဆက်တိုင်း ဦးစောလိုလူမျိုးနှင့် မတွေ့ဆုံရပါစေနှင့်ဟု တိုင်တည်သွားပြီး “လုပ်ရဲရင်ခံခဲ့ရမည်” မိမိတို့ ဗိုလ်ချုပ်တို့အား သတ်သည်မှာမှန်ကြောင်းနှင့် ထိုသို့ သတ်ရခြင်းမှာ ဦးစောစေခိုင်းချက်အရ သတ်ရကြောင်း” ကို သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြောပြပြီးနောက် “အသက်ရေ ငါပြောထားတဲ့အတိုင်း လုပ်ထားဟေ့၊ ငါလာခဲ့ပြီ” ဟု အော်ဟစ်သွားလေသည်။

စိန်ကြီးခေါ် မောင်စိန်၏ လုပ်ကြံမှုအကြောင်းပြောသွားသည့်ကိစ္စကို လူတိုင်းနားလည်နိုင်ကြသော်လည်း “အသက်ရေ ငါပြောထားတဲ့အတိုင်း လုပ်

ထားဟေ့၊ ငါလာခဲ့ပြီ” ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်တို့ကို လူအများ နားလည်ချင်နားလည်ပေလိမ့်မည်။ လိပ်ပတ်လည်အောင်ရှင်းပြရအံ့မည်။ သို့မှသာ ဇာတ်ရည်လည်ပေလိမ့်မည်။

မောင်စိန်ခေါ် စိန်ကြီးခေါ် လူအောင်၏ဖခင်မှာ ပဲခူးတိုင်း ကြို့ပင်ကောက်မြို့တွင် လူသိထင်ရှားသော ဦးမောင်ကြီး၏

စိန်ကြီးခေါ် မောင်စိန်

တစ်ဦးတည်းသောသားဖြစ်သည်။ ဦးမောင်ကြီးနှင့်ဦးစောသည် အလွန်ရင်းနှီးသည့် မိတ်ဆွေများဖြစ်ကြသည်။ ဦးမောင်ကြီး အသတ်ခံရပြီးနောက် မိခင်ဖြစ်သူ ဒေါ်နှင်းသည် သားဖြစ်သူစိန်ကြီးကို တချိန်ကကျေးဇူးရှိခဲ့ဖူးသောကြောင့် သားဖြစ်သူအား အစစအရာရာ လိမ္မာရေးခြားရှိစေရန်နှင့် လိုအပ်သလို ခိုင်းစေရန် ဦးစောထံအပ်နှံခဲ့သည်။ ဦးစောအိမ်သို့ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ဦးစောက စိန်ကြီးအား သစ္စာရေသောက်ခိုင်းသည်။ ဤသို့ဖြင့် စိန်ကြီးသည် ဦးစောစေခိုင်းချက်အရ လုပ်ကြံမှုတွင်ပါဝင်လာခြင်းဖြစ်သည်။

လူငယ်ဘဝ စိန်ကြီးမှာ မိမိဇာတိကြိုပင်ကောက်မြို့၌ ငယ်ရည်းစားရှိသည်။ စိန်ကြီးသည် အယူခံပယ်ချခံရပြီးနောက် ကြီးပေးရန်ရက်နီးလာခါနီး၌ သက်ဆိုင်ရာ အကျဉ်းဦးစီးဝန်ထမ်းများကို ၎င်း၏ ငယ်ရည်းစားနှင့် တွေ့လိုကြောင်း အခွင့်အရေးတောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထိုအခါ သက်ဆိုင်ရာက အထက်အာဏာပိုင်များထံ ခွင့်ပန်၍ ၎င်းရည်းစားကို ရန်ကုန်ထောင်အတွင်းသို့ ခေါ်ယူကာ ထောင်ပိုင်ကြီးနှင့် အကျဉ်းဝန်ထမ်းများ ရှေ့တွင် ၎င်းတို့ နှစ်ဦးအား မေလ ၇ ရက် သောကြာနေ့တွင် တွေ့ဆုံခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ထောင်ပိုင်ကြီးနှင့် ဝန်ထမ်းများ ရှေ့တွင် စိန်ကြီးက ၎င်း၏ ငယ်ရည်းစားအား လင်ယောက်ျားမရှိလျှင် လူစော်ကားခံရလိမ့်မည်။ ၎င်းကြိုးပေးခံရပြီးနောက် သင့်တော်သည့် ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို အမြန်ဆုံး လက်ထပ်ယူရန်ပြောရာ ၎င်းရည်းစားက ၎င်း၏တစ်သက်တာတွင် ယောက်ျားမယူလိုတော့ကြောင်း စိန်ကြီးကလည်း ၎င်း၏ စကားကို နားထောင်ရန် တွင်တွင်မှာကြားနေလေသည်။

ထို့နောက် စိန်ကြီးက မိမိရည်းစားကို သမီးရည်းစားဖြစ်ခဲ့ချိန်မှ ယနေ့တိုင် တစ်ခါမျှမနမ်းဖူးကြောင်းနှင့် သေရခါနီး၌ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ပါးကို နမ်းသွားလိုကြောင်းပြောရာ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တို့က မိန်းကလေးက ခွင့်ပြုလျှင် နမ်းနိုင်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ခွင့်ပြုလျှင် စိန်ကြီးက ပါးနှစ်ဖက်စလုံးကို မနမ်းဘဲ သစ္စာရှိစွာ ၁၅၀၀ မေတ္တာဖြင့် တဖက်သာနမ်းပြီး ကျန်ပါးတစ်ဖက်ကို ၎င်းကိုယူမည့် ခင်ပွန်းလောင်းအတွက် သန့်သန့်ရှင်းရှင်းထားခဲ့ကြောင်း အားလုံးရှေ့တွင် သက်သေထူသွားခဲ့လေသည်။ ၎င်းနောက် ကြိုးစင်တက်သည့်နေ့၌ ကြီးပေးသည့် အချိန်လောက်တွင် ၎င်း၏ရည်းစားဖြစ်သူသည် အင်းစိန်ထောင်အတွင်းရှိ ဝန်ထမ်းအိမ်တစ်နေရာ၌ အရက်တစ်ခွက်နှင့် မီးညှိပြီးသော စီးကရက်တစ်လိပ်ကို စိန်ကြီးမှာထားသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ထားရာ ကြိုးစင်ပေါ်၌ ဒေါက်မဖြုတ်ခင် အတွင်းမှာပင် စိန်ကြီးက -

“အသက်ရေ ငါပြောထားတဲ့အတိုင်း လုပ်ထားတော့၊ ငါလာခဲ့ပြီ” ဟူသော

အော်ဟစ်သံနှင့်အတူ ၅ နာရီတိတိတွင် အသက်ပျောက်သွားချိန်၌ ပင် စိန်ကြီး အတွက် ငဲ့ထားသော အရက်ခွက်ထဲမှ အရက်များ လှိုင်းထသကဲ့သို့ သိသိသာသာ လှုပ်လာပြီး စီးကရက်မှာလည်း လူတစ်ယောက် သောက်နေသည့်အလား မီးခိုး များ တထောင်းထောင်းထနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ စိန်ကြီးကိုယ်တိုင် အရက်နှင့် စီးကရက်ကို သောက်နေသကဲ့သို့ ထူးဆန်းစွာ မြင်တွေ့ရလေသည်။

စိန်ကြီးခေါ် မောင်စိန်သည် အရက်ကိုလည်းကြိုက်။ စီးကရက်ကို လက်ထဲကမချ တလိပ်ပြီးတလိပ် မီးခိုးမပြတ်အောင် သောက်တတ်သော Chain Smoker တစ်ဦးဖြစ်လေသည်။ စိန်ကြီး၏ အဆိုပါ ငယ်ရည်းစားဆိုသူမှာ နောင်တွင် နဝတ၊ နအဖအစိုးရခေတ်မှ ယနေ့တိုင် ဘီလီယံနှင့်ချီ၍ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝနေသော အာဏာရှင်ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေနှင့် အလွန်ရင်းနှီးသည့် ခေတ်ပျက်သူဌေးကြီး၊ လက်နက်ပွဲစားတေဇ၏ ယောက္ခမ (Parents in law) ဒေါ်ထူးဖြစ်နေလေသည်။ ဒေါ်ထူး၏ခင်ပွန်းမှာ ထူးထောက်ပုံရေး ဦးဇော်ညွန့် ဖြစ်သည်။ ဦးဇော်ညွန့် ဒေါ်ထူး၏သမီးဖြစ်သူ သီတာဇော်ကို တေဇက လက်ထပ် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တေဇ၏ ‘ထူး’ ကုမ္ပဏီသည် ယောက္ခမ၏နာမည်ကို ဂုဏ်ပြုမှု၌ ခေါ်ထားခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

စိန်ကြီးနှင့်အတူ တကြိုးစင်ထဲကြိုးဒဏ်ပေးခံရသော ရန်ကြီးအောင်သည် အုတ်ဖိုသားဖြစ်ပြီး ကြိုးဒဏ်ခံရစဉ်က အသက် ၁၈ နှစ်သာ ရှိသေးသည်။ အသက်အငယ်ဆုံး သေနတ်သမားဖြစ်သည်။ ဦးစော၏ တဝမ်းကွဲညီ ဦးလှထွန်း ခေါ် ဦးမောင်ထွန်း၏သားဖြစ်သည်။ လိုအပ်သည့် နောက်ဆုံးအချိန်ကျမှ ဦးစော က သူ့ကို ခေါင်းဆောင်ကြီးများအားလုပ်ကြံရန် ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူ၏ တဇောက်ကန်း အကျင့်ကြောင့် သေနတ်သမားအဖြစ် အံဝင်ခွင့်ကျ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဦးစောသည် ရန်ကြီးအောင်အား သားအဖြစ် ၎င်းအိမ်၌ ခေါ်ယူမွေးစား ထားသည်။ ရန်ကြီးအောင်မှာ နဂိုက လူရိုးလူအေးဖြစ်သည်။ နှစ်လုံးပြူးသေနတ် ကို ပစ်ဖို့ဝေးစွာ ကိုင်၍ပင်မကြည့်ဘူးချေ။ သို့သော် ဦးစောကိုယ်တိုင် ရန်ကြီး အောင်ကို အင်းလျားကန်ထဲရှိ လူသူအရောက် အပေါက်နည်းလှသည့် ကျွန်းတစ် ကျွန်းပေါ်တွင် သေနတ်မျိုးစုံပစ်နည်းကို လက်ထပ်သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ လုပ်ကြံ မှုတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ ကျဆုံးခဲ့သော ဝန်ကြီးတို့အား စတင် သေနတ်ကို လက်သံပြောင်စွာပစ်ခဲ့သည့်အပြင် အတွင်းဝန်ရုံးအောက်ထပ် အဆင်း အတွင်းလှေကားထိပ်တွင် ဆရာကြီးဦးရာဇတ်၏သက်တော်စောင့် ရဲဘော်ကိုထွေးကို စတင်းသေနတ်ဖြင့် ကျည်လေးတောင့် ပစ်ခတ်သွားသည်အထိ သေနတ်ပစ် ကျွမ်းကျင်သွားလေသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၉ ရက်နေ့ နေ့လည် ၁ နာရီ ၂၅ မိနစ်တွင် အထူးခုံရုံး၌ ရန်ကြီးအောင်က အောက်ပါအတိုင်း ဖြောင့်ချက်ပေးခဲ့သည်-

“မိမိသည် ဦးစောနှင့် တူအရီးတော်ကြောင်း၊ အုတ်ဖိုဖြူသို့ ဦးစောလာစဉ် မိမိသည် ဦးစောအိမ်၌ အခြားလူများတွေ့ရ၍ အတူနေရသည်။ ရန်ကြီးနိုင်ကို မိမိခေါ်လာ၍ ဦးစောအိမ်ဝင်းထဲမှာပင် နေထိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အား သူခကတိုင်ပေးသောသစ္စာကို လိုက်ဆိုရပါသည်။ ကျွန်တော်အား ဦးစောကိုယ်တိုင် သေနတ်ပစ်သင်ပေးပါသည်။ ကိုဘညွန့်ကာကီ ပုလိပ်အဝတ်အစားနှင့် လော်ရီကားတစ်စီးစာ စတင်းဂန်းများယူလာပါသည်။ ကျွန်တော်က အမဲဆီသုတ်ပြီး သေတ္တာတွင်ထည့်ပြီး အိမ်မှာထားရပါသည်။ နောက် ယမ်းတောင့်သေတ္တာ ၁၈ လုံး ကိုဘညွန့်တို့ယူလာ၍ ဦးစောအိမ်ဝင်းထဲက ရေကန်ထဲသို့ ချထားလိုက်ရပါသည်။

ဣလိုင် ၁၉ ရက် နံနက်စောစော ဦးစောက ကျွန်တော့်ကို လာနှိုးပြီး စစ်ဝတ်စစ်စားပေးပါသည်။ ကိုစိုးက ကျွန်တော်၏အင်္ကျီပုခုံးမှာ ခြင်္သေ့ တံဆိပ်တပ်ပေးပါသည်။ ကိုစိုး၊ ကိုသက်နှင့်၊ ကိုမှုန်၊ ကိုသုခတို့လည်း စစ်ဝတ်စစ်စားနဲ့ တွေ့ရပါသည်။ ကိုစိုး၊ ကိုသက်နှင့်၊ ကိုမှုန်တို့ မှာ တော်မီဂန်းတစ်လက်စီနဲ့ တွေ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်ကိုခေါ်၍ ငါပစ်ခိုင်းရင် ပစ်ရမည်ဟုပြောပြီး ဂျစ်ကားနှင့် ဣလိုင်လ ၁၉ ရက် နံနက် ၁၀ နာရီတွင် ဦးစော၏အိမ်မှ ထွက်လာခဲ့ပါသည်။ ဦးစောက အင်္ဂလိပ် Good Luck လို့ ပြောပါသည်။ အတွင်းဝန်ရုံးရောက်တော့ ဝိုလ်ချုပ်အခန်းအတွင်းသို့ ကိုစိုးနှင့် ကိုစိန်တို့က အရင်ဝင်ပြီး ဝန်ကြီးများကို ဋူးထောက်ပြီး ပစ်ပါသည်။ အခန်းထဲမှ ထွက်လာသောအခါ လှေကားကြီးနားတွင် ခြောက်လုံးပြူးနှင့် လူတစ်ယောက်ကိုတွေ့၍ သေနတ်တစ်ချက်ဆွဲလိုက်ရာ ၂ ချက် ၃ ချက် ထွက်သွားပါသည်။ ထိမှန်မမှန် ဂရုမထားတော့ဘဲ ဆင်းလာကြပြီး ဂျစ်ကားနှင့် အိမ်သို့ ပြန်ပါသည်။ လမ်းမှာ အင်္ကျီများချွတ်ကြပါသည်။ အိမ်ရောက်တော့ ဦးစောက နေရာကျရဲ့လားဟု မေး၊ ကိုစိုးက အားလုံးအိုကေဟု ပြန်ပြောပါသည်။”

သို့သော် ရန်ကြီးအောင်မှာ လုပ်ကြံမှုကြီးနှင့် ပတ်သက် ပထမတွင် အထက်ပါအတိုင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာများကို ဖြောင့်ချက်ပေးပြီးမှ နောက်ပိုင်း၌ ဘူးကွယ်ပစ်ခဲ့လေသည်။

၎င်းတို့ ကြိုးမပေးမီ ရန်ကုန်ထောင်ကြီး ကြိုးတိုက်၌ မောင်စိန်(ခ) စိန်ကြီးနှင့်အတူ အခန်းချင်းကပ်၍ ထားခဲ့သည်။ စိန်ကြီးမှာ ကြိုးပေးမခံမီ မဂ္ဂဇင်း

စာအုပ်များတောင်း၊ စီးကရက်များတောင်း၊ နောက်ဆုံး ၎င်းရည်းစားဟောင်းနှင့် တွေ့သွားလိုကြောင်း အခွင့်အရေးမျိုးစုံ တောင်းဆိုသွားသော်လည်း ရန်ကြီးအောင်မှာ ဘာမျှမတောင်းသည့်အပြင် အေးဆေးစွာ ဘုရားအာရုံပြုကာ ပုတီးစိပ်ဘာဝနာပွားများနေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး ကြိုးပေးမည့် နံနက်ဝေလီဝေလင်း ၅ နာရီအချိန်၌ ပင် ၎င်းအိပ်သော သံကုတင်ထိပ်ဘောင်ပေါ်တွင် ဘုရားဆီမီးများ ပူဇော်ထွန်းညှိ၍ ကြုံကြုံကလေး ဘုရားဝတ်ပြုနေသည်ကို ဝန်ထမ်းများတွေ့ရှိရသည်။ ကြိုးပေးရန်နီးလာ၍ ၎င်းအားခေါ် ထုတ်သည့်အခါ၌ လည်း ငြိမ်သက်အေးဆေးစွာ လိုက်ပါသွားခဲ့သည်။ ထောင်ဝန်ထမ်းနှင့် ထောင်မှူးတို့အား ၎င်းစိပ်ခဲ့သော စိပ်ပုတီးနှင့် စာကလေးတစ်စောင်ကို ပေးအပ်ကာ ၎င်းနောက်ဆုံးဝတ်ထားသည့် ရုပ်အင်္ကျီနှင့်လုံချည်ကလေးကို ဖခင်ဖြစ်သူထံ ဆက်ဆက်ပို့ပေးရန်မှာ ကြားသွားလေသည်။

၎င်းသည် လုပ်ကြံမှုကြီးတွင် ပါဝင်ကျူးလွန်ကြောင်း နောက်ဆုံးနေ့မှ ဝန်ခံသွားလေသည်။ ကြိုးပေးပြီးနောက် ဝန်ထမ်းများက ၎င်းနေထိုင်ခဲ့သော ကြိုးတိုက်အနီးမှ ဖြတ်သွားစဉ် ၎င်းအခန်း၌ ထွန်းညှိထားသော ဘုရားဆီမီးများမှာ အချို့ငြိမ်း၍ အချို့ငြိမ်းလျငြိမ်းခင် မှိတ်တုတ် မှိတ်တုတ် ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဆီမီးများအားလုံး မငြိမ်းခင်အချိန်ကလေးမှာ ရန်ကြီးအောင်၏ ဇီဝိန်ကား ချုပ်ငြိမ်းသွားသည်မှာ သင်္ဘောတရားသဘောအရ လောကဖြစ်စဉ်ဟူသမျှသည် မျဉ်းဖြောင့်အသွင်ဖြစ်ကြသည်မဟုတ် စက်ဝန်းအသွင်ဖြင့် ဖြစ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ကိုယ်ပြုသောကံပုံတင်သံကိုယ့်ထံပြန်လာမည်” ဟူသော နိယာမအတိုင်း ရန်ကြီးအောင်သည် သူပြုသောကံအတိုင်း သူပြန်ခံ သွားခဲ့ရလေသည်။

ရန်ကြီးအောင် သူ့ဖခင်ထံ ပေးခဲ့သောစာမှာ-

“အဖေရေ... အဖေအနေနဲ့တော့ သားအတွက် မချိမဆန့် ပဋိဒေဝမီးတွေ တောက်လောင်နေမှာအမှန်ပဲ။ ကျွန်တော်ကြီးမိန့်ချခံရ ပြီး အယူခံပယ်လိုက်ပြီဆိုတဲ့ သတင်းကြားရကတည်းက နေ့စဉ် ပုတီးစိပ် တရားထိုင်ခဲ့ရာ ယခုတရားရခဲ့ပါပြီအဖေ။ သေခြင်းတရားကို လူတိုင်းကြုံရမယ်ဆိုပေမယ့် ဒီလိုအဖြစ်မျိုးနဲ့တော့ သားမသေချင်တာကတော့ အမှန်ပါပဲအဖေ။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်ပြုခဲ့တဲ့ အမှုအတွက် တစ်နေ့ကိုယ်ပြန်ခံရမယ်ဆိုတာကို သား... တရားရခဲ့ပါပြီ။ သားကိုယ့်အပြစ်ကြောင့် သေရမှာကို တစက်မှမကြောက်ပါဘူး။ ကျနော်နေ့တိုင်း စိပ်ခဲ့တဲ့ ပုတီးလေး၊ မသေခင်ဝတ်ထားတဲ့ အင်္ကျီနဲ့လုံချည်လေးတွေကို ယခုစာနဲ့အတူ အဖေထံ သားအပ်နှံခဲ့ပါတယ်။ ညီလေးတွေကြီးလာတဲ့တစ်နေ့ ကျနော်ပေးခဲ့တဲ့ ပုတီး၊ အဝတ်အစားနဲ့စာကိုပြုပြီး ကျနော်လို မမိတ်ရန် ဆုံးမပေးပါလို့

သားရီသေလေးမြတ်စွာ ကန်တော့ခဲ့ပါတယ်အဖေ။

သား

ရန်ကြီးအောင်

ရန်ကြီးအောင်၏စာကို သေသေချာချာဖတ်ကြည့်ပါက စေ့စေ့တွေးလျှင် ရေးရေးပေါ်ဆိုသလို သံဝေဂတရားများရပြီးရင်းရဲခဲကြမည် ထင်ပါသည်။ လောက၌ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည့်ကိစ္စများကို မလုပ်ခဲ့သော် သို့မဟုတ် မလုပ်သင့်မလုပ်ထိုက်သည်ကို ပြုလုပ်ခဲ့မိပါက နောက်တချိန်တွင် ပူပန်နေရမည်မှာ မလွဲပင်။ ယင်းကိုပင် ‘နောင်တ တရား’ ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ နောင်မှ ‘တ’ ရသော နောင်တသည်ကား တောင့်တသူအဖို့ အခါနှောင်းခဲ့ပြီမဟုတ်ပါလော။

မည်သို့ဆိုစေ... ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့တွင် လုပ်ကြံသတ် ဖြတ်ခဲ့သော လုပ်ကြံမှုတရားခံများသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ် မေလ ၈ ရက် စနေနေ့တွင်ပင် ဇာတ်သိမ်းသွားခဲ့ရသည်။ စနေသား ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း သည်လည်း စနေနေ့မှာပင် ကျဆုံးခဲ့ရသဖြင့် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးကြံ့မာတစ်ခုလုံး သည် စနေဂြိုဟ်မှ သွားခဲ့လေသလောဟု တွေးထင်နေမိပါတော့သည်။

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အလောင်းအား နေအိမ်တွင်
တွေ့ရှိရစဉ်

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျဆုံးခဲ့စဉ်က

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့နံနက် ၁၀ နာရီ ၃၅ မိနစ်အချိန်တွင် လူသတ်သမားတို့၏လက်ချက်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ကျဆုံးခဲ့ရသည်။ ကျဆုံးသည်မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့ဆိုလျှင် ၆၅ နှစ်တိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ကျဆုံးစဉ်က ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း၏အသက်သည် ၃၂ နှစ်ကျော်သာ ရှိသေးသည်။ အကယ်၍ အသက်ထင်ရှားရှိနေလျှင် ယခုအချိန်တွင် ၉၇ နှစ်အရွယ်ခန့် ရှိပေမည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဘဝသို့ ရောက်မလာမီ သခင်အောင်ဆန်းဘဝ၌ ရှိစဉ် နတ်မောက်မြို့ တရားပွဲတစ်ခု၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက -

“ကျုပ်အရာရှိကြီးလည်းမလုပ်ချင်၊ မော်တော်ကားကြီးလည်းမစီးချင်၊ ကျုပ်လိုချင်တာက ဗမာ့မြေကို ဗမာတွေပြန်ရရေးနဲ့ လူတိုင်းလူတိုင်း လူတန်းစေ့ နေနိုင်ထိုင်နိုင်ရေးပဲလိုချင်တယ်”

ဟူ၍ ဖွင့်ဟပြောဆိုခဲ့သည်။ ယင်းသို့ပြောသည့်အတိုင်းပင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ကိုယ်ကျိုးစွန့်လျှက် တိုင်းပြည်အတွက် အနစ်အနာခံကာ အစဉ်တစိုက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်ကို ပြည်သူလူထုက ကောင်းစွာခံစားသိရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဗိုလ်ချုပ်ကို လေးစားချစ်ခင်ကြသည်။ ယုံကြည်ကိုးစားကြသည်။ မြတ်နိုးကြသည်။ ယင်းသို့ရှိဆဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်တို့ကျဆုံးသွားခဲ့ရာ တောရောမြို့ပါမကျန် ပြည်မတောင်တန်းအနှံ့အားလုံးသောပြည်သူလူထုကြီးမှာ ကြိမ်မီးအုံးပမာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲမဆုံး ရှိခဲ့ကြသည်။ နှမြောသတမဆုံး ရှိကြသည်။ ယူကျုံးမရဖြစ်ခဲ့ရသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် နယ်ချဲ့လက်ပါးစေ ဂဠုန်ဦးစောနှင့် သူတပည့်လူသတ်သမားအပေါ် အမျက်ဒေါသ ပေါက်ကွဲခဲ့ကြသည်။

၁၉၄၅ မတ် ၂၇ ရက်နေ့က တော်လှန်ရေးတပ်များအား ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာသို့မပို့မီ
လိုက်လံစစ်ဆေးကြည့်ရှုနေစဉ်

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ လန်ဒန် မြို့မှ ရန်ကုန်သို့ပြန်ရောက်လာသောအခါတွင် “အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်” ကို အတည်ပြုရန် ခက်ခက်ခဲခဲကြိုးစားရလေသည်။ ဗြိတိန်၏လိုက်လျော်ချက်မှာ ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်၏ မူလတောင်းဆိုချက် များထက် များစွဲလျော့နည်းနေလေ

သည်။ ဤအချိန်တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ပြည်သူ့ရဲဘော်တို့မှာ အကြီးအကျယ် အံ့ကြွနေပြီဖြစ်၍ ၎င်းတို့က ယင်းတို့၏အယူအဆကို လွယ်လွယ်နှင့်မစွန့်လွှတ် လိုကြပေ။

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ ဘိလပ်သွား ဆွေးနွေးသည့်ကိစ္စကို မူလကလည်းသဘောမကျခဲ့ပေ။ ဂျီစီဘီအေ ခေတ်ကလို ဖြစ်ဦးမှာပဲဟု စိတ်ထဲတွင်စွဲနေလေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဆရာကြီးက တစ်စုံ တစ်ဦးအားမကျေနပ်တာတစ်ချက် ထုတ်ပြောလိုက်လျှင် ထိုအချိန်က သတင်းစာ များတွင် ဆရာကြီးနာမည်နှင့် ဖဆပလကို တိုက်ခိုက်သောစကားများ ပါလာတတ် လေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဘိလပ်မှပြန်လာခါစ တစ်နေ့တွင် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းအိမ်သို့ ရုတ်တရက်ရောက်လာလေသည်။ ဆရာတပည့် အာလာပ သလ္လာပ စကားများပြောဆိုပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်က ဆရာကြီးအား ဖဆပလကို တိုက်ခိုက်သောစကားများမပြောရန် တောင်းပန်လေသည်။

“ဆရာကြီးမျှော်မှန်းလာခဲ့တဲ့လွတ်လပ်ရေးကို တစ်နှစ်အတွင်းရအောင် ကျွန်တော်တို့ ကိုးစားနေပါတယ် ဆရာကြီး။ တစ်နှစ်လောက်တော့ စောင့်ကြည့် ပါဦး။ ဒီအတွင်း ဆရာကြီးဘာမှမလုပ်ပါနဲ့ဦး”

“ဟေ့- အောင်ဆန်းမင်းကဆရာလား။ ငါကဆရာလား” ဟု ပြန်မေးလိုက် လေသည်။ ဆရာကြီးမှာ အတော်စိတ်ဆိုးသွားလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ လည်း အိုးတိုးအန်းတန်းဖြစ်သွားလေသည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ထပ်ပြောပြန်သည်။

“ဆရာကြီး အခြားလူဘာပြောပြော ကျွန်တော်တို့မထိခိုက်ပါဘူး။ ဆရာ ကြီးက ကျွန်တော်တို့ကို ဆန့်ကျင်တဲ့စကားတစ်ခွန်းပြောရင် တစ်ခွန်းထိခိုက် ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတိပေးတဲ့အတိုင်း တစ်နှစ်ပြည့်လို့ဘာမှဖြစ်မလာဘူးဆိုရင် ဆရာကြီးလုပ်ချင်တာလုပ်ပါ။ ကျွန်တော်လည်း နိုင်ငံရေးမလုပ်တော့ပါဘူး။ အေး အေးပဲနေပါ တော့မယ်။ အခုပြောတဲ့စကား ဆရာကြီးမှတ်ထားပါ။ ဒီနေ့ဘာနေ့ လဲ ဦးယော။ အဲ- မှတ်ထားပါဆရာကြီး” ဟု ဗိုလ်ချုပ်က ထိုအချိန်က အနီး တွင်ရှိသော ဦးယော (ဆရာဇေယျ) ဘက်လှည့်ပြောလိုက်လေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဇွတ်တောင်းပန်တော့မှ ဆရာကြီးလည်း အနည်းငယ်စိတ်ပြေသွားကာ- “အေးစိတ်ချပါ ငါဘာမှမပြောဘူး” ဟု ကတိပေး လိုက်လေတော့သည်။

ဤကား ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းအိမ်မှ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပြန်

သွားပြီးနောက် လပိုင်းအတွင်း ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့ စနေနေ့ည ၇ နာရီ ၁၅ မိနစ်အချိန်တွင် မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံကိုယ်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံအသံလွှင့် ဌာနမှ အထူးသတင်းတစ်ရပ်ကြေညာလိုက်လေတော့သည်။

“၁၉၄၇ ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့နံနက် ၁၀ နာရီ ၃၀ မိနစ်၌ အမှုဆောင် ကောင်စီအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးအစည်းအဝေးကျင်းပနေစဉ် ဝန်ကြီးများအား သတ်ဖြတ် လုပ်ကြံကြ သည့်အကြောင်းကို မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့အား ကျွန်ုပ်က အထူး ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် ပြောကြားရပါကြောင်း၊ နံနက် ၁၀ နာရီခွဲသာသာလောက်တွင် စက်သေနတ်များကို ကိုင်ဆောင်သူတို့သည် အစည်းအဝေးအခန်းထဲသို့ ဝင် ရောက်လာ၍ အတွင်းရိုလူများကိုပစ်ခတ်ကြောင်း၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်ဆန်း နှင့်တကွ သခင်မြ၊ မန်းဘခိုင်၊ ဦးဘချို၊ အပ္ပဒူရာဇတ်၊ ဦးဘဝင်း၊ စဝ်စံထွန်း၊ အတွင်းဝင် ဦးအုန်းမောင်နှင့် သက်တော်စောင့် ကိုထွေးတို့ သေဆုံးကြကြောင်း”

ဗိုလ်ချုပ်တို့လုပ်ကြံခံရပြီဟူသော သတင်းဆိုးကြီးသည် တစ်ပြည်လုံးသို့တင် မဟုတ် ချင်းပျံ့နှံ့သွားလေတော့သည်။ ရန်ကုန်တွင် လုပ်ကြံမှုကြီးပေါ် ပေါက်ပြီး နာရီပိုင်းအတွင်း သိကြရလေသည်။

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းမှာလည်း ဤသတင်းကို ကြားရသောအခါ အလွန်စိတ်ထိခိုက်သွားလေသည်။ အောင်းဆန်း မနေ့တစ်နေ့ကပဲ အိမ်လာသွား

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

သေး သည်ဟုလည်း ဆရာကြီးက အောက်မေ့မိလေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်တို့ကျဆုံးပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်၏အရိုက်အရာကိုဆက်ခံသော သခင် နုသည် တစ်နေ့တွင် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းထံလာရောက်၍ အကျိုးအကြောင်း ပြောပြ လေသည်။ ထိုအခါ ဆရာကြီးက ...

“အောင်ဆန်းမသာအတွက် ငါငွေတော့မတတ်နိုင်ဘူးကွာ။ ဒီကဗျာ တစ်ပုဒ်နဲ့ စာအုပ်သာယူသွားပေတော့” ဟု ဆိုကာ မိမိရေးသားထားသော “အာဇာနည်ဝိမာန်ကဗျာ” နှင့် စာအုပ်ကို သခင်နုလက်သို့ပေးအပ်လိုက်လေ သည်။

အာဇာနည်ဝိမာန်အဓိဋ္ဌာန်ကုသိုလ်တော်ကြီးဟု ဆရာကြီးက အမည်တပ် ထားသော ယင်းစာအုပ်ရောင်း၍ရသောအမြတ်ငွေကို အာဇာနည်ဝိမာန်အတွက် ဆရာကြီးက လှူဒါန်းပါသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါစာအုပ်ကို မြန်မာ့ အလင်းပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်ပြီး တစ်အုပ်လျှင် ၁ ကျပ်နှုန်းဖြင့် ဖြန့်ချိခဲ့လေသည်။

အာဇာနည်ဝိမာန်လေးချိုးကဗျာတွင် တတိယအချိုးမပါဖြစ်နေသဖြင့် နောင်အခါတွင် ဆရာဇော်ရှိက ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းအားပြန်မေးရာ ဆရာကြီးက “ဟေ.. ဟုတ်လား။ ဆရာလဲ အဲဒီအခါက ရေးသာရေးရ စိတ်က တယ်မကောင်းပါဘူးကွာ” ဟုပြော၍ တတိယအချိုးကို ပြန်လည်ရေးပေး လိုက်ပါသည်။

သို့ကလို့ ၁၉၄၇ ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ဂဠုန်ဦးစော၏ နောက် လိုက်တပ်ညွှန်များ၏လက်ချက်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ကျဆုံးခဲ့လေရာ ဆရာကြီးသည် အလွန်ကြေကွဲဝမ်းနည်းသည့်အလျောက် “အာဇာနည်ဝိမာန်ဋီကာ” ကိုရေး၍ အောက်ပါအတိုင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ လေသည်။

(၁)

ဪ... အဆောင်ဆောင်နန်းတွေ

ကြငှာနန်းတွေနှင့်နှော

အခေါင်မမြန်းခင်က

အောင်စာတမ်းချို့စေဖို့ အောင်ပန်းညှို့ရရာတဲ့

တောင်တမန်းတို့ဗမာမှာ အဟောင်းသံသရာ

အငုတ်တွေနှင့်

အောင်ဆန်းတို့မသာမယာဟာ၎င်းကံကြမ္မာအလုပ်ပေထင်

သောင်းမြန်းမရဏစပုတ်မှာတော့

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ချုပ်သန့်ယင်းအလိုတွင်
ဒေါင်းအလံပဝါအုပ်ပါလို့ ကျုပ်ဖြင့်
သင်္ဂြိုဟ်ချင်--။ ။

(၂)

ဪ... တပည့်အရင်းတွေမို့
ကဝိမတင်းနိုင်ဘုကဲ့
သတိကင်းကာ မျက်ရည်ကျကျပြီး
ခက်ကပြီလက်ဆည်လို့မရနိုင်ဘု
သောကဘလောင်ဆူတော့
တောင်ဇမ္ဗူပုဂံခေတ်ဆီက
ယခေါင်မူယမန်သနစ်တွေပေါ့

ရန်အဖြစ်မကွဲမနှေးသနော် တသောင်းဒီဇမ္ဗူရမ်းနေကြ
ကျန်ရစ်တဲ့မြေးတော်အလောင်းစည်သူရဲနန်းကိုဖြင့်
လူကြမ်းခါးပြဲတွေကြမ်းလာရမ်းလာတဲ့အရေးတွင်မှ
ဘေးအပေါင်းကြီးစွဲဝေဒနာအစုံနဲ့
သွေးချောင်းစီးကာ သေရှာပုံရဲ့ပြင်
ရွှေမြန်မာဘုံမှာ အမင်းမင်းသမ္မတတွေနဲ့
သတင်းလှခဲ့တဲ့အင်းဝရာဇာ အမွန်သာလွန်မင်းကိုမှ
သားရင်းရှင်တရုတ်ကယ်က
ရှင်ဘုရင်လုပ်မယ်အကျယ်ဇယားတွင်ဖြင့်
ဒဝယ်သားတွေဗိုလ်ဝင်ခံလို့မို့
ဟိုအရင်ယမန်နန်းတော်စီးစဉ်က
အပျက်ကြီးပျက်ကာ အသက်ခန္ဓာတွေဆုံးပုံနဲ့
တထုံးနောက်တန်မှာတော့
မင်းရဲနန္ဒမိတ်ခမျာမှာ ညီသနင်းပေပေါ့
ပြည်မင်းဂုဏ်ခံလို့
မူန့်မူန့်ဆန်ဆန်ပုန်ကန်တဲ့အတိုင်းရဲ့ပြင်
တလိုင်းနယ်ရွှေပြည်တခွင်မတော့
ဓမ္မစေတီဘုရင်လက်ထက်တုန်းဆီက
လက်ရုန်းရည်တသိန်းလျှမ်းပေတဲ့
သမိန်ဗရမ်းဆိုသူစစ်ဗိုလ်ချုပ်ကိုဖြင့်

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

မဟုတ်တရုတ်ကောင်တေလေတစ္ဆေ့ကိုက်တာနဲ့
ဪ... ဖွေဖွေရှာရှာ မကျေစရာပေပေါ့နော
မရေမရာသေရွာဆိုက်သလိုပါ
အခိုက်အခါတူလို့မို့
ဆရာတမူမကြာမကြာလွမ်းရပါတဲ့
ဘမရာအဆူဆူကြာကြာငန်းတွေနှင့်
မြန်မာဇမ္ဗူအညာမန်းတွေဖြင့်

ငါတလူငါသရမ်းရော့မဟဲ့လို့
သာခန်းပလ္လင်ညွှန်းပြီး
မြင်ကွန်းပိုင်သူပုန်ထစဉ်က
ကြုံရသူမသာတော်နှင့်
ပမာသော်တူတယ်လို့ နှိုင်းမိတယ်
ရိုင်းသနဲ့အတိတ်ယခင်လိုနော်ကွယ်
စကိုင်းတပဲ့ဂိုဏ်းအဖွဲ့တွေနဲ့ မှိုင်းရဲ့စိတ်ထင်။

(၃)

မင်းစိတ်မင်းမာန်အကြံအဖန်တင်းလိုက်ပုံက
အင်္ဂလိပ်ယင်းဂျပုန်နှစ်တန်ရှင်းပါလို့
ရန်ခပင်းကိုတဲ့မောင်းကာနှင့်
ဒေါင်းမြန်မာတစ်ခွင်မှာဖြင့် အထက်ယခင်သဘော
(အိုးကွယ်) တကောင်းရာဇဝင်ကိုတဲ့ ဆက်ချင်သဘော။

(၄)

နန်းမြို့တည်ရန်
မှန်းလို့ရည်ကာသန်တဲ့
ညီလာခံဗိုလ်ရှုပွဲတွင်မှ
ထိုထိုလူခပဲကိုမကြည်ညိုတဲ့
ဝသီအလို တဖြေးဖြေးရူးမဟဲ့လို့
တနေ့နေ့မှူးမှူးပြီး ခွေးဘီးလူးလိုအကောင်မိုက်တွေက
ဪ... အမှောင်စရိုက်ကယ်နှင့်

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ပြောင်ပြောင်ပဲမြိုက်မပေါ့လို့
ပြောင်ကိုက်သဟာမှာ ယာယီယကြာအချိန်နဲ့ဇာတာမှိန်လို့မို့
ဂဏာမငြိမ်တာဝတီ ယွန်းကြပေါ့
ဖြေမကြည်နေရီတော့လွမ်းစေဘို့
မြန်မာ့ပြည်ပေါ်ကို ဓမ္မစည်တော်ရွမ်းချိန်မို့
အစွမ်းကုန်သည်တစ်ခါဖြင့်
ပြည်ရွာညီညာဘို့အလုပ်ပေပေါ့
သုဿန်တံခွန်စောင်းရရှာတဲ့
ရုပ်အကျန်ခုနှစ်လောင်းရယ်နှင့်
အလွန်ကောင်းစွာကမ္ဘာတည်မည့်
အာဇာနည်ပိမာန်ပုထိုးကိုဖြင့်
ပါရမီအဓိဋ္ဌာန်တစ်မျိုးရယ်နှင့်
ရှစ်ခိုးကာဆရာကန်တော့ချင်ရဲ့
မြန်မာမတော့ပူစရာဘို့
တဗျူဟာအောင်ခမန်းတွင်မှ
လူမသမာအမှောင်သန်းချိန်မို့
သောင်ကမ်းမို့မို့ဆီက

-----.

ဖောင်နန်းကူးတို့နှင့် အကြေဒဂုန်တည်းဟူသော
ရေစုန်မြောလေရဲ့
ဪ ... တောင်နန်းမြောက်နန်းအဆောင်ဆောင်ကြငှာနန်းနဲ့
အခေါင်းမမြန်းရခင်က အောင်ပန်းညိုရရှာတဲ့
အောင်ဆန်းတို့သေပုံ နှမြော ။ ။

စစ်ပြီးခေတ်တွင် ဆရာကြီးသည် အသက်အရွယ်လည်း ၇၀ ကျော်ပြီဖြစ်၍
အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်လာသည့်အလျောက် စာရေးမှုကဗျာဖွဲ့မှု နည်းပါးလာသည်။
၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် “အနာဂတ်ဇာတ်ခုံအိမ်မက်ဒိဋ္ဌဋီကာ” သည် ဆရာကြီးရေး
သားခဲ့သော နောက်ဆုံးစာအုပ်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဆရာကြီးသည် ပြည်တွင်း
ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်လည်းကောင်း
အသက်အရွယ်နှင့်မမျှ အပင်ပန်းခံကာ လှည့်လည်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တစ်ဖက်
မှလည်း ဖက်ဆစ်ဋီကာမဟာနီဒါန်း ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကဗျာ၊ သခင်ကိုယ်တော်

မိုင်း၏ မေတ္တာပတ္တနာကဗျာ စသည်တို့ကိုသာ ကြိုကြားကြိုကြား ဖွဲ့ဆိုရေးသားခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၅၅ မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့တော်ခန်းမရှေ့၌ စတာလင်ငြိမ်းချမ်းရေးဆုပေးပွဲသဘင်ကျင်းပရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စတာလင်ငြိမ်းချမ်းရေးဆုပေးရေး ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌမစ္စတာနီကိုလေတီဗိုနေ့၌က ဆရာကြီးအား ငြိမ်းချမ်းရေးဆုလက်မှတ်နှင့် ရွှေတံဆိပ်ဆု အပ်နှင်းချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဆု တံဆိပ်နှင့်အတူ ဆရာကြီးသည် ဆုတော်ငွေရှာလှူငွေတစ်သိန်း (မြန်မာငွေ တစ်သိန်းနှစ်သောင်း ငါးထောင်ကျပ်ခန့်) ရရှိသည်။

ထို့ပြင် ဆရာကြီးအား ၁၉၆၀ ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဂျာမနီ ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ (အရှေ့ဂျာမနီ) ဟမ်းဘွိုဒ် (Humboldt) ဂုဏ်ထူးဆောင် ပညာရေးပါဂျူ (ဒေါက်တာဘွဲ့) ကို အပ်နှင်းခဲ့ပြန်သည်။

ယင်းနောက် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဖခင်ကြီး၊ မျိုးချစ်စာဆိုဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၂၃ ရက် ကြာ သပတေးနေ့နံနက် ၁ နာရီခွဲတွင် လူကြီးရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်နိစ္စရောက်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်၌ သားသမီးနှစ်ယောက်၊ မြေး ၁၅ ယောက်၊ မြစ် ၆၁ ယောက် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ဆရာကြီး၏ ကြွင်းကျန်သောရုပ်ကလပ်ကို ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းရှိ ကန်တော်မင်္ဂလာပန်းခြံ (မိဘုရားခေါင်ကြီး စုဘုရားလတ်ဂူဝိမာန်အနီး) ၌ ဂူသွင်းသင်္ဂြိုဟ်ထားလေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ လုပ်ကြံခံရစဉ်က ထိုနေ့မြင်ကွင်းကို ဒဂုန်တာရာက “ဦးအောင်ဆန်း၏ နောက်ဆုံးနေ့” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၆ (၁၉၄၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ) ထုတ် ဘာရာမဂ္ဂဇင်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားဖော်ပြထားလေသည်။

“ဇူလိုင်လ ၁၉ရက်၊ စနေနေ့ ၁၀နာရီခွဲ”

မိုးလင်းကတည်းကပင် ကောင်းကင်သည် အံ့မှိုင်းညိုမှိုင်းလျက်ရှိသည်။ တိမ်တိုက်ဟူ၍ ကြည်လင်စွာမမြင်ရ။ မိုးကိုကြည့်ရသည်မှာ မြူသန်းနေသော ပင်လယ်ကြီးလို ဝိုးဝိုးဝါးဝါးနေသည်။ မိုးသည် ကင်းကင်းလွတ်လွတ်စသည်ဟူ၍ မရှိဘဲ တဖွဲဖွဲရွာလိုက်၊ တဖြိုင်ဖြိုင်ရွာချလိုက်နှင့် နောက်စွဲ၍ နေလေသည်။ ဒီကနေ့အတွင်းဝန်များရုံးသို့ သွားစရာရှိသည်။ တိုင်းပြုပြည်

ပြု လွှတ်တော် အထူးအရာရှိ ဦးသိန်းဟန် (ဇော်ဂျီ)က စနေနေ့နေ့လည်တွင် ဆောင်းပါးလာယူ ရန်ချိန်းထားသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အပါးတော်မြဲ ဗိုလ်ထွန်းလှထံမှ လည်း ခရီးသွား ဆောင်းပါးကို လမ်းကြုံလျှင်ယူသွားပါဟု မှာထားလျက်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗိုလ်ထွန်းလှ (တက္ကသိုလ်နေဝင်း) ထံ ဆောင်းပါးဝင်ယူရန် ခဏတဖြုတ် စကား စမြည်ပြောပြီးနောက် ဆရာဇော်ဂျီထံသို့ သွားမည်ဟု စိတ်ကူးထားသည်။

၁၀ နာရီလောက်ကတည်းက အဝတ်အစားလဲပြီး မိုးအတိတ်ကိုစောင့် လျက်ရှိသည်။ မိုးကားမစဲနိုင်ပေ။ သို့နှင့် စားပွဲတွင်ထိုင်ကာ အပြီး မသတ်သေး သော ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို စပ်ရင်း ၁၁ နာရီထိုးသွားလေပြီ။ မိုးကား မတိတ်သေးပေ။

နောက်ဆုံးတွင် မိုးစဲလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု စိတ်ချလိုက်ပြီး အပေါ် အင်္ကျီ ထပ် ဝတ်ကာ လမ်းမကြီးသို့ ထွက်ခဲ့သည်။ အဆင်သင့်တွေ့သော ဒေါင်းတံဆိပ် တာ မွေဘတ်စ်ကားကို တက်စီးသည်။ ကားထဲတွင် ကြည့်မြင်တိုင်မှ လိုက်ပါလာသည် ထင်ရသော တောသားသုံးယောက်နှင့် တရုတ်မနှစ်ယောက်ကိုတွေ့ရသည်။ ကား ပြတင်းတံခါးများမှာ ပိတ်ထားသည်။ ခရီးသည်တို့ကား တိတ်ဆိတ်စွာလိုက်ပါလာ ကြသည်။ အပြင်ဘက်တွင်ကား မိုးသည်ရွာလျက်ပင်။ ရွံ့ဗွက်ချိုင့်ဝှမ်းတို့ဖြင့် ပြွမ်း သောရန်ကုန်လမ်းကား စိုစွတ်လှသည်။

ကားသည် သိမ်ကြီးဈေးတွင်ခေတ္တရပ်ပြီး ဆက်လက်၍တဟုန်တည်း မောင်းလာသည်။ ခရီးသည်အဆင်းအတက်သိပ်မရှိလှ။ သို့နှင့် စပတ် (ဗိုလ်အောင်ကျော်) လမ်းရောက်လျှင် ကျွန်ုပ်သည် ဆင်းလိုက်သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဒါလဟိုဇီ (မဟာဗန္ဓုလ) လမ်းဘက်မှ စပတ်လမ်းဘက်ကို ဖြတ်ကူးလိုက်သည်။

လမ်းဘေးတွင် မော်တော်ကားများသည် ဟိုတစ်စု၊ သည်တစ်စု ရပ်လျက်။ မိုးကာဝတ်လျက်လူများသည် သွားကြလာကြနှင့် ရှုပ်ယှက် ခတ်နေသည်။ သူရိယ တိုက်ရှေ့အဝင်တံခါးမပေါက်ကြီးတွင်ကား လူများသည် ရပ်ကာအတွင်းသို့ မျှော် ကြည့်လိုက်။ စကားပြောလိုက်နှင့် နေကြသည်ကိုတွေ့မြင်ရသည်။ ကျွန်တော်ကား ရုံးဆင်းချိန်မို့ လူတွေရှုပ်နေတာထင်ပါရဲ့ဟုသာ သာမာန်အောက်မေ့မိသည်။

ကျွန်တော်သည် အင်မတန်အရိပ်အခြေအနေကို မသိတတ်။ မမြင်တတ် သူဖြစ်ချေသည်။ ခါတိုင်းကဲ့သို့ပင် ရဲရဲတင်းတင်း တံခါးပေါက်မှ အတွင်းသို့ ဝင် သွားသည်။ လမ်းအကူးတွင်းကား လက်နက်ကိုင်စစ်သားများ စောင့်ကြပ်လျက်ရှိ သည်ကို တွေ့ရသည်။

ခါတိုင်းလည်း စောင့်နေကျပဲဟု ထင်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် အတွင်းဝန်ရုံးသို့ သွားခဲ့လှပေသည်။

ညှိုးလျော်နေသောမျက်နှာနှင့် လုံ့ချည်အပြာရောင်ဝတ်ထားသော

စာရေးမနှစ်ဦးသည် သုတ်သုတ်သုတ်သုတ်နှင့် ရုံးထဲမှထွက်လာသည်။ သို့နှင့် အလယ်ဆင်ဝင်အောက် ကားဆိုက်သည့်နေရာသို့ရောက်လာသည်။ ခါတိုင်းလို ရုံးမင်းစေများ၊ ချပရာစီများ ရပ်ပြုနေသည်ကို အလျဉ်းမတွေ့ရ။ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်၍နေသည်။

ဗိုလ်ထွန်းလှအခန်းသို့တက်ရန် လှေကား တစ်ထစ် နှစ်ထစ် တက်မိပြီးမှ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်ချက်သားကောင်းလှသည်ကို စိတ်ထင့်သွားရာ ဗိုလ်ထွန်းလှ ခေတ္တ ရုံးဆင်းချိန် လက်ဖက်ရည်သောက်သွားနေလိမ့်မည်ဟု တွေးမိကာ မတက်တော့ဘဲ ဇော်ဂျီထံမှ အပြန်မှပဲဝင်တော့မည်ဟုတွေး၍ တဖက်ရှိ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ရုံးခန်းသို့ လာခဲ့လေသည်။

လွှတ်တော်ရုံးဝင်ဝင်ချင်း သခင်နုရုံးခန်းတံခါးဝမှာ ပိတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သက္ကလတ်ခန်းဆီးအစိမ်းပုပ်ကြီးမှာလည်း ဆွဲပိတ်၍ထားသည်။ သခင်နုရုံးခန်းကိုကျော်၍ ဆရာဇော်ဂျီ၏ အခန်းသို့ ရောက်လေပြီ။ သူ့အခန်းမှာလည်း တံခါးပိတ်ထားပြီး ခန်းဆီးအစိမ်းပုပ်ကြီးသည် ဆွဲ၍စေ့ထားသည်။ ရုံးစေသုံးယောက်မှာ နံရံကိုခိုကာ ရပ်နေကြသည်။ ခါတိုင်းလို စကားပြောမနေကြ။ သူတို့သည် ငေးမိုင်တွေဝေ၍ တမျိုးကြီး ဖြစ်နေသည်ဟု အောက်မေ့လိုက်သည်။

ကျွန်တော်က ငိုငင်တိုင်တိုင်နေသော ရုံးစေတစ်ဦးအား “ဦးသိန်းဟန်ရှိသလား” ဟု မေးလိုက်သည်။

“ရှိပါတယ်အင်ဗျ” ဟု ခပ်တိုးတိုးသာ ခပ်အေးအေးပြောသည်။ သည်တော့မှ မျက်နှာပျက်နေကြောင်း အသေအချာသိလိုက်တော့သည်။ စိတ်ထဲတွင်ကား မရင်း။

တံခါးစေ့ထားသဖြင့် အတွင်းသို့ ရုတ်တရက်မဝင်သေးဘဲ ရပ်ကာ ရုံးစေဘက်သို့ တဖန်လှည့်၍-

“အထဲမှာ အစည်းအဝေးလုပ်နေသလား” ဟု မေးရသည်။

ရုံးစေသည် ဘာမျှမပြောဘဲ အသာအယာစေ့ထားသော တံခါးကို ဖွင့်ပေးသည်။ လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ သူ၏စားပွဲတွင် ထိုင်နေသော ဆရာဇော်ဂျီကို တွေ့မှ ထီးကိုထောင်ပြီး အတွင်းသို့ ဝင်လိုက်သည်။

ရုံးခန်းကား တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လျက်ရှိသည်။ စေ့ထားသော ပြတင်းတံခါးမှ ပြာစိမ်းစိမ်း မှန်ရောင်သည် ရိုက်ဟပ်သဖြင့် အခန်းသည် စိမ်းပြာပြာဖြစ်နေသည်။ အခန်းထိပ်ရှိ စားပွဲကြီးတွင် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်အကြံပေးအရာရှိ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးချန်ထွန်းသည် ခေါင်းငိုက်ကာ ငေးမိုင်နေလျက်ရှိသည်။

ဆရာဇော်ဂျီသည် ကျွန်တော်ဝင်လာသည်ကို မြင်သောအခါ ဆိတ်ဆိတ်

ပင်။ စကားမမြွက်ဟဘဲ ထိုင်ရန် ကုလားထိုင်ကိုသာ လက်ဖြင့် ညွှန်ပြသည်။ သူသည် ငေးငိုင်း၍နေသည်။ အတန်ကြာတိတ်ဆိတ်လျက်ရှိသည်။ ကျွန်တော်ကား ခါတိုင်းလှုပ်ရှားဆူညံ၍နေတတ်သော အတွင်းဝန်များရုံးသည် ဘာကြောင့် ယခုလို အံ့မှိုင်းရီဝေ၍နေသည် ဆိတ်ငြိမ်၍နေသည်ကို အံ့ဩလျက်ရှိသည်။

အတန်ကြာဆိတ်နေရာမှ “အားလုံးတော့ ဒုက္ခဖြစ်ကုန်ပြီ” ဟု ဆရာဇော်ဂျီက တိုးတိုးညည်းလေသည်။ ကျွန်တော်ကား ဘာမှန်းမသိသေးသဖြင့် ကြောင်နေရာ သူက အကဲခတ်မိ၍ နေရာမှထကာ လက်ပြ၍ အပြင်သို့ခေါ်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်သည် ထိတ်ခနဲဖြစ်သွားသည်။

“လက်ဖက်ရည်ဆိုင်သွားရအောင်”

မိုးတဖွဲတွင် ရုံးခန်းအပြင်ဘက် မြေနှီလမ်းကလေးပေါ်ရောက်မှ ကျွန်တော်က မနေနိုင်၍-

“ဘာဖြစ်လို့လဲဆရာ” ဟု မေးမိသည်။

“မင်း မကြားသေးဘူးလား” ဟု ဆရာဇော်ဂျီက အံ့ဩနေသည်။

“ဟင့်အင်း၊ ကျွန်တော်အခုပဲ ဘတ်စ်ကားပေါ်ကဆင်းပြီး ရုံးကိုတန်းလာတာ”

ဒီတော့မှ ဆရာဇော်ဂျီက ဖြစ်ပုံကို ပြောပြတော့သည်။ ခြင်္သေ့တံဆိပ်တပ်စစ်ယူနိုဖောင်းကို ဝတ်ဆင်ထားသော လက်နက်ကိုင် လူလေးယောက်သည် ကျွန်တော်ဖြတ်လာခဲ့သော အလယ်ဆင်ဝင်အောက်မှ တက်လာကာ ဦးအောင်ဆန်း၏ ရုံးခန်းအတွင်းသို့ အတင်းတွန်းဝင်၍ အစည်းအဝေးပြုလုပ်လျက်ရှိသော အမှုဆောင်ဝန်ကြီးများအား စတင်းဂန်းဖြင့် ပစ်ခတ်ကြပြီး မည်သူမျှ ဖမ်းဆီးခြင်းမခံရဘဲ ဂျစ်ကားဖြင့် ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သွားသည်။ ကျွန်တော်မရောက်မီ တစ်နာရီကျော်ကျော်ခန့်ကဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် သည်သတင်းကို ကြားရသောအခါ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်၍ သွားသည်။ အသားများတဆတ်ဆတ်တုန်၍လာသည်။

အတွင်းဝန်များရုံး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထဲတွင်ကား စာရေးစာချီစသော ရုံးသားတို့သည် ညှိုးငယ်သောမျက်နှာဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်စွာ စားသောက်၍ နေကြသည်ကိုတွေ့မြင်ရသည်။ တစ်စားပွဲဘေးရှိ နိုင်ငံရေးရာအတွင်းဝန် ကိုကျော်မြင့်ကလေးက လှမ်း၍ နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။ သူသည် ခပ်အေးအေး ခပ်တွေတွေပင် လက်ဖက်ရည်ကိုသောက်နေသည်။

“အင်မတန် နှမြောဖို့ကောင်းတယ်ဗျာ”

“သိပ်ပြီး ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ နိုင်ငံရေးလုပ်ကြံမှုပဲ” စသည့်ဖြင့် လူအချို့

သည် ညည်းတွားလျှက်ရှိကြသည်။

ဆရာဇော်ဂျီက-

“အမျိုးသားရေးပျက်စီးခြင်းတစ်ရပ်ပဲ” ဟု တသသ ပြောသည်။

“ကျွန်တော်ရုံးဝင်းထဲဝင်လာတော့ လက်နက်ကိုင်ပုလိပ်တွေကို တွေ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ဝင်လာတာ မတားကြပါဘူး။ ဆင်ဝင်အောက်မှာတောင် အသိစာရေးတယောက်နဲ့တွေ့သွားပဲ။ သူကလည်း ဘာမှမပြောဘူး”

“လူတွေဟာ မပြောရက်ကြဘူး” ဟု ဆရာဇော်ဂျီက ဆိုလေသည်။ လက်ဖက်ရည်သောက်နေကြစဉ် ခုတင်ပဲ ဆေးရုံမှပြန်လာသော ရုံးသားတစ်ဦး အပါးကပ်လာ၍-

“ဘယ်နှယ့်လဲ” ဟု ကျွန်တော်တို့က ဝိုင်း၍မေးမြန်းကြသည်။ သူက မိုင်းပွန် စော်ဘွားကြီးမှတပါး အားလုံးဆုံးရှာပြီဟု ပြောသည်။ သူသည် အသံတုန်နေ၍ မျက်နှာမှာ ဖြူဖပ်ဖြူရော်ဖြစ်နေလေသည်။

“ဗိုလ်ချုပ်ကော” ဟု တစ်ယောက်ကတိုးတိုးမေးသည်။

“မျက်နှာကို အဝတ်နဲ့ဖုံးထားတယ်”

ကျွန်တော်လည်း ကြာကြာမနေနိုင်ဘဲ ဂျူဒါအီစကယ် (သိမ်ဖြူ) လမ်း တံခါးပေါက်မှ ဖြတ်၍အပြင်ဘက်လမ်းသို့ထွက်ခဲ့သည်။ မိုးသည် တစ်မိမိမိရွာ လျက်ပင်ရှိသည်။ လူတယောက်သည် မိုးရွာထဲတွင် ထီးဆောင်း၍၊ တချို့က ထီးမပါဘဲ၊ တချို့က ပလက်ဖောင်းပေါ်တွင်ရပ်ကာ အတွင်းဝန်ရုံးဘက်သို့ မျှော်ကြည့်နေကြသည်။ လူတယောက်က ကျွန်တော့်လက်မောင်းကို ဆွဲကိုင်၍-

“ဒီမယ် ခုနက ဝန်ကြီးတွေ သေနတ်နဲ့ပစ်ခံရတယ်ကြားတယ်။ ဟုတ် သလားခင်ဗျာ” ဟု မေးသည်။ သူကား အကြောင်းမျိုးစုံကို သိချင် နေပေလိမ့် မည်။

“ဟုတ်ကဲ့” ဟူ၍သာ ဖြေကြားပြီး တဖက်သို့ ဖြတ်ကူး၍ အသင့်တွေ့ရ သော ခေါင်းတံဆိပ်ကားကို တက်စီးလိုက်သည်။ ကားသည် လမ်းမတော်သို့ ပြေးလျှက်ရှိသည်။

ကားထဲတွင် လူမနည်းလှပေ။ ခရီးသည်အားလုံး မျက်စိမျက်နှာမကောင်း ကြပေ။ ခပ်ရွယ်ရွယ်မိန်းမပျိုတစ်ဦးက-

“ဖြစ်မှဖြစ်ရလေနော်၊ ဖြစ်မှဖြစ်လေနော်” ဟု မြည်တမ်းလျှက်ရှိသည်။

ဈေးသည်ဟုထင်ရသော ခပ်အိုအိုမိန်းမကြီးနှစ်ယောက်ကား-

“ဗိုလ်ချုပ်အသက်ရှင်ပါစေတော်၊ ဗိုလ်ချုပ်အသက်ရှင်ပါစေတော်” ဟု ဆု တောင်း၍ နေကြသည်။

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ရုပ်ကလာပ်များကို ဂျူလီဟောတွင်တွေ့ရစဉ်

ယခုမှပင် သိရသော မိန်းမတစ်ယောက်မေးမြန်းသည်ကို-
“မပြောကြနဲ့။ မပြောကြနဲ့” ဟု အသာလက်ကုတ်၍ တီးတိုးတားမြစ်သည်။
သူတို့သည် မပြောရက်ကြ။

သန့်ပြန့်စွာ ဝတ်စားထားသော တရုတ်တစ်ဦးက-
“အားကီးရက်စက်တာပဲ” ဟု ကျွန်တော့်ဘက်သို့ လှည့်၍ ရေတွက်လျှက်ရှိ
သည်။ မျက်နှာထားတင်းတင်းနှင့် ဘတ်စ်ကားဒရိုင်ဘာသည် တောက်ခေါက်
လိုက်သည်။

သိမ်ကြီးဈေးသို့ရောက်သောအခါ လူသွားလူလာကင်းရှင်းနေပြီး ဈေးဆိုင်
များမှာ ပိတ်ထားလေပြီ။ သတင်းသည် တစ်မုဟုတ်ချင်း ပျံ့နှံ့၍ သွားလေသည်။
မော်တော်ကား၊ လန်ချားတို့ကား ခပ်မြန်မြန်သွားလာကြသည်။

ကားပေါ်မှဆင်း၍ လမ်းထဲသို့ ဝင်လာသောအခါ အိမ်ဝတွင် လူတို့သည်
မှိုင်တိုင်တိုင်နှင့် ရပ်ကာ ကြည့်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ လူတို့သည် အငြိမ်
မနေနိုင်ကြ။ မိုးသည် မစဲဘဲ ရွာလျက်ပင်။

လူတို့သည်-
“ဖြစ်မှဖြစ်ရလေ၊ ဖြစ်မှဖြစ်ရလေ” ဟု တတွတ်တွတ် မြည်တမ်းရင်းပင်
ညနေစောင်းလာတော့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ဆုံးကြောင်းကား ညနေသတင်းစာများမှ

ကြားရလေပြီ။ မည်သူ့မျက်နှာကြည့်ကြည့် မျက်နှာညှိုးငယ်နွမ်းလျစွာနှင့်။ လမ်းမပေါ်မှ စက်ပြဆရာတစ်ဦး၏ မိန်းမပါးစပ်မှ-

“ကျုပ်တို့တော့ ထမင်းလည်းမချက်တော့ဘူး။ စားချင်စိတ်လည်း မရှိတော့ပါဘူးရှင်” ဟူသော အသံသည် သဲ့သဲ့မျှပေါ် ထွက်လာလေသည်။

နေဝင်မီးငြိမ်းအမိန့်ထုတ်ထားသဖြင့် ညဉ့်ဦးသည် တိတ်ဆိတ်ကာ မှောင်လှသည်။ အိမ်သားများဆုံတိုင်း ညနေခင်းက အကြောင်းကိုသာ ပြောကြသည်။ ရှိုက်သံ၊ တမ်းတသံ၊ ညည်းညူသံ၊ တသသံ။

တိတ်ဆိတ်မှောင်မည်းသဖြင့် စောစောအိပ်မပျော်နိုင်ကြ။ နေ့ခင်းက အိပ်မက်ပုံဖြစ်ကြပါစေတော့ဟု မိန်းမများဆုတောင်းကြသည်။ ညဉ့်နက်သော်လည်း ချောင်းဟန့်သံ၊ လူးလွန့်သံတို့သည် ဆက်၍နေသည်။ ရှခနဲမီးခြစ်၍ နောက်ဖေးထကြပြန်သည်။ တရေးခိုးဆုံလျှင်-

“ဘယ်တော့များမှ မေ့ပျောက်ပါမလဲနော်” ဟု အိပ်ချင်သံနှင့် ဆိုကြသည်။ တရေးခိုးတိုင်း သတိရလျက်ရှိသည်။ မကြာခဏ အိပ်မက်ပြီး နိုးသည်။ သို့နှင့်ပင် တအောက်မေ့မေ့ တသသနှင့် ထိုညကို လွန်မြောက်ရလေသည်”

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးစဉ်က ဗိုလ်ချုပ်၏မိခင်အမေစုပြောပြခဲ့သော စကားများသည် သားတို့၏ချစ်ခြင်းဖြင့် မိခင်၏ရင်ထဲမှ ထွက် ပေါ်လာသော စကားရပ်များသာဖြစ်သည်။ အမေစုက သားသေသည်ဟု ကြားရသောအခါ ဝမ်းနည်းရုံမျှသာမက အံ့လည်းအံ့ဩသည်ဟုဆိုသည်။ ဤအချက်သည် အလွန်ဂရုဓမ္မပြုဖွယ်ကောင်းသော အချက်ဖြစ်၏။ အမေစုအံ့ဩရသည်မှာ အခြားအကြောင်းကြောင့် မဟုတ်။ တစ်နိုင်ငံလုံးက လေးစားကြည်ညို၍ မေတ္တာဂရုဏာထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ဤကဲ့သို့ ရေတိမ်တွင် နစ်ရခြင်းအတွက် အံ့ဩရခြင်းဖြစ်သည်။ အမေစုက-

“ကျုပ်သားဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ ဒီလိုသတ္တိပြောင်တဲ့ အမှုမျိုးကို ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ကတည်းကပင် ရှုတ်ချခဲ့တဲ့ သူဖြစ်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်က မျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်ကြီးဦးစောကို မသမာသူတို့ ချောင်းမြောင်းပြီး သေနတ်နဲ့ ပစ်စဉ်က ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် အများကြီး ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချတဲ့ စကားတွေကို ပြောခဲ့ပါသေးတယ်။ ဟိုတုန်းက ဗိုလ်ချုပ်ဟာ နယ်လှည့်ရင်း ကျုပ်ထံဝင်ပြီး ကန်တော့သွားတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကျုပ်ကတော့ စိုးရိမ်လွန်းလို့-

“သားရယ် လူဆိုတာ အထက်ရောက်ရင် သူတပါးက မနာလိုလို့ မကောင်းကြံစည်တာမျိုး ခံရတတ်တယ်။ အစစအရာရာ သတိထားပါကွယ်” လို့ ပြောမိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျုပ်သားက-

“ဟာဗျာ၊ ဒါကတော့ ဘုရားတောင်မှ အတိုက်အခံရှိသေးတာပဲ။ ကိုယ်က သာလမ်းမှန်ကနေပြီး မှန်တဲ့အလုပ်ကို လက်ကိုင်ထားရင် ဘာမှ ကြောက်စရာ မလိုပါဘူးအမေရယ် မစိုးရိမ်ပါနဲ့။ စစ်တိုက်တုန်းကတောင် မသေခဲ့သေးတာ။ အခု တိုင်းပြည်နဲ့လူထုဟာ အရင်လို မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အကောင်းအဆိုး ဝေဖန် တတ်ပါပြီ” လို့ အားရပါးရ ရယ်ရယ်မောမောနဲ့ ပြောသွားခဲ့ပါသေးတယ်။ အခု တော့ ကျုပ်သားအောင်ဆန်းဟာ သူ့အလွန်မုန်းတီးရွံရှာတဲ့ လူသတ်ဝါဒလုပ်ကြံ နည်းနဲ့ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ရပြီ။ ကျုပ်မှာချင်တာကတော့ သူ့ကိုလေးစားကြသလို ခေါင်းဆောင်များရဲ့ ညွှန်ကြားချက်ကို ပြည်သူလူထုက ယုံယုံကြည်ကြည် လေးလေးစားစားနဲ့ လိုက်နာပြီး မိမိတို့လိုလားတဲ့ ခရီးကို ရောက်အောင် ဆောင် ရွက်ကြဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို ဆောင်ရွက်လို့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရောက်ပြီဆိုရင် အဒေါ်မှာ ခံစားရတဲ့ သားနှစ်ယောက်ဆုံးရတဲ့ အပူမီးဟာ ငြိမ်းတန်သလောက် ငြိမ်းပါလိမ့် မယ်” ဟူ၍ ပြောပြခဲ့လေသည်။

အမေစုသည် တကယ့်အာဇာနည်မိခင်ကြီးဖြစ်လေသည်။ အာဇာနည်ဆို သည်မှာ အကြောင်းဟုတ်မဟုတ်ကို ကောင်းစွာသိ၍ သာမန်ထက် လက်ရုံးရည် နှလုံးရည် ထူးကဲသလွန်ကာ အများအကျိုးအတွက် သက်စွန့်ကြိုးပမ်းဆောင် ရွက်ခဲ့သူကိုပင် ခေါ်ဆိုသည်မဟုတ်ပါလော။ အမေစု၏ သူတစ်ပါးထက်ထူးသော အချက်မှာ အာဇာနည်သားကောင်းရတနာနှစ်ယောက်ကို ဆုံးရှုံးလိုက်ရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ လုပ်ကြံခံရသူမှာ အစ်ကို ဦးဘဝင်းဖြစ် သည်။ ဦးဘဝင်းသည် ညီ၏အမှုဆောင်ကောင်စီထဲတွင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ်ဖြင့် တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာ ထမ်းဆောင်ခဲ့သော အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ် ပင် ဖြစ်လေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် မကျဆုံးမီ ၅ ရက်အလို ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မြို့တော်ခန်းမဆောင်ထက်မှ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံတွင် စုဝေးနေကြသော ပြည်သူလူထုအား မှာကြားစရာတွေ များစွာ မှာကြားသွားလေသည်-

“ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရတဲ့အခါမှာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးစီမံကိန်း များကို အမျိုးမျိုးသောနည်းဖြင့် လုပ်မှာ၊ ခပ်ရိုင်းရိုင်း ဗမာစကားပြောရလျှင် အတော်ကို ပြုအောင်ကြိုးစားလုပ်ကိုင်မှ အနှစ် ၂၀ လောက် ကြာမှ ဗမာပြည်ဟာ တော်ရုံရောက်မယ်။ မလုပ်လို့ရှိရင် ယိုးဒယား (ထိုင်း) ကို တောင် မှီမှာမဟုတ်ဘူး။ အခြားလွတ်လပ်သော တိုင်းပြည်များ ခြေတစ်လှမ်းလှမ်းလျှင် ကိုယ်က ခြေ ၄- ၅ လှမ်း လှမ်းနိုင်မှ တော်ရုံရမယ်။ အဲဒီလို မလုပ်လျှင် ဟိုလူလားလည်း မျက်နှာချိုသွေးရ၊ ဒီလူလားလည်း မျက်နှာချိုသွေးရ ဖာသယ်လို့ နိုင်ငံဖြစ်နေမှာပဲ။

ကိုယ်လိုချင်တဲ့ ပန်းတိုင်ရောက်အောင် လုံ့လဝီရိယဖြင့် ကြိုးစားအား ထုတ်လုပ်ကိုင်ဖို့လိုတယ်။ ဗမာရဲ့ စိတ်ဓာတ်ဟာ ကျွန်တိုင်းပြည် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဟု ပုသိမ်ဖက်လှေပြိုင်ပွဲတစ်ပွဲမှာ မြင်ရသလို လှေတစ်စင်းကို အနည်းငယ် နိုင် လိုက်၍ ပန်းသို့ မဝင်ရသေးခင် လှော်တက်ကို မြှောက်သလို၊ ဗမာ့စိတ်ဓာတ်ဟာ အောင်မြင်ခြင်းသို့မရောက်သေးခင် စိတ်ဓာတ်လျော့ပေါ့တတ်မှုရှိတယ်။

အရင်အစိုးရတွေတုန်းက ကျုပ်အတိအလင်းပဲပြောမယ်။ လာဘ်စားတဲ့ လူတွေရှိတယ်။ ခင်ဗျားတို့ ဘာပြောဦးမလဲ။ အဲဒီလို လူတွေက ယခုနေအခါမယ် တိုင်းပြည်ကို မိမိတို့ပါတီပြန်အာဏာရအောင် ခြေထိုးကြတဲ့ကိစ္စမှာ ယောင် ယောင်မှားမှားဖြစ်တဲ့ လူတွေဟာ စေတနာပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည်ဖြစ်စေ တိုင်းပြည်သစ္စာဖောက်တဲ့ကိစ္စမှာ ရန်သူနံပါတ် ၁ တွေဖြစ်တယ်။ အဲဒီရန်သူ နံပါတ် ၁ တွေကို ခင်ဗျားတို့ ထောက်ခံချင်တယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားတို့ လည်ပင်း ခင်ဗျားတို့ ကြိုးတပ်ကြတာပဲ။ ကျုပ်တို့ဟာ ဒီတိုင်းပြည်မှာ အစိုးရဖြစ်အောင် အတင်းအဓမ္မလုပ်လာလို့ အစိုးရဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ တိုင်းပြည်လူထုရဲ့ ထောက်ခံမှုနဲ့ ကျုပ်တို့အစိုးရဖြစ်နေတာ။ တိုင်းပြည်က မကြည်ညိုဘူးဆိုတာ ကျုပ်တို့သိတဲ့တစ်နေ့မှာ ကျုပ်တို့လည်း မနေဘူး။ တွယ်မနေပါဘူး။ ထွက်မှာပါပဲ။ သို့သော်လည်းပဲ တစ်နှစ်လောက် ကျုပ်တို့ကို စောင့်ကြည့်တဲ့အခါမှာ ကျုပ်တို့ဟာ ဘယ်လိုလူစားတွေလဲ။ ရာဇဝင်မှာ အရေးခံမယ့်လူစားမျိုးတွေလား။ ရာဇဝင်မှာ အဆဲခံရမယ့် လူစားမျိုးတွေလားဆိုတာ ခင်ဗျားတို့ကိုယ်တိုင် သိပါလိမ့်မယ်။

ဗမာတွေဟာစိတ်ဓာတ်ထက်တယ် ဘာညာနဲ့ တလွဲဆဲပင်ကောင်းနေတယ် ဆိုတာနဲ့ အတူတူပဲ။ ဒီစကားဟာ ဒီနေရာမှာ သုံးဖို့ဟာတွေပဲ။ ဗမာတွေစိတ်ဓာတ် က မဟုတ်တဲ့နေရာမှာ သွားပြီးကောင်းနေတယ်။ တကယ့်နေရာတွေကတော့ အသုံးမကျဘူး။ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရအောင် ဆိုတာမျိုးမှာ အသုံးမချတတ်ဘူး။ ဗမာပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်တဲ့နေရာမျိုးမှာ အသုံးမချတတ်ဘူး။ ဗမာဗမာချင်းချဖို့မှာ လုပ်ချင်တယ်။ အဲဒါမျိုးတွေ လုပ်ချင်လို့ ဘယ်တော့မှ အကျိုး မရှိဘူး။ ဒီတိုင်းပြည်ဘယ်တော့မှ ပြန်လည်မထူထောင်နိုင်ဘူး။ ဒီတိုင်းပြည်ဘယ် တော့မှ မလွတ်လပ်နိုင်ဘူး။ လွတ်လပ်ရင်လည်း ဘယ်တော့မှ ကျကျနနလွတ်လပ် ရေးမဖြစ်ပါဘူး။

အဲဒီတော့က ခင်ဗျားတို့ဟာ လွတ်လပ်ရေးကိုလိုချင်ရင် လွတ်လပ်ရေး ရနိုင်လောက်တဲ့ စည်းကမ်းကိုရှိကြပါ။ လွတ်လပ်ရေးကိုလိုချင်လို့ ရှိရင် လွတ် လပ်ရေးကိုရနိုင်တဲ့ ညီညွတ်မှုကို ထိန်းသိမ်းထားပါ။ လွတ်လပ်ရေးကို လိုချင်ရင် လွတ်လပ်ရေးကိုရနိုင်တဲ့ ထူထောင်မှုကိုလုပ်ကြပါ။ အဲဒီလိုလုပ်ပြီးတဲ့နောက်

ရှေ့ကို လွတ်လပ်ရေးအရသာကို ခံစားစံစားချင်တယ်ဆိုရင် အလုပ်လုပ်ကြဖို့၊ စည်းကမ်းရှိကြဖို့၊ ယခုကတည်းက ခင်ဗျားတို့ ကိုယ့်ကိုအကျင့်ဆိုးတွေ အကျင့်ဟောင်းတွေ၊ စောက်ကျင့်တွေကို ပြင်ကြဖို့လိုပြီ ဆိုတာ ကျွန်တော်ကနေ ပြောခဲ့ချင်တယ်” ဟူ၍ မိန့်ကြားခဲ့ရာ သူ့ကျဆုံးမည်ကို ကြိုတင်သိရှိသွားသည့်အလား နိမိတ်ထင်နေပါတော့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလုပ်ကြံခံရသည်ဟူသော သတင်းကိုကြားလျှင် ကြားချင်း ပထမဆုံး “သောကမီး” တောက်လောင်ခြင်းခံရသူမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကတော် ဒေါ်ခင်ကြည်ပင်ဖြစ်သည်။ ဒေါ်ခင်ကြည်သည် ဗိုလ်ချုပ်ထက် အသက် ၃ နှစ်ကြီးကာ ၁၉၁၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၆ ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် ဧရာဝတီတိုင်း မြောင်းမြမြို့၌ အဖ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာနဝန်ထမ်းဦးဖိုးညွှင်း၊ အမိဒေါ်ဖွားစုတို့မှ ဖွားမြင်ခဲ့သည့် မွေးချင်း (၉) ဦးအနက် သတ္တမမြောက် ဖြစ်သည်။

ဒေါ်ခင်ကြည်သည် ငယ်စဉ်က မြောင်းမြမြို့တွင် သတ္တမတန်းအထိ ပညာ သင်ခဲ့သည်။ ယင်းနောက် ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင်အေဘီ အမ် (အမေရိကန် သာသနာပြုကျောင်း) မိန်းကလေးကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီးနောက် မော် လမြိုင်မြို့ မော်တင်လိန်း ဆရာအတတ်သင် ကျောင်းသို့ တက်ရောက်သင်ကြား သည်။ ထို့နောက် မြောင်းမြမြို့ အမျိုးသားကျောင်း၌ စေတနာ့ဝန်ထမ်းကျောင်း ဆရာမအဖြစ်နှင့် နှစ်အနည်းငယ်ကြာအမှုထမ်းခဲ့ပြီး မိမိ၏ ဝီဇာရီနှင့် ကိုက်ညီ သော သူနာပြုဆရာမ အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ရန်ကုန်အထွေထွေရောဂါကု ဆေးရုံကြီးနှင့် ဒပ်ဖရင်ဆေးရုံ (ပဟိုအမျိုးသမီးဆေးရုံ) တို့တွင် သူနာပြုဆရာမ သင်တန်းကို တက်ရောက်သင်ကြားခဲ့သည်။

သူနာပြုသင်တန်းဆင်းပြီးနောက် ရှေးဦးစွာ ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၌ သူနာပြု ဆရာမအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်အတွင်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ကာလကတ္တားသို့ လူနာအချို့အား ပြောင်းရွှေ့ပေးသောအဖွဲ့၌ စေ တနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် ပါဝင်ပြီး စစ်ကြီးမပြီးမီ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ နောက်ဆုံးသင်္ဘောဖြင့် ပြန်လည်လိုက်ပါလာခဲ့သည်။

ဒေါ်ခင်ကြည်သည် ၁၉၄၂ ခုနှစ် စစ်ကြီးအတွင်း ရန်ကုန်မြို့ ဂေါ်ရာကုန်း ခိုင်အိုစီဇင်မိန်းကလေးကျောင်း၌ ဒေါက်တာဘသန်းဦးဆောင်၍ ဂျပန်ခေတ်၌ ပထမဆုံးဆေးရုံကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော ဘီဒီအေဆေးရုံကြီး၌ အစ်မဖြစ်သူ မခင်ကြီး (သခင်သန်းထွန်း၏ဇနီး) နှင့်အတူ သူနာပြုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဂျပန်ခေတ် ဘီဒီအေဆေးရုံ (နောင် စစ်ရုံးချုပ်၊ ယခုနိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေး တက္ကသိုလ်) တွင် သူနာပြုချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ်အတွင်း လူနာ အဖြစ် ဆေးရုံလာတက်သော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တွေ့ဆုံမေတ္တာမျှခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၄၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၆ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဂျပန်ခေတ် ဘီဒီအေဆေးရုံကြီးအရှေ့ဘက်စွန်ဆုံးခန်းမဆောင်တွင် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခဲ့ သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် သား အောင်ဆန်းဦး၊ အောင်ဆန်းလင်း၊ သမီး အောင်ဆန်းစုကြည် ထွန်းကားခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် အထွေးဆုံးသမီးကလေး တစ်ယောက် ထပ်မံထွန်းကားခဲ့သည်။ မွေးပြီးငါးရက်မြောက်နေ့တွင် ကွယ်လွန် သွားခဲ့လေသည်။

ဒေါ်ခင်ကြည်သည် မိမိခင်ပွန်းအလောင်းကို နေအိမ်သို့ ယူဆောင်လာ သောအခါ ခင်ပွန်းသည်အား မြန်မာ့ဂါရဝတရားအတိုင်း ဦးသုံးကြိမ်ချလေသည်။ သူ၏မျက်စိတွင် မျက်ရည်စများ အများနည်းတူတွေ့ကောင်းတွေ့ရလိမ့်မည်။ သို့သော် ဒေါ်ခင်ကြည်သည် စိတ်မာန်ကို တင်း၍ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ချုပ်တည်းနိုင်

သော အမျိုးသမီးဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏ ရုပ်ကလာပ် အိမ်သို့ ရောက်ရောက် ချင်း ခေါ်ခင်ကြည်သည်-

“ကျမရဲ့ ခင်ပွန်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ တိုင်းပြည်နဲ့လူမျိုးအတွက် ကြီးပမ်း၍ လမ်းခုလတ်မှာ ကျဆုံးခဲ့ရပါပြီ” ဟူ၍ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့သည်။

ခေါ်ခင်ကြည်သည် မိမိ၏ခင်ပွန်းနှင့်အတူ သက်ဆုံးတိုင် ဘဝခရီးကို အတူတူလျှောက်လှမ်းရလိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ လင်သား ယခုကဲ့သို့ မသမာသူတို့၏လက်ချက်ဖြင့် ကျဆုံးသွားသောအခါ “သားကိုသခင် လင်ကိုဘုရား” ပမာ ယုံမှတ်ထား သူမို့ မည်မျှလောက် ထိခိုက်ကြေကွဲဝမ်းနည်းပူဆွေး မည်ကို ကိုယ်ချင်းစာတရားရှိသူတိုင်း ချင့်ချိန်နိုင်လေသည်။ သို့သော် သူသည် ဇနီးမယားကောင်းပီပီ ဗိုလ်ချုပ်၏ဆန္ဒ၊ ဗိုလ်ချုပ်၏ သဘောထား၊ ဗိုလ်ချုပ်၏လမ်းစဉ်၊ ဗိုလ်ချုပ်၏အလုပ်ကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက်သူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူက လူထုအား-

“လူထုကို ကျွန်မပြောလိုတာကတော့ မိမိတို့အား ယုံကြည်လေးစားသော ခေါင်းဆောင်ကြီးကို ရက်ရက်စက်စက်လုပ်ကြံကြတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒေါသထွက်စိတ်ဆိုး၍ စိတ်လိုက်မာန်ပါ လုပ်မှုကိုင်မှုကိုရှောင်ကြဉ်၍ သူချခဲ့သော လမ်းစဉ်အတိုင်း တသဝေစပ်မီး လိုက်နာကျင့်ဆောင်ကြပါ။ သူပျိုးခဲ့သော လွတ်လပ်ရေးကို မရမနေကြိုးပမ်းကြပါ” ဟူ၍ ပန်ကြားခဲ့သည်။

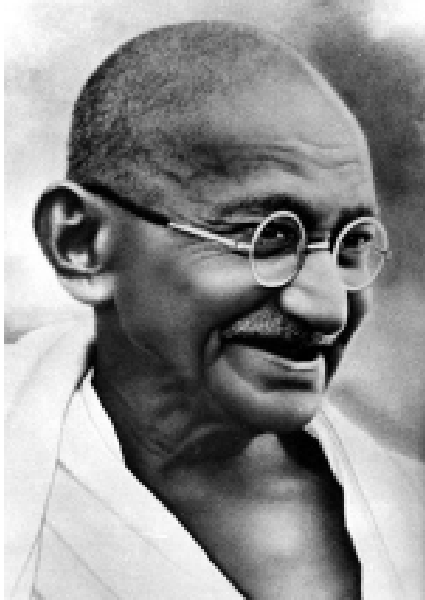
ဗိုလ်ချုပ်တို့အား လုပ်ကြံသော နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုကြီးသည် မြန်မာ့ပြည်တွင်းရေးသာဖြစ်သော်လည်း ဤအဖြစ်သည် ကမ္ဘာ့အနှံ့ဂယက် ရိုက်ခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်က လွတ်လပ်ရေးရဖို့ရာ လက်တစ်ကမ်းသာလိုတော့သည်။ သို့သော် ဗြိတိသျှတို့နှင့် အဆက်ပြတ်ကြသေးသည်မဟုတ်။ စင်စစ်မှာ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့် ဆက်သွယ်၍ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးတည်ဆောက်ရန်အလို့ငှာ စီစဉ်စရာလုပ်ငန်းများ များစွာ ကျန်နေသေးသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှအင်ပါယာ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုသာ ဖြစ်နေသေးသည်။

ဤကဲ့သို့ ဗြိတိသျှအင်ပါယာ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်နေသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသာမဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ အိမ်နီးချင်းဖြစ်နေသော အိန္ဒိယနိုင်ငံလည်း ပါဝင်သည်။ ထို့ကြောင့် အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်ကြီး မဟတ္တမဂန္ဒီ (၁၈၆၉-၁၉၄၈) က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးသည့် သတင်းကို ကြားသိရသောအခါ-

“မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကို တိုက်ပြီးလျှင် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကို မြန်မာတို့၏ အိမ်တိုင်ယာရောက်ပို့ပေးခဲ့သော အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ယခုကဲ့သို့ သွေးအေးအေးဖြင့် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်သည်ဆိုသည်မှာ ယုံကြည်စရာပင်မရှိချေ။ ကျွန်ုပ်တို့

သည် လွန်လေပြီးသော ခေါင်းဆောင်များ၏ ဆွေမျိုးညာတိများကို လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရကိုလည်းကောင်း၊ ကရုဏာသက်ပါ၏။ ယခုဖြစ်ရသည်မှာ သာမညလူသတ်မှုတစ်ခုမဟုတ်ပါ။ ဤအမှု၏ နောက်တွင် နိုင်ငံရေးလောဘဇော ရှိနေလိမ့်မည်။ ယခုအခါ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ နိုင်ငံရေးပြိုင်ဆိုင်မှုတို့တွင် ဤလောဘဇောထကြွနေသော အချက်မျိုးကို တွေ့မြင်နေရသည်။ ဤ အ ၁၂ က် သ ည်

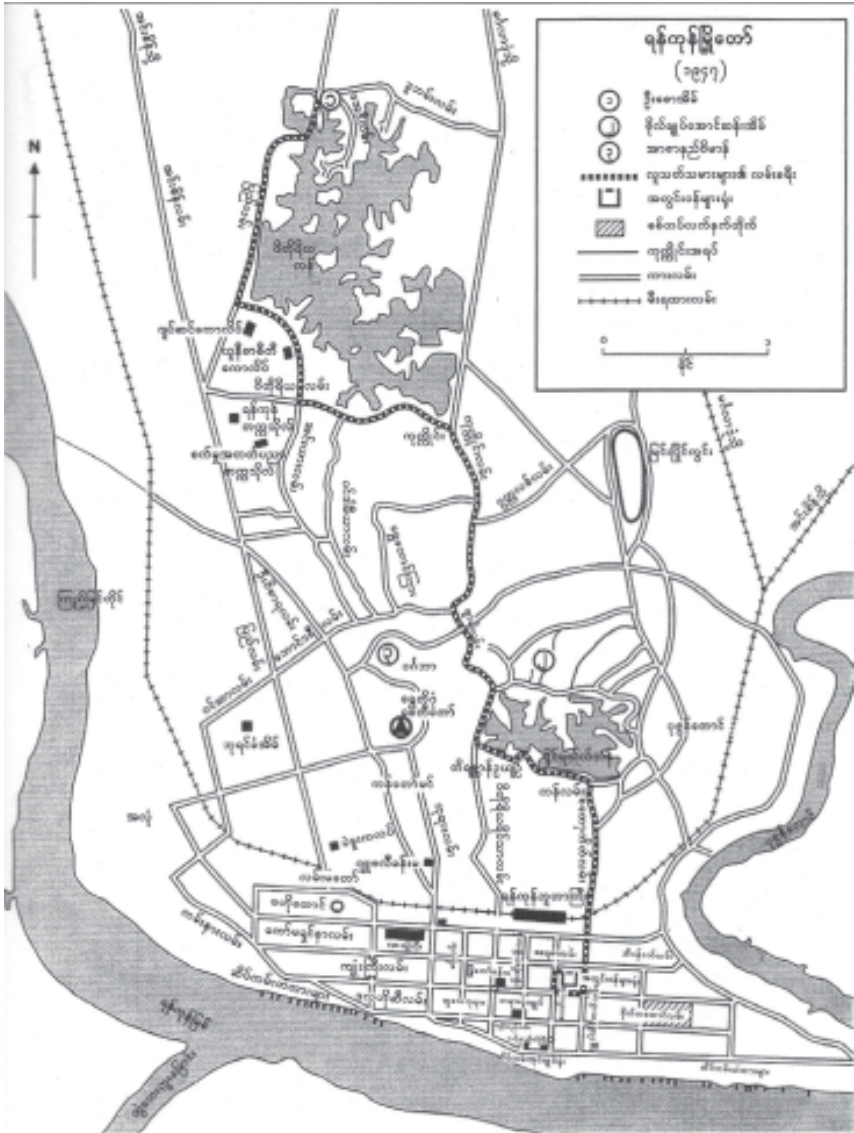

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

မနုဿလူသားတို့၏ နောင်ရေးအတွက် အတိတ်နိမိတ်ကောင်းမဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဤဝမ်းနည်းဖွယ်ရာအဖြစ်အပျက်ကိုမူတည်၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် သင်ခန်းစာယူတတ်ရမည်။ ဤအဖြစ်ပျက်သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် သာလျှင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာမဟုတ်။ အာရှဒေသတစ်ခုလုံးအတွက်လည်း ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာဖြစ်နေပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးအတွက် စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ် ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာ ဖြစ်နေပါတော့သည်” ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့သည်။

မဟတ္တမဂန္ဓိသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့၏ အဖြစ်ဆိုးကို ကြားသိရသော အခါ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏အရေးကို တွေးပူမိသည်ဟု ထင်မြင်စရာ ရှိသည်။ သူတွေးမိသည့်အတိုင်းလည်း မှန်နေပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ လုပ်ကြံခံရပြီး နောက် ၆ လခန့်အကြာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နှလုံးသည်းပွတ်နှင့်တူသော မဟတ္တမဂန္ဓိကြီးသည် မလိုမုန်းထား သူတို့၏ လုပ်ကြံမှုကြောင့် အသက်ဇီဝိန်ကြွေခဲ့ရလေသည်။

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မပေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

လူသတ်သမားများ ဦးစောနေအိမ်မှ အတွင်းဝန်ရုံးသို့ လာသည့်လမ်းကြောင်းပြမြေပုံ

အာဇာနည် (၉) ဦး

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း

ဦးအောင်

မုန်တိုင်း

မိမိချုပ်

ဦးဘဝယ်

ဦးဘဦးဘဦး

အောင်မြင်

ဦးလှိုင်အောင်

မိုင်းဘက်ဂိုဏ်း

လူသတ်သမားတို့၏လက်ချက်ကြောင့် ကျဆုံးသွားကြရှာသော နိုင်ငံတော် ခေါင်းဆောင်ကြီးများရရှိသည့် ဒဏ်ရာများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်-
 ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် လက်ယာဘက်နောက်စေ့၌ သေနတ်ရာတစ်ချက်၊ လက်ရာဘက်နားထင်နောက်၌ သေနတ်ရာတစ်ခု၊ လက်ဝဲပါးရိုးမှ ပြုနေသော ဒဏ်ရာတစ်ခု၊ ပထမဒဏ်ရာက ကျည်ဆံဝင်ပေါက်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယဒဏ်ရာမှာ ကျည်ထွက်ပေါက်ဖြစ်သည်။ လက်ဝဲလက်မောင်းအထက်မှ ပြုနေသော ဒဏ်ရာတစ်ခု၊ ၎င်းဒဏ်ရာတစ်ခု၌ မီးလောင်ရာများတွေ့ရပြီး လက်မောင်းရိုးလည်း ကျိုးနေသည်။ လက်ဝဲဘက် နံရိုးနှစ်ချောင်းကြား၌ သေနတ်ဒဏ်ရာတစ်ချက်၊ လက်ျာကျောဘက်နှင့် လက်ဝဲဘက်၌ သေနတ်ဒဏ်ရာတစ်ချက်စီနှင့် လက်ျာဘက် ချိုင်းအောက်၌ သေနတ်ဒဏ်ရာ တစ်ချက်အပါအဝင် သေနတ်ဒဏ်

ရာ စုစုပေါင်း ၁၃ ချက် ထိမှန်ခဲ့သည်။ ခွဲစိတ်ဆရာဝန်များ၏ဆေးမှတ်တမ်း အဆိုအရ ဗိုလ်ချုပ်၏ နှလုံးအိမ်မှာ ၂ လက်မမျှ လွဲနေသည်ဟုဆိုသည်။ ဗိုလ်ချုပ် သည် နှလုံး၊ အသည်း၊ အဆုတ်နှင့် အစာအိမ်များကို ထိခိုက်သော ဒဏ်ရာများ ဖြင့် သေဆုံးခြင်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် လူသတ်သမား (၄) ဦးစလုံးက ဗိုလ်ချုပ်ကိုသာ မဲ၍ မသေမချင်း ပစ်ခတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။

ဝန်ကြီးသခင်မြ၏ အလောင်းကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုသောအခါ ရင်ခေါင်းနှင့် အဆုတ်ကို ကျည်ဆံ ၂ ချက်ထိမှန်ကာ သွေးလွန်၍ သေဆုံးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဝန်ကြီးဦးဘဝင်း၏ အလောင်းကို စစ်ဆေးသောအခါ ကျည် ၈ ချက် ထိမှန်၍ ကျည်ဆံနှစ်ခုကို ကိုယ်တွင်းမှရရှိခဲ့သည်။ အသည်း၊ အစာအိမ်၊ အူသိမ် တို့ကို ထိမှန်သောကြောင့် သေဆုံးရသည်ဟု ဆိုသည်။

ဝန်ကြီးမန်းဘခိုင်၏အလောင်းကို စစ်ဆေးသောအခါ ကျည် ၁၅ ချက် ထိမှန်ပြီး၊ ဦးခေါင်းကို ထိမှန်သော ဒဏ်ရာများမှာ ဦးနှောက်ထွက်နေသည်အထိ ပြင်းထန်သောကြောင့် သေဆုံးခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

ဝန်ကြီးဦးရာဇဝတ်သည် ကျည် ၆ ချက် ထိမှန်ကာ ကိုယ်တွင်းမှ ကျည်ဆံ (၂) ခု ရရှိခဲ့သည်။ သေဆုံးခြင်းမှာ နှလုံး၊ အသည်း၊ အစာအိမ်၊ အူတို့ကို ထိမှန်၍ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

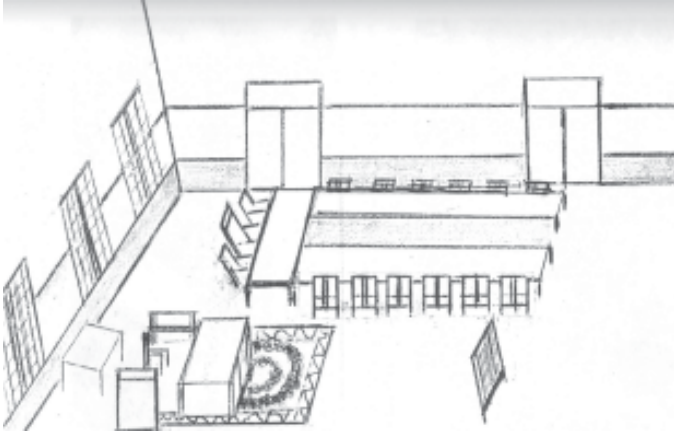
အတွင်းဝန်ဦးအုံးမောင်သည် ကျည် ၅ ချက်ထိမှန်ကာ ဝမ်းဗိုက်ထဲမှ ကျည် ၁ တောင့် ရရှိခဲ့သည်။ အဆုတ်၊ အစာအိမ်၊ နှလုံး ထိမှန်၍ သေဆုံးခဲ့ရသည်။

ဝန်ကြီးဒီးဒုတ်ဦးဘချိုသည် ဦးအုန်းမောင်ကဲ့သို့ပင် ကျည် ၅ ချက်ထိမှန်ပြီး ဦးနှောက်ထဲမှ ကျည်ဆံတစ်ခုရရှိခဲ့သည်။ ဦးနှောက်ထိသော ဒဏ်ရာဖြင့်ပင် လုပ်ကြံခံရသည့်နေ့ မွန်းလွဲ ၂ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် ဆေးရုံ၌ ကျဆုံးသွားခဲ့ရသည်။

သက်တော်စောင့် မောင်ထွေးသည် ကျည် ၄ ချက် ထိမှန်၍ အစာအိမ်၊ ကျောက်ကပ်၊ အူမကြီး၊ သရက်ရွက် ထိမှန်ကာ လုပ်ကြံခံရသည့်နေ့ မွန်းလွဲ ၂ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် ဆေးရုံ၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးသည် ကျည် ၂ ချက်ထိမှန်ကာ မေးရိုးကျိုး၍ လျှာကို ထိမှန်သောကြောင့် အသက်မရှူနိုင်ဘဲ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ ၁၂ နာရီခန့်တွင် ကျဆုံးသွားခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် ဆေးရုံအုပ်ကြီးကာနယ်မင်းစိန်၊ ခွဲစိတ်ကုပုဂ္ဂိုလ် ဆရာဝန် ဒေါက်တာဘသန်း၊ ဒုဆေးရုံအုပ်ဆရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာဘသောင်းနှင့် ဆေးရုံ ရင်ခွဲရုံအမှုထမ်းများသည် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ရုပ်အလောင်းများ

အစည်းအဝေးခန်းမပုံကြမ်း

မပုပ်မသိုးအနံ့မထွက်စေရန်နှင့် ကြာရှည်စွာခံနိုင်ရန်အတွက် ဖော်မလင်နှင့် အရက်ယုံများ ထိုးပေးကြသည်။ ရရှိသော ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များကိုလည်း နဂို မူလအတိုင်းဖြစ်စေရန် ပလာစတစ်နှင့် မျက်နှာ ဦးခေါင်းတို့တွင် ရုပ်လုံးဖော် ပေးခြင်း စသည့် ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို ပြုလုပ်ပေးခဲ့ကြသည်။

ထို့အပြင် ကျဆုံးသွားသော ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ကျဆုံးစဉ်က ဝတ်စား ထားသော အင်္ကျီ၊ လုံချည်၊ ဘောင်းဘီစသော အဝတ်အထည်များကို မှုခင်းသက် ဆိုင်ရာ အရာရှိများက သိပ္ပံနည်းကျကျ ဓာတုဗေဒနည်းဖြင့် ကြည့်ရှုစစ်ဆေး ကြသည်။ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ဆရာဝန်ကြီး၏ အမှုစစ်ဆေးချက်များနှင့် အင်းစိန် စီအိုင်ဒီဌာနမှ စစ်ဆေးတွေ့ရှိရသော အချက်အလက်အထောက်အထားများကို ပြန်လည်စိစစ်ခဲ့ကြသည်။

ယင်းနောက် ကျဆုံးသွားခဲ့ရသော အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ရုပ် ကလာပ်များကို ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့ နေ့လည် ၂ နာရီတွင် ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းရှိ ဂျူဗလီခန်းမသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ ဈာပနကော်မတီက ၆ လ ထား ရန် ဆုံးဖြတ်၍ ပြည်သူတို့အားပြသရန် စီစဉ်ရလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ခန်းမဆောင်ထဲရှိ တိုင်များ အထက်နံရံများကို ရွှေရောင် ယိုး ဒယားပန်းခက်များဖြင့် ဆင်ယင်လေသည်။ စင်မြင့်ပေါ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်တို့ လွတ် လပ်ရေးသို့ ဦးဆောင်နေပုံပြ ပန်းချီကား ဖဆပလအလံတော်အောက်တွင် ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ မွန်၊ မြန်မာ၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း စသော တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ စည်းလုံး

နေပုံပြ ပန်းချီကားအပြည့် ချိတ်ဆွဲထားသည်။ ထိုကားချပ်ကြီးများရှေ့တွင် ဖဆပလအလံကြီး (၂) ခုကို လည်း အလျားလိုက်ချထားလေသည်။

တဖန်စင်မြင့်ရှေ့ ၃ ခန်းကို ရုပ်ကလာပ်များအတွက်သုံး၍ ကျန် ၂ ခန်း ကိုကား ပရိသတ်များအလေးပြုရန် သတ်မှတ်ထားလေသည်။ စင်မြင့် ရှေ့ဆုံး အလယ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်၏ ရုပ်ကလာပ်ကို ရွှေချသလွန်ပေါ်တင်၍ ထီးဖြူ ၂ လက် မိုးပေးထားလေသည်။ ခြေရင်းတွင်ကား ဝန်ကြီး ၅ ဦး၏ ရုပ်ကလာပ်ကို ထီးဖြူ တစ်လက်စီ မိုးထားလေသည်။

တဖန် စင်မြင့်၏လက်ဝဲဘက်တွင် အတွင်းဝန်ဦးအုန်းမောင်နှင့် ကိုထွေး တို့၏ ရုပ်ကလာပ်ကို ထီးဖြူတစ်လက်စီမိုးပေးထား၍ စင်မြင့်၏ လက်ယာဘက် တွင် မိုင်းပွန်စော်ဘွား၏ ရုပ်ကလာပ်ကို စော်ဘွားရိုးရာအတိုင်း သံကျင်းပေါ်တွင် သလွန်တင်၊ ထီးဖြူများမိုးပေးထားလေသည်။ ထိုနေ့မှာပင် ဝန်ကြီးဦးရာဇတ်နှင့် ၎င်း၏သက်တော်စောင့်ရဲဘော်ကိုထွေး၏ ရုပ်အလောင်းနှစ်လောင်းကို ဂျူပလီ ဟောခန်းမမှ တာမေ့ကင်းဘဲလ်လမ်း (ယခုငါးထပ်ကြီးဘုရားလမ်း) ရှိ မူဆလင် သင်္ချိုင်းသို့ သယ်ဆောင်သွားပြီး အစ္စလာမ်ဘာသာထုံးစံအတိုင်း မြုပ်နှံသဂြိုဟ်ခဲ့ လေသည်။

ဂျူပလီဟောရှိ ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ရုပ်ကလာပ်ကို လူထုပရိသတ် မြောက်မြားစွာ အဆက်မပြတ်လာရောက်အရိုအသေပြုခဲ့ကြ သည်။ ထိုနေ့ညနေ ၄ နာရီခွဲတွင် ဈာပနကော်မတီမှ အစည်းအဝေးတရပ်ကျင်းပ၍ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်နေ့ကို တမျိုးသားလုံးဝမ်းနည်း ကြေကွဲသည့်နေ့အဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ ထိုနေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ခြောက် သွေ့လျက်ရှိပြီး တပြည်လုံးရှိ အစိုးရ ရုံးများ၊ ရုပ်ရှင်ရုံစသော ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ များပိတ်ကာ အစိုးရအဆောက်အဦများတွင် နိုင်ငံတော်အလံအား တစ်ဝက်လွှင့် ထူထားကြသည်။ မြို့နယ် ရပ်ကွက် အသီးသီးတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာ အလျောက် ခေါင်းဆောင်ကြီးများအား ဆွမ်းသွတ်၍ အမှုအတန်းပေးဝေကြခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်းအဓိဋ္ဌာန်ပြုခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ရန်ကုန်မြို့တွင်းတွင် ခြောက်သွေ့နေသလောက် ဂျူပလီဟောခန်းမတစ်ခုတွင် ကျဆုံးသွားသော အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးများအား အရိုအသေပြုရန် ရပ်ကွက်အလိုက် မြို့နယ်အလိုက် အသင်းအဖွဲ့အလိုက် ချီတက်လာကြသော လူထုကြီးမှာ တိုးမပေါက်အောင် များပြားစည်ကားလျက်ရှိလေသည်။

ထိုနေ့နံနက်၈နာရီတွင် ဘုရင်ခံနှင့် အတွင်းဝန်များ၊ မြန်မာပြည်ပုလိပ်မင်းကြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ သံရုံးများမှ သံကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးတို့ သည် ဂျူပလီခန်းမ

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

သို့လာရောက်၍ ကျဆုံးသွားသော ခေါင်းဆောင်များကို အလေးပြုကြသည်။

ယင်းနောက် ကျဆုံးသွားခဲ့သော ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့မှ ၂ လတိတိ ပြည့်သော စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက် တနင်္လာနေ့ နံနက် ၁၀ နာရီခွဲတွင် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ရှေ့၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအမှူးပြုသည့် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်များ၏ မော်ကွန်းကျောက်တိုင်ဖွင့်ပွဲကို နိုင်ငံတော်အခမ်းအနားဖြင့် ကျင်းပခဲ့ကြလေသည်။

ထို့နောက်အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်များ ကျဆုံးပြီး ၈ လအကြာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက် ၆ နာရီခွဲတွင် ကျဆုံးသွားခဲ့သော နိုင်ငံတော်ခေါင်းဆောင်ကြီးများအား ရည်စူး၍ သံဃာတော်အပါး ၁၀၀ ကို ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ဖြင့် ဂျူပလီဟောခန်းမတွင် ကပ်လျှူခဲ့ပြီး ၉ နာရီတွင် သရဏဂုံတင်ကာ အမျှပေးဝေကြ၏။ ထိုနေ့ နေ့လည် ၁ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ရုပ်ကလာပ်များကို ဂျူပလီခန်းမမှ သင်္ဂြိုဟ်မည့် အာဇာနည်ကုန်းတော်သို့ အရောက် အခမ်းအနားဖြင့် သယ်ဆောင်ကြပြီး ညနေ ၄ နာရီ ၃၅ မိနစ်တွင် အာဇာနည်ကုန်းတော်၌ အသင့်ပြုလုပ်ထားသော အင်္ဂတေဂူများအတွင်းသို့ နောက်ဆုံးအလေးပြုသည့်အနေဖြင့် ‘နောက်ဆုံးအချိန်’ သီချင်းကို စစ်ခရာသံ မှတ်ပြီးနောက် ဂူသွင်းသင်္ဂြိုဟ်လိုက်လေသည်။ ထိုအချိန် ကောင်းကင်မှ မြန်မာ့တပ်မတော်လေတပ်မှ လေယာဉ်ယုံများကလည်း ပန်းများကြဲချကာ အလေးပြုခဲ့သည်။ ကုန်းပေါ်တွင် မြန်မာ့ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်များက သေနတ်များပစ်ဖောက်၍ အလေးပြုခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ ဂူသွင်းပြီးနောက် နိုင်ငံ ၅၀ မှ သံကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများနှင့် တပ်ဖွဲ့အစည်းအရုံးအသီးသီးတို့မှ လွမ်းသူ့ပန်းခွေတစ်ဖွဲ့လျှင် (၉) ခုကျစီဖြင့် ဂူပိမာန်များပေါ်တွင် ချကာ အလေးပြုခဲ့ကြပေသည်။

ဂဠုန်ဦးစော၏ စေခိုင်းချက်အရ စိန်ကြီး၊ သက်နှင်း၊ မောင်စိုး၊ ရန်ကြီး အောင်တို့၏ လက်ချက်ဖြင့် ကျဆုံးသွားခဲ့ရသော အာဇာနည် ၉ ဦး၏ ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းကို အလျဉ်းသင့်၍ ဤနေရာ၌ ဖော်ပြလိုပါသည်။

- ၁။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း (၁၉၁၅-၁၉၄၇)
- ၂။ သခင်မြ (၁၈၉၇-၁၉၄၇)
- ၃။ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို (၁၈၉၄-၁၉၄၇)
- ၄။ ဦးရာဇတ် (၁၉၀၃-၁၉၄၇)
- ၅။ မန်းဘခိုင် (၁၉၀၃-၁၉၄၇)
- ၆။ ဦးဘဝင်း (၁၉၀၁-၁၉၄၇)

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

၇။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးစစ်စံထွန်း (၁၉၀၇-၁၉၄၇)

၈။ အတွင်းဝန်ဦးအုန်းမောင် (၁၉၁၃-၁၉၄၇)

၉။ သက်တော်စောင့်ရဲဘော်ကိုထွေး (၁၉၂၉-၁၉၄၇)

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
(၁၉၁၅ - ၁၉၄၇)

မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာကြီးနှင့် တပ်မတော်ဖခင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား မြန်မာနိုင်ငံ မကွေးတိုင်းရှိ မြေလတ်ဒေသ နတ်မောက်မြို့ကလေးတွင် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၆၊ တပေါင်းလဆန်း ၁ ရက် (ခရစ် ၁၉၁၅၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်) စနေနေ့ နံနက် ၅ နာရီ၊ ၃၅ မိနစ်တွင် ဦးဖာ (တတိယတန်းရှေ့နေ) ဒေါ်စုတို့မှ ဖွားမြင်ခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ငယ်ဇာတာအမည်မှာမောင်ထိန်လင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သူ့အား မည်သည့်အခါကမျှ ထိန်းလင်းဟု မခေါ် ဟုဆို၏။ နောက်တွင် အကိုအောင်သန်းနှင့် နာမည်လိုက်အောင် မောင်အောင်ဆန်းဟု ခေါ် တွင်လေသည်။ မိခင်ဒေါ်စု၏ သားသမီးကိုးယောက်အနက် မောင်အောင်ဆန်းသည် အထွေးဆုံးဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏မွေးချင်းများမှာ (၁) မခင်ညွန့် (လယ်ဝန်ကတော်)၊ (၂) မဝက် (အိမ်ထောင်မပြု) (၃) မောင်ဘဝင်း (ဘီအေ၊ ဘီအက်စ်စီ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့နှင့်အတူ ကျဆုံးခဲ့ရသူ)၊ မရွှေမှန် (ငယ်စဉ်ကွယ်လွန်)၊ (၅) မောင်နေအောင် (အမိန့်တော်ရရှေ့နေ)၊ (၆) မောင်ညိုမောင် (ငယ်စဉ်ကွယ်လွန်)၊ (၇) မောင်ထွန်းလင်း၊ (၈) မောင်အောင်သန်း (ဘီအေ)၊ (၉) မောင်အောင်ဆန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။

ကိုအောင်ဆန်းသည် ရှစ်နှစ်သားအရွယ်မှ ကျောင်းနေရသော်လည်း ဉာဏ်ကောင်းသူဖြစ်သောကြောင့် အသက် ၁၂ နှစ်အရွယ်တွင် မြန်မာ လေးတန်းသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ စာသင်ကျောင်းတွင် စာသင်နေကြပြီဖြစ်သော အစ်ကိုများကို အားကျလာသောကြောင့် ကိုအောင်ဆန်းအား အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ စာသင်ကျောင်းသို့ ပို့ပေးရလေသည်။ ထို့နောက် ရေနံချောင်းမြို့ အမျိုးသားကျောင်းတွင် အထက်တန်းပြဆရာအဖြစ် အမှုထမ်းနေသော အစ်ကိုဖြစ်သူ ဦးဘဝင်းနှင့်အတူလိုက်နေကာ ရေနံချောင်းအမျိုးသားကျောင်းတွင် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ကိုအောင်ဆန်းသည် ပညာလိုလားသူဖြစ်သောကြောင့် အတန်းတိုင်းတွင် ထူးချွန်သည်။ ခုနစ်တန်းစာမေးပွဲတွင် အမှတ်အများဆုံးရသဖြင့် ဦးရွှေခိုင် ရွှေတံဆိပ်ချီးမြှင့်ခြင်းခံရလေသည်။ ထို့ပြင် တစ်လ (၁၀) ကျပ် သုံးနှစ်အတွင်း စကောလားရှစ်ရသည်။

၁၉၃၂ တွင် ရေနံချောင်း အမျိုးသားကျောင်းမှ ဆယ်တန်းစာမေးပွဲအောင်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတွင် ကိုအောင်ဆန်းသည် ကျောင်းစာသက်သက်ကိုသာ လေ့ကျက်မှတ်နေသူမဟုတ်။ အပြင်ဗဟုသုတ အများအပြားကိုလည်း လေ့လာဖတ်ရှုသူဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် သူ့အခန်းထဲတွင် နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်သော စာနယ်ဇင်းများစွာ တွေ့မြင်နိုင်လေသည်။ ကိုအောင်ဆန်းသည် တက္ကသိုလ်ရောက်သည်နှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင်ရှိသော မကွေးအသင်းဝင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အသင်းဝင်ဖြစ်သော်လည်း မကွေးအသင်းမှ ကြီးမှူးကျင်းပသည့် မိတ်ဆက်ညှိခွဲပွဲများကျင်းပခြင်း၊ အငြိမ့်ခံခြင်းများကို မကြိုက်နှစ်သက်ချေ။ ၁၉၃၂-၃၃ အတွက် မကွေးအသင်းဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသောအခါ အငြိမ့်ခံခြင်း ပကောသနဖက်သော မိတ်ဆက်ခွဲပွဲ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
ကျောင်းသားများသမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ
ကိုအောင်ဆန်း

များ မပြုလုပ်သည်သာမက သူ့ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော နှစ်တွင်ပင် မကွေးအသင်းကိုပင် ဖျက်သိမ်းပစ်လိုက်သည်။

ကိုအောင်ဆန်းသည် ၁၉၃၄ တွင် ဥပစာဝိဇ္ဇာ ဒုတိယနှစ်စာမေးပွဲကို (ခုံအမှတ် ၂၃၁) ဖြင့် အောင်မြင်ပြီးနောက် ဝိဇ္ဇာပထမနှစ် (ဘီအေဂျူနီယာ) တွင် တက်ရောက်သင်ယူသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ (တကသ) အမှုဆောင် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရာတွင် ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၃၅-၃၆ တွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အမှုဆောင်လူကြီးများအတွက် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရာ ကိုအောင်ဆန်းသည် အမှုဆောင်အဖြစ် အရွေးခံရလေသည်။ ယင်းနောက် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ၏ မဂ္ဂဇင်းဖြစ်သော အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရလေသည်။ မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာဘဝတွင် မိမိအနှစ်နှစ် အလလက လေ့လာမှတ်သားဖတ်ရှုခဲ့ရသော နိုင်ငံရေး ဗဟုသုတများကို ဆောင်းပါးအဖြစ် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင်ရေးသားခဲ့သည်။

တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာအဖြစ် ကိုအောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေ နေသော အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း (အတွဲ - ၅၊ အမှတ် - ၁) တွင် အင်္ဂလိပ်ကဏ္ဍပိုင်း၌ ဦးညိုမြသည် ယမမင်းကလောင်အမည်ဖြင့် The Hell Hound At Large (ရေခွေးကြီး လွတ်ပြေးနေသည်) အမည်ရှိ အယ်ဒီတာထံပေးစာတိုလေးကြောင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒီဂျေစလော့စ် (D.J.Sloss) က ထိုပေးစာသည် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တစ်ဦး အားထိ ပါးပုတ်ခတ်သည်ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် ပေးစာရေးသူအမည်ကို ဖော်ထုတ်ပေးရန် အယ်ဒီတာကိုအောင် ဆန်းအား တောင်းဆိုလိုက်သည်။ သို့သော် အယ်ဒီတာကိုအောင်ဆန်းက အယ်ဒီတာကျင့်ဝတ်ဝတ္တရားအရ ကလောင်အမည်ကို ဖွင့်ဟထုတ်ဖော်ပြောဆိုရန် ငြင်းပယ်လိုက်သည်။ ထိုအခါ အယ်ဒီတာကိုအောင်ဆန်းအား ကျောင်းမှထုတ်ပစ်ရန် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များ ကြံရွယ်နေကြောင်း သတင်းထွက်ပေါ်လာသည်။

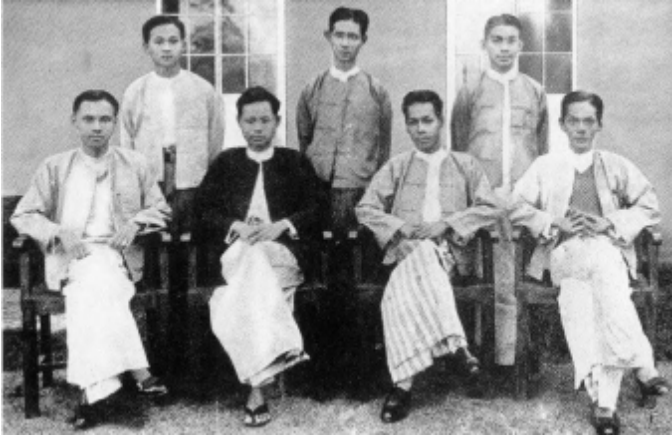
ဤဖြစ်ရပ်မတိုင်မီ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုနုအား အမျိုးသားနေ့ မိန့်ခွန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ၁၉၃၆ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ကျောင်းမှ ထုတ်ပယ်ခံခဲ့ရသည်။ ဤသို့ သမဂ္ဂနှင့် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာကို ကျောင်းမှ ထုတ်ပစ်လိုက်ခြင်းသည် ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးကိုစော်ကားခြင်းဟု သမဂ္ဂကယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၃၆ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယအကြိမ် ကျောင်းသားသပိတ်ကို သမဂ္ဂကဦးဆောင်၍ ကျောင်းသားများ တညီတညွတ်တည်း ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။ သပိတ်တိုက်ပွဲပြီးသောအခါ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များက ကိုအောင်ဆန်းကို ကျောင်းပြန်နေခွင့်ပေးရသည်။ ကိုအောင်ဆန်းသည်

အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ကိုအောင်ဆန်း

၁၉၃၆-၃၇ တွင် ဘီအေစီနီယာတန်းကို ပြန်တက်ရာ ပဲခူးဆောင် အခန်းအမှတ် ၁၁၃ တွင် ဆက်လက်နေထိုင်သည်။ ထိုနှစ်တွင် ပဲခူးဆောင် သဟာယအသင်း တွင် အောင်ဆန်းသည် အမှုဆောင်အဖြစ် ပြိုင်ဘက်မရှိ အရွေးခံရသည်။ ယင်း နောက် ပဲခူးသဟာယအသင်းနှင့် စာဖတ်အသင်းတို့တွင် ကိုအောင်ဆန်းသည် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၃၆-၃၇ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂတွင် ကိုအောင်ဆန်းသည် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးခံရသည်။ ၁၉၃၇ တွင် ကိုအောင်ဆန်းသည် အင်္ဂလိပ်စာပေ၊ ဥရောပရာဇဝင်၊ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဘာသာရပ် များဖြင့် ဝိဇ္ဇာတန်းကို ခွဲအမှတ် ၅၆ ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ကိုအောင်ဆန်းသည် ထိုနှစ် မေလ ၉ မှ ၁၀ ရက်နေ့အထိ မန္တလေးမြို့တွင်ကျင်း ပသော ဒုတိယအကြိမ် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသို့တက်ရောက်ပြီး မိန့်ခွန်းပြောကြားသည်။

ထို့နောက် ကိုအောင်ဆန်းသည် ၁၉၃၇-၃၈ တွင် ဥပဒေပညာကို ဆည်းပူး

(ဝဲမှယာ) ကိုတင်လတ်၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုညိုမြ၊ ကိုဘဆက်၊
(နောက်တန်း) ကိုတင်အောင်၊ ကိုတင်အုံး၊ မောင်ကိုကို

လိုသောကြောင့် ဘီအယ်လ်တန်းကို တက်ရောက်သင်ကြားသည်။ ထိုနှစ်တွင်ပင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂတွင် အရံအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဗမာနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း အရွေးခံခဲ့ရသည်။

ကိုအောင်ဆန်းသည် ပုသိမ်၊ မော်တင်စွန်း၊ ဇီးချိုင့်ရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်း အလှူတွင် ကျောင်းသားများနှင့် ကျေး ရွာ လူထုကို မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေး ရရှိရန်အတွက်လည်း လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲဆင်နွှဲမှသာ ရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် ၁၉၃၈ - ၃၉ ခုနှစ်တွင် ကိုအောင်ဆန်းသည် ဗမာနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးခံရသော်လည်း နှစ်ဆုံးအောင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ နိုင်ငံရေး ကိုဇောက်ချလုပ်ရန် ရည်သန်နေပြီဖြစ်ရကား တို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ ၁၉၃၈ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်တွင် ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစပြီး သခင်အောင် ဆန်းအမည်တွင်လာခဲ့သည်။ အစည်းအရုံးဝင်ပြီး များမကြာမီမှာပင် အောက်တို ဘာလကုန်တွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံး အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်၏ခန့်ထားသော အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဖြစ်လာသည်။

သခင်အောင်ဆန်းသည် ၁၉၃၈၊ နိုဝင်ဘာ ၃ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်း သားသမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှလည်းကောင်း နှုတ်ထွက်ခဲ့ပြီး သူ၏တာဝန်များကို ကိုလှ

ရွှေ၊ ကိုပဟိန်း၊ ကိုပဆွေတို့အား လွှဲအပ်ပေးခဲ့သည်။

သခင်အောင်ဆန်းသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးဌာနချုပ် အထွေအထွေ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင် လုပ်ဆောင် နေခဲ့မှုကြောင့် ဗြိတိသျှအစိုးရက ရန်ကုန် အရေးတကြီး လုံခြုံရေးအက်ဥပဒေအရ ၁၉၃၉ ခု၊ ဇန်နဝါရီ ၂၃ ရက်နေ့တွင် အဖမ်းခံရကာ ထောင်ဒဏ် ၁၅ ရက် ကျခံခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ထောင်မှ ဖယ်ဝါရီ ၈ ရက်နေ့တွင် လွတ်မြောက်ပြီးနောက် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅၊ ညသန်းခေါင် ကျော် ၂ နာရီခွဲအချိန်တွင် မြို့မကျောင်းတွင်ကျင်းပသည့် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ (ကျောင်းသားသပိတ်အရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး) တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည့် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ထိုနှစ်ဧပြီလ ၆ ရက်မှ ၉ ရက်နေ့အထိကျင်းပသော တို့ဗမာအစည်းအရုံး မော်လမြိုင်ညီလာခံတွင် အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် တာဝန်ခံဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၃၉၊ ဧပြီ ၃၀ မှ မေလ ၅ ရက်နေ့အထိကျင်းပသော တို့ဗမာအစည်းအရုံးဧည့်သည်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးတွင် အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ရွေးကောက်ခံခဲ့ရသည်။

ထိုနှစ်ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့မှ ၉ ရက်နေ့အထိကျင်းပသော တို့ဗမာအစည်းအရုံး မော်လမြိုင်ညီလာခံတွင် အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၃၉၊ ဧပြီ ၃၀ မှ မေလ ၅ ရက်နေ့အထိကျင်းပသော တို့ဗမာအစည်းအရုံးဧည့်သည်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးတွင် အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်ရွေးကောက်ခံရသည်။

ထိုနှစ် ဩဂုတ် ၁၃ ရက်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ရေကျော်ရပ် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတည်ရာနေရာတွင် သခင်အောင်ဆန်း၊ သခင်လှဖေ၊ ကိုပဟိန်း၊ ကိုသိန်းဖေ၊ မစ္စတာဂိုရှယ်၊ မစ္စတာဒတ္တားတို့သည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးအတွင်းတွင် ကွန်မြူနစ် (ကလာပ်စည်း) အဖွဲ့အစည်းကလေးတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်တွင် ရန်ကုန်မြို့အရှေ့ပိုင်း ၄၉ လမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၁၈၈ တွင် ဗမာပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီကို လျှို့ဝှက်စွာတည်ထောင်ပြီး သခင်အောင်ဆန်းသည် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ (သခင်စိုးက စမ်းချောင်းရပ်၊ မြေနုလမ်း၊ အမှတ် ၁၄၊ ကိုပဟိန်းအိမ်တွင် မြေအောက်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို စတင်ဖွဲ့စည်းသည်ဟု ဆိုသည်။)

၁၉၃၉ စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ဥရောပတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။ ထိုစစ်ကြီး မဖြစ်မီ ၂ ရက်အလိုမှာပင် တို့ဗမာ

အစည်းအရုံးမှ ပြည်လုံးဆိုင်ရာအလုပ်မှုဆောင်အဖွဲ့၏ အထူးအစည်းအဝေး တရပ်ကို ဒေါက်တာဘမော်အိမ်တွင် ကျင်းပကာ တို့ဗမာအစည်းအရုံးအဖွဲ့ဝင် များ၊ ဆင်းရဲသားဝံသာနုအဖွဲ့ဝင်များ၊ နေပြည်တော်အဖွဲ့ဝင်များ၊ ကရင်အမျိုး သားအဖွဲ့ဝင်များ၊ ငါးပွင့်ဆိုင်အဖွဲ့ဝင်များပူးပေါင်းပြီး ဗမာ့ထွက်ရပ်ဂိုဏ်း (Burma Freedom Bloc) ကို စက်တင်ဘာလ (၁) ရက်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အဆိုပါအဖွဲ့ တွင် ဒေါက်တာဘမော်ကို အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သခင်အောင်ဆန်းအား အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး အဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန် ပေးကြသည်။

ဗမာ့ထွက်ရပ်ဂိုဏ်းကိုတည်ထောင်လိုက်ပြီးနောက် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားများ အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာဖြင့် တစ်ချိန်တချိန် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ပေါ်ထွက်လာကာ သပိတ်မှောက်မှု၊ စီတန်းလမ်းလျှောက်ပြီးအင်အားပြမှု အစရှိသည့် တော် လှန်ရေး လှိုင်းတံပိုးတို့ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ယင်းနိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများကို နယ်ချဲ့အစိုးရ သည် အမျိုးမျိုးနှိပ်ကွပ်ခဲ့သည်။ ကံကောင်းထောက်မသောကြောင့်သာ သခင် အောင်ဆန်းသည် နယ်ချဲ့အစိုးရကပစ်လိုက်သော ပိုက်ကွန်အတွင်းသို့ မသက် ဆင်းခဲ့ရပေ။

သခင်အောင်ဆန်းသည် မော်လမြိုင်မြို့တွင်ကျင်းပသော တို့ဗမာအစည်း အရုံးညီလာခံတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တွင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အား မြန်မာတို့က အတူ အညီမပေးသင့်ကြောင်း တရားဟောခဲ့လေသည်။

ယင်းနောက် ၁၉၄၀၊ မတ်လ ၁၂ ရက်တွင် အိန္ဒိယ ရမ်းဂါးမြို့တွင် ကျင်းပ မည့် အိန္ဒိယအမျိုးသားကွန်ဂရက် ညီလာခံသို့ သခင်အောင်ဆန်းသည် သခင် သန်းထွန်း၊ သခင်ခင်အောင်၊ သခင်တင်မောင် (ပန်းတနော်)၊ ကိုထွန်းရှိန်၊ ကိုဗဟိန်း၊ သခင်အုန်းဖေ၊ သခင်အုန်းမြင့်(တိုးတက်ရေး) တို့နှင့်အတူတက်ရောက် ပြီး မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၄၀၊ ဇွန် ၅ တွင် သခင်အောင်ဆန်းသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင် ပထမ ဆုံး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်တင် မြှောက်ခံရသည်။

သို့နှင့် ၁၉၄၀၊ ဇွန် ၁၇ တွင် ဟင်္သာတခရိုင်၊ လွန်မြို့တွင်ကျင်းပသော တို့ဗမာအစည်းအရုံးတရားပွဲတခုတွင် သခင်အောင်ဆန်းသည် ချင်းတောင်တန်း အကြောင်း ဟောပြောသောကြောင့် သခင်အောင်ဆန်းနှင့် ကျုံ့မငေး သခင်တင် မောင်တို့အား ကာကွယ်ရေးဥပဒေနှင့်ဖမ်းဆီးရန် ဟင်္သာတရာဇဝတ်ဝန် မစ္စတာ ဇေဗီးယား (Mr.Xavier) က ဝရမ်းထုတ်လိုက်သည်။ ကံအားလျော်စွာ ဗမာ

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမိသားစု

ပုလိပ်အရာရှိတဦး၏ အကူအညီဖြင့် ဟင်္သာတခရိုင်မှ လွတ်မြောက်ကာ ရန်ကုန် မြို့တွင်းတွင် ပုန်းလျှိုးနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအတောအတွင်း နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ အလို တော်ရီ ဇေဗီးယားကပင် “သခင်အောင်ဆန်းအား ဖမ်းဆီးပေးနိုင်လျှင် ဆုငွေ ၅ ကျပ်ပေးမည်” ဟု ကြေညာလိုက်သည်။ ယင်းဆုငွေ ၅ ကျပ် ထုတ်ပြန်သည့် သတင်းကို ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့ထုတ် သတင်းစာများတွင် အသီးသီးပါရှိလာရာ သခင်အောင်ဆန်းကိုသာမက မြန်မာတမျိုးသားလုံးကိုပင် စော်ကားလိုက် သောကြောင့် တစ်ပြည်လုံးကရုံ့ချခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် ယင်းဆုငွေကို ၁၉၄၀၊ ဩဂုတ် ၂၀ တွင် ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းပေးခဲ့ရသည်။

သခင်အောင်ဆန်းသည် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ အဖမ်းမခံလိုပဲ ပြည်ပတွင်ထွက် ပြီး နိုင်ငံခြားအကူအညီရှာရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ဆက် သွယ်ရန် သခင်အောင်ဆန်းသည် တန်လွန်ရှောင်ဟူသော တရုတ်အမည်ခံယူပြီး လည်းကောင်း၊ သခင်လှမြိုင်သည် တန်ဆူတောင်ဟူသော တရုတ်အမည်ခံယူပြီး လည်းကောင်း ၁၉၄၀ပြည့်နှစ် ဩဂုတ် ၈ ရက်နေ့တွင် နော်ဝေးပိုင် “ဟိုင်လီ” (Hai Lee) သဘော်ဖြင့်ရန်ကုန်မှထွက်ခွာလာခဲ့ရာ ၁၉၄၀၊ ဩဂုတ် ၂၄ တွင် အမျှင်ရှိ ကူလန်စုကျွန်း (Kulangsus Island) သို့ရောက်ရှိခဲ့သည်။ သခင်အောင်

ဘာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ဆန်း တို့သည် အမျိုမြို့တွင် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် အဆက်အသွယ်မရဘဲ သောင်တင်နေစဉ် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရဲဘော်များ၏ကြိုးပမ်းချက်အရ ဂျပန်နှင့် ဆက် သွယ်မိခဲ့သည်။

ဗိုလ်မှူးကြီး စူလူကီး (နောင်ဗိုလ်မှီးကြီး) သည် သခင်အောင်ဆန်းတို့အား အမျိုမြို့မှ ဂျပန်သို့ဆက်သွယ်ခေါ်ယူခဲ့ရာ ၁၉၄၀၊ နိုဝင်ဘာ ၁၂ တွင် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ သခင်အောင်ဆန်းသည် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပြီးနောက် မြန်မာပြည်တွင်းရှိ ရဲဘော်ရဲဘက် များနှင့်တိုင်ပင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရွှန်းတင်းမားရူးသင်္ဘောဖြင့်ရောက်ရှိပြီး ပြည် သူ့အရေးတော်ပုံပါတီဝင်များနှင့် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

သခင်အောင်ဆန်းသည် ၁၉၄၁၊ မတ် ၁၀ တွင် ရွှန်းတင်းမားရူးသင်္ဘောဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံသို့အပြန်တွင် ရဲဘော် သုံးကျိပ် ပထမအသုတ်ဖြစ်သည့် သခင်လှဖေ (ဗိုလ်လကျော်)၊ သခင်ဗဂျမ်း (ဗိုလ်လရောင်)၊ သခင်အေးမောင် (ဗိုလ်မှီး)၊ ကိုထွန်း ရှိန် (ဗိုလ်ရန်နိုင်) တို့ကိုခေါ်ဆောင်သွားခဲ့ရာ ၁၉၄၁၊ မတ် ၂၇ တွင် တိုကျိုမြို့သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုမှတဆင့် စစ်ပညာသင်ရန် ၁၉၄၁၊ ဧပြီတွင် ဟိုင်နန်ကျွန်းသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ဟိုင်နန်ကျွန်းနှင့် ထိုင်ဝမ်ကျွန်းတွင် စစ်ပညာများ သင်ကြား ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့တွင် ၁၉၄၁၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၆

သမီးငယ်လေး အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့်အတူ

နတ်မောက်မြို့နေအိမ်တွင် မိခင်ကြီးဒေါ်စုနှင့်အတူ ဗိုလ်ချုပ်မိသားစု

တွင် လက်မောင်းသွေးဖောက်ပြီး သစ္စာပြုကာ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် (ဘီအိုင်အေ) ကို ၁၉၄၁၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၇ တွင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်စစ်ဌာနချုပ်နှင့် မော်လမြိုင်စစ်ကြောင်းတွင် ဒုတိယစစ်သေနာပတိအဖြစ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းချီတက်ကာ ဗြိတိသျှတို့ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၂၊ ဇူလိုင် ၂၇ တွင် ဂျပန်တို့က ဘီအိုင်အေကိုဖျက်သိမ်းပြီး ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် (ဘီဒီအေ) ဖွဲ့စည်းသောအခါ ဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့်ဖြင့် ဘီဒီအေ၏ စစ်သေနာပတိအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၃ မတ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ရာထူးတိုးမြှင့်ပေးခြင်းခံရသည်။

ဂျပန်အစိုးရ၏ဖိတ်ကြားချက်အရ ၁၉၄၃၊ မတ် ၁၁ တွင် ဒေါက်တာဘမော်၊ ဒေါက်တာသိမ်းမောင်၊ သခင်မြတို့နှင့် အတူဂျပန်နိုင်ငံသို့ သွား ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ် မတ် ၂၂ တွင် တိုကျိုမြို့တွင် ဂျပန်ဘုရင်ဟိရိုဟိတို၏ တက်နေဝန်း

တံဆိပ် (တတိယအဆင့်) နှင့် စလွယ်လတ် (Third Class Order of Rising Sun With Middle Class) ကို ချီးမြှင့်ခံခဲ့ရသည်။ ၁၉၄၃၊ ဩဂုတ် ၁ ဂျပန်ခေတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရဖွဲ့စည်းသောအခါ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး (စစ်ဝန်ကြီး) အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့သည် မြန်မာပြည်သူတို့အား ဖိနှိပ်အုပ်ချုပ်ခဲ့သည့်အတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်ပြီး ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့ကို တော်လှန် ရန်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ၁၉၄၄၊ ဩဂုတ် ၄ မှ ၇ ရက်နေ့အထိ ပဲခူးမြို့၊ စံပြတပ်ရင်တွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကိုယ်စားလှယ် သခင်စိုး၊ သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်ဗဟိန်းတို့နှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် အစည်းအဝေးခေါ်ယူခဲ့သည်။ ထိုစဉ်အတွင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ၁၉၄၄၊ စက်တင်ဘာ ၄ တွင်ရန်ကုန်မြို့တွင် ဂျပန်ဘုရင်ဟိရိုဟိတို၏ မွန်မြတ်သောရတနာ (ပထမအဆင့်) ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။

၁၉၄၅၊ မတ် ၁ မှ ၃ အထိ ရန်ကုန်မြို့မှ ကန်တော်ကြီးပတ်လမ်းနှင့် ဦးထွန်းမြတ်လမ်းထောင့်ရှိ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနေအိမ်တွင် ဖက်ဆစ်ဂျပန် တို့ကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရန် အစီအစဉ်များချမှတ်ခဲ့သည်။

၁၉၄၅၊ မတ် ၂၇ တွင် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးစတင်သောအခါ

ရှေ့တန်းစစ်ဌာနချုပ်တွင် တာဝန်ယူကာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့ကို တော်လှန် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၅၊ မေ ၁၆ တွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင် ဗြိတိသျှ ဗိုလ်ချုပ် ဆာဝီလျံစလင်း (နောင်ဖီးမာရှယ်) နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၁၉၄၅ မေ ၁၉ တွင် မိတ္ထီလာမှ ရန်ကုန်သို့ လေယာဉ်ဖြင့်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၄၅၊ မေ ၁၉ တွင်ကျင်းပသော နေသူရိန်ညီလာခံတွင် သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့မှာပင် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး အဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။

ဗမာ့တပ်မတော်အရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ၁၉၄၅၊ စက်တင်ဘာ ၇ တွင် ကနဦးသဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ အရှေ့တောင်အာရှ မဟာ မိတ်စစ်သေနာပတိချုပ် လော့ဒ်မောင့်ဘက်တန်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ဗမာ့တပ်မတော်တွင် ဗိုလ်မှူးချုပ်ရာထူးဖြင့် ဒုတိယစစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ် (Deputy Inspector-General) အဖြစ် ခန့်အပ်မည်ဟု ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် တပ်မတော်သားဘဝကိုလို လားသော်လည်း သမိုင်း ပေးတာဝန်ဖြစ်သည့် မပြီးဆုံးသေးသော မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆက် လက်ဆောင်ရွက်ရန် ၁၉၄၅၊ အောက်တိုဘာ ၂၇ တွင် မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော် (Patriotic Burmese Forces) ၏ ဗိုလ်ချုပ်ရာထူးမှနုတ်ထွက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေး နယ် ပယ်သို့ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံဘုရင်ခံ ဆာဒေါ်မန်စမစ်ကဖဆပလအား အမှုဆောင်ကောင် စီ (ဝန်ကြီးအဖွဲ့) တွင် ပါဝင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သော်လည်း ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းဦး ဆောင်သည့် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က မိမိတို့တောင်းဆိုချက်များ မရသောကြောင့် အမှုဆောင်ကောင်စီသို့မဝင်ခဲ့ပေ။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သည့် ဖဆပလအဖွဲ့သည် မြန်မာပြည်သူ လူထု၏ အင်အားဖြင့် မြန်မာ့ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကို ဆက်လက်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ၁၉၄၅၊ ဒီဇင်ဘာ ၁ တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် စစ်သေနာပတိအဖြစ် တာဝန်ယူပြီး ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၁၉၄၆၊ ဇန်နဝါရီတွင်ကျင်းပသော ဖဆပလ ပထမဆုံးပြည်လုံးကျွတ် ညီလာခံတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဖဆပလဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပြန်လည် ရွေး ကောက်တင်မြှောက်ခံရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံဘုရင်ခံ ဆာဒေါ်မန်စမစ်၏အုပ်ချုပ်ရေးကာလတွင် မြန်မာ ပြည်သူတို့၏မကျေနပ်မှု ပိုမိုကြီးထွားလာကာ နိုင်ငံရေးမငြိမ်မသက်ဖြစ် လာခဲ့ သည်။ ထိုအခါ ဗြိတိသျှအစိုးရက ဆာဒေါ်မန်စမစ်ကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံ သို့ပြန်ခေါ်

ကာ မြန်မာနိုင်ငံဘုရင်ခံသစ် ဆာဟူးဘတ်ရန့်စ်ကို စေလွှတ်ခဲ့သည်။

ဆာဟူးဘတ်ရန့်စ်သည် အမှုဆောင်ကောင်စီတွင်ပါဝင်ရန် ဖဆပလကို ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၆၊ စက်တင်ဘာ ၂၆ တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် အမှုဆောင်ကောင်စီ (အမျိုးသားယာယီအစိုးရ) တွင် ဒုတိယသဘာပတိ (ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ကာကွယ်ရေးဌာနနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဌာနများကိုပါ တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သည် အမှုဆောင်ကောင်စီတွင်ပါဝင်လာပြီးနောက် ၁၉၄၆၊ နိုဝင်ဘာ ၈ တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ ထံ မြန်မာနိုင်ငံကို တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

(ဝဲမှယာ) ဦးဘဖေ၊ သခင်မြ၊ အက်တလီ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဦးတင်ထွဋ်၊ လော့ဒ်ပက်သစ်လော်ရင့်၊ (နောက်တန်း) ဂဠုန်ဦးစော (ပျက်မှန်အနက်တပ်ထားသူ)၊ မစ္စတာအလက်ရန္ဒြာ၊ ဗိုလ်စကြာ၊ ဦးဘရင်၊ သခင်ချစ်၊ ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ၁၉၄၇ ဇန်နဝါရီ

ဖဆပလ၏တောင်းဆိုချက်ကိုတုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် အင်္ဂလိပ်နန်းရင်းဝန် မစ္စတာ အက်တလီ (C.R.Attlee, P.C. , O.M., C..H..) က ၁၉၄၆၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၀ တွင် ဗြိတိသျှပါလီမန်အောက်လွှတ်တော်တွင် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို အင်္ဂလန်ပြည်၊ လန်ဒန်မြို့သို့ဖိတ်ခေါ်ဆွေးနွေးမည်ဟုကြေငြာခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ဖိတ်ကြားချက်အရ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သည့် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် အင်္ဂလန်ပြည်သို့သွားရောက်ပြီး ဗြိတိသျှအစိုးရကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ ၁၉၄၇၊ ဇန်နဝါရီ ၂၇ တွင် “အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်” ကို ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ပြည်မနှင့်တောင်တန်းဒေသများ အပါအဝင် ပေါင်းစည်းပြီး မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးရယူနိုင်ရန် ၁၉၄၇၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ တွင်ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်းနှင့်အရှေ့ပိုင်းတို့၏ လမ်းဆုံရာ

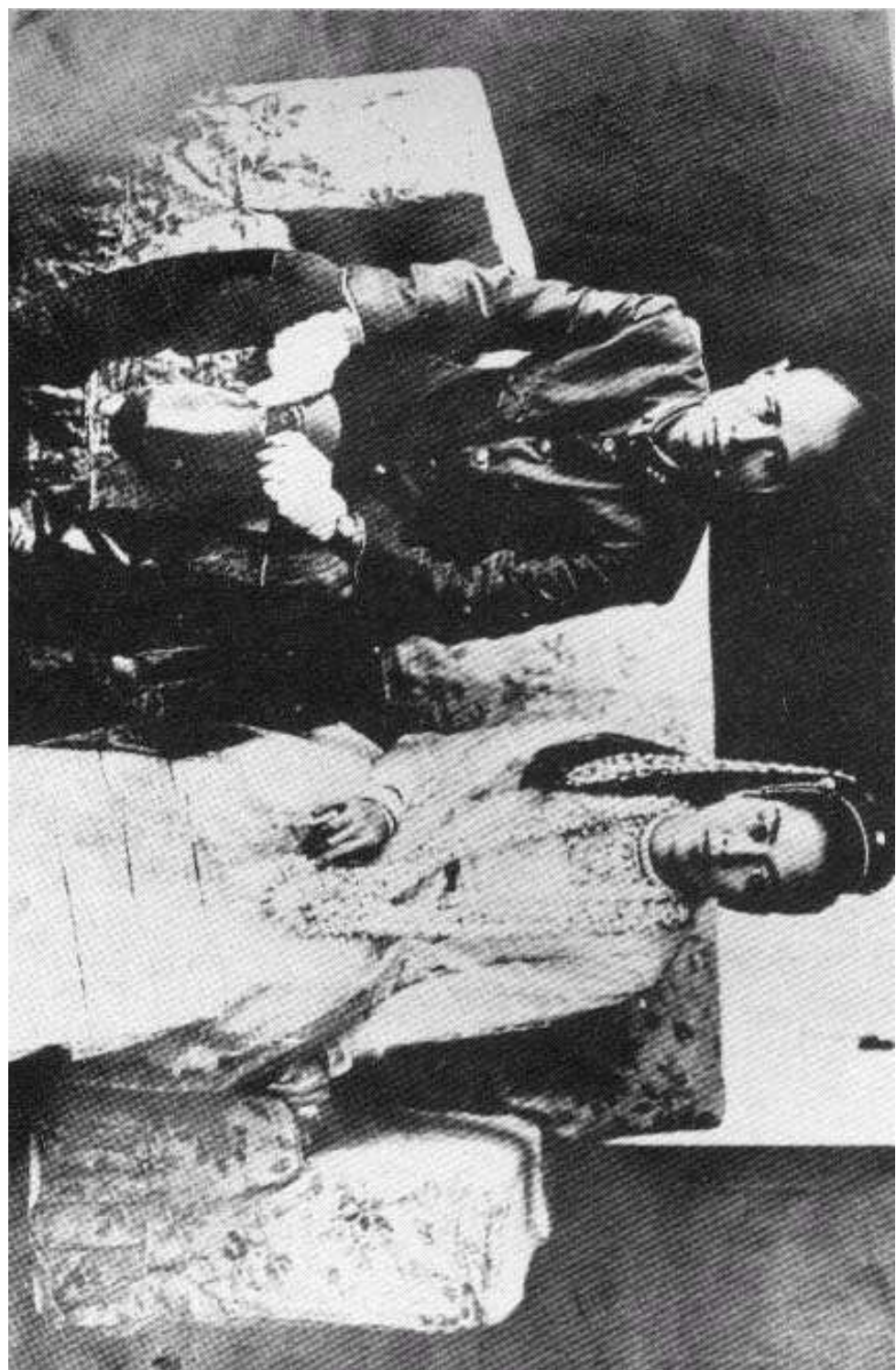
လဲချားစော်ဘွား၏နယ်မြေအတွင်းရှိ ပင်လုံမြို့ကလေးတွင် တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ် ၂၃ ဦးတို့နှင့်အတူ သမိုင်းဝင် “ပင်လုံစာချုပ်” ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ပေသည်။ ၁၉၄၇၊ ဧပြီ ၉ တွင် ကျင်းပသောတိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖဆပလအမတ်လောင်းအဖြစ် ရန်ကုန်မြို့မ (လမ်းမတော်) မဲဆန္ဒနယ်မြေမှ ဝင်ရောက်အရွေးခံပြီး လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် ပြိုင်ဘက်မရှိရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံခဲ့ရသည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၇၊ မေ ၁၉ မှ ၂၃ ထိကျင်းပသော ဖဆပလ ပဏာမပြင်ဆင်မှုညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၇၊ ဇွန် ၁၆ တွင် တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်ညီလာခံတွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ရမည့်အခြေခံမူများကို တင်သွင်းခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ၁၉၄၇၊ စက်တင်ဘာ ၆ တွင် မြောင်းမြ မြို့နေ ဦးဖိုးညွှင်း၊ ဒေါ်ဖာစုတို့၏ သားသမီး ၁၀ ဦးအနက် အဋ္ဌမမြောက် သမီးဖြစ်သူ သူနာပြုဆရာမ မခင်ကြည် (နောင် မဟာသီရိသုဓမ္မဘွဲ့ရ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာနှင့် နီပေါနိုင်ငံဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီး)နှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပြီး သား (၂) ဦး၊ သမီး (၂) ဦး၊ [အောင်ဆန်းဦး၊ အောင်ဆန်းလင်း၊ အောင်ဆန်းစုကြည်၊ သမီးထွေး (ငယ်စဉ်ကကွယ်လွန်)] ထွန်းကားခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၇၊ ဇူလိုင် ၁၉ ရက်၊ နံနက် ၁၀း၅၅ နာရီတွင် အတွင်းဝန်များရုံး (နောင်ဝန်ကြီးများရုံး) တွင် ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေးကျင်းပနေစဉ် မျိုးချစ်ပါတီခေါင်းဆောင်နှင့် နန်းရင်းဝန်ဟောင်း ဂဠုန်ဦးစော၏ နောက်လိုက် လူသတ်သမားတို့၏လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုကြောင့် ကျဆုံးခဲ့ရသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ရုပ်ကလာပ်ကို ၁၉၄၈၊ ဧပြီ ၁၁ တွင် အခြားဝန်ကြီးများနှင့်အတူ ဂျူဗလီဟောမ အာဇာ နည်ကုန်းသို့ပို့ဆောင်ပူသွင်းသင်္ဂြိုဟ်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးပြီး ၁၁ နှစ်အကြာ ၁၉၅၉၊ မတ် ၂၇ တွင် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုနောက်ဆုံးကဏ္ဍအထိ ကိုယ်ကျီမငဲ့ဘဲ တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးလွတ်လပ်ရေးအတွက် သက်စွန့်ဆံ့ဖျား ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့မှုကြောင့် နိုင်ငံတော်က ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် လွတ်လပ်ရေးမော်ကွန်းဝင် (ပထမဆင့်) (Star of the Revolution) တံဆိပ်များချီးမြှင့်ဂုဏ်ပြုခြင်းခံခဲ့ရသည်။

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးသခင်မြ (၁၈၉၇-၁၉၄၇)

အာဇာနည် အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီး သခင်မြကို ၁၈၉၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ၇ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင် ပြည်မြို့နယ် ထုံးဘိုရွာ အဖဦးဘိုးချွန်၊ အမိ ဒေါ်သက်လယ်တို့မှ ဖွားမြင်သည့် မွေးချင်းနှစ်ယောက်အနက် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ မွေးချင်းနှစ်ယောက်မှာ မမြငွေ (သီလရှင် မခေမာဝတီ) ဖြစ်သည်။ သခင်မြ၏ ငယ်မည်မှာ မောင်မြရွှေဖြစ်ပြီး နောင်တွင်

မောင်မြဟု တွင်ခဲ့သည်။ မောင်မြ သုံးနှစ်အရွယ်တွင် မိခင်ကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ငယ်စဉ်က ၁၉၀၃ ခုနှစ်တွင် ပြည်မြို့နယ် ထုံးဘိုမြို့ဆရာကြီး ဦးဘိုးစ၏ တိုင်းရင်းမြန်မာ မူလတန်းကျောင်းတွင် စတင်ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၄ တန်းအောင်သည့်အခါ သာယာဝတီမြို့ ABM အလယ်တန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ပညာသင်ခဲ့ရသည်။ ဖခင် ဦးဘိုးချွန်၏ နှမဝမ်းကွဲ ဒေါ်အုန်းရှင်က သာယာဝတီမြို့သို့ခေါ်ယူ၍ ကျောင်းထားပေးရာ အဆိုပါကျောင်း၌ ၃ တန်းမှ စတင်သင်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၁၂ ခုနှစ် တွင် ၇ တန်းစာမေးပွဲကို စကောလားရှစ်ဖြင့် အောင်သည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်မြို့ ဘတ်ပတ်စ်အထက်တန်းကျောင်းတွင် ၈တန်း ပညာသင်သည်။ ၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် ၁၀ တန်း စာမေးပွဲကို ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

၁၉၁၅-၁၆ တွင် ရန်ကုန်ကောလိပ် သိပ္ပံပညာတန်း၌ ပညာသင်သည်။ ကောလိပ်ကျောင်းသားဘဝတွင် သူငယ်ချင်းများစုပေါင်း၍ 'ကြည့်မြင်တိုင် ကျောင်းသားကလပ်' (Student's Union Club, 1916) ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ကလပ်တွင် ညနေပိုင်း အခမဲ့ အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်းဆရာ၊ ၁၉၁၈-၁၉ တွင် ကလပ်အတွင်းရေးမှူးတာဝန်များ ဆောင်ရွက်၍ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်

ဒေါက်တာဘမော်၊ သခင်မြ၊ ဒေါက်တာသိမ်းမောင်၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း (ဝဲမှယာ)

ဘီအက်စ်စီ ဂုဏ်ထူးတန်းစာမေးပွဲ ကျရှုံးခဲ့သည်။ ၁၉၂၀ပြည့်နှစ် ဂုဏ်ထူးတန်း ပြန်လည်တကရောက်နေစဉ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေကို ဆန့်ကျင်သော ကျောင်းသားသပိတ်တွင် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ သပိတ် မှောက်ကောင်စီတွင်လည်း ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဗဟန်းအမျိုး သားကောလိပ်မှ B.Sc., (Nat) ဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၂၀-၂၁ခုနှစ်တွင် ဗဟန်းသပိတ်စခန်း စံပြုအမျိုးသားကျောင်းဆရာ၊ အမျိုးသားကျောင်းများ စီမံအုပ်ချုပ်မှုကော်မတီတွဲဖက် အကျိုးဆောင်၊ ၁၉၂၁-၂၃ တွင် ကြည့်မြင်တိုင်အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်း အထက်တန်းပြဆရာ အဖြစ်တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၂၃ တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဥပဒေတန်း တက် ရောက်၍ ၁၉၂၇ တွင် B.L ဥပဒေဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၂၆ ခုနှစ် မတ်လ (၇) ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် သာယာဝတီခရိုင် အုတ်ဖိုမြို့မှ မြေပိုင်ရှင် အမိန့်တော်ရရှေ့နေ ဦးဘကျော်၊ ဒေါ်ဒေါ်စိန်တို့၏သမီး မခင်ညွန့်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ သားသမီး မထွန်းကားခဲ့ပေ။

၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေဘွဲ့ရပြီးနောက် သာယာဝတီမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ဝတ်လုံတော်ရအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်နေစဉ် သာယာဝတီမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသားကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်၊ သာယာဝတီခရိုင် စကောက်ကော်မရှင်နာအဖြစ် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ဆရာစံနှင့် တောင်သူလယ်သမားအရေးတော်ပုံ ခေါင်းဆောင်များကို သာယာဝတီမြို့ အထူးခုံရုံးတွင် အမှုစစ်ဆေးရာတွင် တရားခံများဘက်မှ အစိုးရ ရှေ့နေအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ အစိုးရထံ ရရှိသော ရှေ့နေခ အားလုံးကို သာယာဝတီမြို့ ဆေးရုံကြီးသို့ ရေစက်ချလျှင်ဒါန်းခဲ့သည်။

၁၉၃၄ ခုနှစ်ဧပြီလတွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးဌာနချုပ်ခေါင်းဆောင်၊ သခင်ဗစိန်၊ သခင်လေးမောင်၊ ရှင်သူရိယ (ဦးဥက္ကမ၏ညီ) တို့၏ တို့ဗမာ ဝါဒဖြန့်ချိရေးအတွက် သာယာဝတီမြို့သို့ ရောက်ရှိလာရာ၊ ကူညီညွှန်ကြား၍ တို့ဗမာ အစည်းအရုံးဝင်ဖြစ်လာသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ သခင်မြအမည်တွင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် သာယာဝတီစီရင်စု၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံး၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ဒုတိယအကြိမ် တို့ဗမာအစည်းအရုံးညီလာခံတွင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်၊ ဌာနချုပ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ တို့ဗမာအစည်းအရုံး၏ ကိုယ်ပွားအဖွဲ့ ကိုယ့်မင်း ကိုယ့်ချင်းအဖွဲ့မှ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရာ သာယာဝတီတောင်ပိုင်း ဥပဒေပြု လွှတ် တော်အမတ်အဖြစ် အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် လစာမယူခဲ့ချေ။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် တတိယအကြိမ် တို့ဗမာအစည်းအရုံးညီလာခံမှ ဌာနချုပ်အလုပ်အမှု ဆောင်၊ ရေနံမြေအလုပ်သမားအရေးတော်ပုံ စုံစမ်းရေးကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံး ၂ ခြမ်းကွဲရာ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း နာယကအဖြစ်ဆောင်ရွက်သော တို့ဗမာအစည်းအရုံး၌ ဌာနချုပ်အလုပ်အမှုဆောင်၊ စာရင်းစစ်အဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် ရေနံမြေအလုပ်သမားများ၏ နစ်နာမှု၊ မတရား ဖိနှိပ်ခံရမှုများကို လွှတ်တော်တွင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အရေးဆိုတင်ပြခဲ့ပြီး၊ ကန့် ကွက်သောအားဖြင့် လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် သခင်အံ့ကြီးနှင့်အတူ နှုတ်ထွက် ခဲ့သည်။

ထို့နောက် ရေနံမြေအလုပ်သမားသပိတ်ကို ဌာနချုပ်အလုပ်အမှုဆောင် အဖြစ် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ အလုပ်သမားသပိတ်ကို လွှတ်တော်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်

အလယ်ပစ္စယံတွင် ပထမဦးဆုံးဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ တောင်သူလယ်သမား အစည်းအရုံး (ဗ၊ တ၊ လ၊ စ) ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရ သည်။ သခင်မြသည် မြို့နယ်အသီးသီးတွင် တောင်သူလယ်သမားအစည်းအရုံး များ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ တောင်သူလယ်သမားခေါင်းဆောင် (ကေဒါ) သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်၍ လယ်သီးစားခပြဿနာနှင့် တောင်သူလယ်သမားရေးရာများကို ပို့ ခဲ့သည်။ သခင်မြတို့ဇနီးမောင်နှံသည် အလွန်ချမ်းသာသော လယ်ပိုင်ရှင်များ ဖြစ်သော်လည်း လယ်သီးစားခများကို အစည်းအရုံးအတွက်သာ အသုံးပြုခဲ့သည်။ စိတ်သဘောထားနူးညံ့သိမ်မွေ့၍ အလွန်အားနာတတ်သူဖြစ်သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် သာယာဝတီတောင်ပိုင်း ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ၌ သခင်ထွန်း၊ သခင်ဗစိန်တို့ ဦးဆောင်သော တို့ဗမာ အစည်းအရုံးမှ သခင်ညို (ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ ဦးလေး) နှင့် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံ ရာ အနိုင်ရရှိသည်။ လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည်။ လွှတ်တော်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးအသစ်ကို ကန့်ကွက်သောအားဖြင့် လွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမသို့ ဘုရင်ခံဝင်ရောက်လာချိန်၌ ထိုင်သပိတ်မှောက်ခြင်း၊ လွှတ်တော်တွင် မြန်မာစကားဖြင့်သာ ပြောဆိုခြင်း၊ အလုပ်သမား၊ တောင်သူ လယ်သမားအရေးကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့တင်ပြခြင်း၊ ၁၉၃၈ ခုနှစ် လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်း စုံစမ်းရေးအစီရင်ခံစာကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဝေဖန်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၃၈ ခုနှစ် မတ်လ ၁ ရက် အင်္ဂါနေ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် ပြည်ထဲ ရေးဝန်ကြီးချုပ် ဆာပေါ်ထွန်းက 'သခင်မြသည် အလွန်အကျိုးအကြောင်းမျှတစွာ ဆက်ဆံတတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သခင်မြလို သခင်မျိုးကိုတော့ ကျနော်တို့က ကန်တော့ ပွဲနှင့်တောင် ထားချင်ပါတယ်' ဟု မြန်မာပြည်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်မှတ်တမ်း အတွဲ ၃ (၁၉၃၆) စာမျက်နှာ ၁၆၃၆ တွင် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် တို့ဗမာအစည်းအရုံးညီလာခံမှ ဋ္ဌာနချုပ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခံရသည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီကို ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ၁ရက်နေ့တွင် ဗမာ့ထွက်ရပ်ဂိုဏ်း (Burma Freedom Bloc) တည်ထောင်ရာတွင် ဦးစီးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် မတ်လတွင် ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီ၏ ပြည်တွင်း အဖွဲ့၌ သခင်မြအား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြှောက်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ၁၉၄၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ပဲခူးမြို့တွင်ကျင်းပသော နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ တို့ဗမာအစည်း အရုံး၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်တာဝန်ပေးအပ်ခံရသည်။ ပါလီမန်အမတ်တဦးအား တို့ဗမာ

အစည်းအရုံး၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် မခန့်အပ်ရဟူသော စည်းမျဉ်းကိုချိုးဖျက်၍ နိုင်ငံရေးအခြေအနေအရ တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သခင်မြသည် ရဲဘော်သုံးကျိပ် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ စစ်ပညာသင်သွားနိုင်ရေးအတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် မေလတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်ကျောက်တော်မြို့ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကွန်ဂရက်သို့ ဇနီးသည် သခင်မ မခင်ညွန့်နှင့်အတူ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလဥရုတ်နေ့တွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံး မတရားအသင်း ကြေညာခံရပြီး နောက် မော်လမြိုင်မြို့သို့ လျှို့ဝှက်တိမ်းရှောင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုလှမောင် (နောက်ပိုင်းဇေယျ) နှင့်အတူ ယိုးဒယားနိုင်ငံ (ထိုင်း) ဘန်ကောက်မြို့သို့သွားရောက်၍ မြန်မာ-ဂျပန် ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိချုပ် ဗိုလ်မှူးကြီး ဟီရာအိုကာနှင့် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာပြည်ဗဟိုအုပ်ချုပ်ရေးစီစဉ်မှုအဖွဲ့တွင် သခင်မြအား အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် မြန်မာပြည်ရှိ ဂျပန်စစ်သေနာပတိ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး အီးဒါးက ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

ဂျပန်ခေတ် ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်ခေတ်သစ်အစိုးရအဖွဲ့၌ တွဲဖက်ဝန်ကြီး သခင်မြအား ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၃ ခုနှစ် မတ်လ ၁၁ရက်နေ့တွင် ဒေါက်တာဘမော်၊ ဒေါက်တာသိန်းမောင်၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဦးကျော်ငြိမ်းတို့နှင့်အတူ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်ခေတ်လွတ်လပ်ရေးပေးသောအခါ သခင်မြသည် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက် ဖတပလကို ဖွဲ့သောအခါ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံကို ကိုယ်စားပြု၍ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်တပ်များ ရန်ကုန်မှ ဆုတ်ခွာရာ အဓိပတိဒေါက်တာဘမော်၊ သခင်နုတို့နှင့်အတူ အကျယ်ချုပ်သဘောမျိုးဖြင့် လိုက်ပါသွားခဲ့ရ၍ မုဒုံတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဗမာပြည်ဆိုရှယ်လစ်ပါတီကို ဦးဆောင်တည်ထောင်၍ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလဋ္ဌာနချုပ် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်၊ ၁၉၄၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးစီးသော ကြားဖြတ်အစိုးရအဖွဲ့၌ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဋ္ဌာနဝန်ကြီး၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် အောင်ဆန်း - အက်တလီစာချုပ် ချုပ်ဆိုရန် လန်ဒန်သွားမြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်နှင့် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ယာယီသဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ကျင်းပခဲ့သော တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ၌ သခင်မြသည် သာယာဝတီတောင်ပိုင်းမှ အရွေးခံရသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့် ဘဏ္ဍာရေးပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းရန် ဘုရင်ခံ၏အမှုဆောင်ကောင်စီဝင်ဝန်ကြီးသခင်မြနှင့် ဗြိတိသျှအစိုးရကိုယ်စား လှယ် ဂျိမ်းကရော့ဘီ (James i.c.Crombie) တို့ 'မြ-ကရော့ဘီ ဘဏ္ဍာရေး သဘောတူညီချက်' ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ သခင်မြသည် 'လယ်သီးစား ဥပဒေဋီကာ' စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သခင်မြအား ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကအဆိုတင်သွင်း၍ မန်းဘခိုင်က ထောက်ခံ ကာ အားလုံးက တညီတညွတ်တည်း ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့အတွင်းဝန်များရုံး၌ ဝန်ကြီးအစည်းအဝေး တက်ရောက်နေ စဉ် ဂဠုန်ဦးစော၏နောက်လိုက်များ၏ လက်ချက်ဖြင့် ကျည် ၂ ချက်ထိမှန်ကာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အခြားဝန်ကြီးများနှင့်အတူ ကျဆုံးခဲ့သည်။ ကျဆုံးစဉ် အသက် ၅၀ ရှိပြီဖြစ်သည်။

ကြမ်းကျန်သော ရုပ်ကလာပ်ကို အာဇာနည်ကုန်း၌ အာဇာနည်ခေါင်း ဆောင်ကြီးများနှင့်အတူ ဂူသွင်းသင်္ဂြိုဟ်ထားသည်။

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး ဒီးဒုတ်ဦးဘချို

ကိုလိုနီခေတ်၊ ဂျပန်ခေတ်၊ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းကာလတို့၌ ထင်ရှားခဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်မှာ နောင်တွင် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး တဦးဖြစ်လာသည့် ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုပင်ဖြစ်သည်။ ဆရာချိုသည် မြန်မာနိုင်ငံရေး၊ စာပေလောက၊ ဂီတ လောကတို့တွင် ရှေ့ဆောင်တဦးဖြစ်သလို လောကီပညာ အင်းအိုင် စမဗေဒင် နက္ခတ်နှင့် ဆေးပညာတို့တွင် ထဲထဲဝင်ဝင် တတ်သိနားလည်သည့် စွယ်စုံပုဂ္ဂိုလ်ထူးပင်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဦးသန့် (နောင်ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်) က ဆရာဒီးဒုတ်ဦးဘချိုအား “အင်္ဂလိပ်လူမျိုးထဲမှာတော့ အဲလဲဒစ် ဟတ်စ်လေဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ရှိပါတယ်။ ဘယ်ဘက်ကစမ်းစမ်းရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ... ဦးဘချိုလောက်တော့ စုံမယ်မထင်ပါဘူး” ဟု ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း (နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉၃၇) ၌ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်။

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးဒီးဒုတ်ဦးဘချိုကို ၁၈၉၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၄ ရက် တနင်္လာနေ့၌ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ မြောင်းမြမြို့၌ ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ မိဘများမှာ အဖဦးဘိုးစား၊ အမိဒေါ်မြစ်တို့ဖြစ်သည်။ ဖခင်မှာ မြောင်းမြမြို့၌ ‘မေခလာ’ ဆေးတိုက်ဖွင့်၍ မြန်မာသမားတော်အဖြစ် အသက်မွေးခဲ့သည်။ မိခင်၏အမျိုးအနွယ်မှာ မွန်မျိုးမတ်မျိုးဖြစ်သည်။ အမည်းရင်း မောင်ဘချိုဖြစ်၍ မွေးချင်းလေးယောက်တွင် အငယ်ဆုံးဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်က ၁၉၀၀ မှ ၁၉၀၇ ခုနှစ်အထိ မြောင်းမြမြို့ ဆရာဦးမောင်မောင်ကျောင်း၊ ၁၉၀၇ မှ ၁၉၀၉ ခုနှစ်အထိ ရန်ကုန်စိန်ပေါလ်ကျောင်း (အထက ၆ - ဗိုလ်တထောင်) တို့၌ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် ဉာဏ်ပညာထက်မြက်၍ စာပေ၊ ဂီတနှင့် အားကစားတို့ကို လည်းလိုက်စားခဲ့သည်။ အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်တွင် သတ္တမတန်းကို ဦးမောင်မောင်ကျောင်းမှအောင်၍ စကောလားရှစ် (အစိုးရပညာသင်ဆု) ရရှိခဲ့သည်။ ၁၆ နှစ်အရွယ်တွင် ဆယ်တန်း

စာမေးပွဲကို စိန်ပေါလ်ကျောင်းမှ ထူးထူးချွန်ချွန်အောင်မြင်၍ ပညာသင်ဆု ဆက်လက်ရရှိခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၀၉ တွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်၌ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားရာ ဘီအေအထက်တန်းတွင်ပညာသင်နေစဉ် မျက်စိရောဂါရ၍ ၁၉၁၃ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းထွက်ခဲ့ရသည်။

၁၉၁၃ မှ ၁၉၁၄ ခုနှစ်အထိ ပေါင်းတည်မြို့ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်း၊ ၁၉၁၄ မှ ၂၁ ခုနှစ်အထိ ဟင်္သာတမြို့အစိုးရကျောင်းတို့၌ ပါဠိ ဆရာနှင့် ပညာ အုပ်အဖြစ်အမှုထမ်းခဲ့သည်။

ထိုသို့အမှုထမ်းနေစဉ် နေရပ်ဟင်္သာတသရဲချောင်ကိုမှီ၍ “နောက်စွယ် ချောင်က တောက်တဲ့မောင်” ကလောင်အမည်ဖြင့် စာနယ်ဇင်းများတွင် ကဗျာ လင်္ကာနှင့် မြန်မာမှုတို့ကိုရေးသားခဲ့သည်။ လူမှုရေးလုပ်ငန်းအဖြစ် ဟင်္သာတ မြို့သူစရိတယုဝအသင်း စက္ကရီတေရီအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ပညာအုပ်အဖြစ်ဆောင်ရွက်နေစဉ် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၂၅ ရက် နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ မောင်ဂိုမာရီ (ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း) လမ်း အိမ်အမှတ် ၇၀ နေ လှည်းလုပ်ငန်းရှင် ဦးသဲ၊ ဒေါ်မမကြီးတို့၏သမီး မြန်မာမိန်းမများ အသင်း တွဲဖက် စက္ကရီတေရီမလှပေနှင့်လက်ထပ်ခဲ့သည်။ မလှမေမှာ ကိုလိုနီခေတ် အမျိုး သမီး ဝံသာနုလှုပ်ရှားမှုများတွင် ထင်ရှားခဲ့သော အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်တဦး ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံအနှံ့ အမျိုးသားနေ့ဝံသာနုစိတ်ဓာတ်များပြန့်ပွားလာရာ ဦးဘချိုသည် ကဗျာလင်္ကာ မြန်မာမှုများကိုရေးသားနေရာမှ “နှစ်ပါးကြည်” ဂျာနယ်၌ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လှုံ့ဆော်သည့် “ဒီးဒုတ်၏ပစ္စရလက္ခတ်ကျမ်း” ကို “ဒီးဒုတ်” ကလောင်အမည်ဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုသို့ကလောင်ဖြင့် အမျိုး သားရေး တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရာမှ ကောလိပ်ကျောင်းနေ ဖက်ဒယ်လီဂိတ် ဦးထွန်းရှိန်၏ တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် ပညာအုပ်ရာထူးမှနုတ်ထွက်၍ ဗဟန်းရပ် အမျိုးသားကောလိပ်တွင် ၁၉၂၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့၌ ဝင်ရောက် ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။ ဗဟန်းကောလိပ်၌ မြန်မာစာပေနှင့် ရာဇဝင်ပါမောက္ခ ပရော်ဖက်ဆာ ဆရာလွန်း၏မြန်မာဘာသာလက်ထောက်အဖြစ် ဗဟန်းကော လိပ်ပျက်သည်အထိ အဆင်းရဲအချို့တဲ့ခံကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အမျိုးသား ကောလိပ်ကျောင်းဆရာ ဘဝတွင် ဝမ်းရေးအတွက် တဖက်တလှမ်းမှ “ဘချို၏ အသားလှကတ္တီပါရေ”၊ “ပန်းမြိုင်လယ်ရေမွှေး” တို့ကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချခဲ့ရ သည်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ဗဟန်းအမျိုးသားကောလိပ်ပျက်စီးသွားရာ မြန်မာရီဗျူး ဂျာနယ်၌ အက်ဒီတာအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သည်။ ထိုသို့လုပ်ကိုင်နေစဉ် ဂျာနယ်မှ ခွင့် ၆ လယူကာ အစိုးရအထောက်အပံ့မခံသော သရက်တောအမျိုးသားကျောင်း၌ အမျိုးသားကျောင်းဆရာအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သည်။ သရက်တောကျောင်းတိုက် အမျိုးသားကောင်းပျက်ပြန်သောအခါ ၁၉၂၅ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်ကို ကိုယ်တိုင်ဦးစီး၍ ကိုယ်ပိုင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်တိုက်မှာ ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တော်မြို့နယ် ရေကျော်လမ်းအနီး ၄၉ လမ်းနှင့် ၅၀ ထိပ်မောင်ဂိုမာရီလမ်းမကြီး (ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်း) ပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ တိုက်အထက်ထပ်၌ ဆရာဦးဘချိုနှင့် မိသားစုတို့ နေထိုင်ကြပြီး အောက်ထပ်တွင် အလုပ်တိုက်ထားရှိလေသည်။ ကိုယ့်ပုံနှိပ်စက်နှင့်ကိုယ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်တိုက်မှာ စီးပွားရေးမဆန်လှချေ။ သူ့စာရင်းနှင့်သူ့ အရုံးအမြတ်နှင့်သူ့ထားပြီး ကျကျနနစီးပွားရေးဆန်ဆန်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိချေ။ ပိုင်ရှင်လည်းဖြစ်၊ ထုတ်ဝေသူလည်းဖြစ်၊ အယ်ဒီတာလည်း ဖြစ်၊ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်လည်းဖြစ်သာ ဦးဘချိုသည် သတ်မှတ်ထားသော လခနှင့် အခကြေးငွေများကို ထုတ်ယူသည်မဟုတ်။ လွယ်သလို၊ ချောင်သလို၊ လိုသလိုထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းဖြစ်သောကြောင့် တခါတရံဂျာနယ်လုပ်ငန်းအတွက် ငွေလိုလျှင် အိမ်ကစိုက်ထုတ်ထည့်ရသည်။ ငွေမရှိက ရှိသောပစ္စည်းပေါင်နှံရောင်းချ၊ သို့မဟုတ် ချေးငှား၍ လိုငွေကိုစိုက်ထုတ်ရသည်။

ဆရာဦးဘချိုကိုယ်တိုင်ကလည်း အပေးအကမ်းရက်ရော၍ အပေါင်းအသင်းအပေါ် လက်ဖွာသောကြောင့် လစဉ်အကုန်အကျများလှသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့နိုင်သောလုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ကြော်ငြာခများကို တနှစ်အတွက် ကြိုယူထားပြီး အလုပ်တိုက်၏စာရင်းတွင် ငွေမဝင်ဘဲ ကြော်ငြာများထည့်ပေးနေရခြင်းလည်းရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဂျာနယ်လုပ်ငန်းသည် ငွေအဝင်အထွက်စာရင်းရောထွေးနေပြီး စီးပွားရေးအားဖြင့် လုံးလည်လိုက်နေသည်။

သို့သော် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်ကို လူကြိုက်များသည်။ စောင်ရေညံ့သည့်အခါနည်းပြီး စောင်ရေကောင်းသည့်အခါက များပေသည်။ ထိုစဉ်က စောင်ရေအများဆုံး ထုတ်ဝေရသောဂျာနယ်များ၌ တခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်တွင် ဆရာချိုသည် မြန်မာ့နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စာပေ၊ ဂီတ၊ နက္ခတ်ဗေဒ၊ လောကီပညာရပ် မျိုးစုံကို ခိုင်ခံ့ရေးသားခဲ့သည်။

ထိုသို့ဆောင်ရွက်နေစဉ် ၁၉၂၅ ခုနှစ်နိုင်ငံဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ဗဟန်းမြို့နယ် ချာချီလမ်း (ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းလမ်း) စံအိမ်၌ မိဘုရား

ခေါင်ကြီးစုဘုရားလတ်နတ်ရွာစံရာ၊ မိဘုရားခေါင်းကြီး၏အန္တိမဈာပနအတွက် မြန်မာစာနယ်ဇင်းများပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ဦးဆောင်လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။

ဦးဘချိုသည် အင်္ဂလန်ပြည်၌ စားရေးဆရာကြီး ဘားနပ်ရှော့လက်ခံနေသော ဖေဘီယံဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို ကြိုက်နှစ်သက်သဖြင့် ဦးဘခိုင် (မြန်မာ့နိုင်ငံရေးသမိုင်း စာအုပ်ရေးသူ)၊ ကိုနုတို့နှင့်အတူ ဖေဘီယံအသင်းကိုတည်ထောင်၍ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၂၃ ခုနှစ်ဇန်နဝါရီလတွင် ဒိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးကို စတင်ခဲ့ရာသည် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်မှ ဦးတုတ်ကြီး၏ “သရာဇ” ပါတီကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် သရာဇ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဦးတုတ်ကြီးကွယ်လွန်သောအခါ ဦးပေါ်ထွန်း (နောင်ဆာဘွဲ့ရ) ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ “ဆွရာဂျီ” အသင်းကို အတုယူ၍ ဖွဲ့သည့်ပါတီဖြစ်သည်။ ပါတီ၏မူဝါဒမှာ ဥပဒေပြုကောင်စီ အတွင်းဝင်၍ လွတ်လပ်ရေးတောင်းဆိုရန်နှင့် ဒိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးကို တိုက်ဖျက်ရန် ဖြစ်သည်။

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်ဩဂုတ်လတွင် ခွဲရေးတွဲရေးပေါ်ပေါက်လာရာ ဦးဘချိုသည် ဦးကျော်မြင့်၊ ဒေါက်တာဘမော်တို့နှင့်ပူးပေါင်း၍ တွဲရေးဘက်မှ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဦးဘချိုသည် အခြားပါတီအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကို မထောက်ခံဘဲ လွတ်လပ်စွဲဝေဖန်ရေးသားနေသော်လည်း ကိုယ်တိုင်က ရွေးကောက်ပွဲကိစ္စများ၊ ရာထူးလုသောကိစ္စများနှင့် အလှအယက်ပြိုင်ဆိုင်စည်းရုံးသောကိစ္စများတွင် မပါဝင်မပတ်သက်သဖြင့် သူ့အပေါ်တွင် အခြားနိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များက အာယာတ မထားကြချေ။ ထို့ကြောင့် အချင်းချင်းမိတ်မပျက်ဆက်ဆံကြသည်သာများ၏။

ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုသည် နိုင်ငံရေးနှင့် စာပေဆောင်ရွက်ရုံမျှမက မြန်မာ့အနုပညာတိုးတက်ရေးအတွက်လည်း ဘက်ပေါင်းစုံမှဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ဆရာဘချိုသည် ကဗျာဂီတဖက်တွင်လည်း ဆရာတဆူသဖွယ်ဖြစ်နေရာ ဂီတသမားအများအပြား ဒီးဒုတ်တိုက်သို့လာကြသည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် မဟာဒုက်ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီမှ ထုတ်လုပ်သည့် “မြားနတ်ရှင်” ဇာတ်ကား၌ ဇာတ်လိုက်၏အဖေအခန်းမှ ပါဝင်သရုပ်ဆောင်၍ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်မြှင့်တင်ရေးကို အားပေးချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုသည် စံပယ်ကလောင်အမည်ဖြင့် ဘွေသီတာဝတ္ထုကိုရေးသားခဲ့ရာ စန္ဒာရုပ်ရှင်မှ ဝင်းဦးက ရုပ်ရှင်အဖြစ်ရိုက်ကူးခဲ့သော်လည်း ဇာတ်ကားပေါ်ထွက်လာခြင်းမရှိချေ။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဘီလပ်မှ ပြန်ရောက်လာသော မြန်မာ

ပန်းချီကျော် ဦးဘဉာဏ်ကို မြန်မာစာနယ်ဇင်းများနှင့်မိတ်ဆက်ရန် ကိုယ်တိုင် ကမကထပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၁၉၃၄ တွင် သူယုံကြည်သော ပညာရပ်အတွက် ရှင်ဥတ္တမသီရိမထေရ်၏ စမကျမ်းအဖွင့် “ကပ္ပါလင်္ကာရဝဏ္ဏနာကျမ်း” ကို တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်တွင် “အီနောင်ဇတ်တော်ကြီး” ကို တည်းဖြတ်ပုံနှိပ်ဖော်ပြ ခဲ့သည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် ဂီတသုတေသနအသင်းကို ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်း၍ စောင်း ဆရာကျော်ကို ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပတ္တလားဦးသိုက်ကို အတွင်းရေးမှူးတင်၍ မြန်မာ့ဂီတတိုး တက်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်မှုပေးခဲ့သည်။ ဂီတပညာရှင် စောင်းဦးမောင်မောင် လတ်၊ အဆိုတော် ဒေါ်ဒေလီညွန့်တို့ကို မြန်မာ့အစဉ်အလာသီချင်းကြီး မူရင်း ဆိုဟန်နှင့် တီးကွက်များကို မပျောက်ပျက်စေရန် သီဆိုတီးမှုတ်စေခဲ့သည်။ ဆရာ ချိုကိုယ်တိုင် ကွမ်းဘိုးထိမ်းကြီးပေမူ၊ ဘားနာဒ်ပေမူ၊ သံယုတ်ဆရာတော်၏ ပုရ ပိုက်များနှင့် ညှိနှိုင်းကာ သီချင်းကြီးပုဒ်ရေ (၅၇၀) ပါသော ဒေဝက္ကန္တာမူ “ဂီတဝိ သောဓနီကျမ်း” ကို တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဆရာချိုသည် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်မှ ၉၁ ဌာနအုပ်ချုပ်ရေးကို ကလောင်ဖြင့် တိုက်ဖျက်ရုံမျှမက မြန်မာ့အလင်းဦးချစ်မောင် (နောင်ဂျာနယ်ကျော်)၊ ဘားမား ဂျာနယ် ဦးထွန်းသန်း၊ ရဲသတင်းစာဦးဘရှိန် (မဟာဆွေ)၊ တို့ပမာသတင်းစဉ် သခင်တင်မောင်တို့နှင့်တွဲ၍ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ၏ ၉၁ ဌာနအုပ် ချုပ်ရေးတွင် ရာထူးမယူရန် စုပေါင်းကြိုးစားခဲ့သေးသည်။ နဂါးနီစာအုပ်အသင်းမှ တောင်းခံသော အကူအညီများကိုလည်း တတ်အားသရွေ့ ကူညီခဲ့သည်။ ဆရာချို သည် ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံအတွင်း ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် သခင် ထိပ်တင်ကိုယ်တော်ကြီး၊ သခင်နု၊ တက်ဘုန်းကြီးသိန်းဖေ (သိန်းဖေမြင့်) တို့နှင့် အတူ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ခေတ္တပမ်းဆီအရေးယူခြင်းခံခဲ့ရသည်။

ထိုစဉ်အတွင်း ၁၉၃၉ ခုနှစ်ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးအမျိုးသမီးအဖွဲ့ကို ရန်ကုန်မြို့၌ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရာ အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဆရာချို၏ဇနီးဒေါ်လှမေ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အတွင်းရေးမှူးမှာ ဒေါ်ခင် မျိုးချစ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် မြို့မဦးဘလွင်၊ သခင်နု၊ ဒေါ်မြစိန် (အမ်အေ၊ ဘီလစ်) တို့နှင့်အတူ ဦးဘချိုသည် တရုတ်နိုင်ငံသို့ မိတ်ဆက်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် သွားရောက်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး အိပ်ချ်ဂျီဝဲလ် (H.G. Wells) မြန်မာပြည်သို့ရောက်နေစဉ် ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့တွင် မြန်မာ စာရေးဆရာ ၄၆ ဦးက အိပ်ချ်ဂျီဝဲလ်အား ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်လှေလှော်အသင်း၌

တွေ့ဆုံညှို့ခံခဲ့ရရာမှ စာရေးဆရာများစုစည်းမိသည်။ ယင်းနောက် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် စာရေးဆရာကြီးပီမိုးနင်းကွယ်လွန်သောအခါ စာရေး ဆရာများရန်ကုန်အရှေ့ပိုင်းကရိုလမ်း (ဗိုလ်မြတ်ထွန်းလမ်း) မက်သဒစ်ကျောင်း၌ ထပ်မံဆုံတွေ့ခဲ့ရာမှ စာရေးဆရာအသင်းစတင်တည်ထောင်ခဲ့ရာ ဒီးဒုတ် ဦးဘချို အား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်တင်မြှောက်ခဲ့ကြသည်။ အမှုဆောင်များမှာ မဟာဆွေ၊ ဂျာနယ် ကျော်ဦးချစ်မောင်၊ မြို့မမောင်၊ သင်္ခါ၊ ရဲထွတ်၊ ဇဝန၊ ရဲသမိန်နှင့် ရန်အောင် တို့ဖြစ်သည်။

ထိုနှစ်မှာပင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်မှူး ဂီတသုတေသနပညာရှင် ဦးခင်ဇော် (ဆရာကေ) ၏ မြန်မာသီချင်းကြီးသီချင်းခံ၊ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယား၊ ဘောလယ်၊ ရတု၊ ရကန်၊ လူးတား၊ ချင်း၊ မောင်ကွန်းတို့ကို မူမှန်အသံသွင်းနိုင် ရေးအတွက် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ဦးဘချို၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် အဝေးရောက်မင်း ဦးအောင်ကြီး၊ ဒေါ်စောမြအေးကြည်၊ သီပေါနရည်တော်အဖွဲ့သားများက ကူညီ ခဲ့ကြသည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ ရက်တွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မြန်မာပြည်သို့ ကူးစက်လာရာ ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုသည် အဝေးရောက်မင်း ဦးအောင်ကြီးရှိရာ ရွှေဘို သို့စစ်ရှောင်ခဲ့သည်။ ရွှေဘိုတွင် ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးစာရွက်စာတမ်းများ ရေးသား ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။ မန္တလေးထောင်တွင်းရှိ သခင်နု၊ သခင်စိုး၊ သခင်ဗဟိုနန်းတို့ တရုတ် ပြည်သို့သွားနိုင်ရန် တရုတ်အစိုးရကိုယ်စားလှယ် ဂျင်နရယ်ဝမ်းနှင့် ဆက်သွယ် ပေးခဲ့သည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင် ဦးဘချိုသည် ဂျပန်ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် နာ မည်ထွက်နေရာ အသက်ဘေးလုံခြုံရေးအတွက် တွဲတေးဘက်တွင် ခိုလှုံနေခဲ့ရ သည်။ ဦးဘချို၏လုံခြုံရေးအတွက် သခင်နု၊ ဗိုလ်လက်ျာတို့က စီစဉ်ပေးခဲ့သည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင် ထုတ်ဝေသောစာရေးဆရာမဂ္ဂဇင်းတွင် ဂီတဆောင်းပါးများရေး သားခဲ့သည်။

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးပြီးနောက် ၁၉၄၅ ခုနှစ်ဇွန်လ ၄ ရက်နေ့တွင် ဖတပလခေါ် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်း ရာ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ဝင် ၁၆ ဦးတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်ခဲ့သည်။ စစ်ပြီးနောက် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်ကို ပြန်လည်ထုတ်ဝေ၍ ဖဆပလကို ထောက်ခံအားပေးခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော ကြားဖြတ်အစိုးရအဖွဲ့၌ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး အဖြစ် ၁၉၄၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့သည်။

ယင်းနောက် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှ ကြီးမှူးသော ချင်းဗမာချစ်ကြည်ရေး

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ညီလာခံကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်မတ်လ ၄ ရက်မှ ၆ရက်နေ့အထိ မကွေးတိုင်း ထီးလင်း မြို့တွင် ကျင်းပရာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်စား မြန်မာအဖွဲ့ကိုဦးဆောင်၍ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ မတ်လ ၆ ရက်နေ့ညနေ ၅ နာရီတွင် ချင်း-ဗမာ ချစ်ကြည်ရေး အထိမ်းအမှတ်ကျောက်တိုင်ကို ဦးဝမ်းသူမောင်၊ ဦးဇဟူးတို့နှင့်အတူ အုတ်မြစ်ချခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၆) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးကော်မတီ၌ ပါဝင်၍ အလံ၊ သီချင်း၊ တံဆိပ် ကော်မတီသဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့နံနက် ၁၀ : ၃၀ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့အတွင်းဝန်ရုံး (နောင်ဝန်ကြီးများရုံး) ၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သောဝန်ကြီးများအစည်းအဝေးကျင်းပနေစဉ် ဂဠုန်ဦးစော၏စေခိုင်းချက်အရ လူသတ်သမားမသမာသူတို့၏ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုကြောင့် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုသည် ကျည်ဆန် ၅ ချက်ထိမှန်ကာ ကျဆုံးသွားခဲ့ရသည်။ ကြွင်းကျန်သော ရုပ်ကလပ်ကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပါအဝင် အခြားဝန်ကြီးများနှင့်အတူ ဂျူဗလီဟောမှ အာဇာနည်ကုန်းသို့ ပို့ဆောင်ပေးသွင်းသင်္ဂြိုဟ်ခဲ့သည်။

ကျဆုံးစဉ်က ဇနီးဒေါ်လှမေနှင့် သမီးမခင်ပု၊ မခင်စုတို့ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

မင်္ဂလာဒုံ ဗိုလ်သင်တန်းကျောင်းဆင်းပွဲ၌ မိန့်ခွန်းပြုကြားနေစဉ်

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး ဦးရာဇတ် (၁၈၉၁-၁၉၄၇)

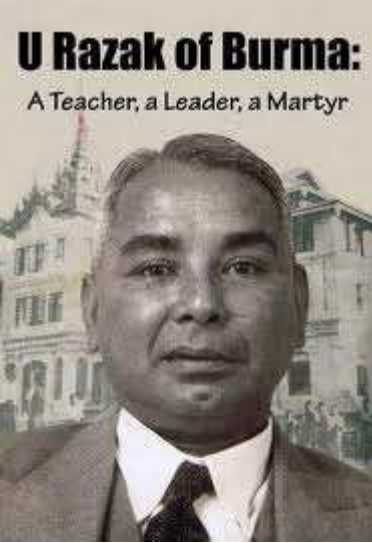
မသမာသူများ၏လုပ်ကြံမှုကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ ကျဆုံးခဲ့ရသည့် အာဇာနည်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဦးရာဇတ်ကို ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက် တနင်္လာနေ့တွင် မိတ္ထီလာမြို့၌ ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ အဖ ရဲဝန်ထမ်း တိုက်ပိုင်အက်စ်ပက်တော် (Circle Inspector of Police) မစ္စတာအေရာမန်၊ အမိ ဒေါ်ငြိမ်းလှတို့ဖြစ်သည်။ ဖခင်မှာ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်၊ မိခင်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်၍ မွေးချင်း ၁၃ ယောက်တွင် တတိယမြောက်ဖြစ်

သည်။ ဆွေမျိုးသားချင်းများက 'ဘာဘူကြီး'၊ 'ကိုကိုလေး' ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။
ငယ်စဉ်ကပင် မိခင်ထံမှ ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုများကို လက်ခံရရှိသည်။
မန္တလေးနန်းရှေ့ ရွှေကျောင်းဆရာတော် ဦးသီလဝံသထံ ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။
အသက် ၆ နှစ်အရွယ် ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့ ဝက်စလီယန် မိန်းကလေး
ကျောင်း၌ စတင်ပညာသင်ကြားသည်။ ၄ တန်းအောင်လျှင် ဝက်စလီယန်
ယောက်ျားကလေးအထက်တန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ပညာသင်ရာ ၈ တန်းတွင်
ပညာထူးချွန်၍ ၉ တန်းကို ကျော်ကာ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းဖြေဆိုခဲ့ရသည်။ ၁၉၁၄
ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းကို ပါဠိ၊ အင်္ဂလိပ်စာဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ကြားနေစဉ် ဒုတိယနှစ်၌ အင်္ဂလိပ်စာစီစာကုံး
ပြိုင်ပွဲတွင် ပထမရ၍ 'ဘိုင်မျှား' ရွှေတံဆိပ်ဆုရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ် ဝိဇ္ဇာ
ပထမနှစ်တွင် စာမေးပွဲဖြေနေသည့် အခြားကျောင်းသားများကို အဖြေကူညီရေး
ပေးရာမှ သူငယ်ချင်း ခင်မောင်လတ် (နောင် ဖြန့်ဖြူးရေးမင်းကြီး ဦးခင်မောင်
လတ်) နှင့်အတူ စာမေးပွဲဖြေခွင့် ၂ နှစ်အပိတ်ခံရသည်။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင်
ကျောင်းပြန်တက်ရာ ဘီအေ (B.A) နောက်ဆုံးနှစ်၌ ကျောင်းသားသပိတ်တွင်
ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် ဗဟန်းအမျိုးသားကောလိပ်မှ B.A (Nat) ဘွဲ့ရ
ခဲ့သည်။ ဘွဲ့ရပြီးနောက် မန္တလေးမြို့ ဗဟိုအမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်း (ယခု

အထက - ၂ မန္တလေး) တွင်
ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးအဖြစ်
၁၉၄၂ ခုနှစ် အထိ ထမ်းရွက်ခဲ့
သည်။ ဆရာကြီးသည် ၎င်း
ကျောင်းမှ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ
ဝင် မျိုးချစ်လူငယ်များစွာကို မွေး
ထုတ်ပေးခဲ့သူအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့
သည်။ ဆရာကြီး ဦးရာဇတ်၏ ဦး
ဆောင်မှုကြောင့် မန္တလေးဗဟို
အမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်း
သည် ရန်ကုန်မြို့မှ အထက်တန်း
ကျောင်းပြီးလျှင် အအောင်မြင်ဆုံး
စံပြအမျိုးသား ကျောင်းကြီးအဖြစ်
သတ်မှတ်ခံရသည်။ ကျောင်းတွင်
တူညီဝတ်စုံများ စနစ်တကျ ဝတ်

ဆင်စေခြင်း၊ ကျောင်းသားများ အင်္ဂလိပ်စကား ပြောကျွမ်းကျင် ရေးအတွက် Lock-keeper System သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ ကျောင်းသားများ အားကစား ထူး ချွန်ရေးအတွက် လက်ဝှေ့သင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း၊ မြန်မာ စာပေနှင့် မဟာဂီတနား လည်နိုင် ရေးအတွက် ဆရာကြီး ရွှေပြည်ဦး ဘတင်အား သင်တန်းဖွင့်ပေးခြင်း၊ တူညီဝတ်စုံများနှင့် ရဲတပ်၊ ရဲညွန့် တပ်၊ ဘင်ခရာတီးဝိုင်းများ ဖွဲ့စည်း ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ သည်။ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ပါဠိနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို ကိုယ်

တိုင်သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ကိုလိုနီခေတ်အတွင်း ကျောင်းသားများအား လက်ရုံးရည်၊ နှလုံးရည်ဘက်စုံ၊ အားကစား ဂီတ အစစ တတ်မြောက်စေရုံမျှ သာမက လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ကေဒါများအဖြစ် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခဲ့သည်။

ဆရာကြီးသည် ၁၉၃၀-၃၁ ခုနှစ် မန္တလေးဥပစာကောလိပ်၊ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ဒုတိယတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသပိတ်၊ ၁၉၃၈ ခုနှစ် တတိယရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သပိတ်နှင့် ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံတို့တွင် နောက်ကွယ်မှ အကြံပေး၍ အား ပေးကူညီခဲ့သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဒုတိယအကြိမ်ညီလာခံကို ၎င်း၏ကျောင်းတွင် ကျင်းပခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ထိုညီလာခံ သို့ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုအောင်ဆန်းနှင့်အတူ အိန္ဒိယကွန်ဂရက်ပါတီ ခေါင်းဆောင် ပဏ္ဍိတ်ဂျဝါဟလာနေရှူးနှင့် သမီးအင်ဒီရာဂန္တီ (နောင်ဝန်ကြီးချုပ်) တို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ဆရာကြီးဦးရာဇဝတ်သည် အင်္ဂလိပ်စာအရေးအသားကောင်းမွန်၍ စာနယ် ဇင်းများ၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ စစ်မဖြစ်မီ မန္တလေးသူရိယသတင်းစာတွင် မောရစ်ကောလစ်ရေးသော ထရိုင်ရယ် အင်ဘား မား (Trials in Burma) စာအုပ်မှ အခန်းတစ်ခန်းကို 'ကင်မရွန်းတပ်မှ စစ်ဗိုလ် ကလေး'အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။ အဆိုပါစာအုပ်ကို အစအဆုံး တပည့်

ဖြစ်သူ မအာမာ (လူထုဒေါ်အမာ) အား ဘာသာပြန်ဆိုစေခဲ့ရာ လူထုဒေါ်အမာက ‘ဗမာပြည်တွင်စစ်ဆေးခဲ့သောအမှုအခင်းများ’ အမည်ဖြင့် ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် လန်ဒန်မြို့မှ အလမ်တင်နီဘင်ဂျက်ဆီ ရေးသားခဲ့သော ‘Lacquire Lady’ (ယွန်းခင်ခင်) ဝတ္ထုတွင် သီပေါမင်းနှင့် စုဘုရားလတ်တို့အား ဂုဏ်သရေပျက်စေရန်ရည်ရွယ်၍ အင်္ဂလိပ်မြန်မာစစ်ဖြစ်ရခြင်းသည် မြန်မာတို့အပြစ်ဟု ရေးသားထားရာ ထိုဝတ္ထုကို ချေပသည့်အနေဖြင့် မန္တလေးသုရိယသတင်းစာတွင် ‘ရွှေနန်းတော်ကြီး၏ အတွင်းရေးမှူးများ (သို့မဟုတ်) လက်ထက်တော်ကြီးအချိန်က အရေးအခင်းများ’ ဟူသော စာတမ်းကို ရေးသားခဲ့လေသည်။

၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ရွှေဘိုသူ ဒေါ်ခင်ခင်နှင့်လက်ထပ်၍ သားသမီး (၃) ဦး (ကိုတင်မြင့်၊ မခင်စိန်၊ ကိုလှကြည်) ထွန်းကားခဲ့သည်။ ဆရာကြီးသည် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်အလွန်ထက်သန်၍ မန္တလေးဗဟိုအမျိုးသားကျောင်းကြီးကို အလွန်သံယောဇဉ်ကြီးသူဖြစ်သောကြောင့် လက်ထပ်သောနေ့က ဇနီးဖြစ်သူဒေါ်ခင်ခင်အား ‘ကျုပ်အမေ့ကျုပ်ကျောင်းကိုတော့ မပုတ်ခတ်နဲ့၊ တခြားဘာမဆိုလုပ်နိုင်တယ်’ ဟု ပြောခဲ့သည်။

၁၉၄၂ ခုနှစ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးကူးစက်လာချိန်တွင် မင်းကွန်းအလယ်တောရချောင်သို့ မိသားစုနှင့်အတူ စစ်ပြေးခိုလှုံခဲ့သည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် မန္တလေးမြို့ကို ဂျပန်တို့သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် မန္တလေးမြို့ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ချယ်ယာမင်အဖြစ် ခန့်အပ်ခံရသည်။ ဗုံးဒဏ်ကြောင့် မင်းကွန်းတွင် ပြန်လည်နေထိုင်ခဲ့ရာ ဗိုလ်မှူးဖိုးကွန်းမှတစ်ဆင့် တပ်မတော်ပညာရေးဌာနတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဖိတ်ခေါ်ချက်ရရှိခဲ့သည်။ ဖိတ်ခေါ်ချက်ကို လက်ခံပြီးနောက်တနေ့ ၁၉၄၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်တွင် ဂျပန်တို့၏ ဖမ်းဆီးစစ်ဆေးခြင်းခံရသည်။ စစ်ကိုင်းမြို့ အချုပ်ခန်းတွင် စစ်ဆေးပြီး ရွှေဘိုထောင်၊ မန္တလေးထောင်တို့တွင် အကျဉ်းချထားသည်။ ရွှေဘို ထောင်တွင် အကျဉ်းချခံနေရစဉ် ဆရာကြီး၏ တပည့်ဖြစ်သူ ဗိုလ်ကြီးခင်ညို၊ တပည့်ဟောင်းကိုချစ်ဆွေ (နောင်ဆရာကြီး၏ အပါးတော်မြဲ ဦးချစ်ဆွေ) တို့က ထောင်မှူးနှင့်ညှိ၍ ခိုးထုတ်ရန်စီစဉ်သည်ကို လက်မခံဘဲ အတူအဖမ်းခံရသူများကို ခွဲမထားရက်၍ ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ မန္တလေးနန်းတွင်းထောင်ကို မဟာမိတ်များဗုံးကြဲပြီးနောက် ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် မန္တလေးထောင်မှ အကျဉ်းသားများ လွတ်ပေးရာမှ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ဖက်ဆစ်အကျဉ်းသားအဖြစ်

ရက်ပေါင်း ၁၉၁ ရက်တိတိ ခံစားခဲ့ရသည်။

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးပြီးနောက် ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းသော အထက်မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဖတပလ (ဖဆပလ) အဖွဲ့ကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၄ ရက်မှ ၂၆ ရက်အထိ ပျဉ်းမနားမြို့တွင်ကျင်းပသော မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ မြန်မာ့မဟာမိတ်ဆလင် ကွန်ဂရက်၏ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်ခံရ၍ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကို ထောက်ခံခဲ့သည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကျင်းပသော ရွှေတိဂုံ ဘုရားအလယ်ပစ္စယ်ဖဆပလညီလာခံသို့ မန္တလေးခရိုင် ဖဆပလဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော ကြားဖြတ်အစိုးရအဖွဲ့တွင် ပညာရေးနှင့် အမျိုးသားစီမံကိန်းဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခံရသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ကျင်းပသော တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွင် မန္တလေး အရှေ့ပိုင်းမှ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသည်။

ပညာရေးဝန်ကြီးအဖြစ် မန္တလေးမြို့တွင် ဥပစာကောလိပ်ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ရေးနှင့် အထက်မြန်မာပြည်သီးခြားတက္ကသိုလ်အဖြစ် တိုးတက်စေရန် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ဦးကိုလေး (နောင် မန္တလေး တက္ကသိုလ် ဒုတိယအဓိပတိ၊ စာရေးဆရာ ဇေယျာမောင်) အား ရွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့သည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၏ ပထမဆုံးဆောက်လုပ်ခဲ့သော အဆောင်ကို နောင်အခါ ဆရာကြီးဦးရာဇတ်ကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ရာဇတ်ခန်းမဆောင် (Razak Hall) ဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။

ပညာရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမဒရပ်မြို့၌ ကျင်းပသော အာရှညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ဆရာကြီးသည် ရန်ကုန်မြို့အတွင်းဝန်ရုံး၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေး ကျင်းပနေစဉ် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် နံနက် ၁၀နာရီ ၃၀မိနစ်တွင် မသမာသူတို့၏ လုပ်ကြံမှုကြောင့် ကျည်ဆံ (၆) ချက်ထိမှန်ကာ ကြွင်းကျန်သော ရုပ်ကလာပ်ကို တာမေ့မူဆလင်သူသန်၌ ဆရာကြီး၏ သက်တော်စောင့်ရဲဘော်ကိုထွေးနှင့်အတူ ယှဉ်၍ ဂူသွင်း သင်္ဂြိုဟ်ထားသည်။

ကျောင်းသားဘဝက ကိုအောင်မိုး

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး မန်းဘခိုင် (၁၉၀၃-၁၉၄၇)

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော ကြားဖြတ်အစိုးရအဖွဲ့တွင် စက်မှုလက်မှုနှင့် အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သော ကရင်အမျိုးသားအာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး မန်းဘခိုင်ကို ဟင်္သာတခရိုင်၊ ယုန်တလင်းကျေးရွာ၌ အဘ ယုန်တလင်းရွာသူကြီး မန်းပေကုန်းနှင့် အမိဒေါ်ပုတို့မှ ၁၉၀၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၆ ရက် တနင်္လာနေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည့် သားသမီး (၁၀) ဦးအနက် စတုတ္ထမြောက်သားဖြစ်သည်။ ညီဖြစ်သူ မန်းဘဆိုင် (၁၉၀၆-၁၉၅၅) သည် ဟင်္သာတခရိုင် မဲဆန္ဒနယ်မြေမှ အမတ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။

မန်းဘခိုင်သည် ငယ်စဉ်က ဟင်္သာတမြို့ အေဘီအမ် (A.B.M) ကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် (၇) တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဘားမားရိုင်ဖယ်တပ်သို့ ဝါသနာအလျောက်ဝင်ခဲ့ရာ မိဘများက သဘောမတူသဖြင့် နောက်ဆုံး တပ်ထဲမှ ထွက်လိုက်ရသည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်မြို့ရှိ အေစကော့ကုမ္ပဏီတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သည်။ ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် မိမိလက်အောက်မှ ကရင်အမျိုးသားစာရေးတစ်ဦးကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုမ္ပဏီမန်နေဂျာနှင့် သဘောမတိုက်ဆိုင်ဖြစ်ကာ အလုပ်မှ ထွက်လိုက်သည်။

လခစားအလုပ်မှ ထွက်ပြီးနောက် မန်းဘခိုင်သည် ယုန်သလင်းရွာသို့ပြန်ကာ ညီအစ်ကိုများစု၍ “အောင်ခင်နှင့်ညီများ” ကုမ္ပဏီတည်ထောင်၍ စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ရင်း ကလေးသူငယ်များအား ကရင်ဘာသာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းကို ဦးစီးဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ အရောင်းအဝယ်ကိစ္စ၊ ကျောင်းကိစ္စများအတွက် ရန်ကုန်မြို့သို့ မကြာခဏ ရောက်ရှိခဲ့ရာ ကရင်ခေါင်းဆောင်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဆစ်ဒနီ ဦးလူနီ၊ ဆရာကြီး မန်းရွှေဘ (သရာရွှေဘ) တို့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမိရာမှ ကရင်လူငယ်များ အစည်း

အရုံးကိုလည်း စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ကရင်လူငယ်များအစည်းအရုံးဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၀ မှ ၁၄ အထိကျင်းပသော ပထမဆုံးအကြိမ် အောက်လွတ်တော်အမတ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် မန်းဘခိုင်သည် မအူပင်မြောက် ပိုင်းမှ လွတ်တော်အမတ်အဖြစ် ဝင်ရောက်အရွေးခံခဲ့ရာ နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံ မရင့်ကျက်သောကြောင့် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၃၇ ခုနှစ် မတ်လတွင် ပုသိမ်မြောက်ပိုင်းအမတ်တနေရာအတွက် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရာ၊ မန်းဘခိုင်သည် အရွေးခံရသည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် မတ်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပဲခူးမြို့ သူဌေး ဦးအဖောက်၏သမီးထွေး ဒေါ်ခင်နီနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် တွင် မန်းဘခိုင်သည် တရားရေးဝန်ကြီး စောဖေသာ၏ အတွင်းဝန်အဖြစ် ခန့် ထားခြင်းခံရသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးတွင် ဟင်္သာတခရိုင်မှ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သလို၊ ကရင်-ဗမာချစ်ကြည်ရေးကို အလေးထား ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ စစ်ပြီးခေတ်တွင် ဖဆပလဗဟိုအမှုဆောင်လူကြီး တစ်ဦးဖြစ်လာသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော ဘုရင်ခံအမှုဆောင်ကောင်စီ၌ မန်းဘခိုင်သည် အလုပ်သမားနှင့်စက်မှုလက်မှုဌာနဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခံရသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်သော ကြားဖြတ် အစိုးရအဖွဲ့၌ စက်မှုလက်မှုနှင့် အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီးအဖြစ် ဆောင် ရွက်နေစဉ်အတွင်း ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀း၃၇ နာရီတွင် လူသတ်သမားတို့၏ ကျည်ဆန် ၁၅ ချက် ထိမှန်ကာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အတူ မသမာသူလူသတ်သမားတို့ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုကြောင့် ကျဆုံးခဲ့ရပေ သည်။ ကြွင်းကျန်သော ရုပ်ကလာပ်ကို ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် အာဇာနည်ကုန်း၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့် အတူ ဂူသွင်းသင်္ဂြိုဟ်ထားသည်။

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး ဦးဘဝင်း (၁၉၀၁-၁၉၄၇)

အမျိုးသားအာဇာနည် ခေါင်းဆောင်ကြီး ဦးဘဝင်းမှာ နတ်မောက်မြို့ ရှေ့ နေဦးဖာနှင့်ဒေါ်စုတို့၏ သားသမီး (၉) ဦးအနက် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ မွေး သက္ကရာဇ်မှာ ၁၉၀၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၁ ရက် အင်္ဂါနေ့ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏အစ်ကိုကြီးဖြစ်သည်။ ဦးဘဝင်း၏ ဇာတာ အမည်မှာ မောင်စံတင်ဖြစ်သည်။

၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် နတ်မောက်အလယ်တန်းကျောင်းမှ သတ္တမတန်းအောင်မြင်သည်။ ဦးဘဝင်းသည် ငယ်စဉ်ကပင် ပညာကို အလွန်လိုလားသည်။ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း အလွန်ကြိုးစားပြီးလျှင် ညီငယ်များအားလည်း အလွန်တတ်စေချင်သည်။ မြန်မာလို ကိုးတန်းအောင်မြင်ပြီးနောက် အလယ်တန်းဆရာဖြစ်စာမေးပွဲကိုလည်း အောင်မြင်သောအခါ နတ်မောက်မြို့၌ ပင် ကျောင်းအုပ်ခေတ္တလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရေနံချောင်း၌ ကျောင်းဆရာ၊ ဘီအိုစီစာရေးဘဝဖြင့် ကျင်လည်ရင်း အင်္ဂလိပ်စာအလွတ်ပညာသင်ကျောင်းမှ ဆယ်တန်းကို သုံးဘာသာ ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်ရုံမက ပထမလည်း ရခဲ့သည်။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် မန္တလေး ဥပစာကောလိပ်၌ ဆက်လက်သင်ကြားရာ ၁၉၂၇ တွင် L.Sc (သိပ္ပံဥပစာတန်း) တွင် သင်္ချာဘာသာဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ယင်းနောက် ရန်ကုန်ယူနီဗာ စတီကောလိပ်သို့ ဆက်လက်သင်ယူရာ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ သင်္ချာဂုဏ်ထူးတန်းအောင်၍ ဘီအက်စ် (B.Sc) ဘွဲ့ရသည်။ ပထမဆုံးတက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရ နတ်မောက်သားလည်းဖြစ်သည်။ ဘွဲ့ရပြီးနောက် ရေနံချောင်းအမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်းတွင် အထက်တန်းပြဆရာ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဖြူးမြို့အမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်းတွင် အတန်းကျောင်းအုပ်အဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် တောင်တွင်းကြီးမြို့မှ ဦးအံ့ကြီး၊ ဒေါ်ရွှေမေတို့၏သမီး ဒေါ်ခင်စောနှင့် လက်ထပ်ခဲ့၍ သားသမီး ၆ ဦး (မတင်လှဝင်း၊ ကိုစောဝင်း၊

ကိုအေးဝင်း၊ မခင်မြဝင်း၊ ကိုစိန်ဝင်း (ယခုပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသား ညွှန်ပေါင်းအစိုးရ NCGUB ၏ ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာစိန်ဝင်း)၊ ကိုထွေးဝင်း တို့ ထွန်းကားခဲ့သည်။

စစ်ပြီးခေတ်တွင် ရေနံချောင်းမြို့နယ် ဖဆပလဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။ ထို့ နောက် မကွေးမြို့နယ်၊ အနောက်မြောက်လွတ်တော်အမတ်လောင်း တနေရာ တွင် ဝင်ရောက်အရွေးခံခဲ့ရာ ရွေးချယ်ခံရသည်။

ယင်းနောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ်မေလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးစီးသော ဖဆပလကြားဖြတ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တွင် ထောက်ပံ့ရေးနှင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေး ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်လည်း ဖြစ်သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၉ ရက် စနေနေ့နံနက် ၁၀ နာရီ ၃၇ မိနစ်တွင် လူသတ်သမားတို့၏ ကျည်ဆန် ၈ ချက်ထိမှန်ကာ ညီဖြစ်သူ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နှင့် အခြားဝန်ကြီးများနှင့်အတူ လုပ်ကြံခံရပြီး ကျဆုံးခဲ့သည်။ ဦးဘဝင်းသည် ပညာတော်၏။ စာရိတ္တကောင်း၏။ သူတပါးအား ကူညီလို၏။ လိမ့်ခြင်း၊ ကောက်ခြင်းကို အလွန်စက်ဆုပ်၍ ငွေမက်သူ၊ ရာထူးမက်သူ၊ ဖော်လံဖားသူများ ကို အလွန် စက်ဆုပ်၏ဟူ၍ အများက မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းခံရသော

ခေါင်းဆောင်များအတွက် အမှတ် တရဝမ်းနည်းစကားကို အသံလွှင့် ပြောကြားရာတွင် ဦးနုက “ဦးဘ ဝင်းသည် ကျနော်နှင့်ကောလိပ်၌ အတူတူတက်ရောက်ခဲ့သူ တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် နိုင်ငံရေး နယ်ထဲသို့ နောက်ကျမှ ဝင်ရောက် ခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်သော်လည်း သူ၏ ကိုယ်ပိုင် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးများ နှင့် အကျင့်မပျက်မှုက သူ့ယခု ထမ်းဆောင်နေသောနေရာနှင့် ထိုက်တန်သူဖြစ်ခြင်းကြောင့်

ဦးဘဝင်း၏သား ဒေါက်တာစိန်ဝင်း

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

အမှုဆောင် ကောင်စီစာရင်းတွင် သူ့အားထည့်သွင်းရန် ကျနော်စိတ်ကူးရခဲ့ပြီး ဗိုလ်ချုပ်နှင့် မေမြို့ (ပြင်ဦးလွင်မြို့) ၌ တွေ့ကြုံစဉ်က ကျနော်ကိုယ်တိုင် အကြံပြု ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်” ဟု ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့သည်။

ဦးဘဝင်းသည် မသေဆုံးမီ ၁၄ ရက်လောက်မှာပင် ရေနံချောင်းမြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့လာပြီး ယခုလက်ရှိ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နေ ထိုင်သော ဗဟန်းမြို့နယ် တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း အမှတ် ၅၄ နှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင် လမ်းတဘက်ခြမ်းရှိ အမှတ် ၅၁ နေအိမ်တွင် နေထိုင်ခဲ့သည်။

ဦးဘဝင်း၏ ကြွင်းကျန်သောရုပ်ကလာပ်ကို ရန်ကုန်ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး ရင်ခွဲရုံမှတစ်ဆင့် “ဂျူဗလီဟော” သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ နိုင်ငံတော်ဈာပနွံဖစ် ထားရှိ ခဲ့ပြီး၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် အာဇာနည်ဗိမာန်၌ ဂူသွင်းသင်္ဂြိုဟ်ခဲ့လေသည်။ အာဇာနည်ဦးဘဝင်း၏ ဇနီးဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်စောသည် အသက် (၁၀၁) နှစ်အရွယ် ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့ နံနက် ၂ နာရီတွင် အမှတ် ၅၁၊ တက္ကသိုလ် ရိပ်သာလမ်း ဗဟန်းမြို့နယ်၌ ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည်။

ပိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပင်လုံစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးနေစဉ် (၁၂၀၂-၁၉၄၇)

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီး စဝ်စံထွန်း (၁၉၀၇-၁၉၄၇)

အာဇာနည် မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီး စဝ်စံထွန်းကို မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီး စဝ်ခွန် ထီးနှင့် မြောက်နန်းဆောင်မဟာဒေဝီ နန်းစိန်ဥတို့မှ ၁၉၀၇ ခုနှစ် မေလ ၃၁ ရက်နေ့ သောကြာနေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။

တောင်ကြီးမြို့ ရှမ်းစော်ဘွားသားများ အထက်တန်းကျောင်းမှ ဒဿမတန်း အောင်မြင်ခဲ့သည်။ မန္တလေးပုလိပ်အတတ်သင်ကျောင်းလည်း တက်ခဲ့ဖူးသည်။ ထို့

နောက် ပုလိပ်အရာရှိအဖြစ် ခေတ္တအမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် စော်ဘွားအဖြစ် ရွေးချယ်ခံရပြီး မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးအဖြစ် အခမ်းအနားဖြင့် ခံယူခဲ့သည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် မိုးမိတ်စော်ဘွားကြီး၏သမီး စဝ်ခင်သောင်းနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ ထွန်းကားလာစေရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သူတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ အင်္ဂလန်ပြည်မှ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ခေတ်မီစာအုပ်များ၊ ကိရိယာတန်ဆာပလာများနှင့် သီးနှံမျိုးစေ့များကိုပင် မှာယူတင်သွင်းခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီး၍ အင်္ဂလိပ်များ မြန်မာနိုင်ငံပြန်ဝင်လာသော် ယင်းတို့နှင့်အတူ ပါလာသော စက္ကူဖြူအုပ်ချုပ်ရေးကို ဆန့်ကျင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ တောင်တန်းနှင့် မြေပြန့်သွေးခွဲ၍ အုပ်ချုပ်သည်ကို မလိုလား၍ မြေပြန့်နှင့် တောင်တန်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် လုံးပမ်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ တောင်တန်းနှင့် မြေပြန့်သွေးခွဲ၍ အုပ်ချုပ်သည်ကို မလိုလားခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ပင်လုံစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးရာတွင် ရှမ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင်အဖြစ် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ပြည်ထောင်စုနှင့်ပြည်နယ်များဆိုင်ရာ ဆပ်ကော်မတီ လူနည်းစုဆိုင်ရာ ဆပ်ကော်မတီ၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးကော်မတီတို့တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်သော ကြားဖြတ်အစိုးရအဖွဲ့တွင် အတိုင်ပင်ခံ တောင်တန်းဒေသရေးရာဝန်ကြီး ဖြစ်လာသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀ နာရီ ၃၇ မိနစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့နှင့်အတူ အစည်းအဝေးတက်ရောက်နေစဉ်အတွင်း လုပ်ကြံခံရသူများထဲတွင် ပါဝင်ခဲ့ပြီး သေနတ်ဒဏ်ရာဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့ မွန်းတည့် ၁၂ နာရီတွင် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၌ ကွယ်လွန်ခဲ့ရလေသည်။ စဝ်စံထွန်းသည် ရန်ကုန်အထွေထွေပြည်သူ့ဆေး

အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး စဝ်စံထွန်းမိသားစု

ရုံကြီးတွင် တာဝန်ကျနေသူဆရာတစ်ဦးကို သတိပြန်လည်လာတိုင်း “တခြားလူတွေကို ဂရုစိုက်ပါ။ သူတို့က ကျနေတဲ့ထက် ပိုထိခိုက်တယ်” ဟု ညည်းတွားခဲ့ကြောင်း ပြန်ပြောင်းပြောပြသည်။

အာဇာနည်စဝ်စံထွန်း၏ ရုပ်ကလာပ်ကို ရန်ကုန်မြို့မှ မိုင်းပွန်မြို့သို့ ရထားဖြင့် ရွှေညောင်မြို့သို့ လည်းကောင်း၊ ရွှေညောင်မြို့မှ ၄၄ မိုင်ဝေးသော မိုင်းပွန်မြို့သို့ မော်တော်ယာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း အဆင့်ဆင့်သယ်ဆောင်၍ ရှမ်းရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအတိုင်း ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာ မီးသင်္ဂြိုဟ်ခဲ့သည်။ ကြွင်းကျန်သည့် အရိုးပြာကို မိုင်းပွန်မြို့နှင့် ရန်ကုန်မြို့အာဇာနည်ကုန်းတို့တွင် အထိမ်းအမှတ်အုတ်ဂူတည်ခဲ့သည်။

ကျဆုံးစဉ်က သမီးကြီးစဝ်သုနန္ဒာ၊ သားစဝ်ဆေးဟုန်၊ သားစဝ်ခိုင်ဖ၊ သမီး

ငယ်စပ်မြင့်ကြည် (ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် လက်ထောက်စာကြည့်တိုက် များ) တို့ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ စစ်ဆေးဟုန်သည် ယခုအခါ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ ဆစ်ဒနီမြို့တွင် ဇနီးသည်နှင့် တကွ သမီးသုံးယောက်၊ သားတစ်ယောက်တို့နှင့် အတူ နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ သူသည် ၁၉၉၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ကင်ဘာရာမြို့ရှိ ဩစတြေးလျအမျိုးသား တက္ကသိုလ်တွင် ကျင်းပခဲ့သော အရှေ့တောင်အာရှနယ်စပ်ဒေသများနှင့် ပတ်သက်သော ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု၌ “ရှမ်းလူမျိုးများ ၁၉၄၇-၆၇” စာတမ်းတစ်စောင်ကို တင်သွင်းခဲ့သည်။ အဆိုပါစာတမ်း၌ “ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ပေးထားသော ကတိကို တည်လေ့ရှိသည့်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး ရှမ်းလူမျိုးတို့က သူ့အပေါ် ယုံကြည်မှုအပြည့်အဝဖြစ်ပြီး၊ ရှမ်းလူမျိုးတို့က သူ့အပေါ် ယုံကြည်မှုအပြည့်အဝရှိခဲ့သည်။ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်၌ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ အပြီး မသတ်နိုင်မှပင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ လုပ်ကြံခံရမှုကြောင့် နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာတွင် ရှမ်းလူမျိုးများအပေါ် ကျရောက်လာမည့် ကံကြမ္မာအမျိုးမျိုးတို့ အတွက် အကြီးမားဆုံးနှင့် တစ်ခုတည်းသော အခြေခံအကြောင်း အချက်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်” ဟု သုံးသပ်တင်ပြထားသည်။

မိုင်းပွန်မြို့ရှိ အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး စစ်စံထွန်း၏ အရိုးအိုးဂူပြာသာဒ်

ပျဉ်းမနားမြို့ရှိ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် (ဘီအိုင်အေ) တပ်ဖွဲ့ဝင်များအား
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း စစ်ဆေးနေစဉ်

အာဇာနည်ဦးအုန်းမောင်

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့အတွင်းဝန်များရုံး (နောင်ဝန်ကြီးများရုံး) ၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးပြုလုပ်နေစဉ် ဂဠုန်ဦးစော၏စေခိုင်းချက်အရ သူ၏ နောက်လိုက်များလက်ချက်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ သခင်မြ၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ ဦးရာဇတ်၊ ဦးဘဝင်း၊ မန်းဘခိုင်၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးစပ်စံထွန်း၊ ရဲဘော်ကိုထွေးတို့နှင့်အတူ ကျဆုံးခဲ့သော အာဇာနည်ဦးအုန်းမောင်ကို မင်းဘူးမြို့တွင် ၁၉၁၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၌ အဖမစ္စတာ အိပ်ချ်ဒဗလျူတရပ်တိုက်ရိန်း၊ အမိဒေါ် ရွှေမြင့်တို့မှ ဖွားမြင်ခဲ့သည့် ဒုတိယသားဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တပ်ရင်းတွင် တပ်ခွဲတပ်ထောက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာတန်းအောင်သည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ဘီစီအက်စ် (B.C.S) ကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ဖြေဆိုသူ သုံးဦးအနက် ဦးအုန်းမောင်သည် ပထမရခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့ အရှေ့နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်အဖြစ် ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် မြစ်ကြီးနားအရေးပိုင်အဖြစ် ခန့်အပ်ခံရသည်။ ထို့နောက် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး စောစံဘိုးသင်၏ ဒုတိယအတွင်းဝန်အဖြစ် ခန့်အပ်ခံရသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့နံနက် ၁၀ နာရီ ၃၇ မိနစ်တွင် ကျည်ဆံ ၅ ချက်ထိမှန်ကာ ကျဆုံးခဲ့ရသည်။

ထိုနေ့ ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေးတွင် အလှည့်ကျအစိုးရအတွင်းဝန်မှာ ဦးအုန်းမောင်ဖြစ်သည်။ ဦးအုန်းမောင်ရောက်လာပြီး ၄ မိနစ်အကြာ နံနက် ၁၀း၃၀ တွင် လူသတ်သမားများရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနေ့အစည်းအဝေးအစီအစဉ်အရ ဦးအုန်းမောင်၏အလှည့် မကျရောက်သေးပေ။ အတွင်းဝန်ဦးကြင် (နောင်သံအမတ်ကြီး) ၏ အလှည့်ဖြစ်သည်။ ဦးအုန်းမောင်က မိမိတွင်

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

အခြားအရေးကြီးသောကိစ္စတစ်ခုရှိနေကြောင်း ဦးကြင်အားပြောဆိုခွင့်ပန်ပြီး အစည်းအဝေးသို့ ဦးစွာလာ၍ သူရေးထားသည့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစီမံကိန်း အကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြနေစဉ် လုပ်ကြံခံရခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍သာ အစည်းအဝေးအစီအစဉ်အတိုင်း ပြုလုပ်ခဲ့လျှင် သို့တည်းမဟုတ် လူသတ် သမားများ ၅ မိနစ်နောက်ကျမှ ရောက်လာလျှင် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ လုပ်ကြံခံရသည့် ရင်နှင့်ဖွယ်အဖြစ်ဆိုးတွင် ဦးအုန်းမောင်၏ အသက်တစ်ချောင်း အဆစ်ပါသွားမည်မဟုတ်ပေ။

အာဇာနည်ဦးအုန်းမောင်၏ ကြွင်းကျန်ရစ်သော ရုပ်ကလာပ်ကို ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီလ၁၁ရက်နေ့တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြောက်ဘက်စောင်းတန်းအနီးရှိ အာဇာနည်ကုန်းတွင် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့်အတူ ယှဉ်တွဲ၍ ဂူသွင်း သင်္ဂြိုဟ်ခဲ့လေသည်။

ကွယ်လွန်ချိန်၌ ဇနီးဒေါ်သိန်းကြွယ်နှင့် သားကိုတင်မောင်သိန်း၊ ကိုကို လှနှင့် ကိုမောင်မင်းမြင့်တို့ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

အာဇာနည်ရဲဘော်ကိုထွေး

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ အတွင်းဝန်များရုံး (နောင်ဝန်ကြီးများရုံး) ၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးပြုလုပ်နေစဉ် ဂဠုန်ဦးစော၏ စေခိုင်းချက်အရ သူ၏ နောက်လိုက် များလက်ချက်ဖြင့် အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း (ဒုဥက္ကဋ္ဌ၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်နိုင်ငံခြားရေး)၊ သခင်မြ (ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်တော်)၊ မန်းဘခိုင် (အလုပ်သမားနှင့်စက်မှု လက်မှုဌာန)၊ ဦးရာဇတ် (ပညာရေးဌာန)၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို (ပြန်ကြားရေးဌာန)၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးစဝ်စံထွန်း (အတိုင်ပင်ခံတောင်တန်းဒေသရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန)၊ ဦးဘဝင်း (ထောက်ပံ့ရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဌာန)၊ ဦးအုန်းမောင် (သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဌာနဝန်ကြီး၏ ဒုတိယအတွင်းဝန်) တို့နှင့်အတူ နံနက် ၁၀ နာရီ ၃၇ မိနစ်တွင် ကျည် (၄) ချက် ထိမှန်ကာ ရန်ကုန်ပြည်သူ့ ဆေးရုံကြီး၌ မွန်းလွဲ ၂ နာရီ ၅ မိနစ် တွင် ကျဆုံးခဲ့ရလေသည်။

လုပ်ကြံမှုဖြစ်ပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် ၄ နာရီ ၂၅ မိနစ်တွင် ကြေးနန်းစာအမှတ် IOR-M/4/2714 ဖြင့် ဘုရင်ခံ၏ ခေတ္တအတွင်းဝန် အာဒဗလျူဒီဖောင်လာ (R.W.D Fowler) က ဗြိတိန်နိုင်ငံရှိ အစိုးရအရာရှိ ဆာဂီဘတ်လိတ်ဝိတ် (Sir Gilbert Laithwaite) ထံသို့ ပေးပို့သော ကြေးနန်းတွင်- “အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ကျွန်တော်ယခုပေးပို့နိုင်ပါပြီ။ အမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းအဝေးပြုလုပ်နေစဉ် ယနေ့နံနက် ၁၀ နာရီခွဲ တွင် အမှတ် (၁၂) စစ်တပ်အမှတ်အသားများပါရှိသော ဂျစ်ကားတစ်စီးသည် အဝင်တံခါးမကြီး ထိုးရပ်လာခဲ့သည်။ ဂျစ်ကားထဲတွင် လူတစ်ယောက်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ စတင်းဂန်းသေနတ်နှင့် ရိုင်ဖယ်သေနတ်များကိုင်ဆောင်ထားကြသော လူ (၅) ယောက် (အမှန်မှာ ၄ ယောက်သာဖြစ်သည်။) သည် အမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းအဝေးခန်းမသို့ လှေခါးမှ တက်သွားကြသည်။ ခန်းမတံခါးအပြင်၌ စောင့်ကြပ်နေသော လက်နက်ကိုင် ပြည်သူ့ရဲဘော်တစ်ဦးက (ရဲဘော်ကိုထွေး) က သူတို့ကို တားဆီးရန်ကြိုးစားစဉ် သေနတ်ဖြင့်အပစ်ခံလိုက်ရသည်။ သူက လက်နက်ကိုင်ဆောင်လာသူများကို အမှတ် (၄) ဗမာ့ရိုင်ဖယ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။ သူသည်

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

တာမေ့မူစလင်သင်္ချိုင်းရှိ ရဲဘော်ကိုထွေးနှင့် ဦးရာဇတ်တို့၏ အုတ်ဂူ

ဆိုးဆိုးရွားရွား ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည့်အတွက် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ မပေးနိုင်ခဲ့ပါ။ စတင်းဂန်းသေနတ်ကိုင်လူသုံးယောက်သည် အမှုဆောင်အဖွဲ့ခန်းမအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ကြပြီး အထဲရှိ သူများအား သူတို့သေနတ်များဖြင့် တရကြမ်းမွေ့ရမ်းပစ်ခတ်ခဲ့ကြသည်” ဟူ၍ ပေးပို့ခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့်အတူ ကျဆုံးခဲ့သော ရဲဘော်ကိုထွေးကို ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် သိပ္ပံရပ်နေ ပင်စင်စား လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ဝန်ထောက် ဦးကိုကိုလေးနှင့် ဒေါ်မင်းရီတို့မှ ဖွားမြင်ခဲ့သည့် ဆဋ္ဌမမြောက်သားဖြစ်သည်။ ဗမာမူဆလင် ဖြစ်သည်။ နဝမတန်းအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ အသက် (၁၈) နှစ် ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ပညာရေးဝန်ကြီး ဦးရာဇတ်၏ သက်တော်စောင့်အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည်။

ကြွင်းကျန်ရစ်သော ရုပ်ကလာပ်ကို ရန်ကုန်မြို့ တာမေ့မြို့နယ် မွတ်ဆလင်သင်္ချိုင်း၌ အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီး ဦးရာဇတ်နှင့်အတူ ယှဉ်တွဲ၍ သင်္ဂြိုဟ်ထားသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဂဠုန်ဦးစော ဘာကြောင့်လုပ်ကြံခံသလဲ

ဂဠုန်ဦးစောသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ကို လုပ်ကြံခဲ့သော်လည်း အစိုးရအဖွဲ့သစ်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်မလာခဲ့ပေ။ နန်းရင်းဝန်ဖြစ်ခဲ့သော ဦးစောသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို အစက နိုင်ငံရေးသမား သခင်ပေါက်စကလေးမျှသာလျှင် မြင်ခဲ့သည်။ သူ့ဘုန်းမီးနေလတောက်ပစဉ်က ခရိုင်ရဲဝန် ဇေဇီးယားက ဆုငွေ ၅ ကျပ် ဝရမ်းထုတ်ခဲ့ဖူးသော အညတရနိုင်ငံရေးသမားကလေး

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

တစ်ယောက်ကို ထိုက်ထိုက်တန်တန်ရာထူးပေး မြှောက်စားလိုက်လျှင် မီးသေသွား လိမ့်မည်ဟု ထင်ခဲ့မိသည်။

သို့သော်-

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကား ရာထူးဖြင့် မြှောက်၍လည်း မမြှောက်၊ အာဏာ ဖြင့် ခြောက်၍လည်း မကြောက်သည့် တကယ့်မျိုးချစ်ခေါင်း ဆောင်ကြီးဖြစ်နေ ကြောင်း သိလာသောအခါ ဦးစောသည် ဆွေဆွေ ခုန်တော့သည်။

ဂဠုန်ဦးစောနည်းတူ မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံ ဒေါ်မန်စမစ် ကလည်း ရာထူးဖြင့် မြှောက်၍လည်းကောင်း၊ ခြောက်၍လည်းကောင်း အမျိုးမျိုး သွေးထိုး၍မရမှန်း သိသောအခါ လက်မြောက်ခဲ့ရလေသည်။

ထိုနည်းပရိယာယ်တို့ဖြင့် မိမိလုပ်ဆောင်ချက်များ အောင်မြင်သောအခါ ဆာဒေါ်မန်စမစ်သည် နည်းအမျိုးမျိုးအကြံအဖုံဖုံ ပရိယာယ် အသွယ်သွယ်ဖြင့် သွေးတိုးစမ်းခဲ့ပြန်လေသည်။

မိမိနှင့်အတူ ယူဆောင်လာခဲ့သော စက္ကူဖြူစာတမ်းအရ သူ၏အမှုဆောင် ကောင်စီတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို အတိုက်အခံပြုကြမည့် ဝါရင့်နိုင်ငံရေး သမားဟောင်းကြီးများကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုခဲ့ပြန်သည်။

သို့သော် နိုင်ငံတော်တွင် ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ်နှင့်သူ၏အလုပ်အမှုဆောင် တို့၏ အရှိန်အဝါနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်တို့မှာ ယခင်ကလို လူထု အပေါ် မလွှမ်းမိုး နိုင်တော့ချေ။

တစ်နိုင်ငံလုံးရှိပြည်သူလူထုတစ်လုံး၏ မေတ္တာနှင့်ယုံကြည်ကိုးစားမှုကား ဘုရင်ခံနှင့် သူ့အမှုဆောင်ကောင်စီတို့မဟုတ်ဘဲ ဗိုလ်ချုပ် မှ ဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်နေကြ လေသည်။

ထိုအခါ အကြံတမျိုးထုတ်ပြန်သည်။ ယူဂန်ဒါတွင် အကျယ်ချုပ်ကျခံနေရ သော နန်းရင်းဝန်ဟောင်း ဂဠုန်ဦးစောကို ယူဂန်ဒါမှ အမြန်ပြန်ခေါ်လာပြီး နိုင်ငံရေးနယ်တွင် ပွဲထုတ်ကြည့်ပြန်သည်။ ဦးစောသည် ၁၉၄၆ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသည်။ ဦးစောကို နဂိုကပင် လူထုက မေတ္တာရှိသည်မဟုတ်ကြောင်း သိလာရသည်။

ထိုအခါ ကြံရာမရဖြစ်နေသော ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ်သည် စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ကာလတုန်းက ကြံစည်လုပ်ဆောင်ခဲ့သော်လည်း အကောင်အထည် မပေါ်ခဲ့ သော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအားဖမ်းဆီးရေးအကြံအစည်ကို ထပ်မံကြံစည် အား ထုတ်ခဲ့ပြန်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဖမ်းဆီးအရေးယူလိုက်လျှင် ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးပြိုကွဲသွားမည်။ ဖဆပလကို ပြည်သူ့ထောက်ခံမှုလျော့ပါးသွားမည်ဟု

ဘုရင်ခံနှင့် အပေါင်းပါတို့က တွက်ဆခဲ့ကြသည်။ ဘုရင်ခံလက်ညှိုးထိုးခန်းအုပ် ထားသည့် ဥပဒေပြုကောင်စီဝင်အားလုံးလိုလိုမှာလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဖဆပလဆန့်ကျင်ရေးသမားချည်းဖြစ်၍ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင် ဆန်းတို့ကို အပြင်းအထန်ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ကြသည်။

ထိုစဉ်အတွင်း တို့ဗမာအစည်းအရုံးခေါင်းဆောင်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နှင့်အတူ စစ်ချီခဲ့သည့် ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်ဖြစ်သော သခင်ထွန်းအုပ်က ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းသည် သထုံခရိုင်ပေါင်မြို့နယ် သဲဖြူကုန်းကုလားသူကြီး အဗ္ဗဒူရာ ရှစ်ငါးအား သတ်ခဲ့သောကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အား လူသတ်မှုဖြင့် ဖမ်းဆီး ပေးရန် ၁၉၄၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပလျက်ရှိသော ဥပဒေပြု ကောင်စီအစည်းအဝေး၌ တင်ပြခဲ့သည်။ လက်မောင်းသွေးဖောက်၍ သစ္စာဆိုခဲ့ သည့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦးအပေါ် အဆိုးရွားဆုံးသစ္စာဖောက်ပြီး နယ်ချဲ့ ဘုရင်ခံနှင့် အတိုင်အဖောက်လုပ်ခဲ့သော သခင်ထွန်းအုပ်ကို တပြည်လုံးက အံ့ဩ သွားကြသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ပါ ဂယက်ရိုက်သွားသည်။

ဘယ်ပုံဘယ်နည်း အရေးယူဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို စဉ်းစားဆွေးနွေးရန် ၁၉၄၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဘုရင်ခံအိမ်တော်၌ ထိပ် တန်းအရာရှိကြီး များ အစည်းအဝေးကို ကျင်းပကြသည်။ မြန်မာပြည်ပုလိပ်မင်းကြီး (ရဲချုပ်) မစ္စတာချက်တယ်လ်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုဖမ်းလျှင် မြန်မာပြည်မှာ သူပုန်ထ လိမ့်မည်ဟု မိမိထင်ကြောင်းပြောပြသည်။ စီအိုင်ဒီခေါ် စုံထောက်ဌာန (မူခင်း စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးတပ်ဖွဲ့) အကြီးအကဲ ပုလိပ်မင်းကြီး (တပ်ဖွဲ့မှူး) စီဘီအော (C.B.Orr) ကလည်း ဖမ်းဆီးလျှင် သူပုန်ထသကဲ့သို့သော အနှောင့်အယှက်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာမည်မှာ သေချာသည်ဟု မိမိသဘောရကြောင်း တင်ပြသည်။

လျင်နုရယ်ဘရစ်ကလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဖမ်းဆီးလျှင် မှားလိမ့် မည်။ မြန်မာပြည်၌ သူပုန်ထလျှင် အိန္ဒိယတပ်များဖြင့် နိမ်နင်း မည်ကို အိန္ဒိယ ဘုရင်ခံချုပ်နှင့် စစ်သေနာပတိတို့က လိုလားမည်မဟုတ်ဟု ညွှန်ပြသည်။ ယင်း အခြေအနေအကြောင်းအချက်များကြောင့် ပုန်ကန်မှု ဖြစ်လာမည့် မည်သည့် ကိစ္စမျိုးကိုမဆို ပြုလုပ်ခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ကြရန် တင်ပြသွားသည်။ သို့ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဖမ်းဆီးရန် ကျင်းပခဲ့သော မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့ ဘုရင်ခံ အိမ်တော်အစည်းအဝေးသည် သောင်မတင်ရေမကျမှုဖြင့် မတ်လ ၂၈ ရက်တွင် ပြီးဆုံးသွားခဲ့ရသည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၆ ခုနှစ် မေလ ၄ ရက်နေ့ ဘုရင်ခံဆာဒေါ်မန်စမစ်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်နေသော ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့ရှိနေမှုကို မလို

လားကြောင်းနှင့် ဖျက်သိမ်းရန်ပြောကြားသည်။ မေလ ၈ ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့ ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့ သေနာပတိ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဘုရင်ခံ ဆာဒေါ်မန်စမစ်၏ ပြောကြားချက်ကို ပြန်လည်ချေပ၍ ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရခြင်းကို ဖော်ပြ ခဲ့သည်။

ယင်းနောက် ၁၉၄၆ ခုနှစ် မေလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အင်းစိန်ခရိုင် ထန်း တပင်မြို့၌ တောင်သူလယ်သမားအင်အား ၁၀၀၀ ခန့်သည် ပြည်သူ့ ရဲဘော် များအား ဖမ်းဆီးနေခြင်းကို ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြရာ ထန်းတပင်ရဲဌာနအုပ် ဦးမောင် ကလေး၏ အမိန့်ဖြင့် ပစ်ခတ်ရာမှ ထန်းတပင်အရေးအခင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

မေလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ ဒုတိယအကြိမ် အစည်းအဝေးတွင် ထန်းတပင် သေနတ်ပစ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏ အပြုအမူကို ပြင်းထန်စွာရှုတ်ချကြောင်းနှင့် ဗြိတိသျှ အစိုးရထံ တောင်းဆိုချက် ၇ ချက်ကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း၊ ဦးဘဘေနှင့် သခင်မြတို့ကိုယ်တိုင် ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ်ထံ သွား ရောက်၍ ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့များ ယူနီဖောင်း ဝတ်ပြီး စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုများကို တားမြစ်သည့် အမိန့်ကို ပြန်လည်ရုတ်သိမ်းပေးရန် တောင်းဆိုဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ထိုစဉ်အတွင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဦးဆောင်မှုကို ပြည်သူတို့ တခဲနက် ထောက်ခံအားပေးမှုများကြောင့် ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ်၏ မြန်မာပြည် ကျွန် သက်ရှည်ရေး စက္ကူဖြူစီမံကိန်းကြီးမှာ ရေစုန်မျောသွားခဲ့ရပြီး ဘုရင်ခံဒေါ်မန် စမစ်သည် ခေတ္တဘုရင်ခံဆာဟင်နရီနိုက်အား ရာထူး တာဝန်များလွှဲပြောင်း ပေးပြီး ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဇနီးသည် လေဒီဒေါ်မန်စမစ်၊ သမီးပက်ထရစ်ရှာတို့နှင့်အတူ အက်စ်အက်စအော်ဒူးနား (S.S Orduna) သင်္ဘောဖြင့် 'ဝမ်းကိုက်ရောဂါ' အကြောင်းပြကာ မြန်မာပြည်မှ ပြည်တော်ပြန် သွားခဲ့လေသည်။

ဘုရင်ခံဆာဒေါ်မန်စမစ် ပြည်တော်ပြန်သွားပြီးနောက် မြန်မာပြည်သို့ ဗိုလ်ချုပ် (မေဂျာဂျင်နရယ်) ဆာဟူဘတ်ရန့်စ် (Maj. Gen. Sir Hubert Rance [1898-1974]) ကို ဘုရင်ခံခန့်ထားစေလွှတ်သည်။ မေဂျာဂျင်နရယ်ဆာဟူး ဘတ်ရန့်စ်ကို ထိုစဉ်က ဗြိတိသျှနန်းရင်းဝန်ဖြစ်သူ အက်တလီကလော့ဒ်မောင့် ဘက်တန်နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ရွေးချယ်၍ စေလွှတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရန့်စ်သည် ၁၈၉၈ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင် ခဲ့ပြီး ၁၉၄၃ ခုနှစ် မှ ၁၉၄၅ ခုနှစ်အထိ ဗြိတိန်နိုင်ငံအနောက်ပိုင်း စစ်ဦးစီးဌာန၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၄၅ ခုနှစ် မှ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံကက်စဘီ

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

(C.A.S.(B)) အုပ်ချုပ်ရေးခေတ်တွင် မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာ မြို့ပြရေးရာ ညွှန်ကြားရေးဝန်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃ ရက်နေ့အထိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နောက်ဆုံးဘုရင်ခံအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၀ မှ ၁၉၅၄ ခုနှစ်အထိ ထရင့်နှင့်ဒင့်နှင့်တိုဘားကိုးနိုင်ငံ၏ ဘုရင်ခံနှင့် စစ်သေနာပတိချုပ်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး နောက် အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် လန်ဒန်မြို့တွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံခေတ္တဘုရင်ခံ ဆာဟင်နရီနိုက်ထံမှ ဘုရင်ခံသစ်ဆာဟူးဘတ်ရန့်စ်က ရာထူးလွှဲပြောင်းယူပြီး ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဆာဟူးဘတ်ရန့်စ်သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဖိတ်ခေါ်၍ ဘုရင်ခံ၏အမှုဆောင်ကောင်စီအသစ်ကို ဖွဲ့စည်းရန် အကြံပြုခဲ့ လေသည်။ သို့ဖြင့် ၁၉၄၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီ (အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့) ၌ ဒုတိယသဘာပတိအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ရာထူးလက်ခံ၍ အစိုးရသစ်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။ ဒုတိယသဘာပတိရာထူးမှာ ယခုခေတ်အခေါ် အားဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးပင်ဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင် ဂဠုန်ဦးစော၊ သခင်ဗစိန်နှင့် စောဘဦးကြီးတို့ကိုလည်း ဘုရင်ခံက ထည့်သွင်းခဲ့သည်။

ဂဠုန်ဦးစောအား လက်နက်များထုတ်ရန် စီစဉ်ခဲ့သော အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ် မေဂျာဟင်နရီယန်း (၄င်းသည် ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ် ကျခံရသော်လည်း အယူခံဖြင့် လွတ်မြောက်သွားသည်)

သို့သော် ဦးစောကား ခေါင်းဆောင် သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နန်းရင်းဝန် (ဝန်ကြီးချုပ်) ကိုသာ လုပ်လိုသူဖြစ်သည်။ ဘုရင်ခံဆန္ဒပြု၍သာ ဝန်ကြီးရာထူး လက်ခံလိုက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဘုရင်ခံသစ် ဆာဟူးဘတ်ရန်းကိုယ်တိုင်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား မိမိထက်အဆင့်အတန်းမြင့် တင်ထားသည်ကို မြင်တွေ့ရသော ဦးစောအဖို့ အူနုကျွဲခတ်၊ ကြမ်းကြားခြေညှပ်ပမာ အခံရခက်လှသည်။

ဦးစောသည် သို့ကလို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အသွေး၊ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဖြူစင်မှု၊ လူထုတရပ်လုံးက ဗိုလ်ချုပ်အပေါ်၌ ယုံကြည်ကိုးစားမှုများကို ဗိုလ်ချုပ်နှင့် မည်သို့မျှ မယှဉ်နိုင်မှန်းတဖြည်းဖြည်းသိလာရလေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိအခြေအနေမှာ လမ်းရိုးလမ်းမှန်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို နိုင်ငံရေးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စည်းရုံးရေးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အသွေး အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ကျော်လွန်၍ မရနိုင်မှန်းသိလာသောအခါ “အကြံကုန်ဂဠုန်ဆားချက်” ပမာ မိမိအာဏာရရှိရန်တစ်ခု တည်းသောနည်းလမ်းမှာ နယ်ချဲ့သမားတို့၏ အလိုကျ လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကို မြန်မာနိုင်ငံရေးစင်မြင့်မှ ပျောက်သွားစေရန်

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ဆောင်ရွက်ရန်မှတစ်ပါး အခြားမရှိပြီဟု ခံယူခဲ့လေသည်။ ပုထုဇဉ်လောက၌ ပညာသည်သာ ပဓာနမကျ။ ခံစားမှုသည်သာ ပဓာနမကျ၏။ ထို့ကြောင့် အချို့သော သူတို့၏ အချို့ကိစ္စများ၌ မလုပ်သင့်မှန်းသိပါလျက် မခံချင်သော စိတ်၊ ခံစားချက်ပြင်းထန်သောစိတ်ဖြင့် ငွတ်လုပ်တတ်ကြ၏။ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ဟု သဘောထားတတ်ကြ၏။ ဤသည်မှာ ပညာပါရမီမရင့်သေးသူတို့၏ ခံယူချက်နိယာမတည်း။ တနည်းဆိုရသော် ဦးနှောက်နှင့် နှလုံးသားကို သတိ သမ္မုဇဉ်ဖြင့် ဉာဏ်ယှဉ်၍ မသုံးတတ်ကြချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကို လွတ်အောင် မရှောင်တိမ်းနိုင်တော့ပေ။ ထိုအခါ အကုသိုလ်တရားလွှမ်းမိုးလာကာ အမှားကို အမှန်အဖြစ်ထင်လာကြ၏။ အဓမ္မသဘောသည် ဓမ္မအသွင်ကို ဆောင်လာတော့သည်။ သို့ဖြစ်၍ အမှားနှစ်ခုကို ပေါင်းလိုက်သောအခါ ညီမျှခြင်းအနေဖြင့် အမှန်တစ်ခုရမလာဘဲ အမှားနှစ်ခုသာ ရလာတော့သည်။

မူလကပင် ဦးစောသည် ဉာဏ်ပညာကလည်း တိမ်း၊ စရိုက် ဆိုး၊ ဉာဉ်ဆိုး၊ ဝါသနာဆိုးရှိသူလည်းဖြစ်ရာ အမြဲတမ်း “ဗိုလ်” လုပ်ချင်သူ ဖြစ်ရကား ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများအား သုတ်သင်ရှင်းလင်းလိုက်ပါက ဖဆပလစည်းရုံးရေးပြုကွဲသွားမည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့လေသည်။ ဖဆပလပြုကွဲလျှင် ဖဆပလခေါင်းဆောင်များသည် လူထုအပေါ် ဩဇာရှိတော့မည်မဟုတ်ဟု

ဂဠုန်ဦးစောက မင်္ဂလာခုံလက်နက်တိုက်မှ လက်နက်များထုတ်ယူရန် စီစဉ်ပေးခဲ့သော ဗိုလ်ကြီး ဒေးဗစ်ဗီဗီယန်း

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့တက်ရောက်လာစဉ်

ထင်မြင်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးလျှင် ဘုရင်ခံက မျိုးချစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင် သူ့ကို အာဏာလွှဲအပ်လာလိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့ မှားယွင်းမှု အဝိဇ္ဇာနှင့် တပ်မက်မှုတဏှာ ပေါင်းစပ်နေသော ဂဠုန် ဦးစောအား မီးလောင်ရာလေပင့်ဆိုသလို တွန်းအားပေးလိုက်သည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ကား မမျှော်လင့်မထင်မှတ်ဘဲ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေသည်။ ထိုဖြစ်ရပ်ကား ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီမဖွဲ့မီ ရက်ပိုင်းအလို ၁၉၄၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ လ ၂၁ ရက်နေ့ ညနေ ၅ နာရီတွင် ဘုရင်ခံအိမ်တော်၌ ဘုရင်ခံဆာဟူးဘတ်ရန်စ် နှင့် တွေ့ဆုံပြီးအပြန် မြေနီကုန်း စိန့်ဗင်းဆင့် (ယခု အထက (၂) စမ်းချောင်း) ကျောင်းရှေ့အရောက်တွင် ဦးစော၏ကားအနောက်မှ ဂျစ်ကားတစ်စီးသည် ဦး စောကားကိုကျော်၍တက်ကာ ကားချင်းယှဉ်မိလျှင် ဂျစ်ကားပေါ်မှ ပြည်သူ့ရဲ ဘော်ယူနီဖောင်းဝတ်ထားသော ဒရိုင်ဘာအပါအဝင် လူလေးဦးအနက် တစ်ဦးက စတင်းဂန်းနှင့် ဦးစောကို ပစ်ခတ်လေသည်။ ယင်းသို့ပစ်ခတ်မှုကြောင့် ဦးစော၏ လက်ဝဲဘက် မျက်လုံးအောက် ပါးအထက်ပိုင်း ကျည်ဆန်ရှပ်မှန်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ချောင်းမြောင်းအပစ်ခံရမှုကြောင့် ဂဠုန်ဦးစောသည်သူ့အား လုပ်ကြံပစ်ခတ်သူ များအား ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် စေခိုင်းခဲ့သည်ဟု လွဲမှားစွာ အထင်မှား

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ကာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား အညှိုးအတေးထားကာ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့တွင် လက်သပ်မွေးထားသော သူတပည့် လူသတ်သမားတို့အား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန် စေခိုင်းခဲ့လေသည်။ မည်မျှအထိ အညှိုးအတေးကြီးခဲ့ သနည်းဆိုရပါမူ ဦးစောသည် သူ့အားလုပ်ကြံပစ်ခတ်စဉ်က ဂျစ်ကားစီး၍ လုပ်ကြံ သည်ကို တန်ပြန်လက်စားချေသည့်အနေဖြင့် ဂျစ်ကားဖြင့်ပင် ဒရိုင်ဘာ အပါ အဝင် လူ၅ဦးကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခိုင်းခဲ့သည်။

ဤမျှအထိ ဗိုလ်ချုပ်အပေါ် အညှိုးအတေးကြီးမားခဲ့သော ဂဠုန်ဦးစော၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းကို အလျဉ်းသင့်၍ ဤနေရာ၌ ဖော်ပြလိုပါသည်။

ဂဠုန်ဦးစော

မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးအံ့ဆဲဆဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်ကြီးများအား ဂဠုန်ဦးစောနှင့် သူ၏ နောက်လိုက်လူသတ်သမား တစုက လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုကြောင့် ကျဆုံးသွားခဲ့ရရှာသည်။ ထို့ကြောင့် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့ရောက်တိုင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ကျဆုံးခဲ့ ရသည့်နေ့ကို အမှတ်တရရှိစေခြင်းငှာ “အာဇာနည်နေ့” အဖြစ်ကျင်းပလာခဲ့သည်

လန်ဒန်တိုင်းသတင်းစာ၌ ဖော်ပြခဲ့သော နိုင်ငံတော်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ လုပ်ကြံခံရမှုသတင်း

မှာ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ၆၅ နှစ်တင်းတင်း ပြည့်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ “သေသောသူ ကြာလျှင်မေ့” ဆိုရိုးစကားရှိသော်လည်း ယနေ့တိုင် ပြည်သူ တရပ်လုံးက ဗိုလ်ချုပ်နှင့်တကွ အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများကို ယနေ့တိုင် တအောက်မေ့မေ့၊ တတမ်းတတနှင့် လွှမ်းရှိန်မပျောက်၊ တသွေသောင်းသောင်း၊ တပြောင်းပျံ့ သတိရနေဆဲဖြစ်သည်။

ထိုနည်းတူစွာ ဗိုလ်ချုပ်တို့အား ရာဇဝင်ရိုင်းအောင် ယုတ်မာလှသော အကြံမိုက်ဖြင့် ပြုခဲ့ကြသော လူမသမာတို့သည် တရားဥပဒေအတိုင်း မိုက်ပြစ်ကိုခံလိုက်ရပြီဖြစ်သော်လည်း သူတို့၏ဘဝနှင့် သူတို့အမိုက်ဇာတ်ကို အမှတ်ရနေဆဲပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခဲ့သော ဂဠုန်ဦးစော၏ ဘဝတစေ့တစောင်းနှင့် နှောင်းအတိတ်မှ သမိုင်းပုံရိပ်ကို လူငယ်များသိရှိနိုင်စေရန် ပြန်လည်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှု တရားခံအဖြစ် ဘဝဇာတ်သိမ်းပိုင်းမလှခဲ့သော နန်းရင်းဝန်ဟောင်း ဂဠုန်ဦးစောကို ပဲခူးတိုင်း အုတ်ဖိုမြို့နယ် ကိုင်းကြီးရွာ၌ အာမေပြိုင်ရှင် ဦးဖိုးကြူး၊ အမိဒေါ်ပန်းတို့မှ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၁၆ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ည ၇ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ မွေးချင်း ၄ ယောက် အနက် ဒုတိယမြောက်သားဖြစ်သည်။ မွေးချင်းများမှာ အစ်မ ဒေါ်ယုံ၊ ဂဠုန်ဦးစော၊ ညီမောင်တင့်၊ ဦးထွန်းလေး (ခေါ်) ဦးမောင်မောင်ကြီးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ငယ်စဉ်က ကြို့ပင်ကောက်မြို့၊ ရိမန်ကက်သလစ် သာသနာပြုကျောင်း၌ သတ္တမတန်းအောင်မြင်သည်အထိ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အင်္ဂလိပ်စာကို ကာလကတ္တား (ယခု ကိုးလ်ကတ္တား) မြို့သို့ သွားရောက်သင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ နောက်ဆုံးကျင်းပခဲ့သည့် တတိယတန်း ရှေ့နေစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။

သာယာဝတီ မြို့မဝံသာနုကောင်စီတွင် စက္ကတေရီအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၁ ခုနှစ် ဂျီစီဘီအေအက္ခတွင် ဖခင်ဦးဖိုးကြူးနှင့်အတူ ၂၁ ဦး ဂျီစီဘီအေအဖွဲ့က ပါဝင်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမား သာယာဝတီ ဦးပုကိုအနိုင်ရ၍ လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် ဆက်လက်အရွေးခံရသည်။ တောင်သူလယ်သမား တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်ကြီး ဂဠုန်ဆရာစံ၏ နောက်လိုက် ဂဠုန်တပ်ဖွဲ့ဝင်များကို ရှေ့နေလိုက်ပေးခဲ့သည်။ ဆရာစံ၏ တောင်သူလယ်သမား တော်လှန်ရေးနှင့်ပတ်သတ်၍ အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ပုန်ကန်သူများအား ရက်စက်စွာနှိပ်ကွပ်ခဲ့ကြောင်း အစိုးရထံ အိတ်ဖွင့်ပေး

စာတစောင် ပေးပို့ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် “မြန်မာပြည်အရေး” စာအုပ်တအုပ်ရေးသား၍ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့တင်ပို့ခဲ့ရာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ပိတ်ပင်တားဆီးမှုကို ခံရသည်။ သာယာဝတီအမတ်သည် “၁၉၃၀-၃၁ ခုနှစ် မြန်မာပြည်အရေး” စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေရာ အစိုးရအား အကြည်ညိုပျက်စေသော စာသားများပါဝင်၍ ပုဒ်မ ၁၂၄ (က) အရ အပြစ်ပေးနိုင်ကြောင်း အထူးဂေဇက် အထုတ်ခံရသည်။

ဥပဒေပြုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင်လည်း ဆရာစံ တောင်သူလယ် သမားအရေးတော်ပုံနှင့်ပတ်သတ်၍ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ အရေးယူဆောင်ရွက်မှု များကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ပြောကြားရာ ထိုစဉ်က ပြည်ထဲရေးအတွင်းဝန် “မစ္စတာ ဘုသ်ဂရေဗလီ” (Mr. Booth Gravely)က ဦးစောအား “မောင်မင်း ဂဠုန်ဖြစ်လာပြီ” ဟု ပြောကြားရာမှ “ဂဠုန်ဦးစော” ဟု အမည်တွင်ခဲ့လေသည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သော ဒိုင်အာခီ အုပ်ချုပ်ရေး စတုတ္ထအကြိမ် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွင် သာယာဝတီ တောင်ပိုင်း မဲဆန္ဒနယ်မှအရွေးခံရာ ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၀ လကျော်၌ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဟင်္သာတမြို့တွင် ဟင်္သာတမြို့မြောက်ပိုင်း မဲဆန္ဒ နယ်မှ အရွေးခံရသည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ဦးစောသည် ရန်ကုန်မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေး ဝန်ကြီးအဖြစ် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက်နေ့ သူရိယသတင်းစာ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ရာ ခမ်းခမ်းနားနားကြိုဆိုခြင်းခံရသည်။ အပြန်တွင် ကိုရီးယား၊ တရုတ်၊ ထိုင်း၊ ပသျှူး ကျွန်းဆွယ် (မလေးကျွန်းဆွယ်) စသော နိုင်ငံများသို့ သွားရောက်၍ နိုင်ငံရေး လေ့လာခဲ့သည်။ ဂျပန်မှအပြန် ဦးစောသည် “ဂျပန်ပြည်လမ်းညွှန်” စာအုပ်ကို ရေး၍ သူရိယတိုက်မှ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူရိယ သတင်းစာ ရှယ်ယာများကို ထပ်မံဝယ်ယူ၍ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် သူရိယသတင်းစာ တိုက်၌ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် သူရိယသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ လစာမှာ ၈၅၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ သူရိယ သတင်းစာအယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် ဩဇာကြီးမားလာသည်နှင့်အမျှ သူရိယသတင်း စာ၏ မူဝါဒကို ကြိုးကိုင်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က သူရိယသတင်းစာတွင် တာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်နေသော ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းက ဦးစောနှင့်တွေ့ဆုံပုံကို သူ၏ “တသက် တာမှတ်တမ်းနှင့် အတွေးအခေါ် များ” စာအုပ်၌ -

‘ကျွန်ုပ်၏ ခေါင်းကြီးများအကြောင်းနှင့်ပတ်သတ်၍ ဂဠုန်ဦးစောက

ကျွန်ုပ်အား ပြောဖူးခြင်းကို သတိရပါသေးသည်။ ဦးစောမှာ သူရိယတိုက် အစုရှင်များအနက်တွင် အစုအများဆုံး လက်ကိုင်ရှိသူ တယောက်ဖြစ်၍ (အယ်ဒီတာချုပ် မဖြစ်လာမီကတည်းကပင်) သူရိယ ပေါ်လစီနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် အတော်ဆောင်ရွက်နိုင်ဟန်ရှိ၏။ ဦးစောဝင်လာပြီးသည့် နောက်တနေ့သ၌ ကျွန်ုပ်အား သူ၏အခန်းသို့ခေါ်၍ လက်ဖက်ရည်ဖြင့် ဧည့်ခံရင်း “ခင်ဗျားရောက်လာကတည်းက ခင်ဗျားခေါင်းကြီးတွေကို ကျနော် ဂရုစိုက်ပြီး ဖတ်ပါတယ်။ ခင်ဗျားရေးတဲ့ ပထမခေါင်းကြီးအကြောင်းကို ဦးဘကလေးကမေးလို့ ကျနော်က ဒီလူကို လက်မလွတ်စေနဲ့၊ ရအောင်ယူပါလို့ပြောလိုက်ရပါသေးတယ်” ဟု ပြောပေသည်။

“အမှန်ကိုပြောရလျှင် သူရိယတိုက်သို့ ကျွန်ုပ်ပြန်ဝင်လာပြီးသည့်နောက် တနှစ်ကျော်ခန့် ကြာသောအခါတွင် ဦးစောဝင်လာခြင်းဖြစ်ရာ သူက အယ်ဒီတာချုပ်၊ ကျွန်ုပ်က တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ အဖြစ်နှင့်လုပ်ကြရာတွင် သတင်းစာအကြောင်းကို ဘာမျှနားမလည်သော နိုင်ငံရေးသမားတယောက်က သတင်းစာတိုက်တွင် ကျွန်ုပ်အထက်မှ ဩဇာပေးနိုင်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်ခံပြင်းလှသောကြောင့် နုတ်ထွက်ရန် အတန်တန်စိတ်ကူးခဲ့၏။ နုတ်ထွက်လျှင် မည်သို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်မည်ဟုပင် ကြံစည်စိတ်ကူးလျက်ရှိပါပြီ။ ထိုသို့သော အခြေအနေတွင် ဦးစောသည် ကျွန်ုပ်အား လက်ဖက်ရည်တိုက်ပြီး အထက်ပါအတိုင်းစကားကို ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်သည် သူရိယတိုက်မှ နုတ်ထွက်ဖို့စိတ်မကူးတော့ဘဲ လခတိုးပေးဖို့ တောင်းရန်သာ ကြံစည်ပါတော့သည်။ သတင်းစာအကြောင်းကိုမသိသော်လည်း ဆက်ဆံရေးကို ကောင်းကောင်းနားလည်သော နိုင်ငံရေးသမားတယောက်ဖြစ်သည်ဟု မြင်လာပါသည်” ဟူ၍ ရေးသားထားလေသည်။

ထို့နောက် ဦးစောသည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ဂဠုန်စစ်သူကြီးဘွဲ့ခံ၍ ဂဠုန်တပ်၏ ဗိုလ်ချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ်တွင် ကျောင်းသားများနှင့် ရင်းနှီးမှုရရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ်ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့ ဂဠုန်ဦးစောသည် မျိုးချစ်ပါတီကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ မျိုးချစ်ပါတီဌာနချုပ်ကို သူရိယသတင်းစာတိုက် မျက်နှာချင်းဆိုင်နေရာနှင့် ဦးစော၏ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် အေဒီလမ်း (ယခု မေခလမ်း) အမှတ် ၄ နေအိမ်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားရှိသည်။ မျိုးချစ်ပါတီတွင် ဝတ်လုံတော်ရ ဦးအေး၊ ဖျာပုံသူဌေး ဦးအုန်းခင်၊ ဟင်္သာတဦးမြ၊ ပဲခူးဦးစိန်ဝင်းတို့ ခေါင်းဆောင်များအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၃၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်နေ့ ဦးအေးနှင့်ဦးစောတို့က ဒေါက်တာ

ဘမော်ညွန့်ပေါင်း အစိုးရကို အယုံအကြည်မရှိကြောင်း အဆိုတင်သွင်း၍ မဲခွဲရာ ထောက်ခံမဲ ၆၁ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၆၆ မဲဖြင့် အဆိုဘက်မှ ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည့်အတွက် ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရ ဆက်လက်တည်မြဲခဲ့သည်။

၁၉၃၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့၌ ရွှေတိဂုံစေတီခြေရင်း ဦးဘရီ ဇရပ်၌ မျိုးချစ် တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ဂဠုန်တပ်များနှင့် အာဏာဖီဆန်မှုကို တတိယ အကြိမ် ကျောင်းသားသပိတ်အား ဟန်ရေးပြ လှည့်ကွက်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ ခေတ္တအဖမ်းခံရသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ ဒေါက်တာဘမော် ဦးဆောင်သော ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအား အယုံအကြည်မရှိအဆို ကို ထပ်မံတင်သွင်းခဲ့ရာ ထောက်ခံမဲ ၇၀ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၃၇ မဲဖြင့် အဆိုဖက်မှ အနိုင်ရရာ ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရ ပြုတ်ကျသွားသည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ် မေလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ရွှေကျင်ဦးပု ဦးဆောင်သည့် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့၌ ဦးစော သည် လယ်ယာနှင့်သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဖြစ်လာသည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် လွှတ်တော်၌ ဦးဘဘေ တင်သွင်းသည့် ဦးပုအစိုး ရအပေါ် အယုံအကြည်မရှိအဆိုကို မဲခွဲရာ ထောက်ခံမဲ ၈၁ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၃၂ မဲရရှိသဖြင့် အဆိုအနိုင်ရပြီး ဦးပုအစိုးရ ပြုတ်ကျသွားသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၄၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် ဂဠုန်ဦးစော ဦးဆောင်သည့် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဂဠုန်ဦးစောသည် နန်းရင်းဝန်(ဝန်ကြီးချုပ်) အဖြစ် အစိုးရအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။

နန်းရင်းဝန်ဘဝ၌ ဦးစောသည် မြန်မာအမျိုးသမီးများကို စောင့်ရှောက်ရန် ဥပဒေတခု ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့သည်။ ယင်းဥပဒေမှာ “ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသမီးများ ထိမ်းမြားလက်ထက်ခြင်း ဥပဒေ” ပင် ဖြစ်သည်။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဗိုလ်မှူးကြီးစူဇူကီး (နောင်ဗိုလ်မှူးကြီး) မြန်မာနိုင်ငံသို့ လျှို့ဝှက် လာရောက်သောအခါ ဂဠုန်ဦးစောသည် ဗိုလ်မှူးကြီးစူဇူကီးအား တွေ့ဆုံ၍ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဂျပန်ထံမှ အကူအညီများလိုချင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

သို့သော် ဦးစောသည် နန်းရင်းဝန်ဘဝ၌ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်များ၏ အလို့ ကျ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုကို ဦးစားပေး၍ ခပ်ကြမ်းကြမ်းကိုင်တွယ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၄၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သော အောက်လွှတ်တော်အစည်း အဝေး၌ ဗိုလ်တထောင် မဲဆန္ဒနယ်အမတ် ဦးဘဘေသည် ဦးဆောင်သော အစိုးရအဖွဲ့အား အယုံအကြည်မရှိ အဆိုကိုတင်သွင်းခဲ့သည်။ သို့သော်

ထောက်ခံမဲ ၄၇ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၇၂ မဲ သာရရှိသဖြင့် အယုံအကြည်မရှိ အဆိုရှုံးနိမ့်သွားသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် အမတ်ဦးဘိုးထိက နန်းရင်း ဝန်ဦးစောနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဦးဘသီတို့နှစ်ဦးကို ရည်ရွယ်၍ “နန်းရင်းဝန်က ခြောက်တန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးက စောက်ကန်း” ဟုပြောကြားရာ ယင်းတို့နှစ်ဦးကို ဦးစောက ကာကွယ်ရေးဥပဒေအရ အရေးယူခဲ့သည်။ ဦးစောသည် သူ့ အာဏာ ရှိစဉ်က ဒေါက်တာဘမော်၊ ဦးဘဦး၊ ဦးဘဝင်းတို့ကိုသာမက နိုင်ငံရေးဆရာ တဆူဖြစ်သော ဦးဘဘေတို့ကို ထောင်ဒဏ် ပေးခဲ့သည်။ သခင်ခေါင်းဆောင်များ ကိုလည်း ဖမ်းဆီးအရေးယူခဲ့သည်။

ထို့ပြင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးကို သိက္ခာကျစေရန် “လယ်သမားဖွဲ့ရွှေလုံးနှင့် ညည်းချင်းနှင့် သခင်ဋီကာ” အမည်ရှိစာအုပ်ကို အစိုးရပိုင်ငွေဖြင့် စောင်ရေ အများအပြားပုံနှိပ်၍ ဖြန့်ချိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လွတ်တော်ပြင်ပနှင့်နယ်တို့တွင် ကျောင်းသားများက “ဗမာပြည်ကြီးနစ်ဖို့ဖန် ကလိမ်ဉာဏ် နှင့် ငစော၊ ငစော။ ငစောမို့တက်လို့လာ သူ့မျက်နှာဟာ အရှက်မရှိ၊ ညာတာဝါဒလှိမ့်လှိမ့်ဖန် မျိုး ချစ်ဉာဏ်ဟာ ဘမော်လို့ပဲ” ဟူသော သံချပ်ဖြင့် သံပုံတီးတောထုတ်ခြင်းခံရသည်။ သို့သော် မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံ ဒေါ်မန်စမစ်သည် ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပမည့်ရွှေ ကောက်ပွဲကို စစ်ကိုအကြောင်းပြ၍ ဦးစောအစိုးရအား ဆက်လက်တည်တံ့စေ ခဲ့သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် နန်းရင်းဝန်ဦးစောသည် အိုင်စီအက်စ် ခေါ် အိန္ဒိယပဋိညာဉ်ခံဝန်ထမ်း ဦးတင်ထွတ်ကို အကြံပေးအဖြစ် ခေါ်ဆောင်၍ နန်းရင်းဝန် အက်တလီနှင့် တွေ့ရန် အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက်ခဲ့ သည်။ စင်စစ် ဦးစောနှင့် ဦးတင်ထွတ်တို့မှာ မိတ်ဆွေရင်းချာအဖြစ် ပေါင်းသင်း၍ ရနိုင်သောသူများ မဟုတ်ကြပေ။ ဦးစောက တက်ကြွသော နိုင်ငံရေးသမားဖြစ်ပြီး ကျန် ဦးတင်ထွတ်က ဗြိတိသျှ၏ သစ္စာတော်ခံအရာထမ်းသူဖြစ်သည်။ သို့သော် ဦးတင်ထွတ်သည် မြန်မာလူမျိုးဖြစ်လေရာ မိမိတိုင်းပြည်လွတ်လပ်သည်ကို မြင်ချင်သူသာဖြစ်သည်။ သို့သော် ဦးတင်ထွတ်သည် နန်းရင်းဝန်ဦးစော၏ အတွင်းဝန်ဖြစ်သည်။ ဦးစောသည် လွတ်လပ်သော မြန်မာပြည်၏ နန်းရင်းဝန် ကား မဟုတ်။ အတိအကျပြောရလျှင် ဦးစောသည် နန်းရင်းဝန်စစ်စစ် မဟုတ်။ မြန်မာနိုင်ငံပြည်တွင်းရေးတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ အကျိုးစီးပွားကိုကာကွယ်ရန် တည်ဆောက်ထားသည့် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားတခုကို စီမံခန့်ခွဲနေရသူသာ ဖြစ် သည်။ ဗြိတိသျှအကျိုးစီးပွားကို ကဏ္ဍကောစလုပ်လျှင် ဗြိတိသျှမူဝါဒမှ သွေ ဖည်လျှင် ဦးစောသည် သစ္စာမဲ့သူဖြစ်သည်။ ဦးတင်ထွတ်သည် အိုင်စီအက်စ်ဝန်

ထမ်း ဖြစ်သော်လည်း တဖက်က ၁၉၃၅ ခုနှစ် မြန်မာပြည် အက်ဥပဒေအရ ဦးတင်ထွတ်သည် ဦးစော၏ ခိုင်းစေချက်တို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းအက်ဥပဒေသည် အာဏာပိုင်နှစ်ဦးကို ဖန်တီးထားသည်။ တနည်းဆိုသော် တဦးမှာ ပြည်တွင်းအာဏာပိုင်ဖြစ်ပြီး တဦးမှာ ပြည်ပအာဏာပိုင် ဖြစ်သည်။ ဦးတင်ထွတ်အဖို့ တချိန်တည်းမှာပင် ပြည်တွင်းအာဏာပိုင် ဦးစော၏အမိန့်ကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အိုင်စီအက်စ်တဦးအဖြစ် ပြည်ပအာဏာပိုင်ဖြစ်ပြီး အစိုးရ၏ သစ္စာကို စောင့်သိရုံသေရမည်ဖြစ်သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ဦးစောအား ဗြိတိသျှ အစိုးရအဖွဲ့က နေ့လည်စာဖိတ်ကျွေး၍ ဗြိတိသျှနန်းရင်းဝန် ချာချီနှင့် ၂ နာရီ ကျော်ကျော် ဆွေးနွေးခွင့်ရသည်။ သို့သော် ဝင်စတန်ချာချီက ဦးစောအား ယခုလို သေရေးရှင်ရေးတမျှ အရေးကြီးနေသည့်အချိန်တွင် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေး စကား မပြောသင့်။ မြန်မာပြည်၏ အနာဂတ်သည် ဗြိတိသျှတို့၏ စစ်အရှုံး၊ အနိုင်ပေါ်တွင် တည်နေရာ ဗြိတိသျှတို့ စစ်နိုင်လျှင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို မျှမျှတတ စဉ်းစားဆောင်ရွက်မည်ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့သည်။ ဤစကားမှာ ရေရာလှသည် မဟုတ်ဟု ဦးစော တွေးထင်ခဲ့သည်။

ဗြိတိသျှတို့ထံမှ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး လက်ဆောင်ကလေးတခုရရှိရေး အတွက် မျှော်လင့် ထားခဲ့သော ဦးစောသည် မျှော်လင့်ချက်လမ်းဆုံးပြီးနောက်၊ နိုင်ငံဘာလတွင် အင်္ဂလန်မှပြန်လာခဲ့သည်။ အပြန်တွင် အမေရိကန်၌ တထောက်နားပြီး ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာကိုဖြတ်ကာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်ရန် အစီအစဉ်ရှိသည်။ အကြံကုန် ဂဠုန်ဆားချက်ဆိုသလို သူနှင့်ဦးတင်ထွတ်တို့ ဝါရှင်တန်သို့ သွားသည်။ အမေရိကန်သမ္မတ ရုစဗဲနှင့်တွေ့ကာ ချာချီအား နားဝင်အောင်ပြောပေးရန် ဆွေးနွေးမည်ဟု စိတ်ကူးရှိသည်။ သို့သော် ဗြိတိသျှတို့က ရုစဗဲအား ကြိုတင်ညှိနှိုင်းထားပြီးဖြစ်ရာ ဗြိတိသျှအစိုးရ ဖြေရှင်းရမည့်ကိစ္စတွင် အမေရိကန်တို့ ပါဝင်ပတ်သက်ရန် မညီညွတ်မှုအကြောင်းမရှိ ဟူသော အဖြေကိုသာ ဦးစော ရရှိခဲ့သည်။

ယင်းနောက် လေယာဉ်လက်မှတ်မရသဖြင့် အတန်ကြာအောင်နေပြီးမှ ဟာဝိုင်ယီသို့လာခဲ့သည်။ ယင်းမှတစ်ဆင့် ဖိလစ်ပိုင်သို့ ဝင်မည်။ ထိုမှ မြန်မာနိုင်ငံကို ပြန်မည်ဟု စီစဉ်သည်။ ဟာဝိုင်ယီသို့ ရောက်သည့်နေ့မှာ ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဂျပန်လေတပ်ကဖုံးကြပြီး နောက်တနေ့ ဒီဇင်ဘာ ၈ ရက်နေ့ ဖြစ်နေသည်။ အမေရိကန် ရေတပ်တခုလုံး စိုးစိုးနှစ်သွားသည့်အဖြစ်ကို သူ မြင်တွေ့ရသည်။ ဂျပန်နှင့် စစ်ဖြစ်ရန်စီစဉ်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် အနောက်သို့ လေယာဉ်

ခရီးစဉ်များမရှိတော့သဖြင့် အမေရိကန်သို့ပြန်လှည့်ခဲ့ရသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ပေါ်တူဂီသို့ဝင်ပြီး မြန်မာပြည်ပြန်ရန် စီစဉ်ပြန်သည်။ ပေါ်တူဂီနိုင်ငံ လစွဘုန်းမြို့ သို့ရောက်လျှင် ယင်းနိုင်ငံရှိ ဂျပန်သံရုံးသို့သွားရောက်၍ မြန်မာနိုင်ငံကိစ္စ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဂျပန်သံရုံးသို့သွားရာတွင် ဦးစောက ဦးတင်ထွတ်ကို မခေါ်ဘဲ ချန်ထားခဲ့သည်။ ဂျပန်သံရုံး၌ ဦးစောနှင့် ဂျပန်သံအမတ်တို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုကို ဗြိတိသျှထောက်လှမ်းရေးက ဖြတ်တောက်နားထောင်ရာ ဦးစောနှင့် ဂျပန် သံအမတ်တို့ ဆွေးနွေးသည့်ကိစ္စ သိရှိသွားကြတော့သည်။

ဦးစောနှင့်တွေ့ပြီးသည့်နောက်တနေ့တွင် ဂျပန်သံအမတ်က တိုကျိုသို့ အစီရင်ခံသည်။ အမေရိကန်မှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်လာသော မြန်မာနန်းရင်း ဝန်နှင့် မမျှော်လင့်ဘဲ တွေ့ဆုံရသည်။ မြန်မာနန်းရင်းဝန်က အကယ်၍ မြန်မာ နိုင်ငံကို ဂျပန်တို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မည်ဆိုလျှင် မြန်မာတို့သည် ဂျပန်တို့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ဗြိတိသျှတို့ကို တိုက်ထုတ်ရာ၌ ကူညီမည်။ ဗြိတိသျှတို့ကို ပုန်ကန် မည်။ ထို့ပြင် သူသာ အာဏာရှိနေဆဲဆိုလျှင် ဂျပန်အတွက် တတ်နိုင်သမျှ အကူ အညီပေးမည်ဟု ဆိုသည်။

ဗြိတိသျှထောက်လှမ်းရေးတို့က ထိုသတင်းကို ဆိုင်ရာသို့ အစီရင်ခံပြီး နောက် ဦးစောနှင့် ဦးတင်ထွတ်တို့ ပါလက်စတိုင်းပြည် တိုင်းဖာ (ယခု အစွရေး ပိုင်) မြို့တွင် လေယာဉ်ဆိုက်သည့် ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့၌ ဖမ်းဆီးလိုက်လေသည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်ထုတ် လန်ဒန်တိုင်း၊ ဂါဒီယန်းသတင်းစာများတွင် ဦးစောနှင့်အတူ ဦးတင်ထွတ်ကိုပါ ဖမ်းဆီးလိုက် သည့် သတင်းကို ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ဦးစောအား ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင် အာဖရိ ကတိုက် ယူဂန်ဒါနိုင်ငံ၌ အကျယ်ချုပ်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းထား၍ အိုင်စီအက်စ် ဦးတင် ထွတ်ကိုမူ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဆင်းလားသို့ပြန်၍ မြန်မာပြည်စစ်ပြီးအစိုးရ၏ အကြံ ပေးအဖြစ် ဆောင်ရွက်စေသည်။

ထို့နောက် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်တွင် နန်းရင်းဝန်ဟောင်း ဦးစောသည် ၄ နှစ်နီးပါ အကျယ်ချုပ်ခံရပြီးနောက် မြန်မာ ပြည်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသည်။ မေလဆန်းတွင် သူ၏ မျိုးချစ်ပါတီကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၆ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံ ဆာဟူးဘတ်ရန့်စ်က ဦးစောအား ခေါ်ယူတွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ထိုနှစ် စက် တင်ဘာ ၂၁ ရက်နေ့ ညနေ ၅ နာရီတွင် ဦးစောသည် ဘုရင်ခံ ဆာဟူးဘတ် ရန့်စ်နှင့် ထပ်မံတွေ့ဆုံပြီး ဘုရင်ခံအိမ်တော်မှအပြန် မြေနီကုန်း လမ်းဆုံအဝိုင်းကြီး

ကိုကျော်လွန်၍ စိန့်ဖလိုပီနာကျောင်း (အထက (၂) စမ်းချောင်းကျောင်း) ရှေ့၌ ယူနီဖောင်းဝတ် အမည်မသိလူတစ်ဦး သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်မှုကို ခံခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးစော၏ လက်ဝဲဘက်မျက်နှာ အောက်ပါးအထက်ပိုင်းကို ကျည်ဆန် ရှပ်မှန်ခဲ့သည်။ ယင်းစိစွနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးစောသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အပေါ် အထင်မှားကာ ဗိုလ်ချုပ်အပေါ် အငြိုးအတေးထားခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံဘုရင်ခံ ဆာဟူဘတ်ရန်စစ်က စက်တင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဘုရင်ခံအမှုဆောင်ကောင်စီ (ဝန်ကြီးအဖွဲ့)ကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ဦးဆောင်၍ အဖွဲ့ဝင် ၁၀ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းစေရာ ဂဠုန်ဦးစောသည် ဘုရင်ခံ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့၌ ပညာရေးနှင့် အမျိုးသားစီမံကိန်းဌာန ဝန်ကြီး အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးရန် ဗိုလ်ချုပ် ဦးဆောင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ အင်္ဂလန် ပြည်သို့ သွားရောက်ရာ၊ ဦးစောသည် လိုက်ပါသွားခဲ့သည်။ ထိုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် မြန်မာ့ လွတ်လပ်ရေးအတွက်ချုပ်ဆိုသော အောင်ဆန်း-အက်တလီ စာချုပ်နောက်ဆက်တွဲကို ထိုစဉ်က အစိုးရအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လိုက်ပါသွားသော သခင်ဗစိန်နှင့် ဦးစောတို့သည် သဘောမတူကြောင်း မှတ်ချက်ဖြင့် လက်မှတ်ထိုးခဲ့ကြသည်။ အမှန်စင်စစ် ဦးစောနှင့် သခင်ဗစိန်တို့သည် စာချုပ်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘောထား အယူအဆရှုပ်ထွေးအောင် ပရိယာယ်ဆင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့ ဘုရင်ခံအမှုဆောင် အဖွဲ့မှ သခင်ဗစိန်သည် လည်းကောင်း၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဦးစောသည်လည်းကောင်း အသီးသီး နုတ်ထွက်ခဲ့ကြသည်။

အစိုးရအဖွဲ့မှ နုတ်ထွက်ပြီးနောက် သခင်ဗစိန်၊ ဒေါက်တာဘမော်တို့နှင့် အတူ ဦးစောသည် “မဟာဗမာ” အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍ ဖဆပလ အတိုက်အခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က မဟာ ဗမာအဖွဲ့ကို စာနယ်ဇင်းများ၌ “စော စိန်မော် ဂိုဏ်း” ဟု ခေါ်ခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက် စနေနေ့ နံနက် ၁၀း၃၀ တွင် ဂဠုန်ဦးစောသည် သူ၏ နောက်လိုက်များအား ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်များအား အစည်းအဝေးကျင်းပနေစဉ် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ် ခိုင်းသည်။

ဗိုလ်ချုပ်တို့လုပ်ကြံခံရသည့်နေ့ ညနေပိုင်းမှာပင် လူသတ်တရားခံ ဂဠုန်

ဦးစောနှင့် အပေါင်းအပါများကို သောင်းကျန်းမှုနှိမ်နင်းရေးတပ် တပ်ရင်းအမှတ် ၁ မှ တပ်ခွဲမျိုး ဗိုလ်သိန်းဟန်နှင့် ရဲဘော်များသည် မရမ်းကုန်းမြို့နယ် ၇ ရက်ကွက် အေဒီလမ်း (ယခု မေခလမ်း) အမှတ် ၄ ရှိ ဦးစောနေအိမ်သို့ ဝိုင်း၍ရှာဖွေဖမ်းဆီးကာ စုံထောက်အင်စပတ်တာ မစ္စတာဂျပ် ခေါင်းဆောင်သော ရဲတပ်ဖွဲ့သို့ အပ်နှံခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဘုရင်ခံအထူးခုံရုံးဖွဲ့စည်း၍ အမှုကို စစ်ဆေးစေခဲ့သည်။ ဦးစောနှင့် အပေါင်းအပါ ၉ ဦးအား ဦးကျော်မြင့်၊ ဦးအောင်သာကျော်နှင့် ဦးစိထူး တို့ပါဝင်သော အထူးခုံရုံးမှ ၄ လတိုင် ကြားနာစစ်ဆေးကာ ပြစ်မှုထင်ရှားသဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် သေဒဏ် စီရင်ချက်ချမှတ်ခဲ့သည်။

လုပ်ကြံမှုတရားခံများအနက် ဘညွန့် (ဖော်ကောင်) သည် အစိုးရသက် သေဖြစ်သွားသောကြောင့်အမှုမှ ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်မြောက်သွားသည်။ ကျန်တရားခံများက အဆင့်ဆင့် အယူခံဝင်ခဲ့ရာ နောက်ဆုံးအယူခံလွှာကို ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် တရားလွှတ်တော်ချုပ်မှ ပယ်ချလိုက်သည်။ ထို့နောက် သမ္မတထံ သနားခံလွှာ ဆက်လက်တင်သွင်းခဲ့ရာ ခင်မောင်ရင်၊ သုခနှင့် မောင်နီတို့အပေါ်တွင် သေဒဏ်အမိန့်ပယ်ဖျက်၍ တသက်တကျွန်း ထောင်ဒဏ်များသို့ လွှဲပြောင်း ပေးခဲ့သည်။ ကျန်တရားခံများဖြစ်ကြသော ဂဠုန်ဦးစော၊ သက်နှင်း၊ မောင်စိုးနှင့် မှုန်ကြီး တို့အား အင်းစိန်အကျဉ်းထောင်တွင် လည်းကောင်း၊ စိန်ကြီးနှင့် ရန်ကြီးအောင်တို့အား ရန်ကုန်အကျဉ်းထောင် (ယခု ရန်ကုန် အထွေထွေရောဂါကု ဆေးရုံနေရာ) တွင်လည်းကောင်း ၁၉၄၈ ခုနှစ် မေလ ၈ ရက် စနေနေ့ အရုဏ်တက်ချိန် ၅နာရီခွဲတွင် တပြိုင်နက် ကြိုးပေးစီရင်ခဲ့လေသည်။

ကြိုးပေးခံရစဉ်က ဇနီးဒေါ်သန်းခင်နှင့် သမီးဘေဘီစော ခေါ် မေသန်းစော ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုကြီးအတွက် ကြိုးဒဏ်အတည်ပြုခြင်းခံရပြီးဖြစ်သော ဦးစောသည် သူ၏ သမီးဖြစ်သူ ဘေဘီစောခေါ် မေသန်းစောထံ နောက်ဆုံးစာတစောင် ရေးသားပေးပို့ခဲ့ရာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ချစ်သမီးသို့

ချစ်သမီးအတွက် အနည်းငယ် ရေးရဦးမည်။ သမီးသည် ငယ်စဉ်ကစ၍ သူတပါးအသက်ကို မသတ်ဘဲ အမြဲရှောင်ကြဉ်လာခဲ့သလို၊ မိမိ၏ အသက်ထက် ဆုံးမည်သည့်အခါမှ သူတပါးအသက်ကို မသတ်ပါဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားရှေ့တော်၌ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း အဓိဋ္ဌာန်ပြုပါ။

နောက် အရေးကြီးတာတခုက သမီးအား မှာခဲ့ဦးမည်။ ဒယ်ဒီတို့အမျိုး

သည် အမေမျိုး၊ အမေမျိုးတို့သည် စိတ်အလွန်ထက်ကြသည်။ စိတ်ကောင်းရှိကြသည်။ သို့သော် သူတပါးစော်ကားလာလျှင် မခံချင်သောစိတ်ထားက အလွန်အားကြီးကြ၏။ စိတ်ပြင်းထန်၏။ သူများတကာက တချက်ရိုက်လျှင် ကိုယ်က အချက် ၂၀ ပြန်ရိုက်ချင်သည်။ လက်စားပြန်မချေရလျှင် တသက်လုံး မမေ့နိုင်၊ မစားနိုင်၊ မနေနိုင်သလို ရှိကြသည်။ ငါ့သမီး ဤသို့သဘော မရှိလေနှင့်။ အကယ်၍ တစုံတယောက်က ရန်မူလာလျှင် သည်းခံပါ။ သည်းခံခြင်းသည်ပင်လျှင် ကုသိုလ်ရေး ဖြစ်တော့၏။

အရေးအကြီးဆုံး၊ အဖိုးတန်ဆုံး၊ နောက်ဆုံးအမွေတခု ပေးရဦးမည်။ ထိုအမွေကား အခြားမဟုတ်။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို အမြဲဆည်းကပ်ရမည်။

လူ့ဘဝကိုရဖို့ အလွန်ခဲယဉ်း၏။ ဘုရားသာသနာနှင့် ကြိုကြိုက်ဖို့ရာ အလွန်ခဲယဉ်း၏။ ယခု သမီးတို့မှာ လူ့ဘဝကို ကံအားလျော်စွာ ရောက်လာ၏။ အလွန်အဖိုးတန်သည့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးနှင့် ကြိုကြိုက်လျက်ရှိ၏။ မသေမနေရသမျှ အချိန်ကလေးအတွင်းမှာ ရတနာသုံးပါးကို နေ့ရောညဉ့်ပါ ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ပါ။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပါ။

မြန်မာပြည်၌ ဘုန်းတော်ကြီးတွေ များနိုင်သလောက်များအောင် ပဉ္စင်းခံ ရှင်ပြုတို့ကို ငါ့သမီး တတ်နိုင်သလောက်လုပ်ပါ။ သူတော်ကောင်းများသော နိုင်ငံအဖြစ်နှင့် မြန်မာပြည်သည် ကမ္ဘာတွင်ထင်ရှားပါစေ။ ဤသို့ဖြစ်ရန် ငါ့သမီးသည် တတ်နိုင်သမျှ ပါဝင်ကူညီပါ။ ဆောင်ရွက်ပါ။ ဘုရား သာသနာတော် အကျိုး၊ သတ္တဝါများ၏ အကျိုး၊ မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက်ဖြစ်ပေမည်ဟူ၍ တသက်လုံး မှတ်ထားပါ။ သမီးသည် ဆရာတော်၊ သံဃာတော်အရှင်မြတ်များကို အမြဲကြီးကွယ်ပါ။ ဆည်းကပ်ပါ။ လူ့ဒါနပါ။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို အမြဲအားထုတ်ပါ။ ဤကား- ငါ၏ ချစ်သမီး အား ပေးအပ်ခဲ့သော အမွေပင်တည်း- လိမ္မာစွာနေရစ်ပေတော့ ချစ်သမီး

မောင်စော

ဦးစောသည် သမီး ဘေဘီစောကို ဆုံးမစကား ရေးသားခဲ့ခြင်းမှာ ကြီးဒဏ် စီရင်ခြင်းမခံရမီ အချိန်ကာလေးအတွင်း ကြိုးတိုက်ထဲ၌ လယ်တီဆရာတော်၏ တရားစာအုပ်များ အပါအဝင်၊ ဗုဒ္ဓဝင် ကျမ်းစာများကို ဖတ်ရှုခဲ့မှုကြောင့် တရားရရှိသွားလေသလား စဉ်းစားစရာပင်ဖြစ်သည်။

ဂဠုန်ဦးစောသည် ရာဇဝင်ရိုင်းအောင်ပြုခဲ့မိသော သူ၏မိုက်ပြစ်ကြောင့် နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှု၏ တရားခံအဖြစ် ဘဝဇာတ်သိမ်းခဲ့ရသော်လည်း သူ့သမီးထံ

ရေးပေးခဲ့သော “သံဝေဂ” စာကို ဖတ်ရှုရသူတိုင်းသည် စလေဦးပုည၏ “ဆဒ္ဒန် ဆင်မင်းဝတ္ထု” မှ သောနုတ္တိရုံမှဆိုး၏ မြားချက်ကြောင့် အသက်ကုန်အံ့ဆဲဆဲ၌ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဆီခဲ့သော-

“ဥာဏ်ဝင်္ကန္တ၊ ယုတ်မာလှသော၊ အမိုက်မအတတ်၊ သင်းကြိ၍သတ်သည် ကား၊ ဆတ်ဆတ်မုချ၊ မှန်တော့သည်။ သို့မျှလောက်၊ မထောက်မဆ၊ ကြံရက်သည့် မိန်းမအား၊ မရသရွေ့၊ သူ မမေ့ရှာပြီ။ ရှေ့သို့သံသရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာပင်၊ လောင်စာ ရန်ငြိုး၊ မီးဆက်၍ပျိုးမည်ကြောင့်၊ မိန်းမဆိုး အမုန်း၊ သည်ဘဝတွင် သည်မျှနှင့်တုံး စေတော့” ဟူသောစကားကို ပြန်လည်သတိရမိကာ အမုန်းသံသရာ ကုန်ဆုံးပါစေ တော့ ဟု တမ်းတနေမိပါတော့သည်။

နိဂုံး

မည်သို့ဆိုစေ ဦးစောကဲ့သို့ အာဇာနည်တစ်ယောက်ကြောင့် လူထုတရပ်လုံး ကြည်ညိုလေးစားခဲ့သော တပ်မတော်ဖခင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု လမ်းခူလတ်၌ ရေတိမ်မနစ် သင့်ဘဲနစ်ကာ ကျဆုံးခဲ့ရသည်။

ဂဠုန်ဦးစောသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဤသို့ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်နိုင်ရန် နောက်ကွယ်မှ အားပေးကူညီခဲ့သူများအနက် ဗြိတိသျှအစိုးရ ဘက်မှ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပယောဂလည်းမကင်းကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရသည်။ ပထမဆုံးတွေ့ရှိ ရသည့် အထောက်အထားမှာ ဦးစောအား ကပ္ပတိန်ဗီဇီယန်း၏ ကူညီစီစဉ်မှုဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဦးစော၏တပည့်ဘညွန့်က ဗိုလ်တထောင် အမှတ် ၂၂၆ ဘီအိုဒီအခြေစိုက် လက်နက်တိုက်မှု ဘရင်းဂန်းသေနတ်အလက် ၂၀၀ ပြောင်းတို့ ၂၀၀ နှင့် ကျည်ကပ် (မဂ္ဂဇင်း) ၈၀၀ တို့ကို အလွယ်တကူ ထုတ်ယူနိုင်ခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ၁၆ မိုင်ရှိ မင်္ဂလာဒုံ အခြေစိုက်ခဲယမ်းမီးကျောက်တပ်မှ ပွိုင့် ၃၀၃ ရိုင်ဖယ်နှင့်ဘရင်းသေနတ် ကျည်ဆန်တစ်သိန်း၊ စတင်းကျည်ဆံ ၂၅၆၀၀၊ လက်ပစ်ဗုံး ၂၀၀ တို့ ထုတ်ယူခဲ့ပြန် သည်။ ယင်းအရေအတွက်သည် ထိုစဉ်က ဗမာ့တပ်မတော်တွင် တပ်ရင်း (၆) ရင်းရှိရာ တပ်ရင်း (၃) ရင်းစာရှိ လက်နက်ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ ထိုမျှများပြား လှသော လက်နက်အရေအတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို လုပ်ကြံရန်သာမက မြန်မာပြည်တွင် ပြည်တွင်းစစ်မီးတောက်လောင်စေရန် အခြားရည်ရွယ်ချက်

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

လည်း ရှိသည်။ အဆိုပါလက်နက်များကိုသာမက ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ကုက္ကိုင်း အမှတ် (၁) ဘီအီးအမ်အီးတပ်မှ တပ်မှူးအင်္ဂလိပ်လူမျိုး မေဂျာစီအိပ်ချ်အိပ်ချ် ရန်းထံမှ ဆပ်မရှင်ဂန်း (စက်လတ်) တစ်လက်၊ အမေရိကန်ကာဘိုင် ၃ လက်၊ စတင်းသေနတ် ၁လက်၊ တော်မီဂန်းသေနတ် ၂ လက်၊ လူဂါပစ္စတို ၁ လက်၊ ခြောက်လုံးပြူးသေနတ် ၂ လက်နှင့် ယမ်းတောင့် ၅၀၀၀ ခန့်ကို ရရှိခဲ့သည်။

တဖန် ဦးစောသည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ဗိုလ်မှူးလန်းစိဒိန်းထံမှလည်း စပရင်းဖီးရိုင်ဖယ် ၁ လက်၊ တော်မိဂန်း ၂ လက်၊ ကာဘိုင်သေနတ် ၁ လက်နှင့် ယမ်းတောင့် ၃၀၀၀ ခန့်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ယင်းလက်နက်ပစ္စည်းများတွင် ဒန်ဒန်ခေါ် အဆိပ်ကျည်ဆံများလည်း ပါရှိရာ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးမှာ သေနတ်ဒဏ်ရာမပြင်းထန်သော်လည်း အဆိပ်ကျည်ဆံသင့်၍ ကျဆုံးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဒုတိယအထောက်အထားမှာ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်မြို့ အမှတ် (၁၀) ဒေါင်းနင်းလမ်း ဝန်ကြီးချုပ်နေအိမ်၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဗြိတိသျှနန်းရင်းဝန် အက်တလီတို့နှစ်ဦးသဘောတူ အောင်ဆန်း-အက်တလီ စာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးစဉ်က ဂဠုန်ဦးစောနှင့် သခင်ဗစိန်တို့သည် လက်မှတ်ထိုးရန်ငြင်းဆန်ခဲ့ကြသည်။ အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်ချုပ်ဆိုအပြီး မြန်မာကိုယ်စားလှယ်ပြန်သွားသော အခါ ဦးစောသည် လန်ဒန်မြို့တွင် နောက်ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအားလုပ်ကြံရန်နှင့် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို ဖျက်ဆီးရန် ဗြိတိသျှကုန်သည်တစ်ဦးထံမှ ရူပီးငွေ ၅ သိန်းကို ရယူခဲ့သည့်အပြင် ဗြိတိသျှအရင်းရှင်အချို့ထံမှ ငွေကြေးအမြောက်အမြားရရှိခဲ့ကြောင်း ၁၉၄၇ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၈ရက် နေ့ထုတ် “The Rangoon Guide Daily” သတင်းစာ၌ ဖော်ပြထားသည်။

အမှန်မှာ ဗြိတိသျှတို့က ဦးစောအား ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန် အားပေးကူညီခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ

(၁) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် လူထုအားစည်းလုံးညီညွတ်စွာ စည်းရုံးနိုင်သည့် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသောကြောင့် မြန်မာတပြည်လုံး စည်းလုံးညီညွတ်သွားမည်ကို စိုးရိမ်ခဲ့ခြင်း။

(၂) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ပြန်လည်စည်းလုံးပြီး ညီညွတ်မှုတည်ဆောက်သွားမည်ကို မလိုလားခြင်း။

(၃) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုသာ ဖယ်ရှားနိုင်ပါက ခေါင်းဆောင်များ အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲကာ ဗြိတိသျှတို့အဖို့ မြန်မာပြည်ကို လွယ်ကူအောင်မြင်စွာ ကိုင်တွယ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ခြင်း။

(၄) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ အုပ်စိုးမှုကို လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲဝင်ပြီး လွတ်လပ်ရေးရရှိစေရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောကြောင့် နောင်တွင် ဤကဲ့သို့အဖြစ်မျိုး ဗြိတိသျှအင်ပါယာ၌ မပေါ်ရဲအောင် လက်စားချေရန်အတွက်ဖြစ်ခြင်း။

(၅) ဂဠုန်ဦးစော၏ မျိုးချစ်ပါတီအား လက်နက်တပ်ဆင်ပေးလိုက်ပါက

ပြည်တွင်းစစ်မီးတောက်လောင်လာလိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ခြင်း။ စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဂဠုန်ဦးစောသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ဤသို့လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန် အတွက် နောက်ကွယ်မှ အကွက်ကျကျဆင်ထားသော ဆင်ထားသော နိုင်ငံရေး ကျားကွက်ရွှေ့သူများ၏ ဆင်ကွက်ထဲဝင်မိခဲ့သည်။ ယင်းအကွက်ဆင်သူများ အနက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ ပယောဂလည်း ပါဝင်ပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ စေခိုင်းချက်အရ ဦးမြလှိုင် (နောင်ပေဖူးလွှာ မဂ္ဂလင်းအယ်ဒီတာချုပ်နှင့်ထုတ်ဝေသူ) နှင့် ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေနှစ်ဦးသည် ဦးစော၏ အသက်ကို ရန်ရှာသယောင်ကြံစည်နိုင်ရန်အတွက် (၂) လကြာမျှ သင်တန်းပေး လေ့ကျင့်ခံရသည်။ ဤသို့ကြံစည်ခြင်းဖြင့် ဦးစောသည် ဗိုလ်ချုပ်အား သွေးထိုး မြှောက်ပင့်သူအဖြစ် အထင်မှားအမြင်မှားစေရန်ဖြစ်ကြောင့် သိရသည်။ ဤ သို့သော သူ့ရဲဘောကြောင်လှသောလုပ်ရပ်အား စည်းရုံးစီမံပေးသူမှာ ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းနှင့် သူ၏အနီးကပ်လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဖြစ်သူ ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီးတို့ သာဖြစ်ကြောင်း နောင်တွင် ဦးမြလှိုင်က ပြန်ပြောင်းပြောပြသည်။

ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးခင်အောင်ရေးသားပြုစုခဲ့သော “ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းကိုဘယ်သူသတ်သလဲ” စာအုပ်စာမျက်နှာ ၁၇၀ ၌ လည်း အောက်ပါ အတိုင်းပြောပြထားသည်-

“ကနေ့ ကျွန်တော် (ဦးမြလှိုင်) စစ်ရုံးမှာ အလုပ်ပြီးလို့ အိမ်ပြန်မယ် အလုပ်မှာ ကျွန်တော့်ဆရာ ဗိုလ်အောင်ကြီးက ‘ကိုမြလှိုင် ခင်ဗျားအိမ် မပြန်နဲ့အုံး၊ ကျွန်တော့်အိမ်လိုက်ခဲ့။ အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စတစ်ခု ဆွေးနွေးစရာရှိတယ်’ လို့ ကျွန်တော့်ကိုပြောပါတယ်။ ကျွန်တော် သူနဲ့လိုက်သွားပါ တယ်။ အဲဒီနောက်သူက ကျွန်တော့်ကိုမေးတယ်။ ‘ခင်ဗျားမှာ ငွေဘယ်လောက်ရှိသလဲ’တဲ့။ ကျွန်တော်က “ကျွန်တော့်မှာ ငွေတစ်သိန်း၊ နှစ်သိန်း လောက်တော့ ရှိတယ်” လို့ ပြောတော့ သူက... “ကောင်းတယ်၊ ဒါဆို ခင်ဗျားအိမ်အတွက် လုံလောက်တယ်။ ကျွန် တော်တို့မှာ အထူးတာဝန်တခုလုပ်စရာရှိတယ်။ ကျွန်တော့်အိမ်မှာ အထူး တာဝန်တခုလုပ်စရာရှိတယ်။ ကျွန်တော့်အိမ်မှာ ခင်ဗျားနေ၊ အားလုံးကိစ္စပြီးရင် ခင်ဗျားအိမ်ပြန်နိုင်တယ်” လို့ ပြောပြပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ဗိုလ်အောင်ကြီးအိမ်မှာ ကျွန်တော် (၂) လလောက် နေခဲ့ရတယ်။ ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေကတော့ ဗိုလ်နေဝင်း အိမ်မှာနေပြီး သေနတ်တစ်လက်နဲ့ အပစ်လေ့ကျင့်နေရတယ်။ လုံးဝသေချာဖို့ ကျွန်တော့်ကို ပိုလေ့ကျင့်ပေးတာပါ။ (တကယ်တမ်းက ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေက လက် တညှိပြီးသားပါ) ဦးစောရဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို ကျွန်တော်တို့ အသေးစိတ်လေ့လာ

ရတယ်။ သူရုံးကိုသွားဖို့ အိမ်ကနေဘယ်အချိန်ထွက်တယ်။ ဘယ်အချိန်ပြန်ရောက်တယ် စသဖြင့်ပေါ့။ ဦးစောအသက်ကို ရန်ရှာဖို့လုပ်တဲ့နေ့က သူက သူ့အနက်ရောင်ကားကြီးထဲမှာ ဒရိုင်ဘာဘေးက ထိုင်လိုက်လာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သူ့နောက်က ကပ်လိုက်သွားတယ်။ နေရာကောင်းလည်း ရောက်ရော၊ ကျွန်တော်က သူ့ကားကို ကျော်တက်လိုက်တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေက သေနတ်ခလုတ်ကို ဆွဲဖြုတ်လိုက်တာပဲ။ ပထမပစ်ချက်က ဦးစောနဖူးကို ရှုပ်မှန်သွားတယ်။ ဒါအရေးကြီးဆုံးပစ်ချက်ပဲ။ ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေက နောက်တချက်ထပ်ပစ်တယ်။ အဲဒါက ဦးစောကို မထိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဦးစောက သူ့ထိုင်ခုံအောက်လျှော့ချလိုက်လို့ပဲ။ တတိယအချက်ကတော့ မိုးပေါ်ထောင်ပစ်လိုက်တာပါ။ ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေက “ဟေ့ကိုမြလှိုင် မောင်းပြေးပေတော့” လို့ အော်ပြောလိုက်တယ်။ ကျွန်တော်ဘယ်လောက်မြန်မြန်မောင်းလိုက်လဲ မသိဘူး။ အိမ်ကို ဘယ်လိုပြန်ရောက်လာမုန်းတောင် မသိတော့ဘူး။ သေနတ်က ဗိုလ်နေဝင်းရဲ့ ကိုယ်ပိုင်သေနတ်ပါ။ ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ လုပ်ကြံတာကို ဦးစောလုံးဝမသိခဲ့ပါဘူး။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့ (၄) ယောက် ဗိုလ်နေဝင်း၊ ဗိုလ်အောင်ကြီး၊ ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေနဲ့ ကျွန်တော် (ဦးမြလှိုင်) တို့ပဲ သိတာပါ” ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

အမှန်စင်စစ် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို မနာလိုဖြစ်ရသည့်အကြောင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကို အမြဲလိုလိုကြောက်နေရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က အပျော်ကျူး၊ မိန်းမလိုက်စား၊ လက်လွတ်စပယ်အသုံးအဖြုန်းကြီး၍ ပြဿနာကို မီးခွက်ထွန်းရှာနေသော ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် အမြဲတမ်း ဆူပူကြိမ်းမောင်းနေခဲ့ရသည်။ ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေနှင့် ဦးမြလှိုင်တို့ကို ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် ဦးစောအသက်မဆုံးရှုံးစေဘဲ ရန်ရှာရုံသက်သက် မြင်းသမား ဉာဏ်နှင့် ကြံစည်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနေ့က ကားထဲပါသူ သေနတ်သမားများကိုလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သော ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့မှ စစ်ယူနီဖောင်းများ ဝတ်ဆင်ထားစေခြင်းဖြင့် ဦးစော၏အသက်ရန်ရှာမှု နောက်ကွယ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရှိနေသည်ဟု ဦးစောထင်မြင်သွားစေရန် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ဦးစောက ဗိုလ်ချုပ်ကို ပြန်လည်လက်တုံ့ပြန် လက်စားချေလိမ့်မည်ဟု တွက်ဆထားကြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို အပြတ်ရှင်းရန် ကြံစည်ခဲ့သည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အပေါ် ခါးခါးသီးသီးမုန်းတီးနေသော အမုန်းတရားများကြောင့် ပင်ဖြစ်သည်။ လောက၌ လူတစ်ယောက်သည် လောဘ၊ မောဟ၊ ဒေါသတို့

လွမ်းမိုးလာသောအခါ အမှားအမှန်မခွဲခြားနိုင်တော့ပေ။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် သူ့ဘဝကို အတ္တရုထောင့်မှ ကြည့်သူဖြစ်၏။ သူလုပ်ခဲ့သမျှ အရာရာကို တရားသည်၊ မတရားသည်၊ လုပ်သင့်သည်၊ မလုပ်သင့်သည် ဟူ၍ မစဉ်းစားတော့။ သူ့ဘဝအတွက် သူ့အသာစံရရေးသည်သာ တရား၏။ မရလျှင် မတရား။ လှယူ၍ပဲရရ၊ လိမ်လည်၍ပဲရရ၊ ရလျှင်တရားသည်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် အတ္တရုထောင့်မှသာ ဘဝကို ကြည့်၍လုပ်ကိုင်ခဲ့လေသည်။

ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ အာဇာနည်နေ့အထူးထုတ် The Burmese Review စာစောင်အမှတ် (၆) တွင် မောင်ထူး (ဝိဇ္ဇာ သိပ္ပံတက္ကသိုလ်) ရေးသားထားသော “ဒီမိုကရေစီသို့နောက်ဆုံးခရီး” ဆောင်းပါးတွင် ဆောင်းပါးရှင်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန် ပူးပေါင်းကြံစည်မှုတွင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအနေဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်၏အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့ပုံနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ်ထားရှိသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ သဘောထားတို့ကို ရေးသားထားလေသည်။

ဆောင်းပါးတွင်-

“ဦးနေဝင်းသည် ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီးနှင့်တိုင်ပင်ပြီးသကာလ အခွင့်

အရေးသမားတစ်ဦးဖြစ်ပြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အဓိက ပြိုင်ဘက်ဖြစ်သော ဦးစောကို သေနတ်ဖြင့်ပစ်ရန် သေနတ်သမား (၂) ဦးကို တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့သည်။

ဦးအောင်ဆန်းအား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန် ကြံစည်ရခြင်းရည်ရွယ်ချက်ကို အသေးစိတ်အတိအကျသိရှိခဲ့ကြသူဟူ၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်းများနှင့် စစ်တပ် ခေါင်းဆောင်များအနည်းငယ်သာရှိခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် စစ်တပ်ကအာဏာသိမ်းခဲ့ပြီး ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် အာဇာနည်ကုန်းသို့ စစ်ဝတ်စုံပြည့်ဖြင့်ချီတက်ရန် စစ်တပ်ကစီစဉ်ခဲ့သည်။ တပ်မတော် စတင်တည်ထောင်သူဦးအောင်ဆန်းသာ အသက်ထင်ရှားရှိခဲ့ပါမူ ယင်းအာဏာ သိမ်းမှုကို သဘောတူညီပေလိမ့်မည်ဟု ပြည်သူ့လူထုကိုပြသရန်ဖြစ်သည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီဝင် (၁၇) ဦးသာရှိသည့်အနက် (၁၄) ဦးသည် ထိုချီတက်မှု စီစဉ်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ကြသည်။ ဗိုလ်မှူးချုပ် တင်ဖေက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသေဆုံးခဲ့မှုကို ဝမ်းနည်းတသပြောဆိုခဲ့သည်။ ထိုစဉ်အတွင်း ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကထရပ်လိုက်ပြီး “ဘာလို့ ဝမ်းနည်းနေရမှာလဲ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ လူပျော့တစ်ယောက်ပဲ။ ဒါ့အပြင် တိုင်းပြည်ရဲ့ပြဿနာ တွေအပေါ် သူ့ထက်စာရင် ဘယ်လိုကိုင်တွယ်ရမယ်ဆိုတာ ငါအများကြီးပိုသိ တယ်” ဟု ခပ်ပြတ်ပြတ်ပြောဆိုလိုက်သည်။

ဤသို့ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ မြှုပ်နှံထားသော အာဇာနည်နေ့အခမ်းအနားသို့ စစ်တပ်မှ ချီတက်အလေးပြုမည့် မဟာစီမံကိန်းကြီးမှာ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရလေသည်” ဟူ၍ ရေးသားဖော်ပြထား လေသည်။

ယခုအခါ အာဏာရှင်ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ အမွေကို ဆက်ခံခဲ့သော နဝတ၊ နအဖ စစ်ခေါင်းဆောင်များကလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ပုံရိပ်နှင့် အာဇာနည်နေ့ကို မှေးမှိန်သွားစေရန် ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ အာဇာနည်နေ့ကို မှေးမှိန်အောင်လုပ်ဆောင်နေသည့် ရည်ရွယ်ချက်တို့မှာ-

(၁) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် လူထုတရပ်လုံးအား စုစည်း၍ လွတ်လပ်ရေးကို အရယူပေးခဲ့သည့် အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်သကဲ့သို့ ၎င်း၏သမီးဖြစ်သူ လူထုခေါင်းဆောင်ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ပြည်သူတရပ်လုံးက လေးစားကြည်ညိုရုံသာမက ကမ္ဘာတဝှမ်းကပါ ဒီမိုကရေစီ သူရဲကောင်းအဖြစ် လေးစားတန်ဖိုးထားအသိအမှတ်ပြုမှုကို မလိုလားခြင်း။

(၂) မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီစနစ်အခြေတည်သွားကာ စစ်မှန်သော အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေး၊ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်ကြီးသုံးရပ် ပေါ်ထွန်းလာပါက

စစ်အာဏာရှင်များ ကျူးလွန်ခဲ့သော ကျူးလွန်နေဆဲ ရာဇဝတ်မှုများကို တန်ပြန် အရေးယူခဲ့ရမည်ကို စိုးရိမ်နေခြင်း။

(၃) လူထုတရပ်လုံး၏ ထောက်ခံမှုကို ရရှိနေသော ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ဖယ်ရှားနိုင်ပါက မြန်မာနိုင်ငံကို စစ်အာဏာရှင်များအလိုကျ ဆက်လက်ကြိုးကိုင်အုပ်ချုပ်သွားနိုင်မည်ဟု ထင်မြင်နေခြင်း။

ယင်းရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် အာဇာနည်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ တန်ဖိုးနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကို ညှိုးမှိန်စေရန်နှင့် ပြည်သူတရပ်လုံးတဖြည်းဖြည်းမေ့ပျောက်သွားရန် အာဇာနည်နေ့အထိမ်းအမှတ်ထုတ် စာစောင်များ၊ ပြက္ခဒိန် များ၊ ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမိန့်ခွန်းများ ထုတ်ဝေမှုကို ပိတ်ပင်ခဲ့ခြင်း၊ ကျောင်းများတွင် အာဇာနည်နေ့အထိမ်းအမှတ်ကျင်းပခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း၊ ကျဆုံးချိန်၌ ဥဩဆွဲခြင်းများ လုံးဝရုပ်ဆိုင်းပစ်လိုက်သည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော လေးဆယ့်ငါးကျပ်၊ ကိုးဆယ်တန်ငွေစက္ကူများတွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၀ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေသော ၂၅ ပြားတန် ငွေအကြွေတွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေသော ၅၀ ပြားတန် အကြွေတွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့ထုတ် ၂၀၊ ၅၀၊ ၁၀၀ တန် ငွေစက္ကူများတွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့ထုတ် ၅ ကျပ်၊ ၁၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူများတွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၇ ရက်တွင် ထုတ်ဝေသော ၁၀၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူတွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၉ ရက်ထုတ် ၅၀၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူတွင်လည်းကောင်း၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက် ထုတ် ၂၀၀၊ ၅၀၀၊ ၁၀၀၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူတွင်လည်းကောင်း၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့ထုတ် ၅၀၀၀ ကျပ်တန်ငွေစက္ကူတွင်လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၅ ရက်ထုတ် တစ်သောင်းကျပ်တန် ငွေစက္ကူတွင်လည်းကောင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ပုံကို ဖယ်ရှား၍ တိရစ္ဆာန်များ၏ ပုံများကိုသာ ထည့်သွင်းရိုက်နှိပ်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပုံ တံဆိပ်ခေါင်းများကို လုံးဝမထုတ်ဝေတော့သလို၊ အစိုးရရုံးဌာန၊ ကျောင်းများ၊ စစ်တပ် တပ်မှူးရုံးခန်းများတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပုံချိတ်ဆွဲခြင်းကို လုံးဝခွင့်မပြုတော့ချေ။

ထို့အပြင် အာဇာနည်နေ့အခမ်းအနားများကို နိုင်ငံတော်အဆင့်ကျင်းပလာရာမှ ဝန်ကြီးအဆင့်၊ တိုင်းအဆင့်ဖြင့် တဆင့်ပြီးတဆင့် လျှော့ချခဲ့ပြီးနောက်ဆုံး ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၏ အစီအစဉ်ဖြင့်သာ ကျင်းပတော့

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

သည်။ ယင်းနောက် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သံကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကုလသမဂ္ဂဌာန ကိုယ်စားလှယ်များကို အာဇာနည်နေ့၌ လွှမ်းသွပ်ပန်းခွေချ၍ အလေးပြုမည့် အစီအစဉ်များအားလုံး ပိတ်သိမ်းပစ်ခွဲသည်။

မည်သို့ဆိုစေ... အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး၏ ပုံရိပ်နှင့် ၎င်းအပေါ် ထားရှိသော ပြည်သူလူထု၏ လေးစားတန်ဖိုးထားမှုများသည် လူသားအားလုံး၌ ဦးနှောက်မှ မေ့ပျောက်သွားသည့်တိုင် ယင်းတို့၏နှလုံးသား၌ အမြဲထာဝရ လွမ်းဆွတ်တမ်းတသတိရနေမည်မှာ မလွဲကေန်ပင်တည်း။

ကိုးကားသော စာနယ်ဇင်းများ

- ၁။ ကလောင်စုံ - မေ့ပျောက်၍မရသောအောင်ဆန်း၊ ရန်ကုန်၊ ကျံပျော်စာပေ (ပုံနှိပ်ခနှစ်မပါ)
- ၂။ ကိုသန်း(ကြည့်မြင်တိုင်) - ကိုယ်တွေ့သိခဲ့ရသမျှနိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုကြီး၊ ရန်ကုန်၊ အမှတ်တရစာပေ၊ ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၉၉။
- ၃။ ကိုသန်း(ကြည့်မြင်တိုင်) - နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံများ၊ ရန်ကုန်၊ ပင်ဝါးရုံစာပေ၊ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၀၉။
- ၄။ ကျော်ငြိမ်း - ရဲဘော်သုံးကျိပ်၊ ရန်ကုန်၊ အင်းဝစာအုပ်တိုက်၊ ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၉၈။
- ၅။ မောင်ကျော်ရင် - ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏နိုင်ငံရေးဂန္ထဝင်၊ ရန်ကုန်၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၁၁။
- ၆။ နတ်မောက်ဘုန်းကျော် - မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု သုတေသန စာတမ်း များ၊ ရန်ကုန်၊ စံပယ်ဦးစာပေ၊ ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၇၅
- ၇။ မြဟန် - ကိုလိုနီခေတ်မြန်မာ့သမိုင်းအဘိဓာန်၊ အားမာန်စာပေ၊ တတိယ အကြိမ်၊ ၂၀၁၀။
- ၈။ ဒေါက်တာမောင်မောင် - နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှု(ပြည်ထောင်စုနှင့်ဦးစော)၊ ရန်ကုန်၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်၊ ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၆၇။
- ၉။ သန်းဝင်းလှိုင် - နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုတရားခံ ဂဠုန်ဦးစော၏ နောက်ဆုံး ဇနီးများ၊ ရန်ကုန်၊ အင်ကြင်းစာပေ၊ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၀၉။
- ၁၀။ သန်းဝင်းလှိုင် - အနှစ်ချုပ်မြန်မာ့သမိုင်းအဘိဓာန်ပထမအတွဲ၊ ဒုတိယအတွဲ၊ ရန်ကုန်၊ ပညာရွှေတောင်စာပေ၊ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၀။
- ၁၁။ သမိုင်းသုတေသနဌာန - မြန်မာ့ရက်စဉ်သမိုင်း(ပ/ဒုတွဲ)၊ ရန်ကုန် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ သမိုင်းသုတေသနဌာန၊ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၀၉။

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

- ၁၂။ ရဲမင်းကြီးတဦး - “လုပ်ကြံမှုကြီး”၊ ကာနယ်လင်းမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၅၅၊ ဇူလိုင်။
- ၁၃။ စုံထောက်ပါရဂူဦးလှဘော် - “သက်သေခံပစ္စည်း”၊ ကာနယ်လင်းမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၅၅၊ ဇူလိုင်။
- ၁၄။ ဦးသန်းမြင့် (သာယာဝတီ) - “ဂဠုန်ဦးစော နောက်ဆုံးနေ့”၊ အိုးဝေဂျာနယ်၊ (၁၅-၇-၇၁)
- ၁၅။ မောင်ဇေယျာ - “နန်းရင်းဝန်ဟောင်းဂဠုန်ဦးစော” (၁၉၀၀-၁၉၄၈)၊ ရွက်နု ဝေမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်၃၀၊ (၂၀၀၇၊မေ)
- ၁၆။ “ရာဂဘီလူးကာမရူး၍ထူးတဲ့ဂဠုန်ပြရက်ပုံ” သတင်းစုံဂျာနယ်၊ အတွဲ၂၊ အမှတ် ၂၈။ (၁၉၄၇၊ ဩဂုတ်၁၉)
- ၁၇။ ချစ်ကြည်ရေးကြည်ညွှန့် - သမိုင်းဝင်သူရိယ မြန်မာ့အလင်းနှင့် မြန်မာ့နိုင်ငံရေး၊ ရန်ကုန်ချစ်ကြည်ရေးစာပေတိုက်၊ ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၇၀။
- ၁၈။ ဓူဝံ - “အကြံရိုင်းသောဦးစော၏နောက်ဆုံးနံနက်” စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ် ၄၆၊ (၁၉၈၂၊ ဇူလိုင်လ)
- ၁၉။ ဦးခင်အောင် - ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုဘယ်သူသတ်သလဲ၊ ဘန်ကောက်၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ခေတ်ပြိုင်ဂျာနယ်တိုက်၊ တတိယအကြိမ်၊ ၂၀၀၆။
- ၂၀။ မေမြို့ချစ်ဆွေ - နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုကြီး(ပြည်ထောင်စုနှင့်ဦးစော)၊ ရန်ကုန် အားမာန်သစ်စာပေပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၂။

စာရေးသူ၏ရေးသားပြီးသောစာအုပ်များ

- ၁။ ကျောက်မျက်ရတနာလက်စွဲ (၁၉၉၅)
- ၂။ နေမဝင်သေးသည့်ဘုရင်များ(ပ-ဒု တွဲ) (၁၉၉၇)
- ၃။ လူတိုင်းအတွက်သုတပဒေသာ (၁၉၉၈)
- ၄။ ရုပ်တုမှပြောသော မြန်မာ့သမိုင်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ (၁၉၉၈)
- ၅။ ၂၀ရာစုအကျော်ကြားဆုံးအာရှခေါင်းဆောင်များ (၁၉၉၈)
- ၆။ အသုံးချရူပသုတ္တရပညာ (၁၉၉၈)
- ၇။ အခြေခံနာမည်ပေးနှင့်ရာသီခွင် (၂၀၀၇)
- ၈။ အဆောင်ကျောက်နှင့်ဂဏန်းပေဒင် (၂၀၀၇)
- ၉။ အခြေခံနာမည်ပေးနှင့်ရာသီခွင် (၂၀၀၇)
- ၁၀။ ဗြိတိန်နိုင်ငံဒုတိယမြောက်အယ်လီဘောက်ဘုရင်မကြီး (၂၀၀၇)
- ၁၁။ ဂျပန်ဧကရာဇ်ဘုရင်အဟိကို (၂၀၀၇)
- ၁၂။ ထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ် (၂၀၀၇)
- ၁၃။ နီပေါနန်းကျဘုရင် (၂၀၀၇)
- ၁၄။ နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုတရားခံဂဠုန်ဦးစော၏နောက်ဆုံးနေ့များ (၂၀၀၇)
- ၁၅။ မြန်မာ့ရိုးရာအတိတ်ကောက်ပေဒင်နှင့်မဲ့သွယ်ရူပပညာ (၂၀၀၇)
- ၁၆။ အကျော်ဇေယျစာဆိုတော်များ (၂၀၀၈)
- ၁၇။ ၂၀ရာစုမြန်မာ့သမိုင်းကိုပြောပြနေသောနေ့ရက် (၂၀၀၈)
- ၁၈။ နိုင်ငံဥသျှောင်မင်းဧကရာဇ် (၂၀၀၉)
- ၁၉။ အနှစ်ချုပ်မြန်မာ့သမိုင်းအဘိဓာန်(ပ၊ဒုတွဲ) (၂၀၀၉)
- ၂၀။ ဥဩအောင်မည်ကုန်းဘောင်တည် (၂၀၀၉)
- ၂၁။ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးငြိမ်းချမ်းရေးဖခင်ကြီး မျိုးချစ်စာဆိုဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း (၂၀၀၉)
- ၂၂။ နိုင်ငံသမိုင်း၌ မေ့ပျောက်၍မရသော ဝိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း (၂၀၀၉)
- ၂၃။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဒီမိုကရေစီမိခင်ကြီး (၂၀၁၁)
- ၂၄။ အကျော်ဇေယျမြန်မာအမျိုးသမီးများ (၂၀၁၁)
- ၂၅။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏နိုင်ငံရေးအတွေးအမြင်များ (၂၀၁၁)
- ၂၆။ အာဇာနည်နေ့ သို့မဟုတ် မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သောနေ့တစ်နေ့ (၂၀၁၂)
- ၂၇။ အထင်ကရမြန်မာ့နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ (၂၀၁၂)

မထုတ်ရသေးသောစာမူများ

- ၂၈။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဘဝနှင့်ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း
- ၂၉။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏လက်ရွေးစင်မိန့်ခွန်းများ
- ၃၀။ တို့ဗိုလ်ချုပ်
- ၃၁။ ဒေါက်တာဘမော်၏ရုန်းထွက်ခဲ့ရသောဗမာပြည်
- ၃၂။ ဒေါက်တာဘမော်၏နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်ချက်
- ၃၃။ အနက်ဖော်ရခက်သောနေ့စဉ်သုံးဝေါဟာရများအဘိဓာန်
- ၃၄။ အနှစ် ၃၀၀ မြန်မာ့သမိုင်းအဘိဓာန်
- ၃၅။ သူတို့မြင်သော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
- ၃၆။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဘွဲ့ကဗျာများ
- ၃၇။ ဒီမိုကရေစီဟူသည်
- ၃၈။ တို့ဖခင်ဗိုလ်ချုပ်ဘာပြောခဲ့သလဲ
- ၃၉။ နိုင်ငံရေးအကွဲအပြားနှင့်မြန်မာနိုင်ငံ
- ၄၀။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ရက်စဉ်သမိုင်း
- ၄၁။ ဦးနုနှင့်မြန်မာ့နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံ
- ၄၂။ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏
ဘဝနှင့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း
- ၄၃။ နှောင်းအတိတ်မှမြန်မာ့သမိုင်းပုံရိပ်
- ၄၄။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျင်းပခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲများကို
စစ်တမ်းထုတ်ကြည့်ခြင်း
- ၄၅။ ဂန္ထဝင်စာဆိုတော်ကြီးများ

စာရေးသူ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အမည်ရင်းဦးသန်းဝင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၅၈ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ အမိဒေါ်တင်အေး (ကွယ်လွန်)။ အဖဦးစိန်ထွန်း (ဗေဒင်လက္ခဏာဆရာ) တို့မှ ဖွားမြင်သည့် တဦးတည်း သောသားဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်က စာပေနှင့်ပန်းချီဝါသနာထုံ၍ ကျောင်းနံရံကပ်စာစောင် တို့တွင် ဆောင်းပါးများရေးသားကာ ပန်းချီသရုပ်ဖော်ပုံများ ရေးဆွဲခဲ့သည်။ ကျောင်း ပန်းချီပြိုင်ပွဲ၌ ဆုအကြိမ်ကြိမ်ရရှိခဲ့သည်။ ကျောင်းနေစဉ်ကပင် ကျောင်းစာကြည့် တိုက်များအဖြစ် အကြိမ်ကြိမ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၀ တန်းအောင်မြင်ပြီးနောက် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် တပ်မတော် (လေတပ်) သို့ ဝင်ရောက်၍ စစ်မှုထမ်းရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ထုတ် “**သင့်ဘဝ**” မဂ္ဂဇင်းပါ ‘အနာဂတ်အာကာသလွန်းပျံယာဉ်’ သိပ္ပံဆောင်းပါး ဖြင့် စာပေနယ်သို့စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၂ တွင် တပ်မတော် (လေတပ်) မှ နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် ထုတ်ဝေခဲ့သော “**ကျောက်မျက် ရတနာ လက်စွဲ**” စာအုပ်သည် ပထမဆုံး လုံးချင်းစာအုပ်ဖြစ်ပြီး ဆက်လက်၍ “နေမဝင်

သေးသည့်ဘုရင်များ” (ပ၊ ဒုတွဲ)။ “လူတိုင်းအတွက်သုတပေဒင်”။ “ရုပ်တုမှပြော
သော မြန်မာ့သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ”။ “၂၀ ရာစု မြန်မာ့သမိုင်းကို ပြောပြနေ
သောနေ့ရက်များ”။ “အနှစ်ချုပ်မြန်မာ့သမိုင်း အဘိဓာန်” (ပ၊ ဒုတွဲ)။ “၂၀ ရာစု
အကျော်ကြားဆုံး အာရှခေါင်းဆောင်များ”။ “အသုံးချရူပသုတ္တရပညာ”။
“အကျော်ဇောယုစာဆိုတော်များ”။ “မြန်မာ့သမိုင်း မေ့ပျောက်၍မရသော အမျိုး
သားခေါင်းဆောင်ကြီး ဝိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း”။ “ဥဩအော်မြည် ကုန်းဘောင်
တည်”။ “နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး ငြိမ်းချမ်းရေးဖခင်ကြီး မျိုးချစ်စာဆိုတော်ကြီး
သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း”။ “နီပေါနန်းကျဘုရင်”။ “ဒုတိယမြောက် အယ်လီဇဘက်
ဘုရင်မ”။ “ဂျပန်ကေရာဂ်ဘုရင်”။ “နိုင်ငံ့ဥသျှောင်မင်းကေရာဂ်များ”။ “နိုင်ငံတော်
လုပ်ကြံမှုတရားခံ ဂဠုန်ဦးစော၏ နောက်ဆုံးနေ့များ” စသည်တို့ ရေးသားထုတ်
ဝေခဲ့သည်။ သို့သော် “ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုဘဝနှင့် စာပေမှတ်တမ်း”။ “တို့ဖခင်
ဝိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဘာမှာခဲ့သလဲ”။ “သူတို့မြင်သော ဝိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း”။
“ရုန်းထွက်ခဲ့ရသောဗမာပြည်”။ “ဒေါက်တာဘမော်၏ နိုင်ငံရေး ဆောင်ရွက်ချက်
များ”။ “၁၉ ရာစု မြန်မာ့သမိုင်းကို ပြောပြနေသောနေ့ရက်များ”။ “အနက်ဖော်ရ
ခက်သော နေ့စဉ်သုံး မြန်မာ ဝေါဟာရများအဘိဓာန်”။ “ဝိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏
ဘဝနှင့် ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်း”။ “မြန်မာ့သမိုင်းဝင် စာချုပ်စာတမ်းများ”။ “မြန်မာ့သမိုင်း
တက္ကေမ အထင်ကရ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ” စသည့်စာအုပ်များသည် ယနေ့
တိုင် မထုတ်ဝေရသေးပေ။

ယခင်က **သုတစွယ်စုံ** မဂ္ဂဇင်းတွင် ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်အဖြစ် ၁၉၈၆
မှ ၁၉၉၆ ခုနှစ်အထိ (၁၀) နှစ်တိုင်တိုင်ရေးသားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် **“မြန်မာ့ဈေး
ကွက်စီးပွားရေးဂျာနယ်”** နှင့် **“မြရိပ်ညို”** ဂျာနယ်တို့တွင် ပထမဆုံး
တာဝန်ခံထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ယင်းဂျာနယ် အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
သန်းဝင်းလှိုင်ကလောင်အမည်အပြင် “သိပ္ပံချစ်သူ”။ “ရွှေပြည်အောင်”။
“စိန်လှိုင်တင်”။ “နေရဲစွမ်း”။ “ပြည်ဟိန်းအောင်”။ “သန်းရွှေနိုင်” စသည့်
ကလောင်ကွဲများဖြင့် ပီတောက်ပွင့်သစ်၊ မြန်မာသစ်၊ နွယ်နီ၊ စံပယ်ဖြူ၊ ချယ်ရီ၊
မုခ၊ နှလုံးအိမ်၊ ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်းများ၌ ရေးသားခဲ့သည်။ ယခုအခါ မိုးမခ၊ ခေတ်
ပြိုင်၊ သစ္စာ၊ မိုးကြိုး၊ ချိုးလင်းပြာ၊ အလင်းအိမ် စသည့်အင်တာနက်
စာမျက်နှာများ၌ သမိုင်းဆိုင်ရာ ဆောင်း ပါးများနှင့် စာပေဆိုင်ရာဆောင်းပါးများ
ရေးသားလျက်ရှိသည်။

၂၀၀၀ပြည့်နှစ်၊ မေလတွင် နအဖစစ်အစိုးရက “ရုပ်တုမှပြောသော
မြန်မာ့သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ” စာအုပ်ကိုအကြောင်းပြု၍ ပုဒ်မ ၁၇/၂၀

အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မမေ့အပ်သော နေ့တစ်နေ့

ဖြင့် ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်ချမှတ်ခဲ့ရာ အင်းစိန်၊ သာယာဝတီထောင်များ၌ ရက်ပေါင်း ၂၃၈၇ ရက် (၆ နှစ် နှင့် ၈ လ) တိတိကျချဲပြီးနောက် ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃ ရက်နေ့တွင် သာယာဝတီထောင်မှ ပြန်လည် လွတ်မြောက်လာခဲ့သည်။ လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီးနောက် သမိုင်းဆိုင်ရာစာပေများ ဆက်လက်ရေးသားခဲ့ရာ သမိုင်းဆိုင်ရာစာအုပ် စုစုပေါင်း (၁၅) အုပ် ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းခံရပြီး နအဖစစ်အစိုးရက ၎င်းအား ပြန်လည်ဖမ်းဆီးရန် စီစဉ်နေသည်ကို ကြိုတင် သိရှိခဲ့သဖြင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နေ့ တွင် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ခေတ္တတိမ်းရှောင်လာခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လတွင် ဒီမိုကရေစီမိခင်ကြီး ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်စာအုပ်ကို ရေးသား ထုတ်ဝေ၍ စာပေမြတ်နိုးသူများအားလုံးကို မေတ္တာဖြင့် ဖြန့်ဝေပေးခဲ့သည်။ ယခုအခါ တတိယနိုင်ငံ၌ အခြေချနေထိုင်ရန် ပြင်ဆင်လျက်ရှိပြီး၊ SAW အထက်တန်းကျောင်း၌ ၇၊ ၈၊ ၉၊ ၁၀ တန်းကျောင်းသားများကို မြန်မာဘာသာနှင့် သမိုင်းဘာသာရပ်များပို့ချရင်း သမိုင်းဆိုင်ရာစာပေ ပြုစုလျက်ရှိသည်။

ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ
Ph : (66) 897-033-128
Email : jamesparr007@gmail.com

မိုးမခမီဒီယာမှ ထုတ်ဝေခဲ့သည့် စာအုပ်များ

- ၁။ မိုးမခရေဒီယို - တင်မိုးနဲ့ ၁၂ လရာသီ ခံစားမှုများ၊ အသံသွင်းအင်တာဗျူး စုစည်းမှုများ (၂၀၀၄)
- ၂။ မိုးမခရေဒီယို - ၂၀၀၄ ခုနှစ် အပတ်စဉ် အစီအစဉ်များ အသံဖိုင်ပေါင်းချုပ် (၂၀၀၅)
- ၃။ ဇာကနာ - သီးလေးသီးနဲ့ ဆေးရောင်စုံအငြိမ့်၊ ဒီဗီဒီ ရုပ်သံခွေ (၂၀၀၆)
- ၄။ မိုးမခမီဒီယာ - လစဉ်သတင်းလွှာများ ၂၀၀၆ ပေါင်းချုပ်၊ ပီဒီအက်စ် စီဒီ (၂၀၀၇)
- ၅။ ဇာကနာ - ၁၉၉၀ သင်္ကြန်သံချပ်များ - စီဒီရုပ်သံခွေ။ (၂၀၀၇)
- ၆။ ၂၀၀၇ သံယာဉ်သပိတ်အရေးတော်ပုံ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများ - ပီဒီအက်စ် စီဒီ (၂၀၀၇)
- ၇။ ၂၀၀၇ သံယာဉ်သပိတ် အရေးတော်ပုံအမှတ်တရ တေးသီချင်း၊ ကဗျာမှတ်တမ်းများ - ဒီဗီဒီ ရုပ်သံခွေ (၂၀၀၇)
- ၈။ ကဗျာဆရာကြီး ဦးတင်မိုး ကွယ်လွန်ခြင်း (၁) လပြည့်၊ ဖန်လမ်းအိမ်သို့ အလွမ်းတစုများ - စာအုပ် (၂၀၀၇)
- ၉။ ကဗျာဆရာကြီး ဦးတင်မိုး ကွယ်လွန်ခြင်း (၆) လပြည့်၊ စာပေဆွေးနွေးပွဲ အထိမ်းအမှတ် - စာအုပ် (၂၀၀၇)
- ၁၀။ မိုးမခမီဒီယာ - ကြေးမုံဦးသောင်း (အောင်ဗလ) ကွယ်လွန်ခြင်း အမှတ်တရစာစုများ - စာအုပ် (၂၀၀၈)
- ၁၁။ သီးလေးသီးနဲ့ ဆေးရောင်စုံအငြိမ့်၊ ကန်တော်ကြီးမျှော်စင်ကျွန်းပွဲ - ဒီဗီဒီ ရုပ်သံခွေ (၂၀၀၈)
- ၁၂။ မိုးမခမီဒီယာ - ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် (၆၃) နှစ်မြောက် မွေးနေ့ပွဲ ဒေါ်မာမာအေး ဂုဏ်ပြုအစီအစဉ် - ဒီဗီဒီ ရုပ်သံခွေ (၂၀၀၈)
- ၁၃။ မိုးမခမီဒီယာ - ဟံသာဝတီဦးဝင်းတင်နှင့် စာနယ်ဇင်းဆောင်းပါးများ - စာအုပ် (၂၀၀၈)
- ၁၄။ မိုးမခမီဒီယာ - မာမာအေး ဖောင်ဒေးရှင်းရန်ပုံငွေ - သီချင်းစီဒီ (၂၀၀၈)
- ၁၅။ မိုးမခမီဒီယာ - တာရာမင်းဝေ အမှတ်တရစာစုများ - စာအုပ် (၂၀၀၉)
- ၁၆။ ကဗျာဆရာကြီး (ဦး) တင်မိုး - မြန်မာ့ဘဝ၊ မြန်မာ့ဝန်းကျင်နှင့် မြန်မာ့ကဗျာစာတမ်း၊ (၂၀၁၀)
- ၁၇။ အောင်ဝေ - အရေးတော်ပုံ ရင်ခုန်သူများ - အာရ်အက်စ်အေ ရေဒီယိုဆောင်းပါးများ (၂၀၁၀)
- ၁၈။ မိုးမခမီဒီယာ - ဟံသာဝတီဦးဝင်းတင်နှင့် မေးခွန်းများ (၂၀၁၀)
- ၁၉။ မောင်မောင်ဝမ်း - ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ နှလုံးသားပုံရိပ်များ (၂၀၁၁)
- ၂၀။ စု ၆၆ - ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ၆၆ နှစ်မြောက်မွေးနေ့အမှတ်တရ (၂၀၁၁)
- ၂၁။ ဦးတင်မိုး - မြန်မာကဗျာဖွဲ့နည်း (၂၀၁၁)
- ၂၂။ သန်းဝင်းလှိုင် - ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ နိုင်ငံရေးအတွေးအမြင်များ (၂၀၁၂)
- ၂၃။ သန်းဝင်းလှိုင် - သမိုင်းတကွေ့မှ အကျော်ဇေယျအမျိုးသမီးများ (၂၀၁၂)

ယခု

၂၄။ သန်းဝင်းလှိုင် - အာဇာနည်နေ့ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့သမိုင်း၌ မေ့အပ်သောနေ့တစ်နေ့ (၂၀၁၂)

Martyr's Day:

An Unforgettable Day in Burmese History
Than Win Hlaing^o

